T. LOBSANG RAMPA

AL TREILEA OCHI

EDITURA ROTARY

LOBSANG T. RAMPA

AL TREILEA OCHI

EDITURA ROTARY

Poate cea mai importanta dintre cele optsprezece cărţi ale călugărului medic tibetan T. Lobsang Rampa, AL TREILEA OCHI, relatează viaţa autorului în Lamaseria Chakpori şi etapele iniţierii, pregătirii şi desăvârşirii sale ca medic şi lama până la intrarea chinezilor cotropitori în Tibet. Urmarea acestei cărţi este POVESTEA UNUI LAMA TIBETAN, în care parcurgem alături de autor diferite etape ale existenţei sale în ţări ca : China, Rusia, Anglia, Irlanda, Statele Unite şi Canada, unde se va stabili definitiv după o experienţă stranie şi incredibilă.

CONTENTS

AL TREILEA OCHI.....2
CAPITOLUL I.....4
PRIMA COPILĂRIE LA PĂRINŢII MEI.....4
CAPITOLUL II.....21
SFÂRŞITUL COPILĂRIEI.....21
CAPITOLUL III.....31
ULTIMILE ZILE ACASĂ.....31
CAPITOLUL IV.....37
LA PORŢILE TEMPLULUI.....38
CAPITOLUL V.....51
VIATA UNUI CHELA.....51
CAPITOLUL VI.....62
VIATA ÎN LAMASERIE.....62
CAPITOLUL VII.....69
DESCHIDEREA CELUI DE AL III-LEA OCHI.....69
CAPITOLUL VIII.....74
POTALA.....74
CAPITOLUL IX.....88
BARIERA TRANDAFIRULUI SĂLBATIC.....88
CAPITOLUL X.....97

CREDINŢE TIBETANE.....97
PROFEŢIA.....110
CAPITOLUL XI.....115
TRAPPA.....115
CAPITOLUL XII.....122
IERBURI SI ZMEIE.....122
CAPITOLUL XIII.....142
PRIMA VIZITĂ ACASĂ.....142
CAPITOLUL XIV.....148
CUM UTILIZEZ CEL DE-AL III-LEA OCHI.....148
CAPITOLUL XV.....158
SECRETELE DIN NORD SI YETI.....158
CAPITOLUL XVI.....165
LAMA.....165
CAPITOLUL XVII.....180
ULTIMA INIŢIERE.....180
CAPITOLUL XVIII.....185
ADIO TIBET!.....185

CAPITOLUL I

PRIMA COPILĂRIE
LA PĂRINŢII MEI

- Ha! Ha! Ha! La patru ani nu eşti în stare să te ţii pe o şa! Nu vei fi niciodată om! Ce va zice tatăl tău?

Şi vorbind astfel, bătrânul Tzu lovi puternic poneiul cu palma sa viguroasă şi scuipă în praf.

Acoperişurile şi cupolele aurite ale Potalei străluceau sub soarele luminos. Foarte aproape de noi, apele bleu ale Templului Şarpelui clipoceau trădând trecerea vânatului acvatic. Mai departe, pe pista pietroasă, oamenii care tocmai părăsiseră Lhassa, se străduiau să accelereze mersul iacilor, prin strigăte puternice. Din apropiere se auzeau sunetele trompetelor pe care exersau, departe de mulţime, călugării muzicieni.

Dar nu aveam timp să mă ocup de aceste chestiuni cotidiene şi banale. Sarcina mea era să stau pe spatele celui mai neastâmpărat ponei, Nakkim care avea alte idei în cap. El voia să se debaraseze de călăreţul său, să zburde liber în aer şi să se rostogolească pe pământ.

Bătrânul Tzu era un maestru ursuz şi

intransigent. Toată viaţa sa fusese sever şi dur, iar rolul său prezent de gardian şi profesor de echitaţie pentru un copil de patru ani, îl enerva şi îl scotea din sărite, îl făcea să-şi piardă răbdarea. Originar din ţara lui Kham, el fusese, ales, împreună cu alţii, datorită taliei înalte şi forţei de care dispunea. Avea mai mult de doi metri şi lăţimea umerilor săi era nemaiîntâlnită. Grelele veşminte" îl făceau să pară şi mai mare. ,

Există în Tibetul oriental o regiune unde oamenii sunt excepţional de mari şi robuşti. Mulţi depăşesc doi metri şi servesc îh lamaserii în calitate de călugări - poliţai. Ei poartă pe umeri haine groase pentru a părea şi mai formidabili, îşi înnegresc faţa pentru a avea un aer mai sălbatic şi se plimbă mândri spre nemulţumirea răufăcătorilor.

Tzu, fusese deci călugăr - poliţai, iar acum era folosit ca dădacă pentru un tânăr aristocrat! Prea infirm ca să meargă mai mult timp, el nu se deplasa decât pe cal. În 1904, englezii sub comanda colonelului Younghusband, invadaseră Tibetul provocând numeroase pagube, gândind fără îndoială, că cel mai minunat mijloc de a ne câştiga prietenia era să ne bombardeze casele şi să omoare oamenii. Tzu, luând parte la apărare îşi pierduse o parte din şoldul drept în luptă.

Tatăl meu era unul din membrii cei mai influenţi ai guvernului. Familia sa, ca şi cea a mamei mele, aparţineau, înaltei aristocraţii, astfel încât amândoi se bucurau de o mare consideraţie, influenţând afacerile ţării. Voi da mai departe câteva detalii asupra sistemului nostru de guvernământ.

Tata, un om mare, cu o aliură puternică, măsura vreo doi metri. Putea fi mândru de forţa sa - în tinereţe ridicase de la sol un ponei şi era dintre

puţinii tibetani care puteau să bată oamenii din Kham în luptă.

Cea mai mare parte a tibetanilor au părul negru şi ochii negri.

Tata, cu părul lui şaten şi ochii negri, făcea excepţie. Adesea era cuprins de o furie nestăpânită, dar noi copiii, nu cunoşteam cauza. îl vedeam rar. Tibetul cunoştea o perioadă de frământări. In 1904, în faţa invaziei engleze, Dalai Lama fugi în Mongolia, lăsându-1 pe tata şi pe alţi membri ai cabinetului să guverneze în perioada absenţei sale.

În 1909 a revenit, după o şedere la Pekin. în 1910, chinezii încurajaţi de succesul invaziei engleze, luaseră Lhassa cu asalt. Din nou Dalai Lama se retrase, dar de această dată, în India. Chinezii fură alungaţi din Lhassa în 1911, în momentul revoluţiei chineze, după ce comiseseră crime înfiorătoare contra poporului nostru.

În 1912, Dalai Lama a revenit în capitală. în timpul acestei absenţe, tatăl meu îşi asumase cu colegii din cabinet întreaga responsabilitate a guvernului, într-o perioadă extrem de dificilă.

Mama spunea că această responsabilitate l-a marcat pentru toată viaţa. El nu avea timp să se ocupe de copiii săi, cărora niciodată nu le-a arătat nici o afecţiune. Părea că eu îl iritam în mod special şi Tzu, care nu era nici el prea indulgent de la matură primise ordin de la tata să mă facă „să mă supun de voie sau de nevoie“.

Tzu profita de lipsa mea de îndemânare pentru echitatea să-mi aducă insulte personale.

În Tibet copiii claselor superioare învaţă să urce pe cal chiar înainte de a putea merge! A fi un bun călăreţ este esenţial într-o .ţară unde mu simt maşini şi unde toate călătoriile se fac fie cu calul, fie pe jos. Nobilii se antrenează ore şi zile în şir. în

picioare, în şaua îngustă de lemn, cu calul la galop sunt capabili să tragă asupra ţintelor mobile cu puşca sau cu arcul.

Se întâmpla câteodată ca unii cavaleri antrenaţi să galopeze în grup şi din mers să sară dintr-o şa în alta. Şi eu, care la patru ani aveam dificultăţi să rămân într-o singură şa!

Poneiul meu, Nakkim, avea părul lung şi o coamă mare. Capul său drept, semeţ era „sediul unei' inteligenţe vii, deosebite. El ştia un uimitor număr de modalităţi de a se descotorosi de un călăreţ, care nu era prea sigur de el. Un mijloc consta în a pleca într-un scurt galop din care se oprea grămadă lăsând capul în jos. În momentul în care eu alunecam peste coama lui, jos, îşi ridica capul brusc, iar eu eram privit de sus, de Nakkim cu un aer plin de dispreţ.

Tibetanii nu călăreau niciodată la trap. Poneii sunt destul de mici şi călăreţii ar fi avut un aer ridicol. Cel mai adesea mergeau în buiestru, ceea ce e destul de rapid, galopul practicându-se numai la antrenamente.

Tibetul era un stat teocratic. „Progresul" lumii exterioare nu ne interesa. Am fi dorit numai să putem medita şi depăşi limitele învelişului nostru carnal.

De mult timp înţelepţii noştri înţeleseseră că bogăţiile noastre incitaseră lăcomia Occidentului şi ştiau că venirea străinilor în ţara noastră ar fi alungat pacea. Invazia comunistă a dovedit că aveau dreptate.

Casa noastră era situată în cartierul cel mai elegant al Lhassei, Lingkhor, la marginea drumului care înconjura oraşul, în apropierea lamaseriei - palatul Potala. Erau trei drumuri concentrice şi cel care se afla la exterior, Lingkhor, era cel mai

cunoscut de pelerini.

Ca toate casele din Lhassa, în momentul naşterii mele, a noastră avea două etaje în partea dinspre drum. Era interzis să depăşeşti această înălţime, căci nimeni nu trebuia să privească în jos, către Dalai Lama. Dar cum această interdicţie nu se aplica efectiv decât cu ocazia procesiunii anuale, numeroşi tibetani ridicau pe acoperişul plat al locuinţelor lor, o construcţie uşoară din lemn, demontabilă, pe care o foloseau practic, timp de unsprezece luni pe an.

Casa noastră era o veche construcţie din piatră. Ea avea forma unui pătrat construit în jurul unei imense curţi interioare. Cei care ne slujeau, locuiau jos, noi ocupam etajul, având la dispoziţie o scară de piatră. Cea mai mare parte a caselor tibetane au scări, dar ţăranii se folosesc de o prăjină, deşi le era dăunătoare picioarelor! (pentru tibia). Aceste prăjini din cauza utilizării frecvente cu mâini unsuroase devin alunecoase, determinând o cădere bruscă, rapidă.

în 1910, până la invazia chineză, casa noastră fusese refăcută mai ales în curtea interioară, tata dând dispoziţii să se construiască patru etaje. Cum acestea nu dădeau spre drumul Lingkhor, nu puteam privi de sus procesiunea anuală şi pe Dalai Lama.

Poarta care dădea în curtea centrală era grea şi înnegrită de vreme. Invadatorii chinezi nu o puteau forţa.

Biroul său era instalat chiar deasupra acestei porţi, intendentul supraveghind intrările şi ieşirile. El era cel care angaja şi dădea afară personalul care se îngrijea de casă. Când trompetele mănăstirii anunţau sfârşitul zilei, cerşetorii din Lhassa veneau

la fereastra sa pentru a-şi primi pomana pentru noapte. Astfel toţi nobilii trebuiau să susţină săracii din cartierele lor. Adesea veneau prizonieri în lanţuri, căci închisorile erau rare şi ei mergeau pe drum cerând de pomană.

În Tibet, condamnării nu sunt nici dispreţuiri, nici trataţi ca paria. Ştiam, că oricare dintre noi am fi putut fi în locul lor - dacă am fi căzut în cursă.

Doi călugări locuiau în camerele situate în dreapta celei a intendentului. Erau capelanii, care se rugau zilnic cerului să ne ajute şi să ne apere în activităţile noastre.

Membrii micii nobilimi nu aveau decât câte un capelan: poziţia noastră socială cerea să avem doi. Ei erau consultaţi înainte de orice eveniment important şi li se cerea să solicite prin rugăciunile lor, favoarea cerului. Din trei în trei ani ei se schimbau, întorcându-se în lamaseriile lor, alţii luându-le locul.

În fiecare din aripi era instalată o capelă unde lămpi din grăsime ardeau ziua şi noaptea în faţa unui altar sculptat. Şapte holuri de apă sfinţită erau spălate şi umplute de mai multe ori pe zi. Ele trebuiau să fie curate căci cei de sus puteau să dorească să bea. Capelanii erau bine hrăniţi - mâncau ca şi noi - astfel ca rugăciunile lor să fie cât mai ardente şi să se ştie că mâncarea noastră era bună.

La stânga Intendentului, locuia expertul juridic care trebuia să supravegheze ca această casă să fie ţinută conform convenienţelor şi legilor. Tibetanii sunt foarte corecţi faţă de legi, iar tata era un exemplu în acest sens.

Fratele meu, Paljor, sora mea Yasodara şi eu locuiam în partea nouă a casei, cea mai îndepărtată

de drum. La stânga se afla capela şi la dreapta o sală de clasă, folosită şi de copiii servitorilor. Lecţiile erau mai mult lungi decât variate.

Paljor nu şi-a locuit corpul prea mult timp. Era prea plăpând ca să se poată adapta vieţii dificile care ne era impusă. înainte să împlinească şapte ani, ne-a părăsit pentru a se întoarce în Ţara celor o mie de Temple. Yaso avea atunci şase ani şi eu patru. Îl văd încă, zăcând ca o coajă goală, în ziua când oamenii morţii au venit să-l vadă, îmi amintesc, cum i-au luat corpul pentru a-1 oferi vulturilor, aşa cum era obiceiul.

Când am devenit moştenitorul familiei, educaţia mea a fost extinsă. La patru ani, eram un biet călăreţ mediocru. Tata, cel mai exigent bărbat, veghea în calitatea sa de Prinţ al Bisericii să fiu supus unei discipline de fier care să servească drept exemplu celorlalţi.

În ţara mea, cu cât un copil este de rang mai înalt, cu atât educaţia lui este mai severă.

Unii nobili încep să fie mai puţin exigenţi cu copiii lor; dar, tatăl meu, avea următoarea opinie: un copil sărac nu are speranţă să ducă mai târziu o viaţă confortabilă, de aceea trebuie să-l tratăm cu înţelegere cât este tânăr.

Micii aristocraţi, din contră, pot spera să se bucure, când vor fi adulţi de tot norocul sorţii; ei trebuie să ducă deci, o viaţă dură în copilărie pentru că aflând ce este suferinţa, să înveţe să fie indulgenţi, miloşi, înţelegători faţă de alţii.

Aceeaşi era şi atitudinea oficială a guvernului. Acest sistem era fatal pentru copiii delicaţi, dar cei care nu mureau puteau să reziste la orice!

Tzu ocupa o cameră la parter, aproape de intrarea principală. După ce avusese ocazia să vadă

de-a lungul anilor, tot felul de oameni datorită meseriei de călugăr-poliţai, suporta greu retragerea din lume, din ceea ce fusese viaţa lui. Aproape de camera lui erau instalate grajdurile unde tatăl meu ţinea cei 20 de cai, poneii şi animalele de tracţiune.

Când tata pleca cu calul, şase oameni înarmaţi trebuiau să-l escorteze. Aceşti oameni erau în uniformă şi Tzu îi inspecta întotdeauna, pentru a fi sigur că ţinuta lor era impecabilă.

Pentru o raţiune pe care nu o cunoşteam aceşti oameni aveau obiceiul să-şi alinieze caii în spatele unui perete şi să galopeze spre tata, în momentul în care acesta apărea călare pe calul său.

Zilele erau dure căci eram în picioare optsprezece ore din douăzeci şi patru. Tibetanii credeau că nu-i înţelept să dormi când este ziuă căci demonii luminii ar putea să pună stăpânire pe tine când dormi. Astfel erau privaţi de somn chiar şi copiii mici, de teama de a nu fi posedaţi. La fel şi cei bolnavi pe care îi păzea un călugăr care îi ţinea permanent trezi.

Chiar muribunzii erau ţinuţi în stare conştientă cât mai mult posibil, pentru a putea recunoaşte drumul bun pe care puteau să ajungă în altă lume, fără să piardă graniţele acesteia.

La scoală studiam chineza şi cele două variante ale tibetanei: limba populară şi limba oficială. Prima era folosită pentru a putea vorbi servitorilor, şi persoanelor de rang inferior, a doua, persoanelor de acelaşi rang sau superior. Era aceeaşi regulă şi când te adresai calului unui om mai nobil decât tine!

Toţi servitorii care întâlneau pisica noastră aristocrată traversând majestuoasă curtea, pentru treburile ei misterioase, i se adresau astfel:

- Onorabila Pis-Pis, binevoieşte să vină la mine

să accepte
să-i dau să bea laptele ei minunat?

Dar care va fi fost răspunsul onorabilei Pis-Pis nu era decât în capul ei!

Sala de clasă era foarte mare. Altă dată fusese sală de mese pentru călugării în vizită, dar casa fusese transformată în timpul construirii noilor clădiri. Acum în această clasă învăţau toţi copiii casei, în jur de şaizeci. Ne aşezam jos, cu picioarele încrucişate în faţa unei mese sau a unei bănci înaltă de jumătate de metru, cu spatele la profesor, astfel că nu ştiam niciodată dacă ne priveşte. Ne punea să muncim fără să ne acorde nici un răgaz.

Hârtia în Tibet se făcea manual, şi costa mult prea scump pentru a fi folosită de copii. De aceea foloseam tăbliţe de ardezie plate cu dimensiuni de 30/35 cm. În loc de creion foloseam o cretă care se găsea în stare naturală pe colinele Tsu-La la patru mii de metri deasupra Lhassei, care şi ea se afla la patru mii metri altitudine faţă de nivelul mării.

Încercam să-mi găsesc crete roşii, în timp ce sora mea folosea maro. Aveam la dispoziţie multe culori: roşu, galben, bleu, verde. Unele conţineau urme de metal din zăcămintele existente. Oricum ar fi fost eram foarte mulţumiţi să le avem.

Aritmetica mă punea în dificultate: ştiind că 783 de călugări beau fiecare câte două boluri de tsampa pe zi şi conţinutul unui bol este de 35 centilitri, ce dimensiune trebuie să aibă vasul care să conţină cantitatea de tsampa necesară pentru o săptămână? Yaso găsea soluţiile jucându-se. în timp ce eu... nu eram nici pe departe strălucit!

Era mai uşor în timpul şedinţelor de gravură, o materie pe care o iubeam şi la care obţineam rezultate onorabile.

Toată imprimeria în Tibet se făcea cu ajutorul plăcilor de lemn gravat, gravura fiind considerată ca o artă în mod special, utilă. Copiii nu puteau avea lemn pentru exerciţiile lor. Ei îl stricau adesea şi cum lemnul se importa din India, costa scump. Cel din Tibet era dur şi devenea inutilizabil. De aceea foloseam un fel de piatră pe care o scrijeleam uşor cu un cuţitaş bine ascuţit. Câteodată foloseam chiar brânză veche de iac!

Un exerciţiu care nu era uitat niciodată; recitarea Legilor. Trebuia să le recităm la intrarea în clasă o dată şi înainte de a ni se permite s-o părăsim, a doua oară.

Iată Legile:

- Înapoiază binele pentru bine;
- Nu te lupta cu cei paşnici;
- Citeşte textele sacre şi înţelege-le;
- Ajută-ţi aproapele;
- Legea e dură pentru bogaţi pentru că îi învaţă înţelegerea şi egalitatea;
- Legea e blândă pentru săraci pentru a-i consola;
- Plăteşte-ţi dările imediat, fără să aştepţi;

Ca să nu le uităm, aceste legi erau scrise pe cei 4 pereţi ai clasei.

Deci viaţa noastră era semnul studiului şi al austerităţii! Aceasta pentru a ne face să îndurăm totul în viaţă, inclusiv clima Tibetului care era extrem de riguroasă cu diferenţe mari de temperatură. Astfel, la prânz vara putea să atingă 85 grade Fahrenheit pentru a coborî în cursul nopţii până la 40 grade sub zero. Iama era şi mai frig.

Trasul cu arcul, excelent pentru dezvoltarea muşchilor, ne distra cel mai mult. Arcul era făcut din lemn de tisă, importat din India; câteodată ne confecţionam arbalete din lemn autohton. Ca buni

buddhişti nu trăgeam niciodată în ţinte vii. Cu ajutorul unei corzi lungi, servitori invizibili ridicau sau coborau o ţintă, fără să ne prevină. Cea mai mare parte a colegilor mei puteau să o lovească, galopând pe poneiul lor. Eu eram incapabil să rămân în şa atâta timp! Alergam repede ca ţinta să ne fie la cinci metri. De la această distanţă era suficient să o ochim. Adesea mi se părea că colegii mei stau prea mult în şa ca să aibă forţă în picioare, în timp ce eu stăteam numai în picioare pentru a avea forţă în acest gen de exerciţiu.

Săritul cu prăjina era foarte practic, ajutându-ne să sărim de pe un mal pe altul şi eram foarte mândru faţă de colegii mei, care cădeau în apă, unul după altul şi eu nu.

Dar în Tibet, mai mult sau mai puţin în districtul U, care este o diviziune administrativă a Lhassei, jocul cel mai popular era acela al zmeielor care s-ar fi putut numi sportul nostru tradiţional. Nu-i puteam dedica, însă, decât anumite perioade. În anii dinainte se putuse constata că zmeiele lăsate în munţi provocau torente de ploaie; se gândiseră atunci că zeii ploii se înfuriau şi că n-ar fi permis să zboare zmeiele decât în timpul toamnei, care este anotimpul nostru cel mai secetos. În anumite zile, oamenii se abţineau să scoată strigăte în munte căci ecoul vocilor lor determina o condensare prea rapidă a norilor saturaţi de umiditate, veniţi din India.

In prima zi de toamnă un zmeu singuratic era agăţat de acoperişul Potalei. La câteva minute altele asemenea, de toate formele, dimensiunile şi culorile posibile, îşi făceau apariţia pe cerul Lhassei, alergând şi sărind în funcţie de cât de puternic era vântul.

Adoram acest joc şi aranjam întotdeauna ca al meu să fie primul care zboară. Toţi copiii îşi fabricau aceste zmeie cel mai adesea dintr-o carcasă de bambus, acoperită cu o mătase frumoasă. Întotdeauna obţineam un material frumos, căci era în joc onoarea casei. El avea forma unei cutii la care ataşam adesea capul, aripile şi coada unui dragon cu un aer feroce. Bătăliile se înteţeau când încercam să doborâm zmeiele rivalilor noştri. Pentru asta fixam pe corzile de care trăgeam zmeul, bucăţi de sticlă colorată pe care le urmăream şi cu care speram să tăiem corzile zmeielor duşmane pe care urma să le capturăm.

Câteodată, după căderea serii, ne furişam şi le făceam să zboare după ce le aprindeam în cap şi corp mici lămpi cu seu. Cu puţin noroc, ochii dragonului nostru erau roşii şi corpul lor multicolor se detaşa spre cerul sumbru al nopţii. Ne plăcea în mod special acest joc când marile caravane de iaci ale districtului Lho-Lzong erau aşteptate la Lhassa. Ne gândeam în naivitatea noastră că aceşti „indigeni ignoranţi” nu mai văzuseră niciodată în ţările lor îndepărtate aşa ceva şi doream să-i speriem. Unul din trucuri consta în a pune zmeului trei învelişuri diferite dispuse în aşa fel încât, atunci când vântul trecea printre ele să producă un geamăt nemaipomenit, supranatural. Pentru noi, acest geamăt era al dragonului de foc, care speram să aibă asupra negustorilor un efect decisiv. Când ne gândeam cât trebuie să-i sperie trecând cu zgomotul acela pe deasupra capetelor, ne treceau fiori pe şira spinării. Atunci nu ştiam, dar mai târziu aceste zmeie aveau să aibă un rol important în viaţa mea, folosindu-le chiar să zbor.

Acum însă era doar un joc, un joc excitant. Mai exista şi altul, mai periculos. Fabricam modele mari

de doi, trei metri pătraţi cu aripi alături, pe care le puneam la marginea unei râpe unde sufla un curent ascendent foarte puternic. Apoi, cu un capăt al cozii înfăşurat în jurul taliei făceam să galopeze poneii noştri, cât puteau, zmeiele luau avânt se ridicau din ce în ce mai sus până întâlneau, curentul - se ridicau în aer apoi cădeau lent, balansându-se la capătul corzii. Eu care nu puteam să stau prea mult pe cal, cădeam şi trăgeam corzile ceea ce îmi producea o mare plăcere. Odată-am tras coarda cu un entuziasm extrem; vântul bătea puternic şi m-am trezit pe acoperişul casei unui ţăran, casă unde erau depozitate rezerve de combustibil pentru iarnă.

Ţăranii noştri trăiau în case în care acoperişurile erau plate. Un mic parapet ocrotea aceste adăposturi de cetele de iac. Casa respectivă era construită din cărămidă făcută din pământ uscat şi nu din piatră, ca altele, neavând sobă; o gaură în acoperiş permitea fumului să. iasă. Ajungând la capătul corzii, am tras şi în mişcare am căzut prin acoperiş în capul locuitorilor casei. Nu a fost prea plăcut, apărând de sus, ţăranii s-au supărat, tata mi-a tras o doză de „medicină corectivă“ şi noaptea am dormit pe burtă.

A doua zi am fost obligat să repar acoperişul casei ţăranului, ceea ce nu era prea uşor pentru un băiat de şase ani. Dar toată lumea era mulţumită. Ţăranul fu mulţumit de tata care îi dădu de două ori mai mult combustibil decât avusese, pentru că era un om sever, dar drept, iar eu, am mai dormit o noapte pe burtă, chestiune care hu avea nimic comun cu echitatea. Poate era prea dur, dar Tibetul nu avea nimic comun cu indulgenţa. Lhassa, situată la patru mii de metri deasupra mării, cunoştea mari diferenţe de temperatură. Alte regiuni mai înalte,

aveau un climat şi mai aspru.

Naturile delicate erau puse în pericol, de aceea educaţia noastră era atât de severă.

În regiunile înalte oamenii băgau noii-născuţi în torentele îngheţate pentru a vedea dacă au dreptul la viaţă. Mi s-a întâmplat adesea să văd o mică procesiune, la şase mii de metri altitudine, care oprindu-se, lângă un torent, bunica lua copilul, cei apropiaţi o înconjurau, dezbrăcau copilul şi îl cufundau în apă până nu i se mai vedea decât capul. În frigul cumplit, copilul devenea roşu, apoi albastru, strigătele se opreau, nu mai protesta, zăcea mort, dar bunica, expertă în astfel de experienţe, îl ştergea repede, apoi îl îmbrăca. Ce urma? Dumnezeu ştia şi decidea! Dacă murea, era scutit de viitoarele suferinţe. Nu putea fi vorba de bunătate într-un climat atât de aspru, unde asistenţa medicală era atât de redusă. Moartea astfel, era preferată.

După ce a murit fratele meu, a trebuit să mă dedic mai mult studiilor. La şapte ani, a trebuit să încep să-mi pregătesc cariera. Care? Astrologii trebuiau să decidă, căci la tibetani, de la cumpărarea unui iac şi până la alegerea carierei, totul îl decideau astrologii. Momentul s-a apropiat odată cu aniversarea mea de şapte ani. Mama a dat o recepţie grandioasă la care a invitat nobili şi alte personaje importante să asculte prezicerile astrologilor.

Mama era incontestabil grasă. Ea avea o figură rotundă şi păr negru. Tibetanele purtau pe cap un fel de formă din lemn pe deasupra căreia îşi ridicau părul în cel mai decorativ mod posibil. Aceste forme, lăcuite şi împodobite cu pietre semipreţioase din jad şi coral erau nişte obiecte superbe şi într-o

coafură bine dată cu ulei, erau foarte reuşite.

Rochiile tibetanelor erau superbe. Cea mai mare parte a timpului ele purtau un şort uni, cu excepţia unei benzi orizontale colorate. La urechea stângă purtau un cercel al cărei dimensiuni varia în funcţie de rangul său. Mama, care aparţinea unei familii conducătoare, avea unul de cincisprezece centimetri.

Noi eram partizanii egalităţii între sexe. Dar în ceea ce priveşte conducerea casei, mama nu se mulţumea cu egalitatea. Dictator de o autoritate incontestabilă, ea ştia ce voia şi obţinea întotdeauna.

În agitaţia şi emoţia provocată de pregătirea recepţiei, se simţea foarte bine. Trebuia să organizeze, să dea ordine, să-şi facă planuri cu care să epateze vecinii. Era foarte pricepută căci numeroasele călătorii pe care le făcuse cu tata în India, Pekin, Shanghai, îi permiteau să aibă numeroase idei „exotice“.

După stabilirea datei recepţiei, călugării-scribi scriseră invitaţiile pe hârtie subţire, făcută manual, folosită pentru comunicările de cea mai mare importanţă.

Fiecare invitaţie avea cam 30 pe 60 şi purta sigiliul familiei, pe al tatei şi pe al mamei, deci trei în total, împreună formau un document foarte important şi faptul că eu eram cauza acestor pregătiri, mă făcea să tremur. Nu realizam că importanţa mea era secundară faţă de Evenimentul Social. Dacă mi s-ar fi spus că măreţia recepţiei ar fi făcut cinste părinţilor mei, n-aş fi înţeles nimic.

Mesageri fură angajaţi ca să ducă corespondenţa. Fiecare urca pe un cal pur-sânge şi ducea în mână un sul terminat cu o fundă care lega

invitaţia împreună cu reproduceri după armele familiei şi fiecare baton-sul era decorat cu panglici cu rugăciuni imprimate, care zburau în vânt.

Când oamenii noştri se pregătiseră să plece, curtea era scena unei dezordini indescriptibile. Servitorii strigau între ei, caii nechezau, câinii negri mari - dogi - lătrau parcă erau turbaţi. După ultima cană de bere, porţile mari fiind deschise, trupa plecă în galop în praful şi urletele sălbatice ale călăreţilor.

Chiar dacă aveau mesaje scrise, curierii noştri transmiteau şi mesaje orale care erau diferite.

Înainte, în timpuri străvechi, bandiţii se foloseau de scrisori ca să atace casele mai prost păzite, sau chiar o procesiune. Acest vechi obicei cu dublu mesaj, unul scris şi altul oral, era o întoarcere în trecut. Dar, chiar şi în epoca noastră, conţinutul lor era diferit; în acest caz, versiunea orală era întotdeauna valabilă.

Ce agitaţii în interiorul casei!

Pereţii erau curăţări şi zugrăviţi, plafoanele decorate şi parchetul de lemn dat cu ceară încât devenea periculos să umbli pe el. Multe din obiecte au fost lăcuite şi curăţate. Au mai fost aduse multe lămpi cu unt: unele fiind de aur, altele de argint. Mama şi Intendentul nu încetau să umble prin casă criticând, dând ordine şi hărţuind nemilos slugile. Noi aveam cincizeci de servitori în serviciul nostru şi mai erau şi alţii angajaţi pentru recepţie. Nici unul nu era inactiv, toţi munceau cu zel. Curtea fu curăţată şi dalele străluceau ca şi cum atunci fuseseră aduse de la carieră. Când au terminat, spatiile dintre dale au fost umplute cu un material colorat, care dădea curţii un aer de sărbătoare. Când total a fost terminat, mama a chemat slugile şi

le-a spus să poarte îmbrăcăminte imaculată.

În bucătărie era o activitate debordantă; se pregăteau feluri diferite în cantităţi enorme!

Tibetul este un frigider natural şi mâncarea, odată pregătită, putea fi conservată la infinit cât clima este rece şi uscată. Chiar când temperatura se ridică, uscăciunea împiedică mâncarea să se strice. Astfel, carnea poate fi păstrată un an, iar grâul secole.

Buddhiştii nu omoară niciodată animale.

Singura noastră came provine de la animalele omorâte în accidente sau datorită căzăturilor lor pe munte. Cămările noastre erau pline. Există măcelari în Tibet, în familiile ortodoxe dar tibetanii nu au nici un fel de raporturi cu ei, căci aparţin unei caste „intangibile".

Mama hotărâse să trateze musafirii într-un fel cât mai original şi somptuos şi să le ofere dulceaţă din flori de rododendron. Cu săptămâni înainte, servitorii erau plecaţi călare până la poalele Himalayei unde se găseau florile cele mai frumoase. La noi rododendronii ating o talie gigantică şi există o extraordinară varietate de culori şi parfumuri. Se aleg flori, când nu sunt încă complet deschise şi se spală cu mii de precauţiuni. E suficient ca o floare să fie strivită şi dulceaţa este ratată. Fiecare floare este pusă la macerat într-un pocal mare de-sticlă, umplut cu apă şi miere şi acoperit astfel încât să nu intre aerul. Fiecare zi a săptămânii pocalul este întors la intervale regulate ca fiecare floare să fie expusă la soare, fiecare floare să primească lumina necesară. Floarea creşte încet şi se umple de sucul produs din amestecul de apă şi miere.

Unora le plăcea s-o lase la aer câteva zile înainte de a o mânca pentru a deveni mai uscată, fără să-şi

piardă aroma şi frumuseţea. Alţii pudrau florile cu zahăr ca să imite zăpada.

- Am fi putut să cumpărăm şase iac-i cu vaci cu tot, cu banii ăştia, spunea tata, dar mama îi răspunse într-un stil tipic feminist:

-Nu fii stupid. Recepţia noastră trebuie să fie foarte reuşită şi oricum cheltuielile nu mă privesc decât pe mine.

Aripioarele de rechin, aduse din China erau un alt fel delicat, care se serveau în supă. Unii spuneau că această supă „era culmea artei gastronomice”. Eu o găseam mai degrabă rea. Era un chin când mă puneau s-o mănânc. Rechinul ajungea într-un asemenea hal în Tibet că primul său proprietar nu l-ar mai fi recunoscut. Să zicem că era puţin „încins” ceea ce după gustul unora îl făcea mai bun.

Tinerii primeau bambus, importat tot din China, care îmi părea foarte suculent. Erau mai multe feluri de a-1 pregăti, dar mie îmi plăcea crud. Alegeam şi mâneam mugurii verzi şi galbeni care erau tăiaţi şi puşi în castron şi pe care bucătarul nu-i mai găsea!

În Tibet bucătăria era făcută de bărbaţi, femeile prepară doar ceea ce trebuie pentru tsampa şi fac amestecuri, sperând că totuşi va ieşi bine! Bărbaţii sunt mai conştiincioşi şi pregătesc totul mai bine decât femeile care sunt bune numai la măturat şi bârfit.

Tsampa constituie baza alimentaţiei noastre. Unii tibetani trăiesc numai cu tsampa şi ceai, toată viaţa, de la prima la ultima lor masă. Tsampa se face din orz care este pus la prăjit până când devine crocant şi colorat brun-auriu. Boabele sunt pisate, zdrobite, până când devin o făină care la rândul său este pusă într-un bol unde se varsă ceai cu unt cald. Se

amestecă acest melange până i se dă consistenţa unei plăcinte. Se adaugă după dorinţă sare şi unt de iac şi ceea ce rezultă este tsampa care poate fi rulată sau tăiată bucăţi, decorată sau însiropată. Dar chiar aşa simplă poate constitui un fel de mâncare care într-o formă compactă şi concentrată constituie alimentaţia suficientă pentru a trăi la această altitudine şi în orice condiţii.

Unele slugi prepară tsampa, altele fac untul, după metode imposibile, ca igienă.

Saci mari din piele de ţap cu părul în interior simt folosiţi ca putinei. Ei sunt umpluţi cu lapte de iac sau de capră. Aceşti saci simt legaţi la gură cu sfoară şi puşi într-un loc special rezervat acestei operaţiuni unde se găsesc grămezi de pietre cam de treizeci de centimetri dimensiune. După ce au fost umpluţi, sacii cu lapte se lasă să cadă pe aceste pietre, obţinându-se efectul din putineiul în care se bate laptele.

Este deosebit să vezi servitorii noştri, cam doisprezece, care bat ore în şir, sacii cu lapte, strivindu-i de grămezile de pietre şi scoţând zgomote: Oh! Oh!, când îi iau şi „zunk“, când îi izbesc de pietre. Uneori un sac prost manipulat sau vechi, poate plesni. Îmi amintesc un om puternic, căreia îi plăcea să-şi arate forţa muşchilor. El muncea de două ori mai repede decât ceilalţi şi efortul făcea să-i sară muşchii de la gât.

Unul îi zise într-o zi:

- Tu Timon, lucrezi prea repede.

Cu un geamăt Timon ridică sacul în sus şi îl lăsă apoi să cadă. Dar fu trădat de forţa lui, căci ţinându-l prea sus, la contactul cu pietrele sacul plesni şi un jet de lapte untos îl lovi pe Timon în ochi, în gură, nas şi păr. Cincizeci, şaizeci de litri de materie

galbenă se prelingea de-a lungul corpului său acoperind totul cu o masă aurie. Mama, atrasă de zgomot, intră în grabă. A fost prima dată când am văzut-o redusă la tăcere. Ce furioasă era văzând atâta unt pierdut! S-a gândit că şi-a băgat dracul coada! Nenorocitul Timon aluneca pe jos etalându-se într-o mare de unt. Servitorii neîndemânatici ca Timon puteau strica untul, lucrând de mântuială. Puţină neglijenţă făcea ca firele de păr ale pielii să se amestece cu laptele. Dacă oricui i se părea normal să găsească o duzină, două de fire de păr în unt, şuviţe întregi făceau altă impresie. Untul ratat astfel era folosit la luminat, în lămpi sau dat cerşetorilor care îl încălzeau şi îl strecurau printr-un tifon înainte de a-1 folosi. Totuşi, când o casă se respecta, nu dădea cerşetorilor „greşelile" din bucătăria lor pentru că aceştia mergeau la vecini şi comentau în bine sau rău, determinând astfel oamenii să le dea numai mâncare bună, ca să nu fie bârfiţi. Aceşti cerşetori din ţinutul nostru, duceau toţi o viaţă foarte îndestulată recurgând la tot felul de „trucuri ale meseriei". Cerşetoria nu are nimic ruşinos în cea mai mare parte a ţărilor orientale. Numeroşi călugări merg din lamaserie în lamaserie cerând de pomană. Este o practică admisă care nu este mai rea, decât cozile pentru masa săracilor din alte ţări. A hrăni un cerşetor care călătoreşte este o faptă bună. Cerşetorii au şi ei „codul" lor. Dacă unul primeşte pomană, dispare şi lasă să treacă mult timp până revine la generosul donator.

Cei doi călugări ataşaţi casei noastre, participau şi ei la pregătirea recepţiei. Ei se ocupau de animalele care mureau în curtea noastră şi, conform tradiţiei, ei se rugau la moartea lor să fie reîncarnate într-o condiţie superioară terestră. În

lamaserii şi temple erau călugări care se ocupau numai de animale şi rugăciunile pentru ele când mureau. înainte de o călătorie lungă, preoţii noştri îi rugau pe zei să ajute animalele să nu obosească. Acestea, două zile nu ieşeau din grajd. Dacă un cal fusese încălecat într-o zi, a doua zi era lăsat să se odihnească. Regula era aceeaşi şi pentru animalele de tracţiune. Şi ele ştiau asta. Dacă se întâmpla ca un cal să fie înşeuat, pentru a fi folosit şi fusese şi cu o zi înainte, calul nu se mişca din loc. Măgarii erau şi mai răi. Aşteptau să fie descărcări de povară şi se culcau.

Noi aveam trei pisici care erau mereu „de serviciu". Una îşi avea sediul în grajd unde impusese o disciplină de fier asupra şoarecilor. Aceştia trebuiau să fie prea şmecheri ca să rămână „şoareci" şi nu mâncare pentru pisici!

Alta trăia în bucătărie. Era un bătrân motan născut în 1904 când mama sa speriată de expediţia Younghusband îl născuse numai pe el viu şi numele era cel al expediţiei.

A treia era o respectabilă matroană care locuia cu noi. Era un veritabil model de virtute maternă. Când educaţia puilor a fost terminată, ea umbla din cameră în cameră după mama; Mică şi neagră era ca un schelet deşi mânca mult. Animalele tibetane nu sunt nici alintate, nici tratate ca nişte sclavi; ele au misiunea lor şi au drepturi ca şi oamenii. Numai în buddhism toate animalele, toate creaturile au un suflet şi acced în sus, pe o scară superioară, la fiecare reîncarnare.

Răspunsurile invitărilor noştri nu întârziară, să apară. Călăreţii soseau în galop cu sulul de mesaje. Intendentul cobora din camera sa şi primea omagiile mesagerilor nobililor. După ce predau

mesajele scrise, călăreţii, pe nerăsuflate, spuneau versiunea orală a mesajului. Apoi se lăsau în genunchi, exprimându-şi ataşamentul faţă de stăpânii casei.

Servitorii îşi jucau rolul, înconjurându-i şi exclamând:

- Săracul, cât a venit de repede. Extraordinar, ce inimos este!

Şi-a pus inima în pericol. Sărac şi nobil băiat!

Intr-o zi m-am umplut de ruşine când am intervenit în conversaţie:

- Nu, am spus, nu şi-a pus inima în pericol, l-am văzut odihnindu-se nu departe de aici. Şi-a luat forţă pentru ultimul galop!

Discreţia mă obligă să păstrez tăcere asupra a ceea ce a urmat - o scenă penibilă.

Ziua cea mare sosi, ziua pe care o aşteptasem atâta, căci se decidea cariera mea. Primele raze de soare ieşeau în spatele munţilor îndepărtaţi, când un servitor, dădu buzna în camera mea:

- Cum, încă nu v-aţi sculat, Mardi Lobsang Rampa! Zău, pare că dormiţi! Este ora patru şi avem încă atâtea de făcut. Sus!

Am dat cuvertura la o parte şi m-am sculat. în acea zi se deschidea în fata mea dramul vieţii.

în Tibet copiii primesc două nume, dintre care primul este al zilei în care s-a născut. Eram născut într-o zi de marţi. Mardi era primul urmat de prenumele Lobsang, dat de părinţii mei. Dar când un băiat intră într-o lamaserie, el primeşte altul care este numele său religios. Aşa va fi şi pentru mine? Trebuia să aflu în orele următoare.

Aveam şapte ani şi voiam să fiu barcagiu pentru a vâsli şi străbate apele fluviului Tsang-Po la şaizeci de km mai departe.

Dar, un minut, vă rog... Voiam asta cu adevărat? După câte ştiam barcagii sunt o categorie inferioară căci vasele lor sunt făcute din piele de iac fixată pe un schelet de lemn. Eu, barcagiu? Eu să aparţin unei caste inferioare? Nu, categoric! Eu voiam să fiu un profesionist în ridicarea zmeielor. Oh, era minunat să fii liber ca aerul, mai bine decât să stai într-o piele de iac, antrenat de un curent tumultos! Un specialist în zmeie, iată ce aş fi vrut să fabric, minunate aparate cu capete imense şi ochi scânteietori. Dar astăzi preoţii-astrologi vor avea cuvântul.

Era prea târziu să mă arunc pe geam şi să scap: tatăl meu trimisese să aducă oameni pentru mine. Şi apoi, eu eram un Rampa, trebuia să mă conformez tradiţiei. Cine ştie? Astrologii ar fi putut să spună că eram făcut pentru a zbura în zmeie. Nu puteam decât să aştept şi să sper.

CAPITOLUL II

SFÂRŞITUL COPILĂRIEI

- Oh, Yulgye, îmi smulgi părul! Opreşte-te sau voi fi chel ca un călugăr.

- Calm, Mardi Lobsang. Coada ta trebuie să fie dreaptă şi bine unsă, dacă nu, Onorabila ta mamă îmi va lua pielea.

- Nu fii aşa brutal, Yulgye, mă doare ceafa.

- Puţin importă, sunt grăbit.

Eram aşezat şi un servitor brutal îmi aranja coada, întorcând-o ca pe o manivelă. în fine, am scăpat dar arătam ca un iac uns şi sclipitor sau ca un clar de lună pe un lac.

Mama era ca un torent. Ea se deplasa atât de repede prin casă, încât aveam impresia că am mai multe mame. Dădea ordine în ultima clipă pentru unele preparative. Yaso, sora mea mai mare cu doi ani, avea un aer aferat, ca o femeie de paisprezece primăveri. Tata se proteja de vacarm stând închis în cabinetul său. Mi-aş fi dorit să am puterea să-l îmbrăţişez.

Mama decisese să mergem la Yo-Kang, Catedrala din Lhassa. Ea ţinea fără îndoială, la această ceremonie să fie impregnată de o atmosferă religioasă. Spre ora zece dimineaţa (timpul în Tibet este foarte elastic) un gong cu trei tonuri sună ora adunării. Ne-am urcat toţi pe ponei: cu tata, mama, Yaso, şi alte cinci persoane. Grupul nostru tăie drumul de la Lingkhor şi se întoarse la stânga pe jos, spre Potala, un adevărat munte de construcţii, înalt de 130 metri şi lung de 400 m. După ce am trecut prin faţa satului Sho şi am mers o jumătate de oră pe plaiul Kyi-Chu, am sosit în faţa Catedralei. în jurul ei case micuţe, prăvălii şi grajduri aşteptau clientela de pelerini. De la construcţia sa, care data de 300 de ani Yo-Kang nu încetase să primească credincioşi. în interior, dalele erau brăzdate de crăpături profunde, adânci de câţiva centimetri, datorate trecerii credincioşilor. Pelerinii urmau cercul interior cu devoţiune. Toţi învârteau morişca de rugăciune şi repetau fără încetare „mantra“, „OM! MANI PADME HUM!“

Stâlpi enormi, înnegriţi de ani, susţineau acoperişul. Grele mirosuri de esenţe - care erau

arse continuu, ieşeau din catedrală ca norii din vârful munţilor, vara. De-a lungul pereţilor erau dispuse statuete aurite ale divinităţilor religiei noastre. Erau apărate de lucrături din fier, care nu le ascundeau însă celor care erau credincioşi. Divinităţile celebre erau pe jumătate acoperite de pietre preţioase aduse de sufletele pioase care cereau milă. Pe candelele din aur masiv ardeau continuu lumânări care nu se stinseseră niciodată de 300 de ani încoace. Din colţurile mai întunecoase auzeam sunând clopoţei, gonguri. Am urmărit Cercul Interior aşa cum cerea tradiţia şi rugăciunea fiind terminată ne-am urcat pe acoperişul plat al catedralei. Numai un mic număr de privilegiaţi putea avea acces acolo. Tata, în calitate de gardian, mergea mereu acolo.

Sistemul nostru de guvernare ar putea interesa cititorii.

În capul statului şi al Bisericii se afla Dalai Lama şi Curtea Supremă de Apel a tibetanilor. Oricine putea ajunge, la ea. Dacă o petiţie sau o reclamaţie nu era justificată sau se făcuse vreo nedreptate, Dalai Lama, intervenea ca totul să se deruleze corect. Nu exagerez când spun că toată lumea îl respectă şi îl iubeşte.

Este un Autocrat. El exercită puterea şi autoritatea pentru binele ţării, niciodată pentru scopuri egoiste. A prevăzut invazia comunistă cu mult timp înainte, şi ştia, de asemenea, că libertatea va cunoaşte o eclipsă temporară.

Pentru aceste motive, unii dintre noi, un număr foarte mic, vor primi o formaţie specială, astfel încât ştiinţa acumulată de preoţi să nu cadă pradă uitării.

După Dalai Lama, urmau două Consilii şi de

aceea am vorbit de guverne, la plural. Primul Consiliu Ecleziastic - era format din patru călugări, având fiecare rang de lama. Ei erau responsabili în faţa celui Foarte Profund de chestiunile privind lamaseriile şi mănăstirile. Toate problemele ecleziastice treceau prin ei.

În fine, venea Consiliul de Miniştri format din patru membri, trei laici şi unul religios. Ei administrau împreună ţara şi aveau sub responsabilitatea lor integrarea Bisericii şi a statului.

Doi oficiali, care s-ar putea numi Prim-miniştri, serveau drept „agenţi de legătură" între cele două Consilii. Problemele acestora le supuneau părerilor lui Dalai Lama. Ei jucau un rol important în timpul rarelor sesiuni ale Adunării Naţionale, unde cincizeci de oameni reprezentau familiile şi lamaseriile cele mai importante din Lhassa. Această Adunare era reunită numai în circumstanţe deosebite, în situaţii critice ca în 1904 când Dalai Lama, plecă în Mongolia din cauza invaziei britanice. În legătură cu această chestiune, mulţi occidentali, dau neîncrezători din cap, ca şi cum Cel Foarte Profund a fugit în mod laş. Or, el n-a fugit. Războaiele din Tibet pot fi comparate cu partidele de şah: când Regele este prins, partida e pierdută. Dalai Lama este regele nostru. Fără el, toată lupta ar fi devenit inutilă; el trebuia să se pună la adăpost pentru a salva unitatea ţării. Cei care îl acuză de frică şi laşitate nu-şi dau seama ce spun.

Numărul membrilor Adunării Naţionale putea să ajungă la patru sute, când notabilităţile din provincie luau parte la şedinţă. Aceste provincii erau în număr de cinci: Lhassa sau Capitala, cum se numea adesea, se găseşte în U-Tsang ca şi Shigatse.

Iată celelalte provincii: Gartok la vest, Chang la nord, Kham la est, Lho-dzong la sud.

Cu trecerea anilor, Dalai Lama îşi mări puterea, ajungând din ce în ce mai sus cu ajutorul Consiliului sau Adunării Naţionale. Niciodată tara n-a fost mai bine condusă.

De pe acoperişul templului, vederea era superbă. La est se întindea plaiul Lhassa, verde şi luxuriant, presărat de bascheţi. Apa clipocea printre Arbori; râurile cu sunet argintiu se îndreptau spre Tsang-Po pe distanţa de 60 km. La nord şi la sud se ridicau lanţuri înalte de munţi care înconjurau valea noastră, separându-le de restul lumii.

Numeroase lamaserii erau instalate pe primii contraforţi. Mai sus mici mănăstiri erau periculos „înfipte“ deasupra pantelor abrupte.

La vest de munţii gemeni Potala şi Chakpori, se profila de departe Templul Medicinii. între ei-poarta occidentului strălucea în lumina rece a dimineţii. Purpuriul sumbru al cerului era subliniat de sclipirea zăpezii albe de pe vârfurile munţilor.

Deasupra capetelor noastre, norii uşori se plimbau prin spaţiu. Mai aproape de noi se afla Hotelul oraşului, lipit de faţa nordică a catedralei. Comoara era foarte aproape, ca şi prăvăliile şi standurile negustorilor. Nu departe, mai la est, o mănăstire de femei, închidea domeniul.

Vizitatorii se prezentau la porţile catedralei, un loc sfânt al budismului. Auzeam neîncetatele lor pălăvrăgeli, rumoarea pelerinilor veniţi de foarte departe, cu ofrande, în speranţa de a obţine în schimbul lor, binecuvântarea. Unii aduceau animale salvate de la tăiere, şi plătite din micile lor venituri. Era o modalitate de a salva o viaţă. Cât priveam aceste scene vechi, dar mereu noi, am auzit psalmii cântaţi de călugări, un amestec de voci joase de bas

ale bătrânilor, cu cele subţiri, de soprană ale acoliţilor. Strigăte, răsuflări întretăiate; aveam impresia că suntem hipnotizaţi şi prinşi într-o plasă de emoţii.

Călugării îşi ocupaseră locurile lor. Unii erau îmbrăcaţi în galben, alţii în violet, dar majoritatea aveau veşminte de „călugări obişnuiţi”, aurul şi roşul fiind rezervat călugărilor din Potala. Acoliţii erau îmbrăcaţi în alb, călugării-poliţai în maron închis. Ei plecau şi veneau. Aproape toţi aveau ceva în comun: veşmintele vechi sau noi erau peticite ca ale lui Buddha. Străinii care îi fotografiau se mirau de peticite respective, dar în realitate aceste petice făceau parte din costum.

La Lamaseria Ne-Sar, veche de 12 secole, veşmintele sunt tăiate la fel. Roşul este culoarea ordinului: el variază mult după procedeele cu care se vopseşte lâna - de la maron la roşu cărămiziu - tot „roşu“ se numeşte. Călugării din Potala au veste aurite, fără mâneci peste robele lor. Aurul este o culoare sacră în Tibet, este culoarea oficială a lui Dalai Lama. Călugării sau lama de rang înalt care sunt în serviciul său personal au dreptul să poarte o robă aurită pe deasupra robei obişnuite.

De pe acoperişul Jo-Kang, zărim multe veste aurite. Ridicăm ochii: steagurile de rugăciune fâlfâie în vânt şi domurile catedralei strălucesc în lumină.

Cerul purpuriu e minunat cu panglicile de nori albi parcă pictate de un mare artist.

Mama rupe farmecul:

- Hai, ne pierdem timpul. Mă cutremur când mă gândesc ce vor fi făcut slugile în aşteptarea noastră.

După aceste cuvinte, am plecat pe poneii care ne

aşteptau cu răbdare şi am pornit pe drumul spre Linghkor, fiecare pas apropiindu-mă de ceea ce se numea „probă”, iar mama, Ziua cea Mare.

La întoarcere acasă, mama trecu în revistă totul, făcând o inspecţie generală, apoi am luat o masă copioasă. Ştiam că în asemenea circumstanţe fericiţii invitaţi îşi umplu stomacul, iar bietele gazde pot rămâne flămânde.

O fanfară anunţă sosirea călugărilor muzicieni care fură conduşi în grădină. Ei aveau trompete, clarinete, gonguri şi tambururi. Intrând în grădină, cerură bere ca să fie în formă şi apoi călugării îşi acordară instrumentele.

Apariţia primului invitat, în capul unei cavalcade de oameni care purtau fanioane fluturând în vânt, declanşă un adevărat tumult în curte. Porţile fura deschise, iar servitorii aşezaţi de o parte şi alta, „urau bun venit“ oaspeţilor.

Intendentul era flancat de cei 2 asistenţi împodobiţi cu panglici de mătase, colorate, cu care salutau oaspeţii. Erau 8 feluri de saluturi.

Dalai Lama nu dădea şi nu primea decât eşarfe de prima categorie. Acestea se numeau Khata şi iată care era procedeul de folosire; dacă acela care le oferea era de acelaşi rang se apropia şi înfăşură la încheietura mâinii panglica pe care celălalt o desfăşura şi o dădeau unui servitor. Dacă cel care o dădea era de rang inferior, se îngenunchea, cu limba scoasă (salut care corespunde cu salutul la pălărie) şi punea panglica la picioarele respectivului, care i-o punea pe a lui, în jurul gâtului.

În Tibet, toate cadourile trebuie să fie însoţite de „Khata“ potrivit, chiar şi scrisorile de felicitare. Cele ale guvernului erau galbene, ale celorlalţi, în

general albe. Dacă Dalai Lama voia să facă un cadou cuiva, îi înconjura gâtul cu o „Khata“ la care ataşa un fir de mătase roşie cu un nod triplu - şi dacă în acel moment mişca mâinile să-i vezi palmele întoarse spre cer era foarte onorabil! Noi suntem foarte convinşi că trecutul şi viitorul sunt înscrise în liniile de pe palmă. Dalai Lama, ridicând mâinile, face dovada celor mai binevoitoare dispoziţii. Eu am fost onorat de două ori în acest mod.

Revenim la Intendentul nostru aşezat la intrarea în casă, între cei doi asistenţi. El saluta pe cei veniţi, le lua Khata şi o dădea asistentului din stânga. în acest timp asistentul din dreapta punea oaspetelui, în funcţie de rangul său, panglica în jurul mâinii sau în jurul gâtului.

Intendentul şi asistenţii erau din ce în ce mai ocupaţi pentru că invitaţii soseau în masă. Fie că veneau din împrejurimi sau din alte proprietăţi vecine, toţi veneau pe drumul Lingkhor, apoi pe drumul nostru privat.

Femeile care trebuiau să stea mai mult în şa, se foloseau de o mască din piele care le proteja de vânt şi de praf. Cel mai adesea/portretul doamnei era pictat pe mască. Sosite, ele îşi scoteau şi masca din piele de iac. Aceste portrete mă fascinau căci ele nu redau vârsta femeilor respective!

O activitate intensă domnea în casă. Servitorii aduceau fără încetare perne. Noi nu foloseam scaune în Tibet ci perne de circa 1 mp. şi groase de 20 cm. Pentru a dormi se foloseau mai multe perne şi mi se părea mai confortabil decât în pat.

Invitaţii primeau la sosire ceai şi unt. Apoi erau îndrumaţi către o încăpere mare, care servea drept sală pentru servirea mesei - refectoriu -. Acolo, un bufet le permitea să aştepte, fără să moară de

foame, începerea petrecerii.

Deja, 40 din cele mai importante femei din ţinut, însoţite de damele de companie, erau aşezate acolo.

În timp ce mama se ocupa de unele, altele se plimbau prin casă şi preţuiau mobilele. Era o adevărată invazie. Erau femei de toate vârstele, taliile, formele. Ele întrebau slugile despre preţul sau valoarea obiectelor. Pe scurt, se purtau ca orice femeie din lume. Sora mea, Yaso, în haine noi, îşi aranjase părul după ultima modă, cum credea ea. Eu o găseam oribilă, dar niciodată nu mi-au plăcut femeile, în orice caz, sigur era cuceritoare.

Pentru a complica şi mai mult lucrurile „chung-girls“ se aflau printre invitaţi. În Tibet o femeie din înalta societate, trebuia să aibă numeroase toalete şi bijuterii.

Dar pentru că în timpul petrecerii nu putea să se schimbe, erau fete special pregătite, „chung-girls“ care serveau ca manechine. Ele făceau parada modei cu veşmintele mancei, beau ceai cu unt şi mereu îşi schimbau rochia şi bijuteriile; amestecându-se printre invitaţi, ele sfârşeau prin a o ajuta pe mama în rolul ei de gazdă. într-o zi „chung-girls“ îşi schimbau de 5-6 ori toaleta.

Bărbaţii se interesau de ce era în grădină. Se angajase o echipă de acrobaţi care îi înveseleau. Trei dintre ei aveau o prăjină de cinci metri pe frunte pe care o ţineau în echilibru. Copiii încercau să-i imite.

Mama apăru în grădină; conducea un grup de doamne dornice să vadă atracţiile şi să asculte muzica; avea foarte mare grijă de ţinută. Avea fustă roşu închis din lână de iac care îi cobora aproape de glezne şi botine înalte de fetru de un alb imaculat cu tălpile roşii şi şireturi asortate cu mult bun gust.

Galbenul violet al jachetei - bolero - amintea de

tenta hainei monahale a tatei; culoarea „tinctură de iod pe un bandaj“, aş fi zis, dacă aş fi fost atunci student în medicină.

Sub jachetă, purta o bluză din mătase purpurie. Astfel toate nuanţele ţinutei monahale erau reprezentate în toaleta sa.

Pe piept şi pe umărul drept avea o eşarfă de mătase brodată care cobora spre stânga în talie unde era prinsă într-un inel de aur masiv. Această eşarfa care cobora până la marginea fustei era roşie deasupra centurii şi trecea progresiv de la galben lămâie la galben şofran închis.

Ea purta la gât, ataşat de un cordon de aur, trei săculeţi amuletă de care nu se despărţea niciodată. Ei îi fuseseră dăruiri în ziua căsătoriei; primul de familia sa, a doua de familia tatei şi a treia - de o onoare excepţională - de însuşi Dalai Lama.

Bijuteriile unei femei tibetane, sunt în raport cu situaţia socială, de aceea un soţ trebuie să-i ofere mereu bijuterii soţiei sale.

Au trebuit zile întregi ca să fie pregătită coafura mamei, ea având cel puţin 108 şuviţe, fiecare strânsă. Coafura era în partea din mijloc a capului susţinută de o formă rotundă din lemn ca o pălărie. Lăcuită cu roşu această formă era încrustată cu diamante, jad şi discuri din aur. La urechi avea cercei mari rotunzi din coral,- atât de grei că trebuiau susţinuţi de un fir de aţă înfăşurat în jurul urechii. O observam fascinat şi mă întrebam cum putea să mişte capul!

Invitaţii se plimbau şi admirau grădina.

- Da, draga mea, Lady Dora şi-a refăcut grădina. A înlocuit pietrişul şi a netezit terenul. Şi acest tânăr Lama, care locuieşte la Lady Rakasha, ai auzit ce spunea... etc...

Dar, în realitate, toţi aşteptau marea atracţie a

programului; momentul când preoţii astrologi urmau să prezică viitorul meu şi să traseze drumul vieţii mele. De decizia lor depindea viitoarea mea carieră.

Ziua era pe sfârşite, când umbrele înserării atinseră pământul; invitaţii urcară aşteptând cu ardoare să se distreze. Servitorii umplură din nou platourile rămase goale. Musafirii se săturaseră. Acrobaţii erau obosiţi; unul după altul, musafirii mergeau la bucătărie să ceară bere.

Muzicienii erau încă în formă suflând în trompete, bătând tobele şi cimbalele. în copaci, păsările speriate de atâta zgomot îşi părăsiseră locurile obişnuite. Ele nu mai erau singure şi le era teamă. Pisicile dispăruseră în ascunzişurile lor de la venirea primilor musafiri. Câinii erau liniştiţi, somnul îi învăluise. Ghiftuiţi de mâncare, dogii negri nu mai aveau forţă nici să mai mănânce.

Se făcu din ce în ce mai întuneric în grădină.. Copiii agitau lămpile care funcţionau cu grăsime, fumegânde, urcându-se prin copaci.

Coloane subţiri de miresme parfumate urcau spre cer din vasele în care ardea tămâie. Femeile bătrâne le umpleau mereu ca să menţină jarul!

Cât despre tata, era distrus!

Grădinile sale erau celebre în tot Tibetul pentru esenţele costisitoare importate. În această seară considera că grădina sa seamănă cu o grădină zoologică neîngrijită. El rătăcea fără scop, îşi frângea mâinile şi gemea văzând că musafirii rup câte un mugur din arborii pitici pe care îi iubea şi pe care îi vedea ameninţaţi de grosolănia invitaţilor.

În fine, soarele dispăru în spatele vârfurilor îndepărtate ale Himalayei; ziua murise, trompetele anunţau trecerea timpului, fură aprinse lămpile cu

unt, care atârnau în crengile copacilor sau agăţate de casă sau pluteau pe apa liniştită a bazinului, apoi eşuau pe frunzele mari ale nuferilor, ca navele pe un banc de nisip în apropierea insulelor unde îşi căutau refugiul lebedele.

În sunetul grav al unui gong toată lumea întoarse capul; se apropia o procesiune. O instalaţie - o platformă acoperită pe laturi şi deschisă în faţă, se îndrepta spre grădini. In interior era instalată o estradă ocupată de patru scaune tibetane.

Procesiunea înainta în faţa estradei, condusă de patru servitori, fiecare purtând o prăjină în vârful căreia era fixată o torţă mare. Erau urmaţi de patru muzicanţi care cântau la trompetele lor de argint. Veniră tata şi mama care fură rugaţi să se urce pe estradă în spatele celor doi bătrâni de la lamaseria Oracolului de Stat. Aceştia doi, originari din Nechung, erau cei mai buni astrologi ai Tibetului. Exactitatea prezicerilor lor fusese verificată de multe ori. Săptămâna precedentă Dalai Lama îi convocase pentru a prevedea viitorul său.

Acum era rândul unui copil de 7 ani.

Timp de mai multe zile studiaseră scrisul său şi făcuseră calcule şi discuţii interminabile privind cuadraturile, sextilele şi contradicţiile influenţe ale diferitelor planete. Dar voi reveni la astrologie în alt capitol.

Cei doi astrologi aveau notiţele şi hărţile astrologice. Alţii doi înaintară şi ajutară pe bătrânii clarvăzători să coboare treptele estradei unde se aflau în picioare unul lângă altul alături de două statui de fildeş. Robele lor somptuoase din brocart de China, galbene, le subliniau vârsta. Aveau în cap pălării mari care păreau prea grele pentru gâturile lor ridate.

Asistenţa se aşează în jurul estradei pe pernele mari aduse-de servitori. Discuţiile încetară. Toţi invitaţii erau cu urechile ascuţite ca să audă tot ce spunea Marele Astrolog cu vocea sa catifelată.

- *Lha dre mi cho-nang-chig*, spuse el...

„Zeii, demonii şi oamenii se comportă în acelaşi fel“ (aceasta explică faptul că poate fi prezis viitorul).

Cu o voce monotonă el profetiză o oră întreagă, după care îşi acordă zece minute de răgaz.

Apoi, în timpul altei ore, continuă să schiţeze în câteva direcţii, viitorul.

- *Hale! Hale*! (Extraordinar! Extraordinar!), exclama audienţa.

Şi astfel îmi fu prezis viitorul.

După a doua încercare a răbdării, un băiat de şapte ani urma să intre într-o lamaserie unde se forma ca meserie - călugăr-chirurg. Apoi trecea prin diferite etape părăsindu-şi ţara natală urmând să trăiască în mijlocul unor oameni străini; pierdea totul, trebuind să plece de la nimic, sfârşind eventual prin a reuşi.

Asistenta se dispersă încet-încet. Invitaţii care locuiau mai departe rămaseră peste noapte la noi şi plecară a doua zi dimineaţă.

Ceilalţi plecară la lumina torţelor. Ei se adunară în curte cu zgomot, discutând cu voce puternică. Poarta cea grea se deschidea pentru fiecare grup care pleca. Puţin câte puţin zgomotul se pierdea în depărtare, odată cu plecarea călăreţilor, nemairămânând decât liniştea nopţii.

CAPITOLUL III

ULTIMILE ZILE ACASĂ

O mare activitate domnea încă în interiorul casei. Ceaiul curgea şi mâncarea se consuma de către veselii convivi care voiau să-şi refacă forţele irosite în timpul nopţii.

Toate camerele erau ocupate. Nu rămăsese decât una pentru mine. Mă plimbam trist; pentru a-mi trece timpul loveam cu piciorul orice întâlneam în cale, dar această epuizare mă reconforta. Nimeni nu-mi dădea nici o atenţie: invitaţii erau obosiţi şi mulţumiţi, servitorii epuizaţi şi nervoşi. ,

- Caii sunt mai înţelegători, mi-am zis. Vreau să dorm cu ei.

Era cald în grajd şi furajele erau noi, dar îmi trebui mult timp să pot adormi. De fiecare dată când aţipeam, un cal se mişca, său venea zgomot din casă. Apoi se aşternu liniştea. Urcat pe o bârnă, priveam afară. Una după alta, luminile se stingeau. în curând nu mai era decât lumina clară şi rece a lunii şi reflexele ei strălucitoare pe munţii încununaţi de zăpadă. Caii dormeau, unii în picioare, alţii culcaţi. Am adormit şi eu.

A doua zi de dimineaţă am fost sculat cu brutalitate. Mi s-a spus:

- Pleacă de aici Mardi Lobsang. Trebuie să pun şaua pe cai şi tu ocupi spaţiul.

M-am sculat şi am plecat în casă căutând să mănânc ceva. Aici era agitaţie. Oamenii se pregăteau să plece şi mama alerga de la un grup la altul pentru ultimul salut. Tata discuta despre înfrumuseţarea casei şi a grădinii. Unui vechi

prieten îi spunea că vrea să aducă din import sticlă, din India, pentru a pune la ferestre. În Tibet nu era sticlă, nu se fabrica în ţară şi era foarte costisitor să o aduci din India. Ferestrele tibetane erau acoperite cu hârtie cerată translucidă, dar nu transparentă. Jaluzelele grele de lemn erau fixate la exterior, nu atât pentru a proteja casa de hoţi, cât pentru că ne temeam de furtunile de nisip. Acest nisip (uneori chiar mici pietricele) putea intra în casă pe orice fereastră neprotejată.

Putea, de asemenea, să pătrundă în crăpăturile feţei sau ale mâinilor. De aceea era periculos să călătoreşti în anotimpul marilor vânturi. Oamenii din Lhassa supravegheau tot timpul Vârful. Dispărea brusc sub un cer negru? Fiecare alerga să pună la adăpost bunurile, împotriva vântului. Dar nu numai oamenii erau în stare de alertă: animalele erau cuprinse de panică şi vedeai caii şi câinii alergând în căutarea unui adăpost. Cât despre pisici, furtuna nu le agita niciodată, iar iac-ii nu se temeau de nimic.

După plecarea ultimului invitat, tata m-a chemat:

Mergi la cumpărături, spuse, şi ia tot ce ai nevoie. Tzu ştie ce trebuie.

Mă gândeam ce lucruri îmi erau necesare: un bol de lemn pentru tsampa, o cupă şi un şirag de mătănii...

Cele trei părţi ale cupei, piciorul, cupa propriu-zisă şi rotundul-cercul trebuiau dă fie din argint - şiragul de mătănii din lemn va avea 108 mărgele bine lustruite. Acest număr sacru indica cantitatea de lucruri pe care un călugăr trebuie să le păstreze în cap.

Plecarăm, Tzu pe calul său, iar eu pe ponei. Ieşind din curte am luat-o la dreapta, apoi iar la

dreapta, după Potala am părăsit drumul de centură pentru a intra în cartierul comercial. Priveam în jurul meu ca şi cum eram prima dată acolo. În fond, mă temeam că era ultima dată! Negustorii care veniseră în Lhassa, erau în prăvălii, discutând cu fermitate asupra preţului. Unii aduceau cai din China, alţii ţesături din India, Am traversat piaţa ca să ajungem la ceea ce ne interesa. Din timp în timp Tzu, schimba saluturi cu câte un prieten din tinereţe.

Îmi trebuia o robă roşu închis pe care mi-o cumpără mai mare. Nu numai pentru că urma să mai cresc, ci pentru o altă raţiune practică. La noi bărbaţii poartă robe foarte ample care sunt strânse în talie. La partea superioară formează un buzunar care conţine toate obiectele de care un tibetan nu se poate despărţi. Călugărul „de mijloc“ de exemplu, transportă în acest „buzunar" un bol pentru tsampa, o cupă, un cuţit, diverse amulete, un săculeţ de orz prăjit şi destul de adesea o provizie de tsampa. Dar nu uitaţi că un călugăr păstrează întotdeauna asupra lui tot ceea ce posedă. Umilele mele cumpărături fură supervizate de Tzu. El îmi permise să cumpăr numai strictul necesar de calitate mijlocie, cum îi şedea bine unui „biet acolit". Sandalele cu talpă din piele de iac, un mic săculeţ de piele pentru orzul prăjit, un bol din lemn, o cupă tot din lemn - unde era cupa de argint din visurile mele? - şi un cuţit. Adăugaţi un şirag de mătănii obişnuit pe care trebuia să-l netezesc eu însumi boabă cu boabă (cele 108) şi veţi avea lista completă a obiectelor la care aveam dreptul. Tata era multimilionar, avea proprietăţi imense răspândite în toată ţara, bijuterii şi o cantitate considerabilă de aur. Dar eu, cât timp dura

învăţătura, şi cât tata era în viaţă, nu trebuia să fiu decât un biet călugăr.

Am privit încă o dată strada şi casele sale cu două etaje cu mari acoperişuri ieşite în afară. Am mai privit o dată prăvăliile cu aripioare de rechin şi învelişurile pentru şa care erau întinse în fata uşilor. Am mai ascultat veselele pălăvrăgeli ale negustorilor cu clienţii.

Această stradă nu mi-a părut niciodată mai simpatică şi îi invidiam pe cei care puteau să-şi trăiască zilele aici şi să o vadă mereu.

Câinii vagabonzi umblau de colo colo, mirosind şi mârâind; caii care îşi aşteptau stăpânii nechezau încetişor la apropierea lor; iacii puternici se plimbau printre oameni. Câte mistere în afara geamurilor acoperite cu hârtie cerată! Ce negustori minunaţi veniţi din cele patru colturi ale lumii, poposind aici, trecând prin porţile grele de lemn şi câte istorii ar fi povestit obloanele ferestrelor, dacă ar fi putut să vorbească!

Priveam toate aceste lucruri ca şi cum mi-ar fi fost nişte vechi prieteni. Nu-mi puteam imagina că ar fi putut veni o zi în care
să-mi doresc să văd aceste străzi! Mă gândeam la ce mi-ar fi plăcut să fac, la tot ce mi-ar fi plăcut să cumpăr. Reveria mea fu brusc întreruptă. O mână mare şi ameninţătoare se abătu asupra mea, mă trase de ureche şi o răsuci feroce.

- Haide, Mardi Lobsang, vocifera Tzu, ce ai rămas ca o statuie? Mă întreb ce au în cap băieţii de azi! Pe vremea mea nu era aşa.

Tzu râdea că voi rămâne fără ureche dacă nu mă mişc din loc. Ce puteam face decât să mă „supun“. Pe drumul de întoarcere Tzu dădea din cap şi mormăia nemulţumit că „generaţia actuală e o bandă de leneşi cu capul în nori, care nu-i bună de

nimic“.

Acasă, mama aruncă o privire asupra cumpărăturilor mele. Spre marele meu regret, ea le considera destul de bune pentru mine. Nutrisem speranţa că îl va dezaproba pe Tzu autorizându-mă să-mi cumpăr lucruri de mai bună calitate. Încă odată, speranţa mea de a avea o cupă de argint, fu spulberată, trebuind să mă mulţumesc cu o cupă de lemn făcută de mână, din bazarul de la Lhassa.

Nu m-au lăsat singur ultima săptămână. Mama mă târa cu forţa prin toate casele mari din Lhassa unde prezentam respectele mele. Mama adora aceste ieşiri, schimburi de mondenităţi, discuţii politicoase care constituiau programul nostru cotidian.

Mă plictiseam de moarte: pentru mine aceste vizite erau adevărate suplicii, căci nu eram dotat să pot suporta cu plăcere mulţimea.

Aş fi vrut să mă distrez în aer liber în puţinele zile care îmi mai rămăseseră, să mă joc cu zmeiele, să sar cu prăjina să exersez cu cercul. Dar în locul acestor distracţii, eram târât peste tot ca un iac în faţa unor femei care stăteau toată ziua pe perne de mătase şi chemau servitorii să le îndeplinească câte un capriciu.

Mama nu fu singura care îmi zdrobi inima. Trebuia să-l însoţesc pe tata la lamaseria din Drebung. Aceasta e cea mai mare lamaserie din lume, cu 10.000 de călugări, cu temple şi cu căsuţe din piatră.

Această comunitate era un oraş înconjurat de ziduri şi ca orice oraş care se respectă, putea să trăiască prin el însuşi.

Drebung înseamnă „Muntele de Orez“ şi de fapt, el părea de departe, cu turnurile şi domurile sale,, chiar aşa ceva. Dar eu nu aveam suficientă

dispoziţie să pot aprecia frumuseţile arhitecturale, aveam inima grea deoarece trebuia să pierd un timp care îmi era atât de preţios.

Tata avea treabă cu preotul şi asistenţii săi, şi eu rătăceam trist în lamaserie, ca o navă rătăcită în furtună. Când am văzut cum erau trataţi micii nobili, avui frisoane de spaimă.

„Muntele de Orez“ era de fapt construit din 7 lamaserii, care formau una singură, conţinea 7 ordine, 7 colegii diferite. Era prea mult pentru o singură persoană; 14 preoţi toţi partizani ai unei discipline de fier asigurau comandamentul.

„Când această agreabilă excursie în aer liber“ - ca să-i citez exact pe tata - luă sfârşit, fui bucuros dar şi mai bucuros am fost când am aflat că nu voi fi trimis nici la Drebung, nici la Sera, care se găseau la 5 km de Lhassa.

Săptămâna se apropia de sfârşit. Mi-au luat zmeiele şi le-au făcut cadou, mi-au aruncat arbaletele şi săgeţile ca să mă facă să înţeleg că nu mai eram copil, şi nu mai aveam nevoie de jucării.

Aveam impresia că însăşi inima mea era zdrobită, dar nimeni nu părea să dea importanţă acestui mic amănunt.

La căderea serii, tata mă chemă în cabinetul său; era o cameră minunat decorată, încărcată de cărţi vechi şi de mare valoare. El era aşezat lângă un altar înalt şi îmi ordonă să mă aşez în genunchi în faţa lui.

Ceremonia deschiderii Cărţii începea. Istoria completă a familiei noastre, de secole, era povestită în acest imens volum de un metru şi jumătate pe treizeci de centimetri. Ea continua cu numele fondatorilor originii noastre, de asemenea şi cu o explicaţie detaliată a faptelor strălucite care determinaseră înnobilarea noastră.

Erau consemnate acolo şi serviciile aduse de familia noastră ţării şi suveranului nostru. în aceste pagini îngălbenite am citit toată Istoria. Era a doua oară când Cartea era deschisă pentru mine, căci datele despre conceperea mea şi despre naşterea mea erau deja consemnate acolo. Am văzut datele pe care se bazaseră astrologii pentru a stabili previziunile lor, ca şi hărţile astrologice pe care le pregătiseră.

Trebuia să semnez eu însumi Cartea căci era o viată nouă pe care trebuia s-o încep, mâine, în lamaserie.

Cartea era grea: tata se clătină puţin când se ridică să o pună în locul în care era păstrată. Cu veneraţie el depozită cartea sub altar, într-o nişă de piatră. Apoi încălzi ceară, întinse pe crăpătura nişei şi apăsă sigiliul său pe ceară astfel ca nimeni să nu poată atinge Cartea.

Apoi, se instală confortabil pe perne - O lovitură uşoară într-un gong plasat alături de el şi un servitor intră, aducându-i ceai cu unt. După o lungă tăcere, el îmi vorbi de istoria secretă a Tibetului care începea cu mii şi mii de ani în urmă, care era deja veche în momentul Potopului. El îmi povesti cum într-o anumită perioadă Tibetul avusese deschidere la mare ceea ce era probat cu acte.

- Chiar în epoca noastră, spuse, când se crapă pământul la Lhassa, se pot găsi peşti-fosile şi cochilii ciudate, urme de metale a căror utilitate nu este cunoscută.

Călugării găseau adesea aceste cochilii, explorând cavernele regiunii şi le arătaseră tatălui meu.

Apoi starea sa se schimbă.

- Cum este scris în Lege, spuse, copilul nobil va

fi crescut în austeritate, în timp ce, cel sărac va avea parte de milă. Înainte de a fi primit în lamaserie, va trebui să treci o probă foarte severă.

Era absolut necesar să fac proba miei docilităţi absolute şi să mă supun orbeşte tuturor ordinelor care îmi vor fi date. Ultimele sale cuvinte nu păreau să fie potrivite pentru a petrece o noapte liniştită.

- Fiul meu, spuse, tu crezi că sunt dur şi indiferent. Mă preocupă numele familiei noastre şi îţi spun: dacă nu vei reuşi să intri la lamaserie, să nu mai vii aici. Vei fi tratat ca un străin în această casă.

Apoi, îmi făcu semn să mă retrag, fără să adauge nici un cuvânt. Puţin mai târziu, spre seară, mi-am luat adio de la sora mea Yaso. Era bulversată: ne jucasem împreună adesea şi apoi nu era decât o fetiţă de 9 ani, iar eu un băiat, care a doua zi împlineam şapte.

Era imposibil s-o găsesc pe mama. Ea se culcase şi n-am putut să-i spun adio. Mă aflam singur în camera mea unde îmi petreceam ultima noapte şi îmi aranjam pernele care îmi serveau drept pat. M-am întins fără să am chef să dorm. Mult timp m-am gândit la ceea ce îmi spusese tata în seara aceea. Mă gândeam la profunda sa aversiune pentru copii şi mă înfricoşa a doua zi când, pentru prima oară voi dormi departe de ai mei. Pe cer, luna îşi urma drumul. O pasăre de noapte bătea din aripi în dreptul ferestrei. Am dormit, dar când razele lunii fură înlocuite de cele ale soarelui, un servitor mă trezi cu un bol de tsampa şi o cupă de ceai cu unt.

Tzu năvăli în cameră când tocmai mâncam.

-Ei bine, băiete, a sosit momentul să ne despărţim, mulţumesc lui Dumnezeu. Voi putea să mă întorc la caii mei. Fă-ţi datoria şi aminteşte-ţi ce

te-am învăţat.

Apoi îmi întoarse spatele şi mă părăsi.

Despărţirile pline de emoţie la plecarea mea, mi s-ar fi părut penibile. Dacă mama s-ar fi sculat pentru a-mi spune la revedere, aş fi încercat desigur s-o rog să mă ţină lângă *ea.*

Mulţi copii tibetani duc o existenţă plină de gingăşie; a mea fusese dură, din toate punctele de vedere şi dacă ea n-a venit să-mi spună la revedere, era din cauza tatei, care, cum am descoperit mai târziu, dăduse ordine în acest sens ca eu să mă învăţ cu disciplina şi fermitatea.

Mi-am terminat micul dejun, mi-am pus bolul şi cupa în robă şi mi-am mai luat o robă de schimb pe care am făcut-o balot împreună cu o pereche de botine din fetru. Când am ieşit din cameră, un servitor mă luă de mână încet, să nu deranjeze pe cei din casă, care dormeau. Mergeam pe coridor. în timp ce coboram scările, au apărut zorile.

Astfel mi-am părăsit casa. Singur, temător şi cu inima strânsă.

CAPITOLUL IV

LA PORŢILE TEMPLULUI

Drumul ducea direct la lamaseria din Chakpori, Templul Medicinei, o şcoală care avea reputaţia de a fi dură. Am mers kilometri la lumina zilei. La

poarta prin care se făcea accesul în mănăstire, am mai întâlnit doi băieţi, veniţi ca şi mine, să solicite admiterea lor în lamaserie. Ne-am examinat circumspecţi, fără să reuşim, cred, să ne impresionăm. Am decis că ar trebui să fim „sociabili" dacă va trebui să suportăm acelaşi antrenament.

După un timp, am bătut timid în poartă, fără să obţinem nici un răspuns. Unul dintre tovarăşii mei, luă o piatră mare cu care făcu zgomot ca să atragă atenţia.

Un călugăr apăru ţinând un baston; eram atât de speriaţi încât îl vedeam cât un copac tânăr.

- Ce doriţi, micilor demoni? întrebă. Credeţi că n-am altceva mai bun de făcut decât să deschid poarta unor băieţi de teapa voastră?

- Am venit să fim călugări, am replicat.

- Călugări? Semănaţi cu nişte maimuţe, spuse. Aşteptaţi aici, fără să vă mişcaţi. Maestrul Acoliţilor vă va primi când va avea timp.

Poarta se închise. Ne-am aşezat pe pământ, căci picioarele noastre erau obosite. În lamaserie intrau oameni. Deschizându-se o mică fereastră, un miros plăcut, de bucătărie străbătu aerul amintindu-ne cât ne este de foame. Ah! această mâncare era atât de aproape de noi, şi totuşi nu aveam acces la ea.

În fine, poarta fu deschisă violent şi un om mare şi descărnat - înalt şi slab - apăru.

- Ei bine, vociferă, ce doriţi micuţilor?

- Noi dorim să fim călugări.

-- Bunule Dumnezeu, exclamă, ce rebuturi ne-au venit!

Ne făcu semn să intrăm în interiorul marii incinte care înconjura Lamaseria. Ne întrebă cine suntem, şi chiar pentru ce ne-am născut! Nu ne-a fost greu

să înţelegem că nu l-am impresionat cu nimic!

-Intră repede, spuse primului, care era copilul unui cioban. Dacă treci probele, vei putea rămâne.

Trecu la următorul:

- Şi tu, băiete? Ce spui? Tatăl tău e măcelar? Taie carne? E un om care nu respectă legile lui Buddha! Şi tu vii aici? Fugi repede, să nu te pun eu pe fugă!

El se repezi spre băiat şi bietul, uitându-şi oboseala, îşi regăsi toată energia. Rapid, se întoarse, făcu stânga-împrejur şi ajungând pe drum, o rupse la fugă, lăsând în urma lui mici nori de praf. Teribilul călugăr se îndreptă spre mine, cu o privire feroce şi mă temeam să nu cad pe loc. El îşi agita bastonul ameninţător.

-E rândul tău! Cine eşti tu? Oh! Oh! Un tânăr prinţ care vrea să devină religios. Va trebui mai întâi să arăţi ce vrei, drăguţul meu domn, ce ai în burtă. Aici nu-i un loc pentru mici aristocraţi alintaţi. Fă patruzeci de paşi înapoi şi aşează-te in atitudinea de contemplaţie până la noi ordine. Fereşte-te să mişti chiar din ochi!

Apoi se întoarse brusc şi plecă melancolic; am rămas umilit şi am făcut 40 de paşi. Mi-am îndoit genunchii şi apoi m-am aşezat cu picioarele încrucişate cum îmi fusese poruncit.

Am rămas în această poziţie toată ziua. Fără să mă mişc. Vântul mă învăluia în rafale de praf. Ele formau mici vârtejuri în palmele mele îndreptate spre cer, pe umeri, şi îmi intrau în păr.

Pe măsură ce soarele apunea, îmi era din ce în ce mai foame şi o sete torturantă îmi usca gâtul; din zori nu mai mâncasem şi nu băusem nimic. Călugării veneau şi plecau, erau numeroşi, dar nu-mi dădeau nici o atenţie. Câinii se opreau să mă miroasă, cu curiozitate, apoi plecau. Trecu un grup

de băieţi micuţi. Unul dintre ei, neavând treabă, aruncă cu o piatră care mă atinse la tâmplă. Sângele curgea. Dar nu mă mişcăm. Îmi era prea teamă. Dacă eşuam la această încercare, tata nu mă mai lăsa să intru în ceea ce fusese casa mea. Nu aveam alt loc unde să mă pot duce; nu aveam nimic altceva de făcut decât să rămân nemişcat, suferind cu toţi muşchii şi toate articulaţiile.

Soarele dispăru în spatele munţilor şi se făcu noapte. Stelele scânteiau pe cerul sumbru. Mii de lămpi, mici, cu unt, sclipeau la ferestrele lamaseriei. Se porni un vânt rece, îi auzeam şuieratul printre frunzele copacilor şi în jurul meu, zgomote surde compuneau muzica stranie a nopţii.

În ciuda tuturor, rămăsei nemişcat, pentru două motive: îmi era prea frică şi membrele mele erau amorţite şi anchilozate. Atunci, ajunse la mine, fâşâitul unor paşi, în sandale, pe solul nisipos: recunoscui pasul unui bătrân care căuta drumul în întuneric. O torţă apăru în faţa mea: era un bătrân călugăr pe care anii de austeritate îl îndoiseră şi îl obosiseră. Mâinile îi tremurau şi acest lucru nu mă lăsă indiferent când văzui că varsă ceaiul pe care îl ţinea în mână. În cealaltă, ţinea un mic bol de tsampa. El îmi întinse şi una şi alta. Nu făcui nici un gest să le iau.

- Ia, fiul meu, căci ai voie să te mişti în timpul nopţii.

Am luat ceaiul şi tsampa şi le-am pus în bolul meu.

- Dormi acum, reluă bătrânul, dar la primele raze ale soarelui să-ţi reiei aceeaşi poziţie, căci este vorba de o încercare şi nu de o tortură inutilă, cum crezi tu poate în acest moment. Numai cei care o depăşesc pot aspira la înaltul nostru Ordin. Puse cupa şi bolul şi se îndepărtă. M-am ridicat în picioare, mi-am întins membrele apoi m-am culcat

alături, şi am terminat tsampa. Eram la capătul puterilor. M-am întins pe pământ şi mi-am pus roba de schimb sub cap.

Cei şapte ani pe care îi petrecusem pe pământ nu fuseseră uşori. Tatăl meu se arătase sever în toate ocaziile, oribil de sever, dar acum eram singur, departe de ai mei, după o zi de nemişcare, murind de foame şi de sete şi fără speranţa că a doua zi va fi mai bine.

Pentru moment trebuia să dorm sub cerul îngheţat, singur cu frica mea de tenebre, singur cu teama pentru zilele următoare.

Mi s-a părut că abia închisesem ochii când am fost trezit de zgomotul unei trompete. Deschizând ochii am văzut că falsa auroră era acolo însoţită de prima lucire a zilei care se reflecta în vârfurile din spatele munţilor. M-am sculat cu repeziciune şi am reluat atitudinea de meditaţie. În fata mea, lamaseria se trezea lent.

Mai întâi cu marea sa carcasă inertă şi lipsită de viaţă, semăna cu un oraş adormit. Ea scoase un suspin ca un om care se trezeşte. Acest suspin deveni un murmur care se amplifică şi începu un zumzet de activitate, asemănător cu un stup de albine într-o zi caldă de vară. Când lumina fu mai vie, mici grupuri de capete rase treceau prin faţa ferestrelor deschise, ferestre care la lumina primei aurore semănau cu orbitele goale ale unui craniu uman.

Cu cât ziua avansa, mă simţeam mai anchilozat, dar nu îndrăzneam să mă mişc; dacă adormeam un moment şi asta ar fi însemnat că nu-mi mai pot continua drumul? Tata fusese foarte clar: dacă lamaseria nu avea nevoie de mine, el cu atât mai puţin. În grupuri mici, călugării ieşeau fiecare la treburile lor misterioase. Băieţii treceau şi câteo-

dată aruncau cu pietricele în direcţia mea iscând praful. Cum nu puteam să le răspund, renunţau, plecând în căutarea unor victime mai cooperante. Puţin câte puţin lumina scădea şi micuţele lămpi cu unt ale lamaseriei fură din nou chemate la datorie.

Curând nu mai luminau decât stelele cu lumina lor difuză, căci era perioada anului în care luna se ridica târziu („când luna este tânără, ea nu poate călători repede“, spunea un dicton tibetan).

Deodată, fui bolnav de frică: mă uitaseră? Era vorba de o încercare sau de un curs în care trebuia să fiu privat de orice hrană? Nu mă mişcasem toată ziua şi muream de foame.

Deodată, o speranţă îmi lumină inima, trebuia să mă mişc.

Auzeam un zgomot de paşi şi o siluetă se îndrepta spre mine.

Dar vai! Era un buldog imens care târa ceva după el. Departe de a-mi acorda vreo atenţie el îşi urmă misiunea sa nocturnă fără
să-l emoţioneze situaţia mea. Speranţele mi se spulberaseră. Aş fi vrut să plâng. Pentru a depăşi acest moment, mi-am amintit cât de stupide sunt fetele şi femeile care se comportă astfel.

În fine, am auzit paşii bătrânului. De această dată, mă privi cu mai multă blândeţe.

-Iată ceva de mâncare, dar nu este încă sfârşitul încercării. Rămâne mâine. Fii atent, în consecinţă, căci mulţi eşuează în ultimul moment.

Şi cu aceasta plecă.

In timp ce vorbea, eu beam ceaiul şi mâncam tsampa. Din nou m-am întins pe pământ, mai puţin fericit decât în noaptea precedentă. Lungit, meditam asupra nedreptăţilor acestora: eu nu voiam să fiu călugăr... nu eram lăsat să decid

asupra soartei mele şi dacă aş fi fost un animal, stăteam pe vârful unui munte... Am adormit cu aceste gânduri.

Urmă ziua a treia. Reluând atitudinea de contemplaţie mă simţeam mai uşor şi mai obosit. Lamaseria mi se părea că pluteşte într-un amestec de clădiri, culori strălucitoare, pete roşii, cu munţi şi călugări generoşi. Un mare efort mi-a trebuit să depăşesc acest vertige. Gândul că puteam să clachez, după ce suferisem atâta, mă înspăimânta.

Aveam impresia că pietrele pe care eram aşezat, deveniseră cu timpul tăioase ca cuţitele care mi se înfigeau în cele mai sensibile locuri ale fiinţei mele.

Într-unul din momentele de destindere relativă, mi-am zis că aveam noroc că nu sunt o găină care trebuie să stea pe ouăle ei, mai mult ca mine.

Soarele părea imobil; ziua părea fără sfârşit. în fine, lumina începu să scadă şi vântul serii se juca cu un fulg al unei păsări care trecuse pe acolo.

Deodată, lumini micuţe apăruseră la ferestre, una după alta.

- Cum aş vrea să mor în noaptea asta, mă gândeam, nu mai pot să-mi ţin corpul.

În acel moment apăru silueta Maestrului Acoliţilor, în cadrul unei uşi.

- Vino aici, copilul meu! strigă el.

Am încercat să mă ridic în picioare, dar picioarele mele erau atât de înţepenite că m-am prăbuşit. M-am ridicat grăbit şi mi-am luat micul bagaj mergând spre el cu un pas clătinat.

-Intră, îmi spuse. Asistă la slujba de seară şi mâine dimineaţă vino să mă vezi.

În interior era cald şi am simţit mirosul reconfortant al esenţelor. Simţurile mele, ascuţite de foame îmi semnalaseră că nu departe se găsea

de mâncare şi am urmat un grup care se îndrepta spre dreapta. Mâncare: tsampa şi ceai cu unt! M-am fofilat în primul rând, ca şi cum făcusem asta toată viaţa.

Călugării încercară să mă reţină apucându-mă de codiţă, dar am luat-o înainte strecurându-mă printre picioarele lor; voiam să mănânc şi nimic nu îmi stătea în cale.

Puţin reconfortat, am urmat călugării în templul interior pentru slujba de seară. Eram prea obosit pentru a înţelege ce era, dar nimeni nu-mi dădea nici o atenţie. Când călugării au ieşit, m-am îndreptat spre un stâlp enorm şi în spatele lui m-am întins pe pământ cu bocceluţa mea, sub cap. Am adormit.

Un şoc violent - credeam că mi-a fost crăpat capul - voci...

- Unul nou! Un copil de bogat. Pe el!

Un acolit îmi rupse roba de schimb, pe care o trăsese de sub capul meu, altul pusese stăpânire pe botinele mele. O azvârlitură de tsampa, umedă şi grasă mă nimeri în plină faţă. O avalanşă de lovituri, pumni şi picioare se abătură asupra mea, dar eu nu mă apăram. Poate era vorba de o altă încercare şi voiau să vadă dacă mă supun Legii a 6-a care porunceşte: „suportă suferinţa şi nenorocirea cu răbdare şi resemnare".

Cineva strigă deodată:

- Ce se petrece aici?

Se auziră şuşoteli speriate:.

- Oh! Bătrânul Sac cu Oase, să plecăm să ne ascundem.

Tocmai îmi curăţăm tsampa de pe ochi când Maestrul Acoliţilor se aplecă spre mine, mă trase de coadă şi mă „puse“ în picioare.

-Pui nenorocit! Molaticule! Tu un viitor şef? Haida-de! Te-au păcălit!

Am fost supus unor lovituri violente.

- Nu eşti bun de nimic, molatic, incapabil să te aperi!

Loviturile păreau că nu se mai opresc. Am crezut că aud ce-mi spusese Tzu când ne-am luat la revedere:

-Fă-ţi bine datoria şi „aminteşte-ţi de tot ce te-am învăţat".

Inconştient, am făcut faţă şi am aplicat o uşoară apăsare, cum mă învăţase Tzu să fac. Maestrul, luat prin surprindere, scoase un geamăt de durere, zbură pe deasupra capului meu, căzu pe solul pietros, alunecă pe nas jupuindu-şi pielea şi se opri când capul i se lovi de un stâlp, cu un sunet asurzitor.

„Mă aşteaptă moartea, gândeam, la sfârşitul tuturor, suferinţelor". Lumea păru că se opreşte. Ceilalţi copii îşi reţineau răsuflarea. Un urlet: călugărul mare şi osos era în picioare. Râuri de sânge curgeau din nasul lui, totuşi râse cu hohote:

- Eşti un cocoş de luptă, hai? îmi spuse. Un cocoş de luptă sau un şoricel ascuns într-un colţ? Care din doi? Asta trebuie să ştiu.

El se întoarse spre un băiat de 14 ani mare şi greu căruia îi făcu semn.

-Ngawang, spuse, tu eşti cea mai mare brută din această lamaserie. Fă-ne să vedem cine este mai bun între băiatul unui caravanier şi băiatul unui prinţ, când e vorba să se bată.

Pentru prima dată în viaţa mea i-am mulţumit lui Tzu, bătrânul călugăr-poliţai. În tinereţea sa el fusese expert în judo, campion al ţării Kham. El mă învăţase după propriile sale cuvinte: „tot ce ştia". Ştiam să mă bat contra adulţilor şi făcusem mari

progrese în această ştiinţă, mai ales că forţa şi vârsta nu aveau nici o utilitate. Această luptă mi-a decis viitorul şi m-am simţit, în fine, liniştit.

Ngawang era puternic şi bine făcut, dar îi lipsea supleţea în momentele importante.

El se îndreptă spre mine pentru a mă apuca de mâini, ca să mă reducă la tăcere. Nu-mi era teamă, datorită lui Tzu şi a antrenamentului său, uneori brutal. Când Ngawang se mişcă, am făcut un pas alături şi l-am prins de mână uşor. Picioarele sale derapară şi după ce făcu jumătate de cerc înainte, aterizâ în cap. El rămase o clipă să geamă „pe covor" apoi, se ridică brusc şi se aruncă spre mine. M-am lăsat pe vine şi i-am dat un picior în momentul în care se afla deasupra mea. De data aceasta sări în sus cu braţele întinse şi aterizâ pe umărul stâng. Dar nu era suficient. El se întoarse, prudent, în jurul meu, apoi văzu un lanţ cu un obiect în care se arde tămâia, îl apucă şi-l învârti în aer. O asemenea armă este lentă, grea şi uşor de evitat. Făcui un pas înainte şi, apăsai braţul care agita obiectul, cu un deget, la baza sa - figură pe care Tzu adesea mă învăţase s-o fac. El se rostogoli la pământ, degetele sale inerte lăsară lanţul să-i scape, iar obiectul în care se ardea tămâia fu propulsat în grupul de copii şi călugări care asistau la meci.

Ngawang rămase inconştient circa o jumătate de oră. Această „atingere" specială serveşte adesea să eliberăm spiritul de corp pentru a putea efectua călătorii astrale. Maestrul Acoliţilor se apropie de noi, îmi dădu una pe umăr şi făcu o declaraţie contradictorie:

- Micuţule, spuse, eşti un om!

Răspunsul meu fu de o îndrăzneală nebună:

- Atunci merit puţină mâncare, Părinte, dacă

vreţi! Am avut atât de puţină în ultimele zile.

-Băiatul meu, îmi răspunse, mănâncă şi bea până nu mai poţi. Vei spune apoi unui coleg să te aducă la mine - acum tu eşti şeful lor.

Bătrânul călugăr care îmi aducea câte ceva de mâncare înainte de a fi fost în lamaserie, sosi în acel moment.

-Fiul meu, bine ai făcut. Ngawang tiraniza acoliţii. Să-i iei locul, dar bunătatea şi înţelegerea să te inspire în luarea deciziilor. Te-ai remarcat pozitiv. Foloseşte-ţi cunoştinţele şi ai grijă să nu cazi în mâini nedemne. Acum vino cu mine să-ţi dau să mănânci şi să bei.

Când am sosit în camera sa, Maestrul Acoliţilor mă primi amabil.

-Aşează-te, băiatul meu, îmi spuse, aşează-te. Vom vedea dacă şi intelectual eşti tot atât de strălucitor ca şi fizic. Voi încerca, deci, fii atent.

Îmi puse un număr foarte mare de întrebări şi oral şi scris.

Timp de şase ore am rămas aşezaţi unul în faţa altuia, pe perne, iar la sfârşit s-a arătat satisfăcut. Aveam impresia că m-am transformat într-o piele de iac, prost întinsă, grea şi flască.

El se ridică:

-Băiatul meu, spuse, urmează-mă. Aş vrea să te prezint Părintelui Abate. Este o onoare extraordinară, vei înţelege imediat pentru ce. Haide!

L-am urmat pe coridoarele largi: birouri religioase, temple interioare, săli de clasă. O scară. Alte coridoare în zig-zag. Sala Zeilor şi antrepozitul plantelor medicinale. O altă scară şi ajunserăm pe acoperişul plat al lamaseriei, apoi am mers drept înainte spre casa Părintelui Abate. O intrare printre lambriuri aurite, Buddha din aur, Simbolul

Medicinii şi apoi am intrat în apartamentele particulare ale Părintelui Abate.

- Salută, fiul meu, îmi zise Maestrul Acoliţilor, şi fa ca mine.

El se prosternă după ce salută de trei ori. Eu făcui la fel cu inima bătând.

Părintele Abate, impasibil, ne privea.

- Aşezaţi-vă, spuse.

Ne-am instalat pe perne, cu picioarele încrucişate, după moda tibetană.

Un lung moment, Părintele Abate mă examină fără să vorbească. Apoi spuse:

- Mardi Lobsang Rampa, eu ştiu tot ce te priveşte, tot ce ţi-a fost prezis. Încercarea răbdării tale a fost aspră. Tu vei înţelege acest lucru peste câţiva ani. Pentru moment, ştiu că în miile de călugări nu este nici unul care să fie dotat pentru lucruri superioare şi capabil să atingă un înalt grad de evoluţie. Alţii practică rutina in obligaţiile lor. Aceştia sunt muncitorii manuali, cei care parcurg căile fără
să-şi pună întrebări. Noi ne lipsim de aceştia. Ne vom lipsi de cei ce vor perpetua ştiinţa noastră când un nor străin ne va acoperi ţara. Vei primi o formaţie specială, o formaţie intensivă în câţiva ani - puţini - când vei primi atâtea cunoştinţe cât un lama nu acumulează într-o viaţă întreagă. Drumul va fi dur şi adesea penibil. Să stăpâneşti clarviziunea, este într-adevăr dureros şi să voiajezi în lumile astrale cere nervi pe care nimic să nu-i tulbure şi o voinţă dură ca piatra.

Ascultam cu toată atenţia fără să scap nici un cuvânt. Toate acestea mi se păreau foarte dificile. Nu eram prea puternic, la acest punct.

Părintele Abate continuă:

-Vei studia aici medicina şi astrologia. Noi te vom ajuta. Vei studia în acelaşi timp şi artele ezoterice. Drumul tău este trasat, Mardi Lobsang Rampa. Deşi nu ai decât şapte ani îţi vorbesc ca unui adult.

El înclină capul şi Maestrul Acoliţilor se ridică şi se înclină până jos. Am făcut la fel şi am ieşit împreună. După ce am ieşit din camera sa, Maestrul rupse tăcerea:

- Fiul meu, spuse, va trebui să munceşti dur. Dar noi te vom ajuta, din toate puterile. Acum urmează-mă, mergem să fii ras în cap.

În Tibet, când un tânăr băiat intră în ordin i se rade în întregime părul cu excepţia unei meşe care este tăiată în ziua în care primeşte numele său religios şi îl abandonează pe cel vechi. Dar voi reveni asupra acestei chestiuni mai târziu.

Maestrul mă conduse de-a lungul coridoarelor circulare până într-o mică încăpere „frizeria" unde mi s-a spus să mă aşez jos.

- Tam-Cho, spuse, rade-l în cap pe acest băiat. Taie-i şi meşa căci el va primi numele religios tot astăzi.

Tam-Cho înaintă, îmi luă coada în mâna sa dreaptă şi o ridică vertical.

- Ah, ah, băiete, ce coadă minunată, bine unsă, bine îngrijită. Va fi o plăcere să o pieptăn.

El luă o pereche de foarfece, enorme, în genul celor care servesc pentru tăiatul grădinii.

- Tische, strigă, vino să ţii de capătul acestei cozi.

Tische, ajutorul său, sosi în pas alergător şi trase atât de puternic de coada mea, încât aproape m-a răsturnat la pământ. Tam-Cho se puse pe treabă şi după multe mormăieli, coada mea fu tăiată. Dar asta nu era decât începutul.

Ajutorul aduse un bol plin cu apă caldă şi când

mi-o vărsă pe cap, am simţit o durere cumplită.

- Ce ţi s-a întâmplat, micuţule? întrebă coaforul. Te-am fript?

- Da, am spus.

-Nu da atenţie. Asta uşurează tunsul, îmi răspunse luând un instrument grosier cu care, după mult timp reuşi să mă debaraseze de părul meu.

- Vino, îmi spuse Maestrul. L-am urmat în camera sa, unde îmi arătă o carte mare.

- Să vedem cum te vom numi! Ah! Din acest moment numele tău va fi, Yza-mig-dmar Lahlu.

(În această carte eu voi continua să folosesc numele de Mardi Lobsang Rampa, mai uşor pentru cititor).

Am fost, în fine, condus în clasă. Mă simţeam ca un ou, astfel tuns. Cum primisem o bună educaţie acasă, se bănuia că aveam cunoştinţe superioare şi m-au dus în clasa celor care aveau 17 ani. Aveam impresia că sunt un pitic printre curioşi. Aceşti acoliţi văzuseră scena cu Ngawang şi de aceea nimeni nu mă şicana, în afară de un băiat mare şi stupid. El se apropie de mine pe la spate şi-şi puse labele sale murdare pe craniul meu dureros. N-am făcut decât să mă îndrept şi cu degetele i-am dat o lovitură seacă la partea de jos a coatelor făcându-1 să urle de durere.

Într-adevăr, Tzu fusese un bun maestru. Toţi instructorii de judo pe care i-am întâlnit mai târziu, în timpul săptămânii, îl cunoşteau ca fiind cel mai bun specialist din Tibet. După acest incident, băieţii mă lăsară în pace. Cât despre profesorul nostru, când era întors cu spatele şi băiatul cel mare mi-a pus mâinile pe cap, a înţeles ce s-a întâmplat şi văzând rezultatul bătăii a început să râdă şi m-a lăsat în pace.

Era aproape ora opt şi jumătate şi aveam trei sferturi de oră liber, înainte de oficierea slujbei de seară care era fixată la ora nouă şi un sfert. Bucuria mea fii de scurtă durată. Un Lama îmi făcu semn să mă apropii când ieşeam din sala de curs.

- Urmează-mă, spuse.

M-am supus întrebându-mă ce alte noi necazuri mă mai aşteaptă.

Intrarăm într-o cameră de muzică unde erau circa 20 de băieţi „noi“ ca şi mine. Trei muzicieni încercau să cânte, unul la tambur, altul la trompetă de argint, altul la trombon.

- Mergem să cântăm să te pot repartiza în cor.

Muzicienii atacară o arie foarte comună pe care puteau s-o cânte toţi. Vocile noastre se ridicară... şi sprâncenele Maestrului de muzică, de asemenea. Mirarea imprimă feţei sale o vie suferinţă. Mâinile sale se ridicară în semn t protest.

-Opriţi! Opriţi! strigă el, îl faceţi pe Dumnezeu sufere. De la început, şi fiţi atenţi.

Am reînceput, dar ne opri. De data aceasta veni la mint

Tu încerci să-ţi baţi joc de mine! Vreau să te fac să cânţi în cor şi tu cânţi de unul singur.

Încă odată mai încercă. Dar nu mult timp. Maestrul de muzică gesticulă în faţa mea:

Mardi Lobsang, spuse, muzica nu figurează printre talentele tale. Niciodată de 55 de ani de când sunt aici n-a auzit o voce mai falsă. Micuţule, nu mai cânta, în timpul orelor de muzică, fă altceva. În templu, oriunde, iar acum întinde-o, vandalule, fără ureche muzicală!

Am întins-o.

M-am plimbat până la momentul când trompetele au anunţat ora ultimei slujbe. Doamne, doar ieri am

intrat în lamaserie? Mi se părea că eram de-o eternitate. Aveam impresia că merg ca un somnambul şi începuse să-mi fie foame. Asta era bine, căci dacă aveam stomacul plin, cădeam şi în somnul cel mai profund. Cineva mă trase de robă şi deja mă aflam în aer. Un lama puternic cu o figură simpatică mă instalase pe umerii săi.

- Vino, micuţule, îmi spuse, vei întârzia la slujbă dacă nu te grăbeşti.

Când intră în templu, mă purta încă pe umeri. Îşi luă locul Imediat pe pernă şi mă aşeză cu precauţie în faţa lui pe perna acoliţilor.

- Priveşte-mă, spuse, şi repetă ce zic eu, dar când voi cânta, să nu deschizi gura, ha! ha!

Cât îi sunt de recunoscător că m-a ajutat! Puţini oameni ca el
şi-au manifestat bunătatea faţă de mine. Educaţia pe care o primisem se bazase pe vociferări şi lovituri.

Aţipisem. Când m-am trezit, tresărind am descoperit că slujba se terminase şi că lama mă transportase adormit până la Sala de mese - refectoriu - unde pusese în faţa mea ceai, tsampa şi legume fierte.

-Mănâncă, puiule, şi apoi în pat! Merg să-ţi arăt camera ta căci noaptea asta ai dreptul să dormi până la ora cinci. Vei veni să mă vezi când te trezeşti.

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care le-am auzit înainte de a mă trezi la ora cinci dimineaţa - şi cu câtă dificultate - un tânăr băiat care părea prietenos. Am văzut că eram într-o cameră mare, întins pe trei perne.

- Lama Mingyar Dondup mi-a cerut să te trezesc la ora cinci dimineaţa, spuse.

M-am sculat şi am împins pernele la perete aşa cum văzusem că fac şi ceilalţi. Ceilalţi ieşiră deja şi prietenul meu spuse:

- Să ne grăbim la micul dejun; apoi trebuie să te conduc la Lama Mingyar Dondup.

Începeam să mă simt mai bine în lamaseria asta şi pentru că realizam că nu am nicio posibilitate de alegere.

La micul dejun, lectorul ne citea cu o voce monotonă un pasaj din cele 120 volume din Kangyur, scrierile buddhiste. Probabil se observa că gândesc altceva, căci am fost interpelat brusc:

- Tu, micuţule nou-venit, ce am spus? Răspunde repede!

Dintr-o sclipire, fără să reflectez nici o secundă, am replicat:

- Aţi spus, Părinte, acest copil nu mă ascultă! Tocmai l-am prins!

Replica suscită ilaritate. Lectorul surâse - evident rarisim o făcea - şi explică că mi-a cerut să-i repet textul din scriere şi că de „data asta, aşa a fost“.

La toate mesele, Lectorul, instalat în faţă ne citea pasaje din textele sacre. Călugării nu aveau voie să vorbească în timpul mesei şi nici să se gândească la ce mănâncă. Ştiinţa sacră trebuia să pătrundă în acelaşi timp cu mâncarea. Eram aşezaţi toţi jos, pe perne şi mâneam pe o masă înaltă de 50 de cm. Orice zgomot era interzis, nu aveam voie să punem coatele pe masă.

La Chakpori, disciplina era într-adevăr de fier. Chakpori înseamnă „Muntele de fier“. În cea mai mare parte a lamaseriei disciplina sau folosirea timpului era prost organizată. Călugării puteau să muncească sau să fie leneşi, în diferite moduri. Unul putea să dorească să progreseze şi acela devenea

„lama“. Căci lama înseamnă „a fi superior” şi se aplică oricui. În lamaseria noastră, disciplina era strictă şi chiar inflexibilă. Noi trebuia să devenim specialişti, conducătorii clasei noastre, pentru noi ordinea şi educaţia erau absolut esenţiale. Noi nu eram autorizaţi să purtăm robe normale de acoliţi, care sunt albe - a noastră era roşu închis ca a călugărilor. Noi aveam, de asemenea, servitori care supravegheau latura practică a vieţii din lamaserie. Aveam permanent în cap dictonul buddhist:

„Dă exemplul tău personal. Fă numai bine şi niciodată rău aproapelui tău“. Aceasta este esenţa învăţăturii lui Buddha.

Părintele nostru călugăr, Lama Cham-pa La, era tot atât de sever ca tatăl meu şi cerea o supunere oarbă. Una din vorbele sale favorite era „cititul şi scrisul sunt porţile tuturor posibilităţilor".

Într-un fel, în acest domeniu am avea multe de făcut.

CAPITOLUL V

VIATA UNUI CHELA

La Chakpori, „ziua“ noastră începea la miezul nopţii. Când trompetele de 12 noaptea sunau şi ecoul lor se răspândea în culoarele slab luminate, ne aranjam, pe jumătate adormiri, paturile, pernele şi căutam robele pe întuneric. Noi dormeam dezbrăcaţi, goi, practică curentă în Tibet, unde falsa pudoare nu există. Odată îmbrăcaţi plecam, punându-ne cele necesare în robe. Coboram făcând un zgomot infernal, căci la această oră eram în general prost dispuşi. Un pasaj din regulamentul nostru spunea: „Mai bine să-ţi odihneşti spiritul decât să stai ca Buddha şi să te rogi când eşti furios”. Mi-a venit pe loc un gând nerespectuos: „ei bine, pentru ce nu ne lăsaţi să ne odihnim sufletul în pace! Această trezire la miezul nopţii mă înfuria”. Dar nimeni nu-mi dădea răspuns satisfăcător şi trebuia să merg cu ceilalţi în Sala Rugăciunii. Acolo nenumărate lămpi cu unt dădeau o lumină slabă printre norii de tămâie care pluteau prin aer. Sub această lumină, la mijlocul umbrelor mişcătoare, statuile sfinte, gigantice păreau că se însufleţesc. Ai fi zis că se închină ca răspuns la gândurile noastre.

Sute de călugări şi de acoliţi se aşezau cu picioarele încrucişate, aliniaţi de la un capăt la altul al holului. Stăteau cu faţa spre un rând şi cu spatele la altul. Cântam imnuri şi melodii sfinte care foloseau game speciale, căci orientalii au înţeles că

sunetele au o putere. Aşa cum o notă muzicală poate să spargă un pahar, la fel o combinaţie de note muzicale este dotată cu putere metafizică. Toţi citeau Kan-Gyur. Era un spectacol foarte interesant când vedeai sute de oameni în robe de un roşu sângeriu cu etole aurii, închinându-se şi cântând la unison, acompaniaţi de sunetul piţigăiat şi argintiu al micilor clopoţei şi ritmul tobelor. Nori bleu de tămâie se încolăceau pe genunchii Zeilor din statui formând coroane şi adesea aveam impresia, în această lumină incertă, că una sau alta din statui se uită fix la noi. Slujba dura aproape o oră, după care ne întorceam la pernele noastre ca să dormim până la ora patru. O altă slujbă începea în jurul orei patru şi un sfert. La ora cinci, aveam prima masă la care primeam tsampa şi ceai cu unt. Chiar atunci auzeam vocea monotonă a Lectorului aşezat alături de Maestrul pentru disciplină care ne privea cu un ochi neîncrezător. Ni se comunicau tot felul de ordine şi informaţii. De exemplu, un drum la Lhassa pe care trebuiau să-1 facă călugării în dimineaţa respectivă. Li se citea numele celor care aveau să plece. Ei primeau o dispensă specială, fiind autorizaţi să părăsească lamaseria între anumite ore şi să nu participe la un anumit număr de slujbe.

La ora şase, eram în Sala de clasă, pregătiţi pentru prima şedinţă. A doua lege spunea: „îţi vei îndeplini obligaţiile religioase şi vei studia". În inocenţa celor şapte ani ai mei, nu ajunsesem să înţeleg pentru ce trebuia să ne supunem acestei legi şi a celei de a cincea: „Vei onora pe cei mai în vârstă şi persoanele nobile prin naştere”. Din experienţa mea personală puteam să cred că era un lucru ruşinos să fii „născut nobil". Fusesem chiar victima acestei nobleţi!

La ora nouă întrerupeam studiile noastre timp de patruzeci de minute, timp în care asistam la altă slujbă. Aceasta era uneori binevenită, dar trebuia să ne întoarcem în clasă la ora zece Iară un sfert. în acest moment începea studiul unei alte materii şi rămâneam la lecţii încă o oră. Nu aveam permisiunea să mâncăm; o slujbă de o jumătate de oră preceda masa noastră formată din tsampa şi ceai cu unt. Urma apoi o oră de munci domestice destinate să ne obişnuiască cu umilinţa. Muncile cele mai murdare şi mai neplăcute îmi erau încredinţate.

La ora trei eram adunaţi pentru o oră de repaus obligatoriu. Nu aveam voie să vorbim şi să ne mişcăm: imobilitate absolută. Nu ne plăcea deloc această parte a programului, căci o oră era prea scurtă pentru a dormi şi prea lungă pentru a rămâne nemişcat. Am fi putut să ne imaginăm cele mai minunate ocupaţii. La ora patru, după acest repaus, ne reîntorceam la studiile noastre. începea atunci cea mai teribilă perioadă a zilei.

Ea dura cinci ore, fără nici un minut pauză, cinci ore în timpul cărora noi nu trebuia să părăsim sala de clasă sub nici un pretext, cu pedepse severe în caz contrar. Profesorii noştri aveau un entuziasm real în pedepsirea delicvenţilor.

Eram liberi la ora nouă seara pentru ultima masă a zilei, compusă din ceai şi tsampa. Câteodată, dar rar, aveam legume, adică cel mai adesea bucăţi de nap sau bob. Erau crude, dar foarte plăcute de tinerii băieţi înfometaţi. O dată - nu voi uita astă - aveam opt ani - ni s-au dat nuci verzi zaharisite. Adoram nucile verzi şi aş fi vrut să mănânc mai mult. Am încercat, prosteşte să fac un schimb cu unul din colegii mei. Roba mea de schimb contra

raţiei sale Maestrul Disciplinei
m-a auzit şi m-a chemat în mijlocul camerei, unde eu, trebuia să-mi mărturisesc greşeala. Ca pedeapsă pentru că eram „mâncăcios“ am fost condamnat să nu mănânc şi să beau nimic timp de 24 ore. Cât despre robă, mi-a fost confiscată sub pretextul că nu-mi folosea la nimic dacă „voiam să o schimb pe nimic, pe un lucru care nu era de primă necesitate".

La ora nouă şi jumătate ne-am întors pe pernele noastre „la patul nostru“. Nimeni nu voia să se culce!

La început aceste ore lungi mă omorau, dar treptat m-am obişnuit cu orarul nostru şi aceste zile interminabile nu mă mai jenau deloc, absolut.

Era aproape ora şase când, condus de un băiat care mă trezise, m-am aflat în faţa uşii lui Lama Mingyar Dondup. Pentru că eu stăteam la uşă, el îmi strigă să intru. Camera sa era foarte plăcută, cu picturi, minunate, unele pictate direct pe perete şi altele pe mătase. Pe măsuţe joase erau aranjate câteva mici statui de zei şi de zeiţe din aur, jad şi cloisone. Un mare Drum al Vieţii era fixat pe perete. Aşezat în poziţia lotus pe perna sa, în faţa unei mese încărcate cu cărţi, lama tocmai studia când am intrat.

- Aşează-te aici, alături de mine, Lobsang, îmi spuse, avem multe de vorbit. Dar mai întâi o chestiune importantă când e vorba despre un om în plină creştere: ai mâncat şi ai băut destul?

- Da, am spus.

-Părintele Abate a zis că vom putea să lucrăm împreună. Am regăsit ultima ta reîncarnare: este excelentă. Vrem să dezvoltăm acum anumite puteri şi facultăţi pe care le-ai avut în viaţa ta precedentă. în câţiva ani am vrea să acumulezi mai multe

cunoştinţe decât un lama în decursul unei vieţi întregi.

El se opri şi mă examină un timp mai îndelungat cu intensitate. Ochii săi erau foarte pătrunzători.

- Toţi oamenii trebuie să fie liberi să-şi aleagă calea, reluă. Drumul tău va fi penibil timp de patruzeci de ani, dacă vei alege calea cea bună, cea care te va duce la mari recompense în viaţa viitoare. Pe calea rea vei găsi, din contra, confort, distracţii şi bogăţii aici, dar nu vei face nici un progres. Tu şi numai tu poţi să alegi. El mă întrebă din priviri.

- Maestre, am răspuns, tatăl meu mi-a spus că dacă nu voi reuşi la lamaserie, să nu mă mai întorc acasă. Cum aş putea duce o viaţă confortabilă, dacă n-am o casă unde mă pot întoarce? Şi cine îmi va spune că viaţa bună, e cea pe care o aleg eu?

El îmi surâse:

- Ai uitat? Am regăsit ultima ta reîncarnare. Dacă tu alegi calea rea, aceea uşoară, vei fi instalat într-o lamaserie, ca Incarnare Vie, şi în decursul câtorva ani, vei fi numit Preot Abate. Tatăl tău nu va numi asta un eşec!

Un lucru în tonul său mă făcu să-l întreb:

- Dar pentru Dvs., Părinte, ar fi un eşec?

- Da, a răspuns, ştiind ce ştiu eu, pentru mine ar fi un eşec.

- Şi cine mă va conduce?

- Eu voi fi ghidul tău, dacă alegi calea cea bună, dar tu eşti cel care vei decide, nimeni nu are dreptul să te influenţeze.

Am ridicat ochii spre el: l-am privit şi mi-a plăcut ce am văzut: un om mare, cu ochi negri, cu o privire vie, o faţă deschisă şi o frunte imensă. Da, îmi fu simpatic! Nu aveam decât şapte ani, viaţa mea era grea şi întâlnisem multă lume: puteam să judec calitatea unui om.

- Maestre, am spus, mi-ar place să fiu elevul Dvs. şi să aleg calea cea bună.

Am adăugat pe un ton care trebuia să fie lugubru:

-Dar asta nu mă va împiedica să iubesc întotdeauna munca!

El râse şi râsul său puternic îmi încălzi inima.

- Lobsang, Lobsang, nici unuia dintre noi nu-i place să muncească din greu, dar sunt puţini cei care admit sincer acest lucru.

Îşi privi hârtiile şi spuse:

- O mică operaţie la cap va fi în curând necesară pentru a ţi se da clarviziunea: apoi voi folosi hipnoza pentru a-ţi accelera studiile. Noi te vom face să mergi departe, atât în medicină cât şi în metafizică!

M-am simţit mai curând deprimat în faţa acestui program: muncă, muncă şi iar muncă!

Şi eu care aveam impresia că numai asta am făcut în decursul celor şapte ani, în afară de jocurile minunate cu zmeiele!

Lama părea că mă citeşte.

-E adevărat, tinere, zise. Zmeiele vor fi pentru mai târziu, dar vor fi zmeie cu adevărat, care pot să plimbe oamenii. Pentru moment trebuie să stabilim o folosire a timpului pe cât de raţională, pe atât de posibilă.

El se aplecă spre hârtiile sale.

- Să vedem puţin. De la ora nouă la unu? Pentru început, vino aici în fiecare dimineaţă la ora nouă în loc să asişti la slujbă şi vom avea lucruri interesante pe care le vom putea discuta. Prima şedinţă mâine. Ai vreun mesaj pentru mama sau tata, căci îi voi vedea astăzi. Trebuie să le dau coada ta!

Eram complet năucit. Când un băiat este acceptat în lamaserie, i se rade capul şi i se taie coada, care se trimite părinţilor săi prin intermediul unui mic

acolit, ca un simbol al admiterii fiului lor. Iată că Lama Mingyar Dondup îmi va duce el însuşi coada. Asta însemna că îşi luase întreaga responsabilitate asupra persoanei mele că eram „fiul său spiritual“. Acest lama era un om important, de o rară inteligenţă care se bucura de o reputaţie foarte invidiată în Tibet. Eram sigur că, sub direcţia lui, nu puteam să eşuez.

M-am întors în clasă, dar eram un elev foarte distrat. Gândurile îmi zburau departe şi i-am dat profesorului prilejul să-şi aplice adesea pedepsele pe mine.

Severitatea profesorilor îmi părea foarte dură. Dar mă consolam gândindu-mă că am venit aici pentru a studia. Iată pentru ce am fost reîncarnat, mă gândeam, deşi nu ştiam prea bine atunci ce va urma. în Tibet credem ferm în reîncarnare. Noi credem că o fiinţă care a dobândit, un anumit grad de evoluţie, poate alege să trăiască pe un alt plan al existenţei sau să se întoarcă pe pământ pentru a-şi dezvolta cunoştinţele şi pentru a-i ajuta pe alţii. Se întâmplă ca un înţelept să aibă o anumită misiune de îndeplinit în viaţa sa şi să moară înainte de a fi realizat. în acest caz, suntem siguri că el va reveni pe pământ ca să-şi termine misiunea, cu condiţia ca ea să fie benefică pentru alţii. Puţini oameni pot să-şi stabilească încarnările anterioare. Trebuie semne sigure, bani mulţi şi timp. Eu am aceste semne numite „încarnări trăite“ şi toţi cei care le au în timpul tinereţii lor, au fost supuşi unei discipline severe - cum a fost şi cazul meu - dar am realizat că pe măsură ce am înaintat în vârstă am devenit obiectul unui respect unanim.

Eu am urmat un tratament special menit să mă facă să acumulez cunoştinţe oculte. Pentru ce, nu

ştiam atunci!

O lovitură mă făcu să tresar. Am fost readus la realitatea sălii de clasă.

- Imbecilule! Demonii spiritului au intrat în craniul tău îngust? Ce am spus adineauri? Ai noroc că începe ora slujbei.

Pentru a însoţi această remarcă, profesorul îmi trase una după ceafa, pentru a nu pierde măsura şi ieşi cu paşi mari.

- Nu uita, îmi spuse vecinul meu, că „suntem la bucătărie“ în această după-amiază. Sper că ne vom putea umple săculeţele de tsampa.

Munca la bucătărie era dură, căci bucătarii ne tratau ca pe nişte sclavi. Nu se punea problema să ne odihnim după această corvoadă; după două ore de muncă forţată ne întorceam în sala de studii. Odată m-a reţinut mai mult la bucătărie şi am intrat târziu în clasă. Am găsit un profesor furios care ne-a distribuit câteva lovituri de băţ fără să ne dea posibilitatea să explicăm de ce am întârziat.

Prima mea corvoadă trebuia să fie ultima. Prin coridoarele lamaseriei mergeam spre bucătărie fără entuziasm. Un călugăr ne aştepta în uşă.

-Grăbiţi-vă, bandă de leneşi, strigă. Primii zece, la sobe, la încălzit. Eram al zecelea. Am coborât scara. Căldura era zdrobitoare. în faţa noastră sobele aveau o lumină roşie. Combustibilul era din balegă de iac, dispusă în grămezi în apropierea focului.

- Trageţi-le cu lopeţile şi aruncaţi-le în foc, striga călugărul care dirija operaţiunile.

Nu eram decât un biet copil de şapte ani pierdut între alţi elevi dintre care cel mai mare avea şaptesprezece ani. Abia puteam să ridic lopata încercând să trag o încărcătură de bălegar şi am vărsat conţinutul pe picioarele călugărului. El scoase

un urlet de furie, mă apucă de gât, mă împinse. Am simţit că zbor înapoi. O durere, teribilă mă străbătu şi am simţit arsura unei bare roşii de metal care ieşea din sobă. Ţipând de durere, m-am rostogolit spre cenuşa încinsă. Pe piciorul stâng, sus, la încheietura pulpei, eram ars până la os. Mi-a rămas o cicatrice albă, care mult timp mi-a creat neplăceri.

Datorită ei, mai târziu, japonezii puteau să mă identifice.

Apoi, totul a fost o învălmăşeală. Călugării soseau de peste tot în pas alergător. M-au luat şi m-au ridicat repede din cenuşă. Aveam mici arsuri peste tot, dar cea de la picior, de la şold, era într-adevăr gravă. M-au dus repede la etajele superioare unde un lama doctor decise să încerce să-mi salveze piciorul. Bara fusese murdară şi lăsase în rană urme de rugină. Trebuia să cerceteze plaga şi să le extragă pe toate, ca rana să rămână curată. Puse apoi o compresă de praf de ierburi - ierburi uscate şi pisate ca o pulbere pe care o fixă cu un pansament foarte steril. Pe restul corpului aplică o loţiune pe bază de plante care îmi alina foarte bine durerile.

Durerea era cruntă şi eram sigur că nu voi mai putea să-mi folosesc piciorul. Când termină, lama chemă un călugăr care mă transportă într-o mică încăpere vecină unde mă culcă pe perne. Un călugăr bătrân intră, se aşeză jos la căpătâiul meu, şi începu să murmure rugăciuni. „Frumos lucru, într-adevăr, gândeam eu, să aduci mulţumire după un asemenea accident!” Am decis, după această experienţă personală cu torturile infernului, să duc o viaţă virtuoasă.

Îmi aminteam un tablou în care un diavol tortura corpul unei victime nenorocite, destul de aproape de locul unde fusesem ars. Dar dincolo de ceea ce îmi

imaginam, călugării erau nişte oameni teribili. Dar ce este un „călugăr". Pentru noi, acest cuvânt se aplică tuturor celor care trăiesc într-o lamaserie chiar dacă nu sunt religioşi. Uneori un om care a păzit destul oile şi vrea să aibă un acoperiş deasupra capului, când temperatura ajunge la minus patruzeci de grade devine „călugăr". În acest caz „devine călugăr", nu din convingeri religioase, ci din dorinţa de a-şi asigura un confort oarecare. Lamaseriile angajează acest gen de „călugări" pe care îi foloseşte în construcţii sau ca personal pentru diferite munci, pentru curăţenie.

În alte părţi, aceşti oameni se numesc „servitori". La noi trăiesc la altitudinea de 3000-7000 m - ceea ce nu este comod şi dau adesea dovadă de duritate, lipsă de imaginaţie şi sensibilitate.

Pentru noi, „călugăr", este sinonim cu „om"; folosim cuvinte diferite pentru a desemna pe cei care au intrat în religie. Un „cheia" este un elev, un novice sau un acolit. „Trappa", este cuvântul care corespunde cel mai bine pentru ceea ce oamenii înţeleg în general prin „călugăr". Ajungem, în fine, la „lama", un titlu foarte adesea utilizat. Dacă „trappa" sunt subofiţeri, atunci „lama" sunt ofiţeri. Şi judecând acest lucru, după declaraţiile şi scrierile celei mai mari părţi a Occidentalilor, noi am avea mai mulţi ofiţeri decât soldaţi!

„Lama“ sunt maeştri, „guru“ cum îi numim noi. Lama Mingyar Dondup urma să fie guru meu, iar eu „cheia" lui. După lama, urma „abatele". Nu aveau toţi responsabilitatea unei mănăstiri. Mulţi aveau posturi în înalta administraţie sau mergeau din lamaserie în lamaserie. Se întâmpla câteodată ca un lama să fie de rang superior celui de „abate"; aceasta depindea de activitatea sa. Cei care erau „încarnări Vii" - şi fusese probat că era cazul meu,

puteau să fie numiţi „abate" la vârsta de paisprezece ani, cu condiţia să treacă un examen foarte dificil. Stricţi şi severi aceşti oameni erau întotdeauna drepţi. Un alt exemplu de „călugăr" îl constituiau „călugării-poliţişti". Singurele lor atribuţii erau acelea de a menţine ordinea, altfel nu aveau nimic de-a face cu ceremonialul templului, dacă n-ar fi trebuit să supravegheze ca totul să se petreacă după anumite reguli. Ei erau adesea recrutaţi dintre cei care erau „servitori" cum v-am spus mai înainte.

Exista şi o închisoare în cadrul lamaseriei. Un loc care 9
nu era deloc plăcut, ca şi caracterele celor care îl locuiau, adică deţinuţii. Am avut odată o experienţă, într-o zi când trebuia să am grijă singur de un prizonier care era bolnav. Aceasta se petrecea în epoca în care eram pe punctul de a părăsi lamaseria. M-au chemat la închisoare. Mă găseam în curtea din spate, construită din parapeţi înalţi de un metru, din bucăţi mari de piatră pătrată.

Patru călugări-poliţai stăteau la bara din centru şi o făceau să gliseze. Am privit-o fără entuziasm; trebuia să le încredinţez, oare, viaţa mea? La intrarea în subteran era o piele de iac, unsuroasă. Trebuia să mă ţin cu o mână de funie şi în alta să ţin o torţă aprinsă cu grijă, să nu-mi ia foc veşmântul. Eram foarte pesimist. Am coborât astfel opt metri sau chiar zece în profunzime între pereţi stâncoşi şi umezi, până am ajuns într-un loc mizerabil, murdar şi umed, unde, la lumina torţei mele am zărit un biet nenorocit cu o mină muribundă. O singură privire mi-a fost suficientă: nu avea aură, viaţa îi părăsise deci corpul. Am spus o rugăciune de salut sufletului său rătăcit între planurile existenţei prezente şi viitoare,
i-am închis ochii sălbatici cu privirea fixă şi am

strigat să mă ridice la suprafaţă.

Sarcina mea era terminată, trebuiau să intre în scenă cei care urmau să se îngrijească de corp. Informându-mă asupra crimei, am aflat că deţinutul, un vagabond venit la lamaserie pentru a avea masă şi un acoperiş, în cursul nopţii, omorâse un călugăr pentru a-i lua mica sa agoniseală.

Dar toate acestea s-au petrecut mult după accidentul produs la prima mea „corvoadă la bucătărie".

Efectul binefăcător al loţiunii s-a risipit şi aveam impresia că sunt ars de viu. Durerile erau imense şi greu de suportat. În imaginaţia mea înfierbântată, parcă o torţă era plasată în gaura produsă în pulpa piciorului.

Timpul trecea. Ascultam zgomotele lamaseriei; unele îmi erau familiare, dar erau şi altele pe care nu le recunoşteam. Cumplite accese de durere îmi străbăteau corpul. Eram lungit pe burtă, dar scânteile din cenuşa fierbinte îmi arseseră şi partea din faţă a corpului. Am auzit un zgomot uşor, cineva se aşează aproape de mine. O voce plină de bunătate şi compasiune - vocea lui Lama Mingyar Dondup - murmura:

- Este greu, micuţul meu. Dormi.

Degete uşoare alunecară de-a lungul coloanei vertebrale. Din nou, mereu, un soare palid strălucea în faţa ochilor mei. M-am trezit clipind din pleoape. Primul meu gând a fost că cineva mă lovea cu piciorul pentru că dormisem prea mult. Am încercat să sar din pat pentru a asista la slujbă, dar am căzut pe spate, suferind îngrozitor. Piciorul meu!

-Rămâi liniştit, Lobsang, îmi spuse o voce plină de dulceaţă, astăzi te odihneşti.

Am întors capul spre stânga şi am văzut spre marea mea stupefacţie/că mă aflam în camera lui Lama Mingyar Dondup care era aşezat lângă mine.

El văzu aerul meu mirat şi surâse:

- Pentru ce te miri? Nu-i normal ca doi prieteni să fie împreună atunci când unuia dintre ei îi este rău?

Am răspuns cu o voce umilă:

- Dar Dv. sunteţi un mare Lama şi eu nu sunt decât un băiat mic.

- Lobsang, noi am mers departe împreună în alte vieţi. Tu nu-ţi aminteşti încă. Eu îmi amintesc asta şi am fost foarte apropiaţi unul de altul în ultimele noastre reîncarnări. Dar pentru moment trebuie să te odihneşti să-ţi recapeţi puterile. Îţi vom salva piciorul, nu te necăji.

Mă gândeam la Drumul existenţei şi la textele din cărţile sfinte: „Omul generos va cunoaşte o prosperitate fără sfârşit, în timp ce zgârcitul nu va întâlni niciodată înţelegerea”.

Omul puternic să fie generos cu cei care îi cer milă. El să contemple lungul drum al vieţii. Căci bogăţiile se învârtesc ca roţile carului; astăzi sunt ale tale, mâine vor fi ale altora.

Cerşetorul de azi va fi prinţul de mâine şi prinţul poate deveni cerşetor.

Am înţeles atunci, în ciuda suferinţelor şi a tinereţii mele, că Lama care era acum ghidul meu era un om de inimă. Era clar că ştia o sumedenie de lucruri despre mine, multe, pe care nu le ştiam nici eu însumi. Eram nerăbdător să lucrez cu el şi am decis că nimeni nu va avea un elev mai silitor. Exista, simţeam asta, o puternică afinitate între noi şi mă minunam că destinul ne pusese faţă în faţă.

Întorsei capul pentru a privi pe fereastră. Patul meu din perne era aşezat pe o masă ca eu să pot vedea afară. Ce straniu mi se părea să stai aşa, lungit în aer, la un metru deasupra golului! Imaginaţia mea de copil mă făcea să compar poziţia

cu cea a unei păsări pe o creangă. Dar spectacolul era grandios! Foarte departe, dincolo de acoperişurile de sub fereastra mea, se întindea în soare, Lhassa, cu micile ei căsuţe, în culori calde, distanta făcându-le şi mai mici.

În vale, râul Kyi îşi etala meandrele prin cele mai înverzite păşuni din lume. Munţii îndepărtaţi erau roşii sub calota lor albă de zăpadă. Puţin spre dreapta se afla o mică pădure unde erau templele şi colegiile.

Sub ochii mei, în curtea din faţă, treceau călugări de toate felurile. Unii erau muncitori manuali, având o robă maron închis, un mic grup de tineri băieţi studenţi de la o altă lamaserie, erau îmbrăcaţi în alb. Călugării de rang înalt erau îmbrăcaţi în robe roşii - sânge sau purpuriu. Cei din urmă purtau adesea etole aurite indicând că aparţineau înaltei administraţii. Unii erau urcaţi pe cai sau ponei. Laicii foloseau monturi - de toate culorile: cele ale preoţilor erau obligatoriu, albe.

Toate acestea mă făceau să uit prezentul. Tot ceea ce mă preocupa era să-mi pot folosi din nou picioarele.

Trei zile mai târziu s-a estimat că pot să mă ridic şi să merg. Piciorul meu era foarte rănit şi mă făcea să sufăr teribil! Toată regiunea rănii era umflată şi supura din cauza firelor de rugină imposibil de scos.

Cum era imposibil să merg singur, mi s-a confecţionat o cârjă şi săream ca o pasăre rănită. Corpul îmi era încă acoperit de arsuri şi băşici, dar piciorul mă făcea să sufăr cel mai tare. Să mă aşez era imposibil şi trebuia să mă culc pe partea dreaptă sau pe burtă. Eram incapabil să merg la cursuri sau la slujbă, dar practic, ghidul meu Lama Mingyar Dondup îmi dădea lecţii de dimineaţa până seara. El se declară satisfăcut de cunoştinţele pe care le acumulasem.

- Dar, îmi spuse, multe dintre ele sunt reminiscenţe din ultima ta încarnare.

CAPITOLUL VI

VIATA ÎN LAMASERIE

Au trecut două săptămâni.

Arsurile de pe corp erau aproape vindecate. Piciorul mă durea, dar era din ce în ce mai bine.

Am cerut să mi se dea o ocupaţie căci doream să fac mişcare, dar nu mi s-a îngăduit pentru că nu puteam să stau decât lungit. Tibetanii se aşează cu picioarele încrucişate în atitudinea Lotus. Dar eram incapabil s-o fac din cauza piciorului.

Prima zi când m-am întors printre colegii mei, eram iarăşi de serviciu la bucătărie, după-amiaza. Am fost însărcinat să ţin socoteala sacilor de orz prăjit. Orzul a fost întins pe dale- fierbinţi; căldura care mă arsese se afla dedesubtul dalelor. După ce orzul era întins uniform pe jos, se închidea uşa şi trupa noastră mergea pe un coridor până într-o cameră unde se zdrobea orzul care fusese prăjit. Pentru aceasta se folosea un bazin din piatră care avea forma unui con şi era cam de un metru şaizeci în partea sa cea mai largă. O piatră imensă, tot conică era plasată în bazin, în aşa fel încât avea un mic joc. Ea era susţinută de o grindă, netezită de folosirea îndelungată, la extremitatea căreia erau fixate alte grinzi mai mici ca spiţele unei roţi fără geantă. Orzul prăjit era vărsat în bazin şi călugării şi copiii puneau mâna pe spiţe şi împingeau pentru a face să se învârtească piatra care cântărea mai multe tone. Din momentul în care se punea în mişcare, munca nu mai era prea grea şi noi cântam

în cor. Acolo cel puţin puteam să cânt fără să mă fac de ruşine! Dar să mişti această bucată de piatră era teribil. Toată lumea trebuia să dea o mână de ajutor. Trebuia, de asemenea, mare atenţie ca ea să nu se oprească. Noi cantităţi de orz prăjit erau vărsate în bazin şi boabele zdrobite erau evacuate prin partea de jos. Acestea erau etalate din nou pe dalele calde şi reprăjite, formând baza pentru tsampa. Fiecare dintre noi purta asupra lui o provizie de tsampa suficientă pentru o săptămână.

La masă ne scoteam o mică cantitate din sacii noştri din piele şi o vărsăm în boluri. După aceea adăugam ceai cu unt, amestecând cu degetele până se făcea un fel de plăcintă pe care apoi o mâneam.

A doua zi eram de serviciu la ceai. Ne-am adunat în altă parte a bucătăriilor unde se afla un cazan mare care conţinea 675 litri. Acest cazan era curăţat cu nisip şi strălucea ca nou. Dimineaţa devreme el era umplut pe jumătate cu apă care fierbea. Noi eram însărcinaţi să mergem să aducem brichete de ceai şi să le zdrobim. Fiecare cântărea de la şapte la opt kg şi fuseseră transportate din China sau India până la Lhassa, prin trecătorile munţilor.

Bucăţile zdrobite erau aruncate în apa clocotită, apoi se adăugau bucăţi de unt şi totul se lăsa pe foc timp de mai multe ore. Acest ceai avea o excelentă valoare nutritivă şi adăugată la tsampa, era suficient să ne menţină în viaţă. Când un cazan era gol se umplea altul. Partea cea mai grea era menţinerea focului. In loc de lemne, foloseam bucăţi de balegă de iac, uscate, din care aveam o rezervă inepuizabilă. Aceste bucăţi de balegă, puse pe foc degajau nori de fum acru şi rău mirositor.

Tot ceea ce era expus la acest fum se înnegrea puţin câte puţin, obiectele părând de abanos, iar

feţele oamenilor care stăteau acolo, căpătau un aer sinistru, pentru că porii pielii lor, erau îmbibaţi de fum.

Eram obligaţi să luăm parte la aceste munci domestice, nu din lipsă de oameni, ci pentru a şterge diferenţele de clasă dintre noi.

Munciţi alături de cineva, vorbiţi-i, învăţări să-l cunoaşteri şi va înceta să vă fie duşman. în Tibet, o dată pe an, o’ zi, oamenii care deţin o funcţie de autoritate, îşi abandonează puterea şi oricare dintre subordonaţii săi poate să-i spună ce gândeşte despre el. Dacă un preot este promovat guru, şi i se spune ceva, iar reproşul este justificat, nici o sancţiune nu poate fi dată împotriva celui care s-a plâns. Este un sistem care funcţionează bine datorită căruia au loc rare abuzuri. El asigură un fel de justiţie contra celor puternici dând inferiorilor, sentimentul că au şi ei un cuvânt de spus.

Ce de lucruri învăţam în clasă!

Eram aşezaţi în rânduri, pe jos. Pentru a face un curs sau pentru a scrie pe tablă, Maestrul stătea în faţa noastră.

Dar când ne repetam lecţiile el se plimba în spatele nostru şi trebuia să muncim asiduu ca să ştim. El nu se despărţea niciodată de bastonul său, pe care nu ezita să-l folosească asupra oricărei părţi a anatomiei noastre: Umeri, braţe, spate, fără a mai vorbi de locul „clasic".

Făceam multă matematică, o disciplină esenţială pentru lucrările de astrologie. Astrologia noastră, într-adevăr, nu avea nimic cu hazardul, nu era întâmplătoare, ci era elaborată plecând de la principii ştiinţifice. De asemenea, îmi era necesară la studiul medicinii. Este preferabil să îngrijeşti o persoană după tipul său astrologie, decât să-i prescrii hazardat un medicament, care ştii că a mai vindecat pe cineva. Alături de marile hărţi

astrologice fixate pe pereţi mai aveam şi altele care reprezentau plantele. Acestea din urmă erau schimbate în fiecare săptămână şi noi trebuia să ne familiarizăm cu toate speciile. Mai târziu s-au organizat excursii în care mergeam să culegem şi să preparăm aceste plante, dar numai după ce aprofundam cunoştinţele despre ele. Aceste plimbări, „operaţiunea planta" ne plăceau foarte mult faţă de viaţa monotonă din lamaserie. Unele durau trei luni - acestea erau în Pământurile înalte, o regiune înconjurată de gheaţă, lacuri, situată între şase şi opt mii de metri deasupra nivelului mării unde suprafeţele de gheaţă alternau cu văile de verdeaţă ale climatului temperat datorat surselor de apă caldă.

Era posibil să faci în această regiune o experienţă, fără îndoială unică în lume. Era suficient să parcurgi cincizeci de metri şi să treci de la o temperatură de patruzeci de grade Fahrenheit peste care, la o temperatură de multe grade sub zero. Această parte a Tibetului nu era cunoscută, decât unei mici minorităţi de călugări.

Instrucţia noastră religioasă era foarte riguroasă. Trebuia în fiecare dimineaţă să recitim Legile şi Etapele Căii de Mijloc. Iată aceste legi:

1. Ai încredere în şefii lamaseriei şi ai tării.
2. Îndeplineşte-ţi datoriile religioase şi studiază cu toate puterile.
3. Onorează-ţi părinţii.
4. Respectă pe cei virtuoşi.
5. Onorează pe cei mai în vârstă şi persoanele nobile prin naştere.
6. Serveşte-ti tara.
7. Fii onest şi cinstit în toate acţiunile.
8. Ai grijă de prietenii şi de părinţii tăi.
9. Foloseşte raţional mâncarea şi bogăţia.

10. Urmează exemplul oamenilor de bine.
11. Fii recunoscător şi plăteşte bunătatea.
12. Păstrează măsura în toate lucrurile.
13. Fereşte-te de gelozie şi invidie.
14. Abţine-te de la orice scandal.
15. Fii îngăduitor - calm - în cuvintele tale şi în actele tale şi nu face rău nimănui.
16. Suportă suferinţa şi mâhnirea cu răbdare şi resemnare.

Ni se repeta fără încetare că dacă toată lumea s-ar fi supus acestor legi, n-ar mai fi fost nici diferenţe, nici dezacorduri. Lamaseria noastră era celebră pentru austeritatea sa şi sistemul său riguros de educaţie. Un mare număr de călugări veniţi din alte mănăstiri, ne părăseau pentru a merge în căutarea unei existenţe mai confortabile.

Îi consideram ca pe nişte rataţi în raport cu noi care făceam parte din elită. Multe lamaserii nu aveau slujbă de noapte. Călugării mergeau că se culce în amurg şi se sculau în zori. Îi dispreţuiam pe aceşti degeneraţi, căci aveam respect faţă de regula noastră şi nu doream să fim şi noi de nivelul mediocru al altora.

Numai cei mai viguroşi se întorceau din expediţiile la Pământurile înalte - în climatul îngheţat - unde, cu excepţia călugărilor din Chakpori, nimeni nu mai mergea. Foarte înţelept, maeştrii noştri deciseră să se debaraseze de cei incapabili să se adapteze, înainte ca aceştia să aibă ocazia să pună în pericol viaţa altora. În timpul acestui an, n-am avut parte de loc de destindere, de distracţii sau de joacă. Fiecare minut trebuia consacrat studiului şi muncii.

Unul din lucrurile pentru care sunt încă

recunoscător maeştrilor mei, este maniera în care ne învăţau să ne utilizăm memoria. Cea mai mare parte a tibetanilor au o bună memorie, dar noi care studiam ca să devenim călugări-medici, trebuia să cunoaştem numele şi caracteristicile unor ierburi ca şi folosirea lor în diferite amestecuri. Trebuia, de asemenea, să cunoaştem astrologia şi să fim capabili să recităm texte din cărţile sacre. O metodă pentru antrenarea memoriei fusese pusă la punct de-a lungul secolelor. Presupuneam că eram instalaţi într-o cameră tapiţată cu mii şi mii de sertare. Fiecare sertar avea eticheta sa, uşor de citit din locul în care ne aflam şi fiecare lucru trebuia clasat şi aranjat în sertarul care îi era destinat. Trebuia să ne reprezentăm operaţia foarte clar, să „vizualizăm" chestiunea şi locul exact unde se găsea „sertarul". Cu puţin antrenament era foarte uşor să intrăm cu gândul în cameră, să deschidem sertarul bun şi să scoatem noţiunea căutată şi tot ceea ce se raporta la ea.

Maeştrii noştri făceau tot ce se poate să înţelegem cât de important era să avem o memorie antrenată. Ei ne hărţuiau cu tot felul de întrebări în scopul de a ne încerca. Aceste întrebări nu aveau raporturi logice între ele, în sensul unui fir conducător care să ne permită să răspundem uşor. Adesea se refereau la texte din cărţile sacre, care erau întrerupte de întrebări privitoare la ierburi. Lipsa memoriei era o crimă de neiertat sancţionată printr-o corecţie severă. Aveam puţin timp pentru a ne împrospăta memoria. Profesorul zicea, de exemplu:

- Tu, băiete, vreau să-mi spui al cincilea rând de la pagina optsprezece din volumul al şaptelea din Kan-gyur. Deschide sertarul... să vedem care este

acel rând.

Dacă nu erai capabil să răspunzi în zece secunde, mai bine tăceai căci pedeapsa era mai grozavă dacă greşeai. Nu puteam avea cărţile de referinţă, oricând la îndemână. Cărţile noastre, din foi volante de hârtie, strânse între coperţi de lemn, măsurau în general un metru lăţime pe patruzeci de cm înălţime.

Primele douăsprezece luni ne era interzis să părăsim lamaseria. Cei care veneau la poartă să ne vadă se întorceau înapoi. Această regulă era în vigoare numai la Chakpori unde disciplina era mai riguroasă decât oriunde şi se temeau că odată lăsându-ne să plecăm nu ne-ar mai fi văzut niciodată. în ceea ce mă priveşte aş fi rupt-o la fugă, dar nu aveam unde.

În timpul acestui prim an, nu aveam permisiunea să ne jucăm, eram puşi să muncim fără repaos ceea ce determina eliminarea copiilor slabi, incapabili să suporte tensiunea nervoasă. După aceste luni dificile, aproape uitasem cum e să te joci. Sporturile şi exerciţiile aveau ca scop întărirea noastră şi trebuiau să aibă o oarecare utilitate practică.

Păstrasem din prima copilărie gustul pentru jocul pe picioroange şi mi s-a permis să-i acord timp. Pe primele noastre picioroange, picioarele se găseau în raport cu solul la o înălţime egală cu înălţimea noastră. Cucerind experienţă am luat unele mai înalte care măsurau în jur de trei metri. Urcaţi pe ele, umblam prin curte şi ne băgăm nasul prin toate ferestrele. Nu aveam balansoar. Pentru a rămâne pe loc, împărţeam alternativ greutatea corpului de pe un picior pe altul ceea ce ne permitea să ne ţinem echilibrul. Ne împărţeam în două echipe formate în general cam din doisprezece băieţi fiecare, care se

aşezau în linie, la distanţă de treizeci de metri şi la un semnal ne repezeam unii împotriva altora scoţând urlete sălbatice destinate demonilor din cer care trebuiau puşi pe fugă.

V-am spus deja că băieţii din clasa mea erau mult mai mari ca mine. în acest gen de bătălii, talia mea îmi era favorabilă. Alţii nu se deplasau decât cu greutate în timp ce eu eram capabil să mă fofilez printre ei şi trăgând câte un piciorong printre ei răsturnam adversarii. Pe cal nu eram atât de strălucit. Picioroangele erau utile pentru traversarea râurilor. Urcaţi pe ele, cu condiţia să fim atenţi, puteam trece de pe un mal pe altul.

Îmi amintesc că într-o zi, am ajuns în dreptul unui râu care nu avea vad; am intrat cu picioroangele şi apa mi-a ajuns până la genunchi, am avansat şi apoi mi-a ajuns până la brâu. Un om care m-a văzut de pe mal, a crezut că sunt un copil care trece râul, că pe acolo e un vad, şi apa e mai puţin adâncă. Am auzit un zgomot: pleosc! Omul dispăruse. Capul i-a apărut la suprafaţă, mâinile întinse au reuşit să se prindă de nişte rădăcini de pe mal şi astfel să se salveze.

Vântul care sufla în permanenţă în Tibet putea adesea să devină periculos când eram pe picioroange. Putea să bată când ne jucam în curte şi ne loveam de pereţi. O rafală care umfla robele putea să ne răstoarne într-o învălmăşeală de capete, braţe, picioare şi picioroange. Erau puţini răniţi pentru că învăţasem de la judo, cum să cădem fără să ne facem rău. Se întâmpla adesea să avem răni pe corp sau pe genunchi, dar le ignoram. Se mai întâmpla, mai rar, să ne rupem o mână sau un picior. Câte unul putea să facă stând pe picioroange, soarele sau roata, adică să-şi ridice picioarele în sus pe verticală şi să cadă în „furculiţă" jos.

Am încercat şi eu dar am căzut greoi şi n-am mai încercat astfel de aventuri.

Tocmai împlinisem opt ani când Lama Mingyar Dondup îmi spuse, că, după astrologi, a doua zi după aniversarea mea, ar fi favorabilă pentru „deschiderea celui de al III-lea ochi". Nu am fost neliniştit. Ştiam că el va fi acolo şi aveam deplină încredere. Cu al III-lea ochi deschis, voi fi capabil, cum mi se repetase de atâtea ori, să văd umanitatea aşa cum este ea, în realitate.

Pentru noi, corpul nu este decât o cochilie animată de Marele Eu. „Supra-eu-l“ ia conducerea în timpul somnului nostru şi în timpul nopţii. Noi credem că omul este încadrat într-un corp care nu corespunde dorinţei sale de a se instrui şi de a face progrese. În timp ce corpul doarme şi somnul îl cuprinde, spiritul se eliberează de materie şi pluteşte râmând legat de corp prin coarda de argint, care este tăiată în momentul morţii. Visele sunt experienţe trăite în planul spiritual al somnului. Când spiritul revine în corp, şocul trezirii deformează memoria viselor; părându-i neverosimil visul, cel neantrenat în stare de veghe, nu-1 poate accepta.

Aura care înconjoară corpul nu este decât reflexul Forţei Vitale care străluceşte din interior la exteriorul flintei.

Noi credem că această forţă este electrică, iar savanţii occidentali pot măsura şi înregistra „undele electrice ale creierului". Cei care nu cred în genul acesta de lucruri trebuie să gândească la acest fapt în comparaţie cu coroana solară, ale cărei flăcări strălucesc la milioane de km.

Omul obişnuit nu poate vedea această coroană, iar faptul ’de a crede sau nu în existenţa ei, nu

schimbă cu nimic lucrurile. Ea este întotdeauna acolo. Neîncrederea nu implică coroana să existe. Şi această aură, pe lângă alte lucruri, mi-a fost permis să o văd, după deschiderea celui de al III-lea ochi.

CAPITOLUL VII

DESCHIDEREA CELUI DE AL III-LEA OCHI

Aniversarea mea sosi. O zi de libertate, fără cursuri şi slujbe;

Devreme, dimineaţa, Lama Mingyar Dondup mi-a spus:

- Distrează-te Lobsang, vom veni să te vedem diseară.

Ce plăcut era să leneveşti lungit sub lumina soarelui... Acoperişurile Potalei străluceau sub ochii mei. în spatele meu apele albastre ale Norbu Linga - Parcul Jucăriilor - mă chemau să navighez la bordul unei ambarcaţiuni din piele.

În sud, puteam să observ un grup de negustori care traversau Kyi Chu în bac. Cât de repede trecea această zi!

Ziua se sfârşea şi se năştea seara. Mă aflam în micuţa cameră de unde nu trebuia să ies. Încălţări din stofă moale alunecau încet pe dalele coridorului şi trei lama de rang înalt intrară în cameră. Ei puseră o compresă de ierburi pe fruntea mea fixând-o cu un bandaj strâns. Urmau să revină seara târziu. Lama Mingyar Dondup era unul dintre ei. Compresa

a fost scoasă şi fruntea mea curăţată şi ştearsă bine. Un lama de talie herculeană aşezat în spatele meu îmi luă capul între genunchi.

Al doilea deschise o cutie de unde scoase un instrument de oţel strălucitor. Acest instrument ar fi fost ca o sulă dacă n-ar fi avut forma literei U şi vârful dantelat fin.

- Operaţia va fi foarte dureroasă, îmi spuse Ghidul meu, luându-mi mâinile, şi este necesar să o conştientizezi. Nu va dura mult. Forţează-te în consecinţă să rămâi calm pe cât posibil!

Aveam sub ochi un adevărat instrumentar medical şi o colecţie de loţiuni din ierburi. „Ei bine, Lobsang băiatule, îmi spuneau, ei vor să te „regleze" într-un fel sau altul. Tu, nu poţi face nimic, decât să rămâi liniştit.

Lama care ţinea instrumentul în formă de U, aruncă o privire celorlalţi:

- Gata? Să-i dăm drumul, soarele tocmai a apus.

El aplică vârful dantelat pe mijlocul frunţii mele şi îl răsuci. Un minut avui impresia că sunt înţepat de ghimpi. Timpul mi s-a părut că s-a oprit. Vârful pătrunse în pielea mea, penetră în carne, fără să mă facă să sufăr, dar când izbi osul am simţit o durere uşoară. Călugărul accentuă presiunea tremurând uşor instrumentul în aşa fel încât dinţii să pătrundă mai adânc în osul frontal. Suferinţa nu era acută. Nimic decât o simplă presiune însoţită de o durere scurtă. Nu am făcut nici o mişcare pentru că Lama Mingyar Dondup mă privea: nu mă mişcăm şi nu strigam. El avea încredere în mine cum aveam şi eu încredere în el şi ştiam că nu putea decât să aibă dreptate în tot ceea ce făcea sau zicea. El supraveghea operaţia foarte îndeaproape: uşoarele contracţii ale pliurilor buzelor sale îi trădau ten-

siunea spiritului. Deodată, o ruptură uşoară: vârful penetrase osul. Imediat lama-chirurgul încetă să mai apese, dar păstră locul în timp ce Ghidul meu îi pasă o bucăţică de lemn foarte dur, de o curăţenie perfectă, trecută prin foc şi prin ierburi pentru a dobândi duritatea oţelului. El înfipse această bucăţică în U-ul sulei şi o făcu să alunece până când ajunse în faţa găurii făcută în fruntea mea. Apoi se dădu uşor de-o parte pentru ca Ghidul meu să se poate plasa în faţa mea; la un semn al lui, al avansă, cu precauţiuni infinite, bucăţica de lemn din ce în ce mai profund în capul meu. Deodată, am avut curioasa senzaţie că sunt înţepat, că cineva mă gâdilă în locul unde începe nasul. Această senzaţie dispăru şi am conştientizat anumite mirosuri uşoare pe care nu le puteam identifica. Aceste mirosuri dispărură la rândul lor şi am avut impresia că un voal se interpune între mine şi restul. Brusc, am fost orbit de o lumină.

- Opriţi! ordonă Lama Mingyar Dondup.

O clipă durerea fu intensă, mă arse ca o flacără albă. Flacăra îşi diminuă intensitatea, muri şi fu înlocuită de volute colorate şi de rotocoale de fum incandescent. Instrumentul de metal fu retras delicat. Bucăţica de lemn trebuia să rămână în locul respectiv timp de două sau trei săptămâni, pe care le-am petrecut în această cameră confundat într-o obscuritate aproape totală. Nimeni nu avea voie să mă vadă, în afara celor trei lama care în fiecare zi continuau să mă instruiască. Atâta timp cât lemnul mai era acolo, nu mi s-a dat de mâncare şi de băut decât cât era necesar să mă menţin în viată.

- Tu eşti acum de-al nostru, Lobsang, îmi spuse Ghidul meu, în momentul în care îmi înfăşură capul

cu un bandaj care îmi menţinea bucăţica de lemn. Până la sfârşitul vieţii, vei vedea oamenii aşa cum sunt, nu cum vor ei să pară a fi.

Era o experienţă curioasă să văd că cei trei lama se scăldau într-o flacără, într-o lumină aurită. Mai târziu am înţeles că ei îşi datorau această aură aurită, purităţii vieţii lor.

Când acest nou sens mi-a fost dezvăluit sub abila direcţie a călugărilor lama, am descoperit existenţa altor emanaţii luminoase care îşi aveau sursa în centrul aurei. Mult mai târziu am devenit capabil să diagnostichez starea de sănătate a oamenilor după culoarea şi intensitatea aurei şi să constatat că la cea mai mare parte a oamenilor avea cu totul alt aspect şi se schimba dacă îmi spuneau adevărul sau minţeau. Dar clarviziunea mea nu se rezuma numai la corpul uman. Mi s-a dat un cristal pe care îl am şi acum şi cu care m-am exersat adesea. Nu este nimic magic în aceste bule de cristal. Acesta nu este decât un instrument. Un microscop sau un telescop permite prin jocul anumitor legi naturale să vezi obiecte care în mod normal sunt invizibile. Este acelaşi lucru şi pentru bulele de cristal. Ele servesc ca sălaş celui de al III-lea ochi cu care este posibil să pătrunzi în subconştientul fiinţelor şi să le faci să-şi amintească anumite fapte. Nu orice tip de cristal convine tuturor oamenilor din lume. Unii obţin rezultate mai bune cu cristalul de rocă, alţii preferă o bulă de sticlă. Alţii folosesc un bol de apă sau un simplu disc negru. Dar oricare ar fi tehnica folosită, principiul rămâne acelaşi.

În timpul primei săptămâni care a urmat operaţiei, camera a fost menţinută într-o obscuritate aproape completă. După a opta zi, s-a lăsat să intre o foarte slabă lumină care a fost crescută progresiv. A

şaptesprezecea zi lumina era normală şi cei trei lama au sosit pentru a-mi scoate bucăţica de lemn. A fost foarte simplu. Fruntea mea fusese bandajată cu o loţiune pe bază de ierburi. Ca şi în seara operaţiei, un lama îmi luă capul între picioarele sale. Cu unul din instrumentele sale, lama care mă operase, căută extremitatea bucăţelei de lemn. O scuturătură violentă şi totul fu terminat, lemnul era scos din capul meu. Lama Mingyar Dondup aplică atunci o compresă de ierburi pe minuscula gaură care îmi rămase în frunte şi îmi arătă bucăţica de lemn care devenise neagră ca de abanos. Lama-chirurgul se întoarse spre un mic vas unde îl arse împreună cu câteva feluri de esenţe de tămâie. Fumul de lemn amestecat cu cel de tămâie se ridică spre plafon, prima fază a iniţierii mele era terminată. În această noapte un vârtej de gânduri îmi răscoli capul până am adormit: oare cum l-aş vedea acum pe Tzu când viziunea mea asupra fiinţelor nu mai era aceeaşi? Şi tatăl meu şi mama mea, cum mi-ar fi apărut? Atâtea întrebări care deocamdată rămâneau fără răspuns.

Lama au revenit a doua zi dimineaţă şi procedară la un examen foarte amănunţit al frunţii mele. Ei deciseră că pot să mă întorc lângă colegii mei, dar că jumătate din timp îl voi petrece alături de Lama Mingyar Dondup care urma să-mi intensifice instruirea cu ajutorul unor metode deosebite. Cealaltă jumătate va fi consacrată orelor de curs şi slujbelor, nu atât pentru valoarea lor educativă cât pentru a-mi da o concepţie echilibrată, asupra lucrurilor. Puţin mai târziu, pentru a mă instrui va fi folosit hipnotismul. Da, pentru moment nu mă gândeam decât să mănânc. Fusesem ţinut la regim timp de optsprezece zile şi acum voiam să-mi iau revanşa. I-am părăsit repede, pe cei trei lama cu acest singur gând în cap! Dar, pe culoar am zărit o

siluetă învăluită într-un fum bleu presărată cu urme de un roşu violent. Am scos un urlet de groază şi am reintrat repede în cameră. Lama - cei trei - m-au privit cu mirare; eram mai mult mort decât viu.

- Un om este în curs de a arde, pe coridor, am zis.

Lama Mingyar Dondup ieşi imediat. Când reveni, surâdea.

- Lobsang, îmi spuse el, nu-i decât un măturător. Aura sa este ca un fum bleu pentru că el nu este evoluat. Urmele roşii sunt gândurile sale colerice, furioase. Poţi merge fără frică în căutarea mâncării de care ai atâta nevoie.

Aceasta fu o experienţă fascinantă pe care am revăzut-o şi la băieţii pe care credeam că îi cunosc. Nu trebuia decât să privesc pentru a le citi adevăratele lor gânduri, afecţiunea autentică, gelozia sau indiferenţa pe care le-o inspiram. Nu era suficient să vezi culorile ca să ştii totul. Trebuia să înveţi să le interpretezi. Pentru aceasta, eu cu Ghidul meu, ne aşezam într-un loc liniştit de unde puteam să observăm oamenii care intrau pe poarta principală.

- Lobsang, îmi spuse Lama Mingyar Dondup, priveşte omul care vine. Vezi firul de culoare care vibrează deasupra inimii sale? Această culoare şi această vibraţie simt semnele unei afecţiuni pulmonare.

Sau privind un negustor:

- Priveşte aceste bande care se mişcă şi aceste bagaje care se leagănă. Fratele nostru, Omul de afaceri se gândeşte tocmai, cum ar putea să-i zăpăcească pe imbecilii de călugări. Pentru bani oamenii sunt în stare de orice.

Sau:

-Examinează acest bătrân călugăr, Lobsang. Iată

un sfânt în toată accepţiunea cuvântului, dar el ia cuvânt cu cuvânt tot ce spun scrierile noastre. Ai remarcat că galbenul aurei sale este decolorat? El nu este suficient de evoluat ca să se judece el însuşi.

Dar mai ales în raporturile noastre cu oameni bolnavi, bolnavi ai corpului sau ai spiritului vedeam puterea pe care mi-o dădea al treilea ochi.

- Mai târziu, îmi spuse într-o seară Lama, te vom învăţa să închizi al treilea ochi când doreşti, căci ar fi neplăcut, greu de suportat să ai permanent în faţa ochilor spectacolul trist al imperfecţiunii umane. Dar pentru moment, serveşte-te constant de el ca şi de ochii tăi fizici. Noi îţi vom arăta să-l închizi şi să-l deschizi tot aşa de uşor ca şi pe ceilalţi.

E mult timp, ne asigură legendele noastre, de când bărbaţii şi femeile puteau să folosească al treilea ochi. Era epoca în care zeii veneau pe pământ şi se amestecau cu oamenii. Oamenii îşi vedeau succesorii, încercau să-i omoare, fără să se gândească că ceea ce omul putea să vadă, zeii vedeau şi mai bine. Ca pedeapsă, al treilea ochi a fost închis. Mai târziu, în cursul secolelor, o minoritate a primit la naştere darul clarviziunii. Cei care îl aveau, puteau să-i multiplice puterea, printr-un tratament special ca cel care îmi era aplicat. Un talent atât de particular trebuia să fie tratat cu precauţie şi respect.

Părintele Abate mă chemă într-o zi:

- Fiul meu, îmi spuse, tu posezi acum o putere pe care nu o au mulţi. Să o foloseşti ca să faci bine, niciodată în scopuri egoiste. Când vei fi în ţări străine oamenii îţi vor cere să te comporţi ca un iluzionist într-o - piaţă - şi îţi vor zice: dovedeşte-ne asta, probează acest lucru. Dar îţi spun, fiule, nu li te supune. Acest talent ţi-a fost dat pentru a-ţi ajuta aproapele şi nu pentru a te îmbogăţi. Îţi vor fi

revelate multe prin clarviziune, dar ceea ce vei putea afla nu va trebui să împărtăşeşti nimănui întrutotul, dacă cuvintele tale ar putea provoca suferinţa aproapelui sau i-ar schimba drumul vieţii.

Căci omul, fiul meu, trebuie să-şi aleagă propriul său drum. Spune-i ce vrei, el îşi va urma drumul. Ajută-i pe cei care sunt bolnavi, pe cei care sunt nenorociţi, dar nu spune nimic care să poată schimba drumul unui om.

Părintele Abate, Un om foarte cultivat, era doctorul personal al lui Dalai Lama. Înainte de a termina întrevederea cu mine m-a anunţat că voi fi, curând, chemat de Dalai Lama care dorea să mă vadă. Vom fi, deci, Lama Mingyar Dondup şi cu mine oaspeţii Potalei peste câteva săptămâni.

CAPITOLUL VIII

POTALA

Într-o luni dimineaţa, Lama Mingyar Dondup mă anunţă că vizita noastră la Potala a fost fixată la sfârşitul săptămânii.

- Trebuie să facem o repetiţie, îmi spuse, prezentarea noastră trebuie să fie perfectă.

Aproape de sala noastră de clasă se găsea un mic templu dezafectat care adăpostea o statuie în mărime naturală a lui Dalai Lama.

- Priveşte-mă, Lobsang, îmi spuse Lama, eu am să-ţi arăt ce trebuie să faci. Vei intra ca şi aici cu ochii plecaţi. Vei merge până aici, cam la un metru

şi jumătate distanţă de Dalai Lama. Deschizi gura pentru a saluta şi te înclini. O dată, de două ori, de trei ori. Mereu în genunchi, cu capul plecat, înfăşori eşarfa în jurul picioarelor lui, în acest fel. Te ridici, păstrând capul plecat pentru ca el să poată să-ţi înfăşoare eşarfa la gât. Numără până la zece, ca să nu dai dovadă de o grabă necontrolată, apoi te ridici şi te retragi rămânând cu faţa spre el, până la prima pernă liberă.

Am urmat toată demonstraţia făcută cu uşurinţa conferită de o practică îndelungată.

- Un sfat acum, reluă. Înainte de a te retrage, reperează printr-o privire rapidă şi discretă, poziţia celei mai apropiate perne, ca să eviţi să te împiedici de ceva, având în vedere şi emoţia momentului. Arată-mi că eşti capabil să faci totul bine.

Am ieşit şi Lama bătu de trei ori din palme. M-am precipitat ca să ajung mai repede.

Lobsang! Lobsang! Nu eşti la o cursă. Avansează mai lent. îndreaptă-ţi alura zicându-ţi tu însuţi: Om-ma-ni-pad-me-Hum. Astfel, vei intra ca un tânăr preot plin de demnitate, în loc să galopezi ca un cal de curse pe câmpiile de la Tsang-Po.

O nouă ieşire pentru o nouă intrare, mai „demnă“. Sosit în faţa statuii, am căzut în genunchi şi continuam să avansez salutând ca tibetanii, cu limba scoasă. Cele trei saluturi au fost modele de perfecţiune, eram foarte mândru de ele! Dar Bunătate Divină, am uitat eşarfa! Am făcut a treia ieşire reluând ceremonialul de la început. De această dată, am reuşit să mă comport corect, am plasat eşarfa de ceremonie la picioarele statuii. După care am mers înapoi şi fără dificultăţi m-am aşezat pe o pernă în poziţia lotus.

- Să trecem acum la a doua fază. Este vorba de

cupa de lemn pe care trebuie s-o ţii „ascunsă“ în mâneca stângă, deoarece, odată aşezat, vei fi servit cu ceai. Ea se ţine între partea din faţă a mâinii şi mânecă şi cu un minimum de efort trebuie să rămână nemişcată. Pune-o în mânecă acum şi antrenează-te să-ti faci intrarea... fără să uiţi eşarfa.

In fiecare dimineaţă, timp de o săptămână, am repetat, până când am fost capabil să fac toate gesturile automat.

La început, când salutam, cupa cădea bineînţeles cu zgomot până când am găsit un mic truc.

Vineri trebuia să fac demonstraţia progreselor mele în fata Părintelui Abate.

- Prezentarea ta, declară el, face mare onoare maestrului tău, fratele nostru Mingyar Dondup.

A doua zi dimineaţă, am coborât colina pentru a ajunge la Potala. Lamaseria noastră depindea administrativ de Potala, şi se găsea la intersecţia drumului principal spre Potala. Ea se numea „Templul Şcolii de Medicină". Abatele nostru era singurul doctor al lui Dalai Lama, poziţie care nu-i era uşoară deloc, pentru că el nu trebuia să vindece bolile, ci să-l menţină în stare de sănătate. El era responsabil de cea mai mică indispoziţie a augustului său pacient şi nu trebuia să aştepte ca Dalai Lama să fie bolnav pentru a fi chemat!

Dar în această dimineaţă nu mă gândeam la grijile Părintelui Abate, ale mele îmi erau suficiente!

La poalele colinei, am luat-o spre Potala în mijlocul unei mulţimi formată din trimişi pasionaţi şi pelerini. Aceşti oameni veneau din toate părţile Tibetului să vadă reşedinţa celui Foarte Profund; acesta era numele pe care îl dădusem noi, tibetanii lui Dalai Lama.

Dacă ajungeau să-i primească, plecau cu

sentimentul de a fi fost recompensaţi de oboseala lungului lor voiaj.

Unii pelerini veniseră pe jos luni de zile pentru a-1 saluta pe Sfântul Sfinţilor. în această mulţime se găseau amestecaţi fermieri, nobili, ciobani, negustori şi bolnavi care sperau să-şi găsească vindecarea la Lhassa. Ei împiedicau accesul spre Potala, căci toţi făceau un înconjur de nouă kilometri. Unii mergeau în patru labe, alţii se întindeau pe pământ, se ridicau şi apoi se întindeau din nou. Bolnavii şi infirmierii avansau şontâc-şontâc, ajutaţi de cârje sau de alţii.

Pretutindeni se aflau unii care ofereau ceai cu unt preparat pe loc, pe instalaţii portative. Se puteau cumpăra amulete „binefăcătoare pentru o sfântă încarnare". Bătrânii fluturau horoscoape imprimate. Mai departe alţii încercau să plaseze mici notiţe cu rugăciuni „amintiri de la Lhassa“. Scriitori ambulanţi ofereau certificate atestând clienţilor că au vizitat Lhassa şi toate locurile sfinte.

Noi treceam printre toate acestea şi nu ne gândeam decât la prea înaltul.

Rezidenţa particulară a lui Dalai Lama se găsea chiar pe acoperişul Potalei, căci nimeni nu avea dreptul să locuiască mai sus decât el. O imensă scară de piatră care era mai degrabă o stradă, permitea accesul.

Numeroşi înalţi funcţionari o urcau călare. Eram deja foarte sus când Lama Mingyar Dondup se opri:

- Priveşte fosta ta casă, îmi spuse arătând-o cu degetul. Servitorii se agită prin curte.

Am privit. Era preferabil să nu spun nimic. Era deosebit de emoţionant. Mama era pe punctul de a pleca cu suita sa. Tzu era şi el acolo. Dar la ce bun? Ce gândeam atunci era mai bine să rămână în

adâncul inimii mele.

Potala era o comunitate independentă construită pe un mic munte. Acolo se desfăşurau toate afacerile religioase şi temporale ale Tibetului.

Această construcţie sau mai bine zis acest grup de clădiri, erau inima ţării, obiectul tuturor gândurilor şi sursa tuturor speranţelor. în interiorul acestei incinte în casele Tezaurului sunt depozitate lingouri de aur, numeroşi saci de pietre preţioase şi obiecte curioase foarte străvechi. Construcţiile au mai mult de trei secole şi jumătate, dar ele au fost ridicate pe fundaţiile unui vechi palat. Odinioară un fort domina muntele. Acela era de origine vulcanică şi flancurile sale înconjurau o cavernă imensă de unde formau mai multe pasaje. Unul ducea către un lac. Foarte puţini erau privilegiaţii care ajunseseră acolo sau ştiau de existenţa lui.

Dar să revenim la momentul când urcam scara Potalei într-o dimineaţă luminoasă. Peste tot auzeam clinchetul morilor de rugăciune - singurele roţi care existau în Tibet în ideea unei vechi profeţii, după care, pacea va părăsi ţara noastră, în momentul în care roţile îşi vor face apariţia. În fine, atinserăm culmea. Văzându-1 pe Ghidul meu, coloşii care păzeau poarta aurită o deschiseră. Am continuat drumul până în punctul culminant al acoperişului unde se aflau mormintele Reîncarnărilor precedente ale lui Dalai Lama şi reşedinţa sa personală. O mare perdea maron din lână de iac ascundea intrarea.

Ea fu dată la o parte şi intrarăm într-un hol mare străjuit de dragoni din porţelan verde. Tapiserii somptuoase reprezentând scene religioase şi legende vechi acopereau pereţii. Pe mese joase erau dispuse obiecte frumoase care înveseleau inima unui colecţionar, statuete ale diverşilor zei şi zeiţe ale

mitologiei noastre şi ornamente din cloisone. Pe o etajeră, în apropierea unei treceri ascunsă de o perdea, era aşezată Cartea Nobilimii - nobleţii. Cât aş fi vrut să o pot deschide ca, găsind numele familiei mele, să-mi redea încrederea!

În această zi şi în acest loc, mă simţeam mic şi neînsemnat. La opt ani, nu mai aveam iluzii şi mă întrebam ce raţiune putuse să-l determine pe acest prim personaj al ţării să mă cheme. Ştiam că o întrevedere de acest gen era excepţională şi nu putea fi vorba decât de un surplus de muncă, studii, încercări.

Un Lama în robă roşie, cu o etolă găurită pe umeri, conversa cu Lama Mingyar Dondup. Acesta părea foarte cunoscut la Potala, ca, de altfel, pretutindeni unde eram cu el.

- Sanctitatea Sa este foarte interesată şi vrea să-i vorbească între patru ochi, auzii.

Ghidul meu se întoarse spre mine:

- Este momentul să te prezinţi, îmi spuse, aş vrea să-ţi indic uşa. Spune la intrare ceea ce am repetat şi fă întocmai ca în cursul săptămânii. Comportă-te aşa cum am repetat împreună.

El mă luă de umeri şi mă conduse spre o uşă spunându-mi la ureche:

- Nu-i nevoie să te nelinişteşti... Mergi, intră acum.

Şi după ce m-a bătut pe umăr pentru a mă încuraja, a rămas să mă privească. Mi-am făcut intrarea; în fundul unei încăperi imense se afla cel Foarte Profund, al treisprezecelea Dalai Lama. Aşezat pe o pernă de mătase de culoare galben şofran, el avea ţinuta obişnuită a călugărilor lama cu o glugă mare ale cărei falduri atingeau umerii. El tocmai aşeza o carte. Cu capul plecat, am traversat

camera. Ajuns la doi metri de el, m-am lăsat în genunchi, l-am salutat de trei ori şi am depus la picioarele lui eşarfa de mătase pe care Lama Mingyar Dondup mi-o dăduse. Ca răspuns, Cel Foarte Profund se înclină spre mine şi o plasă pe a sa în jurul încheieturii mâinilor mele şi nu în jurul gâtului, cum era obiceiul. Urma să mă duc spre perna cea mai apropiată, care era însă foarte departe.

Dalai Lama vorbi pentru prima dată:

- Aceste perne sunt prea departe pentru a merge până la ele. întoarce-te şi ia una ca să stăm amândoi de vorbă, mai aproape.

M-am întors imediat în faţa lui cu o pernă.

- Pune-o în faţa mea, şi aşează-te.

Când m-am instalat spuse:

- Mi s-au spus lucruri uimitoare despre tine. Te-ai născut cu clarviziune şi această facultate a fost dezvoltată prin Deschiderea Celui de al III-lea Ochi. Eu am dosarul ultimei tale reîncarnări şi chiar prezicerile astrologilor. Viaţa ta va fi dură la început, dar va fi încoronată de succes. Vei călători în lumea întreagă, vei cunoaşte multe ţări străine, vei vedea moartea, drumul tău va fi lung şi greu, dar succesul va fi la sfârşit, aşa cum a fost prezis.

Pentru ce îmi spune aceste lucruri pe care le ştiam cuvânt cu cuvânt de la aniversarea mea la şapte ani? Ştiam că după studiile de chirurgie şi medicină din Tibet, voi reîncepe studiile în China. Dar Cel Foarte Profund continua să vorbească. El mă punea în gardă. Nu trebuia să-mi dezvălui darurile şi puterile excepţionale şi nici să abordez subiectul sufletului şi al fiinţei umane atunci când urma să mă aflu în Occident.

- Am fost plecat în India şi China, spuse. în

aceste ţări este posibil să discuţi despre Realităţile superioare, dar am întâlnit mulţi oameni veniţi din ţările din Vest. Ei nu au acelaşi sentiment al valorilor ca noi, ei adoră comerţul şi aurul. Savanţii lor spun: ridicaţi-vă sufletul la noi. Ridicaţi-1 la noi să-1 putem palpa, cântări şi cunoaşte reacţiile acide. Indicaţi-ne structura moleculară, reacţiile chimice. O probă, ne trebuie o probă, îţi vor zice ei, fără să le pese că distrug prin atitudinea lor negativă, prin suspiciunile lor, toate şansele de a obţine proba pe care o cer... Dar ne trebuie ceai.

El lovi uşor un gong şi dădu ordine unui lama care reveni rapid cu ceai şi produse importate din India. În timp ce ne serveam, Cel Foarte Profund îmi vorbi despre India şi China. El îmi spuse că ar vrea ca eu să lucrez fără încetare şi că a ales profesori special pentru intenţia sa. Incapabil să mă abţin, am lăsat tot tracul la o parte:

-Nimeni nu poate fi mai savant decât maestrul meu Lama Mingyar Dondup.

Dalai Lama mă privi şi... izbucni în râs. Probabil că nu i se mai vorbise niciodată pe un asemenea ton şi cu atât mai puţin un copil de opt ani. Spontaneitatea mea păru să-i placă.

- Deci, după părerea ta, Lama Mingyar Dondup este un om de bine? Spune-mi ce gândeşti tu cu adevărat despre el, micuţule cocoş de luptă!

- Sanctitate, am răspuns, mi-aţi spus că puterea mea de clarviziune este excepţională. Ei bine, Lama Mingyar Dondup este cea mai minunată persoană pe care am întâlnit-o vreodată!

Continuând să râdă, Dalai Lama dădu o lovitură în gongul plasat alături.

- Să intre Mingyar, spuse călugărului lama care ne servise.

Lama Mingyar Dondup intră şi îl salută pe Cel Foarte Profund.

- Ia o pernă şi aşează-te Mingyar, spuse. Micul tău elev tocmai mi-a vorbit de tine. Sunt în totalitate de acord cu judecata sa.

Ghidul meu se aşează aproape de mine şi Dalai Lama reluă:

- Tu ai acceptat să-ţi iei în întregime responsabilitatea educaţiei lui Lobsang Rampa. Organizează-i studiile cum ţi se va părea mai bine. Eu îl voi revedea pe Lobsang Rampa din timp în timp. Şi întorcându-se spre mine:

- Tu ai ales bine, tinere, spuse. Ghidul tău este un vechi prieten al meu din tinereţe şi un Veritabil maestru în ştiinţele oculte.

După ce au mai schimbat câteva cuvinte, ne-am sculat, am salutat şi am plecat.

După faţa sa, am ghicit că Lama Mingyar Dondup era în fond foarte mulţumit de mine şi de impresia pe care am produs-o.

Vom petrece câteva zile aici, îmi spuse şi vom vizita colţurile secrete ale clădirii. Există la etajele inferioare coridoare şi camere unde nimeni n-a mai fost de două secole. Vei afla acolo multe lucruri despre istoria Tibetului.

Unul dintre Lama care se afla în serviciul lui Dalai Lama - el nu avea pe nimeni sub acest rang în reşedinţa sa - veni în întâmpinarea noastră şi ne anunţă că ni s-au rezervat camere chiar pe acoperişul Potalei. Ne conduse acolo.

Vederea pe care o aveam din camera mea, dădea direct spre Lhassa şi asta m-a entuziasmat.

Sanctitatea sa a dat instrucţiuni, ne spuse Lama, că veţi putea merge oriunde după bunul plac şi că toate uşile vă sunt deschise.

Ghidul meu mă sfătui să mă întind puţin.

Cicatricea de la şoldul meu stâng încă mă jena; sufeream când mergeam.
Chiar mă temeam să nu rămân cu o infirmitate până la sfârşitul zilelor mele. Am rămas întins o oră, până când Ghidul meu a revenit cu ceai şi alimente.

- Iată ce ţi-am adus, Lobsang, spuse. Mâncarea aici e bună, să profităm deci.

N-am mai avut nevoie şi de alte încurajări pentru a mă supune. Când am terminat, mă conduse într-o altă cameră situată la celălalt capăt al acoperişului. Acolo, spre marea mea surpriză, am văzut că nu era pânză cerată la ferestre: nu era nimic, dar un nimic care era în acelaşi timp vizibil. Am întins mâna şi am atins acest neant cu precauţie. Era rece, aproape rece şi alunecos ca gheaţa. Deodată se făcu lumină în capul meu: sticlă! Eu nu mai văzusem înainte!

Văzusem sticlă la jocul cu zmeiele, dar nu erau decât bucăţele netransparente şi colorate. Dar acestea erau clare ca apa.

Dar asta n-a fost tot. După ce a deschis fereastra, Lama Mingyar Dondup luă un tub de piele care semăna cu o trompetă „fără cap“. Din tub scoase patru bucăţi care erau introduse una în alta. Râzând de aerul meu mirat, puse un capăt al tubului pe marginea ferestrei şi îşi apropie de celălalt capăt „faţa“. Ah, mă gândeam, vrea să cânte ceva! Dar în loc să sufle, puse ochiul.

- Pune ochiul drept aici, Lobsang, spuse - după câteva mişcări - şi închide ochiul stâng.

M-am supus şi am fost răvăşit de stupefacţie văzând în tub un cavaler care venea în întâmpinarea mea. Am aruncat o privire în jurul meu. Nu era nimeni în cameră în afară de Ghidul meu care se prăpădea de râs.

L-am privit cu neîncredere. Mă vrăjise?

- Sanctitatea sa a zis că sunteţi un maestru al

ocultismului, am spus, trebuie să vă ridiculizaţi elevul?

Întrebarea mea avu darul să-l facă să râdă şi mai tare şi îmi făcu semn să privesc din nou. M-am supus, nu fără teamă. El mişcă uşor tubul în aşa fel încât ochii mei descoperiră un alt spectacol. Niciodată n-am putut uita imaginea acelui călăreţ. Mă gândeam la asta întotdeauna când un occidental refuza să creadă în existenţa anumitor fenomene oculte. Este imposibil, spunea. În această zi, acest cavaler îmi părea „imposibil" şi mie!

Dalai Lama adusese din India un oarecare număr de binocluri şi îi plăcea mult să le folosească pentru a privi peisajul. Tot la Potala, m-am privit pentru prima oară într-o oglindă, Iară să recunosc creatura oribilă, reflectată, un băieţel palid, cu fruntea străbătută pe mijloc de o cicatrice roşie şi cu un nas prea proeminent. îmi mai văzusem imaginea în apă, dar aici era foarte clară, prea clară după gustul meu. Oricum, nu era, în ceea ce mă priveşte, o preocupare să mă privesc într-o oglindă.

Veţi gândi poate, că fără ferestre din sticlă, fără binocluri sau oglinzi, Tibetul trebuia să fie o ţară ciudată, dar poporul nostru nu avea chef de aşa ceva! De asemenea, noi nu doream roţi. Roţile servesc pentru viteză şi aşa-zisa civilizaţie. Noi înţelesesem de mult că viaţa în lumea afacerilor este prea precipitată pentru a-ţi mai lăsa timp să te ocupi de spirit. Viaţa noastră socială fusese transformată încet, cu lentoare, pentru a se putea dezvolta cunoştinţele noastre ezoterice. Cu multe mii de ani înainte, noi am descoperit secretele clarviziunii, ale telepatiei şi ale altor ramuri ale metafizicii. Un lama poate sta gol în zăpadă, dar nu pentru a distra- amatorii de senzaţii tari. Lama care sunt maeştrii

ocultismului se pot ridica într-adevăr prin levitaţie, dar ei nu-şi folosesc niciodată puterile spre a distra publicul mai mult sau mai puţin naiv. Un maestru în Tibet se asigură întotdeauna că elevul său este demn să cunoască toate secretele şi este de o autentică integritate morală - Aceste puteri nu au absolut nimic magic, ele rezultă simplu din aplicarea unor legi naturale.

În Tibet unii au nevoie de companie pentru a se perfecţiona, în timp ce alţii trebuie să se retragă din lume. Aceştia trăiesc, în lamaserii îndepărtate unde stau într-o celulă de ermit, o cămăruţă mică, construită în cea mai mare parte a cazurilor, în coasta muntelui. Pereţii de piatră sunt groşi, - grosimea lor poate ajunge uneori la doi metri pentru ca nici un zgomot să nu poată pătrunde. Când ermitul a decis să se retragă, intrarea este zidită. în această cutie de piatră goală, va trăi singur, fără lumină, fără mobile, fără nimic. Odată pe zi, el primea hrana printr-o trapă, pe unde nu pătrundea nici lumină, nici zgomote.

Primul său sejur dura trei ani, trei luni şi trei zile, în timpul cărora medita asupra naturii vieţii şi a omului. Corpul său fizic nu trebuia să părăsească celula sub nici un pretext. Cu o lună înainte de terminarea detenţiei, acoperişul era străpuns, făcându-se o gaură minusculă pe unde putea să pătrundă o rază minusculă de lumină. Această gaură era lărgită progresiv pentru ca ochii ermitului să se poată acomoda treptat cu lumina. Dacă nu s-ar fi procedat astfel, el ar fi rămas orb la ieşirea din celulă. Se întâmpla adesea ca după câteva săptămâni, ermitul să-şi reia traiul în celulă unde rămânea până la sfârşitul zilelor sale. O asemenea viaţă nu este nici sterilă, nici inutilă, cum s-ar putea

crede.

Omul este un spirit, o creatură a altei lumi; odată eliberat de legăturile fizicului - cărnii - el poate parcurge universul şi se înapoiază fiindu-ne util prin gândurile sale. Gândurile, cum ştim foarte bine în Tibet, sunt unde de energie. Materia este energie condensată. Un gând dirijat cu grijă şi condensat parţial, poate deplasa un obiect. Dirijat diferit poate ajunge la telepatie adică poate comunica cu persoane îndepărtate. De ce vi se pare dificil de acceptat acest lucru, atunci când pe de altă parte toată lumea găseşte normal ca un om înarmat cu un microfon, să poată dirija aterizarea unui avion în ciuda zgomotului puternic şi al lipsei de vizibilitate? Cu puţin antrenament şi cu condiţia de a nu fi sceptici, omul ar putea să dirijeze aceste aterizări prin telepatie, în loc să utilizeze o maşină care mai poate şi greşi.

Educaţia mea ezoterică nu s-a bazat pe o recluziune într-o obscuritate completă. Ea s-a realizat printr-o altă metodă care nu este la dispoziţia oricui are vocaţie de ermit. Am urmat un antrenament conceput în funcţie de un obiectiv bine determinat, sub ordinul expres a lui Dalai Lama. Am fost instruit după o metodă specială şi prin hipnotism, lucruri care nu pot fi discutate - explicate - într-o carte ca aceasta. Este suficient să spun că am dobândit mai multă clarviziune decât orice ermit într-o viaţă întreagă. Vizita mea la Potala era legată de debutul acestui antrenament, dar voi reveni asupra acestuia.

Binoclul mă fascina şi îl foloseam frecvent pentru a observa locurile pe care le cunoşteam atât de bine. Lama Mingyar Dondup îmi explica principiile în cele mai mici detalii, în aşa fel încât să înţeleg că magia

nu înseamnă decât aplicarea unor legi naturale.

Nu numai că mi se explica totul, dar mi se spunea şi de ce un lucru sau altul se întâmplase într-un anumit fel. Ziceam „oh, este magia“ fără a fi clarificat asupra legilor care intrau în joc. Odată, în cursul aceleiaşi şederi la Potala, ghidul meu mă conduse într-o cameră cufundată într-o obscuritate completă.

-Rămâi aici, Lobsang, îmi spuse; şi priveşte acest perete alb.

El stinse, în fine, flacăra lămpii cu unt şi aranjă vălurile de la fereastră într-un anumit fel. Imediat o imagine inversată despre Lhassa apăru pe perete! Am scos un strigăt de uimire la vederea oamenilor şi iacilor care mergeau cu capul în jos. Deodată imaginea tremură şi totul reluă poziţia normală. Explicaţia „refracţiei razelor luminoase” se adăugă uimirii mele? Cum era posibilă refracţia luminii? Mi se demonstrase ca ulcioarele şi carafele pot fi sparte cu un şuierat silenţios, ceea ce mi s-a părut foarte simplu, după legile reflexiei, dar această refracţie! Nu am înţeles nimic până în momentul în care Ghidul meu a adus dintr-o cameră vecină un aparat special, făcut dintr-o lampă şi diverse lamele care serveau la acoperirea luminii. Am putut să văd această refracţie şi acesta a fost sfârşitul surprizelor mele.

Podurile Potalei erau pline de statui minunate, de cărţi vechi şi admirabile picturi murale reprezentând subiecte religioase. Foarte puţinii occidentali care le-au văzut le considerau indecente. Ele reprezentau adesea un spirit masculin şi un spirit feminin înlănţuiri intim. Dar spiritul lor era departe de a fi indecent, obscen pentru orice Tibetan.

Aceste două corpuri nude, înlănţuite, simbolizau

extazul care naşte uniunea Cunoaşterii şi Viaţa dreaptă. Vă mărturisesc că am fost oripilat când am văzut pentru prima oară că creştinii adoră ca simbol al religiei lor un om torturat şi bătut în cuie pe o cruce. Desigur, este regretabil că noi avem tendinţa de a judeca pe alţii după propriile noastre convingeri religioase. De secole, cadourile veneau aproape de pretutindeni pentru Potala, pentru Dalai Lama. Aproape toate erau depozitate în săli speciale unde am petrecut ore minunate şi le-am privit pentru a cunoaşte, datorită psihometriei, intenţiile ascunse ale donatorilor. Era o veritabilă informare asupra mobilurilor umane. Când îmi exprimam impresia despre un obiect, ghidul meu, cu ajutorul unei cărţi, îmi povestea istoria lui, de la origini până în zilele noastre. Eram încântat să-l aud zicându-mi din ce în ce mai adesea:

- Bravo, Lobsang, progresele tale sunt de necontestat, înainte de a părăsi Potala, am vizitat un tunel subteran. Celelalte, mi s-a spus, îmi vor fi arătate mai târziu, înarmaţi cu torţe arzând, am coborât cu precauţie pe ceea ce mi s-a părut a fi o scară fără sfârşit şi am alunecat în pasaj pe o pardoseală pietroasă.

Am aflat că aceste tunele se datorau unei erupţii vulcanice vechi, de mai multe zeci de secole.

Pe pereţi am văzut figuri geometrice stranii şi desene reprezentând scene pe care nu le-am recunoscut. Mă grăbeam să văd locul despre care ştiam şi care se afla la capătul unui pasaj care se întindea pe kilometri. Apoi am pătruns într-un tunel care se lărgea până într-un loc în care torţele noastre nu mai puteau lumina. O sută de metri mai departe am ajuns la malul apei, o apă cum nu mai văzusem niciodată. Era stătătoare şi atât de neagră,

încât părea invizibilă, iar lacul o gaură fără fund. Nici un val la suprafaţă, nici un zgomot nu bruia liniştea. Torţele făceau să strălucească roca sumbră de care ne ţineam. Câte ceva sclipea pe un perete stâncos. Mă apropiai şi văzui că roca continua cu un filon gros de aur lung de cinci-şapte metri. Temperatura ridicată de odinioară îl făcuse să înceapă să se scurgă ca o ceară galbenă, până când, temperatura scăzând, să se solidifice până la urmă.

Lama Mingyar Dondup rupse tăcerea.

- Acest lac merge până la malul Tsang-Po, la şaizeci de kilometri de aici. E mult timp de când călugării îndrăzneţi au construit o plută şi părăsind malul, au plecat înarmaţi cu torţe şi lopeţi. Au vâslit kilometri după kilometri pe ape necunoscute şi au sfârşit prin a ajunge la locul în care malul se lărgea. Pereţii erau invizibili şi ei continuară să vâslească neştiind în ce direcţie s-o ia.

Ascultându-1 vedeam scena ca şi cum mă aflam pe plută cu călugării.

- Erau pierduţi, continuă Lama, şi incapabili să se orienteze. Deodată pluta făcu o mişcare, torţele lor fură stinse de o răbufnire de vânt şi ei se treziră în mijlocul unei obscurităţi totale. Ei credeau că demonii apei se abătuseră asupra ambarcaţiei lor fragile. Strânşi de plută cu corzi, se învârtiră toată noaptea istoviţi şi bolnavi. Ei avansau atât de repede încât valurile mici pătrundeau pe punte. Pluta lor naviga din ce în ce mai rapid ca şi cum un gigant nemilos o îndrepta spre o moarte sigură. Cât timp dură aceasta nu ştiau, căci pierduseră noţiunea timpului. Ei nu aveau nici un fel de lumină, obscuritatea fiind ca un bloc negru cum nu văzuseră niciodată pe pământ. Auziră zgomote, trosnituri înainte de a se fi răsturnat cu izbituri puternice,

zdrobiţi de o presiune foarte mare care îi împinse în fundul apei. Unii abia avură timp să mai aspire un pic de aer. Alţii nu mai avură nici această şansă. Supravieţuitorii văzură o lumină verzuie şi difuză care creştea puţin câte puţin. Învârtiţi şi ameţiţi de apă, se scufundară sub un soare strălucitor.

Doi călugări reuşiră să ajungă la mal mai mult morţi decât vii, acoperiţi de răni şi sânge. Alţi trei dispărură fără urme. Mult timp rămaseră întinşi pe sol, între viaţă şi moarte. Unul îşi recăpătă forţele şi privi în jurul său. Ceea ce văzu îi dădu un şoc. În depărtare se înălţa muntele Potala şi ei erau înconjuraţi de iaci care păşteau pe pajişti verzi. Primul gând fu că sunt morţi şi se aflau în cerul tibetan. Atunci auziră un zgomot de paşi. Un păstor se îndrepta spre ei. El zărise pluta dar se lăsă cu greu convins de robele naufragiaţilor că aceştia ar fi călugări şi decise să meargă să caute brancarde în Potala. De atunci puţini oameni se mai aventuraseră pe lac, dar se ştia că micile insule se găseau puţin mai departe de locul până unde luminau torţele noastre.

Cât aş fi vrut să plec pe o plută. Ghidul meu care mă privea în ochi, izbucni în râs:

-Da, spuse el, ar fi foarte amuzant dar de ce să ne obosim, când putem să facem această explorare „astral". Aceasta va fi posibil, Lobsang, şi în câţiva ani vei fi în măsură să explorezi lacul cu mine şi să-ţi aduci contribuţia la cunoaşterea care o dorim. Dar pentru moment, băiatul meu, trebuie să studiezi mereu.

Flacăra torţelor noastre pâlpâia şi credeam că vom merge ca orbii, sprijiniţi de pereţii stâncoşi, dar Lama Mingyar Dondup scoase dintr-o nişă alte torţe, pe care le aprinse de la ale noastre.

-Avem aici o rezervă, spuse, căci ar fi dificil să regăsim drumul pe întuneric. Acum, la drum!

Am urcat cu greu panta, oprindu-ne din când în când să ne odihnim, să privim desenele de pe pereţi. Nu ajunsesem să le înţeleg. Erau desene gigantice cu maşini care depăşeau înţelegerea mea. Era clar că ghidul meu era perfect familiarizat cu aceste desene şi se simţea ca acasă în aceste pasaje. Eu ardeam de curiozitate să le vedem, căci nu înţelegeam misterul. Cum aş fi putut suporta ideea de a aştepta atâţia ani ca să ghicesc soluţia, dacă aş fi putut să am acum şansa să o descopăr? Pericolul nu mă interesa deloc. Vocea lui Lama Mingyar Dondup îmi întrerupse gândurile:

- Lobsang, eşti ca un bătrân! Mai avem câţiva paşi şi revenim la lumina zilei. De pe acoperiş îţi voi arăta locul unde au revenit acei călugări la suprafaţa pământului.

Când am ajuns pe acoperiş îşi ţinu promisiunea şi aş fi vrut să fac călare cei şaizeci de kilometri care ne separau de acel loc pentru a-1 vedea mai îndeaproape, însă Lama Mingyar Dondup îmi spuse că nu avea nimic împotrivă să privesc cu binoclul spre acel loc. Dar ieşirea din subteran nu era marcată decât cu un boschet de arbori plantaţi sub ordinul precedentei încarnări a lui Dalai Lama.

CAPITOLUL IX

BARIERA TRANDAFIRULUI SĂLBATIC

A doua zi dimineaţa ne-am pregătit întoarcerea la Chakpori. Nu ne-am grăbit pentru că eram în vacanţă la Potala. înainte de plecare m-am grăbit să urc pe acoperiş pentru a privi pentru ultima oară peisajul. Pe acoperişul de la Chakpori, un tânăr acolit citea, întins pe spate, întrerupându-şi lectura ca să arunce cu pietricele în craniile pleşuve ale călugărilor care treceau prin curte. Binoclul îmi permitea să văd surâsul său când bieţii călugări se adăposteau ridicându-şi privirile mirate spre cer. Gândindu-mă că şi mie îmi putea face asemenea farse mă simţeam indispus. Mă hotărâsem să-mi conserv forţele în vederea drumului lung pe care trebuia să-l parcurg de la Potala la Chakpori.

Dar ora plecării sosi. Era momentul de a le mulţumi călugărilor lama care făcuseră atât de plăcută şederea noastră şi mai ales Intendentului personal al lui Dalai Lama. El era stăpânul „produselor indiene" din care îmi dădu atâtea să mănânc încât mă gândeam că probabil i-am fost foarte simpatic. Astfel, cu forţele refăcute, am început să coborâm scara pentru a intra în Muntele de Fier. Eram pe la jumătatea drumului când am auzit strigăte şi călugării cu care ne întâlneam ne făceau semn să privim înapoi. Ne-am oprit. Un călugăr care abia mai răsufla din cauza fugii, ne spuse că trebuia să transmită un mesaj pentru Lama Mingyar Dondup.

- Aşteaptă-mă aici, Lobsang, îmi spuse Ghidul meu, nu voi întârzia mult.

După care se întoarse şi începu să urce scara.

Am rămas deci, admirând peisajul şi privind la vechea mea casă. Cu capul plin de amintiri m-am întors şi l-am văzut pe tata, care venea călare spre mine. în momentul când îl priveam, mă văzu şi el. Faţa i se lungi când mă recunoscu. Dar trecu prin faţa mea, fără să-mi acorde nici o privire. Supărarea mea era cumplită. îl priveam cum se îndepărtează.

- Tată! am strigat.

El continua să călărească ca şi cum nu auzea nimic. Ochii mei se umeziră şi am început să tremur. Dar nu trebuia să mă fac de ruşine în public, pe treptele Potalei şi mi-am stăpânit lacrimile privind spre Lhassa. .

După o jumătate de oră, Lama Mingyar Dondup se întoarse cu doi cai.

- Repede, sus, Lobsang, îmi spuse, trebuie să ajungem la Sera unde un preot a avut un grav accident.

O trusă era ataşată pe o şa şi am ghicit că acolo erau instrumentele chirurgicale ale Ghidului meu. Pe drumul spre Lingkhor am trecut în galop prin faţa unei case vechi; pelerini şi călugări se dădură la o parte din drumul nostru. Nu ne-a trebuit mult timp ca să ajungem la lamaseria din Sera, unde ne aştepta un grup de călugări. Am sărit pe pământ şi cu trusele în mână am plecat după un călugăr care ne conduse într-o cameră în care era culcat un bătrân. Avea o nuanţă gri şi forţa sa vitală era pe punctul de a se stinge. Lama Mingyar Dondup ceru apă fierbinte. Apa era fiartă deja şi el aruncă în ea diferite ierburi. În timp ce eu amestecam decoctul, el examina bătrânul care îşi fracturase craniul în timpul unei căzături. Un os rupt îi presa creierul. Când lichidul se răcorise suficient, am spălat fruntea

bolnavului şi ghidul meu şi-a spălat mâinile în aceeaşi apă. Luând un cuţit ascuţit, făcu rapid o incizie în „formă de U. Datorită ierburilor, hemoragia fu slabă. Am aplicat loţiuni şi apoi am dat carnea la o parte pentru a descoperi craniul. Cu o delicateţe deosebită, Lama examină capul pacientului şi găsi bucăţica de os cranian care sub efectul loviturii se deplasase sub nivelul normal. Apoi trase bolul în care îşi pusese instrumentele pentru a le dezinfecta într-o anumită loţiune şi apucă două tije de argint cu un capăt aplatizat şi dantelat. El inseră cu precauţie extremitatea unuia dintre ele în mijlocul fracturii şi o menţinu nemişcată, pe loc. Cu cealaltă prinse bucăţica de os fracturat pe care încercă să o aducă la suprafaţă la nivelul său normal.

- Lobsang, dă-mi bolul, spuse ţinând osul cu o tijă.

I l-am întins ca să poată lua ce avea nevoie şi scoase o minusculă sculă de argint în formă de triunghi pe care o plasă între fisura craniană şi locul de unde scosese bucăţica fracturată care se aflase sub locul ei obişnuit. Apăsă puţin osul. Acesta se mişcă uşor, apoi o nouă presiune uşoară şi osul se aşeză la locul său.

- Sudura se va face sigură, spuse, şi argintul fiind o substanţă inertă nu va aduce complicaţii.

Curăţă locul cu loţiune şi puse apoi bucăţica de carne care rămăsese agăţată într-o parte, înapoi la locul ei, peste care dădu din nou cu apă în care fuseseră introduse plantele, acoperi cu un unguent pe bază de ierburi şi strânse cu un bandaj.

De acum încolo, creierul său nu mai era apăsat şi eliberându-se de presiunea care îl strivea, îşi putea recupera forţa vitală. L-am aşezat pe perne, într-o

poziţie specială.

Am spălat instrumentele, le-am şters cu o pânză dezinfectată şi le-am aşezat cu grijă în cele două truse. In momentul în care mă spălam pe mâini, bătrânul deschise ochii şi surâse lui Lama Mingyar Dondup care era aplecat asupra lui.

- Ştiam că tu eşti singurul care ai puterea să mă salvezi şi am trimis un mesaj mental la Potala. Sarcina mea nu este terminată încă şi nu sunt gata să-mi părăsesc corpul.

Ghidul meu îl privi cu atenţie şi spuse:

- Te vei vindeca. Câteva zile mai dificile, o migrenă sau două, după care îţi vei putea relua ocupaţiile. În acest timp vei dormi, cineva va trebui să rămână permanent lângă tine ca să nu-ţi permită să te lungeşti complet. După trei-patru zile nu mai ai de ce te teme.

Eram aşezat la fereastră. Era pasionant de văzut cum trăiau călugării într-o altă lamaserie.

Lama veni lângă mine.

-Dacă eşti bine condus, spuse, putem face o echipă bună. Acum te voi plimba prin această lamaserie care este foarte diferită de a noastră.

După ce l-am încredinţat pe bătrânul preot în mâinile unui lama, am ieşit în coridor. Mănăstirea era departe de a fi curată, cum era Chakpori. Mi s-a părut că disciplina nu este foarte severă: călugării umblau după bunul lor plac. Templele lor erau mai prost întreţinute ca ale noastre. Mirosul tămâiei era mai slab, cete de copii se jucau prin curte fără încetare. Cea mai mare parte a morilor de rugăciune erau nemişcate. Credeam că disciplina şi curăţenia erau o regulă în orice mănăstire.

- Ei, Lobsang, mă întrebă Ghidul meu, ţi-ar place să rămâi aici şi să duci o viată uşoară?

- Sigur, nu. Este, după părerea mea, o bandă de sălbătici.

El începu să râdă.

- Sunt cam şapte mii de sălbatici. E suficient o minoritate fără maniere ca să discrediteze o comunitate.

- E posibil, am replicat, dar au numit frumos această lamaserie, „Bariera Trandafirilor". Eu i-aş fi dat alt nume.

Mă privi surâzând:

- Cred că te vei schimba şi tu, după atâtea ordine...

Era clar că disciplina lamaseriei noastre era dintre cele mai austere, atunci când peste tot domnea o atmosferă relaxantă. Dacă un călugăr voia să lenevească, lenevea, fără ca nimeni să-i zică ceva. Sera sau Bariera Trandafirilor Sălbatici, ca să-i dau numele exact, este situată la cinci kilometri de Potala şi face parte din grupul lamaseriilor numite: Cele Trei Scaune: Drebung al cărui efectiv
nu-i mai mare de zece mii de călugări este cea mai mare. Apoi urmează Sera cu aproximativ şapte mii cinci sute de călugări, apoi Ganden, care numără cam şase mii. Toate trei sunt veritabile oraşe, cu străzi, colegii, temple şi clădiri administrative. Oamenii din Kham patrulează pe străzi. La ora actuală desigur în locul lor sunt soldaţi sovietici. Comunitatea din Chakpori este mică, dar influentă. Atâta timp cât ea era Templul Medicinei era deci „Sediul ştiinţei medicale" avea o importantă reprezentare în Consiliul de Guvernământ.

La Chakpori mai învăţam ceea ce se numea „judo“; definiţia tibetană a „Sungthru Kyon-pa-tii de-po le-le-po“ nu poate fi tradusă ca şi cuvântul tehnic „amaree". „Judo“ nu este decât o formă, cea mai

elementară a sistemului nostru. El nu era învăţat în toate lamaseriile noastre; în a noastră era folosit ca să ne antreneze, să ne stăpânească reflexele, să adormim oamenii în scop medical, să fim capabili să voiajăm în totală securitate în regiunile cele mai periculoase.

Bătrânul Tzu fusese profesor de judo, poate cel mai bun din Tibet, el mă învăţase ceea ce ştia el. Cea mai mare parte a oamenilor aveau cunoştinţele elementare, dar eu îl practicasem de la patru ani. Această artă, credem noi, trebuie să fie folosită pentru a te apăra şi a te controla şi nu pentru a te comporta ca luptătorii profesionişti. În Tibet spunem că un om care este puternic poate să-şi permită să fie blând în timp ce fanfaronii şi lăudăroşii sunt prin esenţa lor slabi.

Ni se permitea să adormim o persoană atunci când îi aşezam o fractură sau îi scoteam un dinte, fără suferinţă şi pericol. Se poate face să-şi piardă cunoştinţa un om fără să-şi dea seama sau câteva secunde sau ore mai târziu să-şi revină, fără nici un fel de consecinţe. Fapt curios, un om adormit în momentul când vorbeşte îşi termină fraza în somn. Judo şi hipnotismul „instantaneu” nu sunt învăţate decât cei care ar putea avea nevoie de teste foarte severe şi pentru orice precauţie erau ei înşişi supuşi unor anumite pase magnetice care îi împiedicau să abuzeze de puterile lor.

O lamaserie tibetană nu este numai un loc unde trăiesc oameni care au o vocaţie religioasă, este, de asemenea, un oraş autonom cu serviciile şi distracţiile sale. Noi aveam teatrele noastre, unde se jucau piese religioase şi tradiţionale. Muzicienii erau gata să dovedească oricând virtuozitatea lor şi calitatea instrumentelor. Călugării care aveau bani

puteau să-şi cumpere alimente, haine, -obiecte de lux şi cărţi. Cei care voiau să facă economii îşi depozitau banii în ceea ce ne servea drept bancă. Toate comunităţile din lume au delicvenţii lor. Ai noştri erau arestaţi de călugării-poliţai şi aduşi în faţa unui tribunal care îi judeca echitabil. Dacă erau consideraţi vinovaţi îşi ispăşeau pedeapsa la închisoarea lamaseriei. Erau destule scoli astfel încât fiecare copil să-şi primească educaţia în funcţie de mentalitatea sa.

Erau ajutaţi elevii străluciţi să-şi facă o carieră, dar peste tot, în afara de Chakpori, leneşii erau liberi să-şi petreacă existenţa cum doresc, dormind sau visând. Noi gândeam într-adevăr, că fiind imposibil să influenţezi viaţa aproapelui tău, este mai bine să-l laşi să prindă următoarea reîncarnare ! La Chakpori nu era aşa, şi cine nu făcea progrese era rugat să meargă în altă parte unde disciplina nu era atât de riguroasă, ca să-şi caute refugiul.

Bolnavii noştri erau bine îngrijiţi păci fiecare lamaserie avea spitalul său unde pacienţii erau trataţi de călugări care studiaseră medicina şi chirurgia. Specialişti ca Lama Mingyar Dondup se ocupau de cazurile cele mai grave. De când mi-am părăsit ţara, am auzit Occidentalii spunând că inima bărbatului este plasată în stânga şi a femeii în dreapta. Asta m-a făcut să râd, căci am disecat destule cadavre ca să ştiu unde este. M-a amuzat, de asemenea, reputaţia poporului meu: „un popor murdar ros de boli venerice". Cei care au scris fraze de acest fel n-au intrat probabil niciodată în locurile din Anglia sau Statele Unite, unde un „tratament gratis şi confidenţial" este oferit cetăţenilor. Noi suntem murdari: unele dintre femeile noastre, de exemplu, îşi dau pe faţă cu un produs care le

„subliniază" buzele. Adesea folosesc loţiuni care fac să le strălucească părul, ajung chiar să se penseze şi să-şi vopsească unghiile ceea ce dovedeşte indiscutabil că Tibetanele sunt femei „murdare şi fără moralitate"!

Dar să revenim la lamaseria noastră. Aveam adesea vizitatori negustori sau călugări care erau cazaţi în hotelul nostru. Pe cheltuiala lor, bineînţeles! Nu toţi călugării erau celibatari. Cei care considerau că „din cauza celibatului" nu-şi pot folosi favorabil spiritul pentru contemplaţie, erau liberi să se afilieze unei secte „Bonetele Roşii" care îi autoriza să se căsătorească. Ei nu constituiau decât o minoritate. în viaţa religioasă clasa conducătoare se recruta dintr-o sectă consacrată celibatului, „Bonetele Galbene".

În lamaseriile „mixte" călugării şi călugăriţele munceau alături şi formau o comunitate perfect organizată a cărei atmosferă era adesea mai bună decât cea a comunităţilor exclusiv masculine.

Unele lamaserii imprimau chiar ele tipăriturile şi într-un mod special îşi fabricau singure şi hârtia. Era o muncă nesănătoasă datorată marii toxicităţi a varietăţii de „chincona” folosită. Această substanţă proteja eficient hârtia de atacurile insectelor, dar călugării care o manevrau se plângeau de migrene violente şi de alte dureri şi mai grave. Literele noastre nu erau din metal. Toate paginile erau desenate pe forme dintr-un lemn special, iar contururile desenelor erau apoi decupate pentru ca părţile respective să fie mai în relief decât restul formei. Aceste forme măsurau câteodată un metru pe o jumătate de metru şi desenul lor era adesea complicat. Cele care prezentau o greşeală oricât de mică, erau distruse.

Forma cărţilor nu era ca cea a cărţilor de azi, paginile aveau lăţimea mai mare decât înălţimea. Cărţile noastre nu erau legate: foile volante erau strânse între coperţi din lemn gravat.

După ce era amplasată forma în pagină, un călugăr trecea pe deasupra ei un rulou cu cerneală, veghind ca aplicarea să fie uniformă. După aceea un alt călugăr punea o foaie pe deasupra şi al treilea o presa cu ajutorul unui rulou greu. Al patrulea călugăr retrăgea pagina imprimată şi o plasa altuia care o aranja.

Foile care nu se imprimau bine nu erau aruncate dar nu intrau în carte, ci se foloseau de către învăţăcei.

La Chakpori dispuneau de planşe gravate, înalte de aproximativ doi metri pe un metru treizeci lăţime, care reproduceau corpul omului cu organele sale particulare. Ele foloseau la imprimarea planşelor de perete care ni se dădeau să le colorăm. Aveam, de asemenea şi hărţi astrologice. Acestea erau folosite pentru stabilirea horoscoapelor având suprafaţa de circa şaizeci de centimetri pătraţi. Ele indicau poziţia planetelor în momentul concepţiei şi naşterii subiectului. Nu rămânea decât să înscrii pe foile albe care erau pregătite, datele furnizate de tabelele matematice precise care erau publicate prin grija noastră.

După ce am inspectat lamaseria „Bariera trandafirilor" - şi în ceea ce mă priveşte am comparat-o cu cea de la Chakpori - am plecat să-l vedem pe bătrânul preot. în două ore, starea lui era vizibil ameliorată şi asculta cu mare atenţie sfaturile lui Lama Mingyar Dondup de care părea foarte ataşat.

- Trebuie să plecăm, îi spuse ghidul meu, dar

vreau să vă las câteva plante pulverizate şi să-i dau călugărului care vă va îngriji, câteva instrucţiuni precise. Îi înmână trei săculeţi de piele pe care îi scoase din trusa sa. Cei trei saci reprezentau pentru bătrân, viaţa.

În curtea de la intrare, un călugăr ţinea de frâu doi cai odihniţi şi bine hrăniţi, care abia aşteptau s-o ia la galop, ceea ce nu era şi cazul meu. Din fericire pentru mine, Lama Mingyar Dondup, se mulţumi să-i mâne încet. „Bariera Trandafirilor" se afla cam la şase kilometri de drumul de la Lingkhor. Nu aveam nici un chef să trec prin faţa fostei mele case. Ghidul meu îmi ghici gândurile:

- Vom traversa drumul ca s-o luăm pe strada Prăvăliilor, îmi spuse. Nu ne grăbim. Mâine va fi o altă zi care ne rămâne de trăit. Să vezi prăvăliile negustorilor chinezi şi să asculţi disputele asupra preţurilor mărfurilor lor era un spectacol fascinant. De cealaltă parte a străzii se afla un „“chorten" simbolizând imortalitatea fiinţei. în spatele lui se înălţa un templu superb spre care se îndreptau călugării de la Sharda Gompa. Câteva minute mai târziu ne aflam pe aleile bordate de căsuţe, înghesuite unele în altele la umbra lui Jo-Kang căruia îi cereau protecţie.

Ah! gândeam, ultima dată când am fost aici eram un om liber, nu studiam ca să fiu călugăr. Cât doream ca asta să fie un vis, din care să mă pot trezi.

După ce am coborât pe drum, alături de ponei, am luat-o la dreapta pe podul Turquoise. Lama Mingyar Dondup se întoarse spre mine:

- Deci, nu vrei să devii călugăr. Este o viaţă bună, să ştii. La sfârşitul săptămânii călugării vor face excursia lor anuală pe coline ca să adune ierburi. Nu

te voi lăsa să pleci cu ei în această săptămână - vei rămâne cu mine şi vom lucra împreună ca să-ţi poţi trece examenul de Trappa la doisprezece ani. M-am gândit să te trimit mai târziu într-o expediţie extraordinară pe Pământurile înalte unde cresc specii foarte rare.

Ieşisem în satul Sho şi ne apropiam de Pargo Kaling din partea vestică a Lhassei, când un cerşetor se strecură pe lângă pereţi:

-Oh, prea sfinte Reverend Lama Doctor, nu mă vindeca de bolile mele căci nu-mi mai pot câştiga pâinea.

Ghidul meu avu un aer trist trecând poarta.

- Ce de cerşetori! îmi spuse. Asta ne aduce o proastă reputaţie în străinătate. În India spre China, unde am călătorit, oamenii vorbesc de cerşetorii din Tibet, fără a ţine cont că unii dintre ei sunt chiar bogaţi.

În fine, poate după îndeplinirea profeţiei anului Tigrului de Fier (1950, invazia Tibetului de către comunişti) cerşetorii vor fi obligaţi să muncească. Nici eu, nici tu nu vom mai fi aici, Lobsang. Tu vei trăi în ţări străine şi eu mă voi întoarce în Câmpiile celeste.

Am fost cuprins de o tristeţe de nedescris la gândul că va veni o zi în care Guru meu mult iubit nu va mai trăi pe pământ. Nu înţelegeam atunci că această viaţă nu este decât o iluzie, o serie de încercări, o şcoală Cum aş fi putut să cunosc atunci comportamentul omului faţă de aceste adversităţi? Dar începând de atunci, acumulam experienţă!

După ce am trecut de Kundu Ling, am luat-o la stânga pe drumul care ducea la Muntele de Fier. Nu mă uitasem niciodată la sculpturile din pietre colorate care decorau marginile drumului. Toată

această parte a colinei era decorată cu sculpturi şi picturi reprezentând divinităţile noastre. Dar ziua era pe sfârşite şi nu aveam timp de pierdut. Călare, mă gândeam la culegătorii de ierburi. în fiecare an un grup de călugări de la Chakpori mergea pe colină şi adunau ierburi pe care le uscau şi apoi le puneau în saci etanş închişi. Natura deşi nu pusese la dispoziţie mari rezerve de remedii, puţini oameni ajunseseră acolo la Pământurile înalte, unde se aflau acestea. „Da, mă gândeam, voi renunţa la expediţia din acest an. Trebuie să mă pregătesc bine pentru această expediţie. Astrologii anunţaseră că voi trece examenul de prima dată, dar ştiam că trebuie să studiez mult. Succesul. îmi fusese promis numai dacă voi studia. Mental eram dezvoltat ca un băiat de optsprezece ani căci întotdeauna avusesem contact cu oameni mai în vârstă decât mine, în faţa cărora trebuise să mă descurc.

CAPITOLUL X

CREDINŢE TIBETANE

Vă prezint câteva detalii despre civilizaţia noastră. în ceea ce priveşte religia este o formă de Buddhism al cărui nume însă, nu poate fi transcris. Pentru noi este „religia". Numim „iniţiaţi" pe oricine împarte credinţa cu noi şi „străini" pe ceilalţi, cuvântul cel mai exact este „lamaisu" şi occidentalii

îl cunosc deja. Credinţa noastră diferă de buddhism prin aceea că este bazată pe experienţă. E sigur că nu credem în existenţa unui părinte atotştiutor, care se află peste tot, care supraveghează şi protejează întreaga lume.

Multe persoane instruite au comentat religia noastră dând dovadă de multă erudiţie, Un mare număr dintre ei au condamnat-o, căci propria lor credinţă îi făcea orbi la tot ceea ce nu corespundea punctului lor de vedere. Unii chiar ne-au calificat drept „satanici" pentru că felul nostru de a fi le era străin. Cea mai mare parte dintre aceşti scriitori şi-au făcut o părere prin a zice „da" citind scrierile altora. E posibil ca foarte puţini să fi studiat religia noastră timp de câteva zile, după care s-au simţit capabili să înţeleagă totul, să scrie cărţi, să interpreteze şi să explice ceea ce înţelepţii noştri au descoperit după o viaţă de meditaţie.

Imaginaţi-vă ce informaţii ar putea avea un hindus sau un buddhist, care după ce a răsfoit Biblia o oră sau două, încearcă să explice punctele cele mai subtile ale creştinismului. Nici unul dintre aceştia nu şi-a petrecut viaţa în lamaserie şi nici n-a studiat textele sacre.

Aceste cărţi simt ţinute secret şi nu sunt puse la discreţia celor care vor să salute rapid, uşor şi vulgar lamaseria. Credincioşii care încearcă să-şi găsească consolarea într-o liturghie sau într-o formă de auto-sugestie le pot avea. Dar departe de a accede la Realitatea Superioară ei sunt victimele unei iluzii puerile. Unii se reconfortează gândind că pot comite păcat după păcat cu condiţia să meargă la cel mai apropiat templu când se simt cu conştiinţa încărcată şi ducând ofrande zeilor să le ceară iertarea şi să o şi primească imediat şi total.

De ce în aceste condiţii omul nu poate face în continuare astfel de fapte?

Pentru că există un Dumnezeu, o Fiinţă Supremă. Ce contează numele care i se dă? Dumnezeu este o realitate.

Tibetanii care au studiat cu adevărat învăţăturile lui Buddha nu se roagă niciodată pentru a fi iertaţi sau pentru a obţine ceva; ei cer numai ca Omul să facă proba dreptăţii în ceea ce îi priveşte. Fiinţa Superioară, fiind însăşi esenţa justiţiei - adevărului, nu poate să acorde mila sa unuia şi să o refuze altuia, căci asta ar fi o sfidare a principiului însuşi. A cere iertarea sau bunăvoinţa promiţând aur sau tămâie, în cazul în care rugăciunea ar fi împlinită, ar însemna mai simplu, că Dumnezeu este sărac şi că poate fi „cumpărat" (mituit).

Omul poate face uneori dovada milei sale pentru aproapele său, dar aceasta se întâmplă mai rar; Fiinţa Superioară este dreptate şi face numai dreptate. Suntem suflete nemuritoare. Rugăciunea noastră: OM MANI PADME HUM! reprodusă mai sus este adesea tradusă prin „Salut bijuteria în LOTUS! Cei care am ajuns puţin mai departe, cunoaştem sensul profund: „Salut supraeul". Moartea nu există. La fel cum te dezbraci de haine, când vine seara, la fel, sufletul se desprinde de corpul tău în timpul somnului. Efectele sunt mai clare când suntem bătrâni: când corpul este uzat sau decăzut, sufletul se comportă la fel. Moartea este o naştere. A muri înseamnă a te naşte în altă viaţă. Omul sau spiritul omului este etern. Corpul nu este decât un veşmânt care îmbracă temporar spiritul: sarcina de îndeplinit pe pământ determină alegerea sa. Aparenţa exterioară nu contează. Are importanţă numai sufletul care trăieşte în interior. Un mare

profet se poate naşte sub înfăţişarea unui mizerabil - cum altfel ar putea cunoaşte mai bine mila pe care omul o arată celuilalt? Şi un mizerabil care a trăit în păcat poate într-o viaţă nouă să fie copleşit de bogăţii: va comite oare aceleaşi greşeli care îl vor duce la sărăcie? „Drumul vieţii“ este numele pe care îl dăm ciclului naştere-viaţă-moarte- retur - cu condiţia spirituală şi - la capătul unui timp oarecare - renaşterea în circumstanţe şi condiţii diferite. Un om poate fi copleşit de încercări fără ca acestea să se datoreze existenţei anterioare. Această suferinţă este poate mijlocul mai sigur şi mai rapid de a-1 face să înţeleagă anumite lucruri. Experienţa nu este cel mai bun maestru? Cel care s-a sinucis poate a fost trimis pe pământ pentru a trăi anii pierduţi prin greşeala sa (dar nu toţi cei care mor tineri, copiii de exemplu, sunt sinucigaşi!). Roata Vieţii este aceeaşi pentru toţi, cerşetori şi regi, bărbaţi şi femei, oameni de culoare sau albi. Ea - roata vieţii - este numai un simbol dar poate fi un simbol luminos pentru cine are timp să studieze în mod serios aceste probleme.

Este imposibil să ne expunem credinţele într-un paragraf sau două.

„Kan-gyur“, Biblia noastră, conţine mai mult de o .sută de lucrări şi de departe de a-epuiza subiectul; apoi mai sunt şi alte numeroase cărţi care nu sunt comunicate decât celor iniţiaţi care îşi petrec viaţa în lamaseriile cele mai izolate din lume.

De secole, popoarele orientale ştiu că există forte oculte şi legi care sunt din domeniul naturii. în loc să le nege existenţa - sub pretextul că e imposibil să fie „cântărite" - savanţii şi cercetătorii ar trebui să se străduiască să-şi extindă controlul asupra lor. De exemplu le-au reţinut atenţia rezultatele obţinute prin clarviziune şi nu mecanismul lor. Mulţi nu cred

că este posibil: ei sunt ca orbii din naştere care ar zice că vederea nu există pentru că ei nu au nici o experienţă în acest sens! Cum ar putea înţelege că un obiect poate fi văzut de la o anumită distanţă, chiar când nu există nici un contact între acest obiect şi ochi?

Corpul se scaldă într-un fel de halo multicolor: aura. Cei care sunt experimentaţi pot deduce după intensitatea culorilor, starea de sănătate a unei persoane, integritatea sa şi gradul său de evoluţie. Această aură este o radiaţie produsă de un flux vital interior. Corpul este înconjurat de un fel de aureolă care este emisă tot de acest flux care se stinge odată cu moartea, sufletul a părăsit corpul şi este în drum spre o nouă fază a existenţei sale. El devine o umbră şi pluteşte, de parcă şocul brutal al eliberării sale l-a strivit. E posibil să nu aibă conştiinţa totală a ceea ce urmează să i se întâmple. De aceea lama asistă muribunzii ei îi instruiesc asupra stadiilor prin care urmează să treacă. Dacă nu, spiritul rămâne ataşat de pământ prin dorinţele carnale. Rolul preoţilor este de a tăia aceste legături.

Noi avem frecvent oficii pentru a ghida umbrele. Dacă moartea nu inspiră nici o teamă tibetanilor, totuşi ei pregătesc trecerea dintr-o viaţă în alta.

E interesant de urmărit itinerariile precise şi dirijarea gândurilor. Serviciile au loc într-un templu în prezenţa a cel puţin trei sute de călugări. Un grup de cel puţin patru-cinci lama telepatici se aşează în mijloc, într-un cerc.

Cântând sub conducerea unui preot, călugării se străduiesc să menţină un contact telepatic cu sufletele care se desprind de trup. Este aproape imposibil să traducem rugăciunile tibetane aşa cum sunt; iată, doar o încercare:

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi cei care

rătăciţi singuri, fără trup. Viii şi morţii trăiesc în lumi separate. Unde pot fi văzute feţele celor morţi? Unde pot fi auzite vocile lor?

Primul baton de tămâie este aprins pentru a chema o umbră rătăcitoare şi pentru a-i indica drumul.

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi care rătăciţi fără un ghid. Munţii se îndreaptă către cer dar nici un sunet nu sparge liniştea. O dulce briză face să freamăte apele şi să deschidă florile. Păsările nu zboară la apropierea voastră. Cum vă pot vedea? Cum vă simt prezenţa?

Al doilea baton de tămâie este aprins pentru a chema o umbră şi pentru a-i indica drumul.

-Ascultaţi vocile sufletelor noastre voi care umblaţi, Această lume este o lume de iluzii Viaţa nu este decât un vis. Tot ce s-a născut, trebuie să moară. Numai drumul lui Buddha conduce spre, viaţa eternă.

Al treilea baton de tămâie este aprins pentru a chema o umbră rătăcită spre a-i arăta drumul.

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre voi, cei puternici din această lume, voi care domniţi peste munţi şi vă impuneţi voinţa asupra apelor. Domnia voastră nu durează decât o clipă, în timp ce plânsul popoarelor voastre nu cunoaşte sfârşitul. Un râu de sânge curge pe pământ şi suspinele oprimaţilor fac să tremure frunzele copacilor.

Al patrulea baton de tămâie este aprins pentru a chema umbrele regilor şi dictatorilor pentru a le indica drumul.

-Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi toţi cei care sunteţi războinici care aţi invadat şi aţi ales moartea. Unde sunt armele voastre? Pământul geme şi răniţii acoperă câmpurile de bătălie.

Al cincilea baton de tămâie este aprins pentru a

chema umbrele singuratice ale generalilor şi stăpânilor războiului pentru a le indica drumul.

-Ascultaţi vocile sufletelor noastre voi, artiştii şi învăţaţii care v-aţi consacrat viaţa picturii şi artei scrisului. Ochii noştri au obosit degeaba. în van vi s-au tocit pensulele. Veţi cădea în uitare şi sufletele voastre îşi vor urma drumul.

Al şaselea baton de tămâie este aprins pentru a chema umbrele artiştilor şi învăţaţilor pentru a le indica drumul.

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi fecioare frumoase şi voi femei a căror tinereţe este asemeni unei dimineţi proaspete de primăvară. La sosirea morţii inimile voastre se contopesc. După toamnă urmează iama. Copacii îşi pierd frunzele, florile se ofilesc şi în locul frumuseţii rămâne scheletul.

Al şaptelea baton de tămâie este aprins pentru a chema umbrele rătăcitoare ale fecioarelor şi femeilor uşoare, înainte de a fi eliberate de lanţurile lor.

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi, toţi cerşetorii şi hoţii, voi cei care aţi comis crime împotriva aproapelui şi cărora pacea le este acum refuzată. Sufletele voastre rătăcesc fără ajutorul unui prieten şi dreptatea nu vă stăpâneşte inima.

Al optulea baton de tămâie este aprins pentru a chema sufletul tuturor celor care au păcate şi care rătăcesc în singurătate.

- Ascultaţi vocile sufletelor noastre, voi prostituate şi femei de noapte pe care păcatul bărbaţilor v-a murdărit şi care rătăciţi acum în regatul umbrelor.

Al nouălea baton de esenţe este aprins pentru a chema umbrele dar înainte de a fi ghidate şi eliberate de lanţurile de aici de jos.

În obscuritatea încărcată de esenţe, pâlpâirea lămpilor făcea să danseze umbrele mişcătoare în spatele statuilor aurite. Tensiunea creştea: concentraţi, călugării telepaţi se străduiau să rămână în contact cu cei care părăsiseră această lume fără să se fi eliberat de legăturile lor terestre.

Călugări în robe roşii aşezaţi în rânduri unii în faţa altora, intonau litanii de mort, în timp ce tobe invizibile băteau în ritmul inimii omeneşti.

Templul întreg era ca un imens corp gigant. Din puncte diferite ajungeau până la noi zgomotele organelor interne, gâlgâielile lichidelor şi zgomotul mişcării aerului în plămâni. Ceremonia se desfăşura prin instrucţiunea umbrelor şi ritmul acestor zgomote se schimba, devenind din ce în ce mai lent, până când spiritul părăsea trupul: un zgomot, o răsuflare strangulată, epuizată, apoi linişte. Liniştea care vine cu moartea. Atunci călugării mai sensibili conştientizau că sunt înconjuraţi de fiinţe care aşteptau ascultând. Instruirea telepatică care se desfăşura îşi diminua treptat tensiunea; spiritele neliniştite treceau în etapa urcătoare în călătoria lor.

Noi credem cu fermitate că viaţa ne este dată de mai multe ori Dar nu numai pe pământ. Există milioane de lumi şi ştim că ele sunt locuite în mare parte. Locuitorii pot fi foarte diferiţi de fiinţele pe care le cunoaştem şi este posibil chiar să nu le fie superiori. Că omul ar reprezenta cel mai avansat şi nobil punct al evoluţiei este o opinie pe care noi n-am împărtăşit-o niciodată. Noi credem că - în alte părţi - există forme de umanitate superioare, care nu lansează bombele atomice. Am văzut în Tibet texte în care era vorba de maşini străine zburătoare, numite în general „Carele zeilor". Lama Mingyar

Dondup povestea că un grup de lama intrând în comunicare telepatică cu aceşti „zei", aceştia i-au spus că supraveghează pământul şi fără îndoială şi oamenii săi, observându-i ca pe animalele sălbatice şi periculoase dintr-o grădină zoologică.

S-a scris mult despre levitaţie. Ea este posibilă - mi-am putut da seama adesea — dar cere o înaltă practică. Câteodată însă devine inutilă, căci există o tehnică mult mai simplă. Voiaj ele astrale care sunt mai uşoare şi mai sigure. Cea mai mare parte a călugărilor lama, cunosc această tehnică şi oricine poate dovedi puţină răbdare dobândeşte această artă pe cât de inutilă, pe atât de agreabilă.

În timpul şederii noastre pe pământ, eul nostru este închis în corpul fizic şi dacă nu ne antrenăm nu este posibil să-l eliberăm. Când dormim numai corpul fizic are nevoie de odihnă, spiritul se eliberează şi îşi capătă strălucirea ca un copil care se întoarce acasă, seara când vine de la şcoală. Eul şi corpul sunt legate prin „Coarda de argint“ care poate fi întinsă la infinit. Atâta timp cât este intactă, corpul rămâne în viaţă, la moarte , ea este tăiată pentru ca spiritul să dea naştere altei vieţi în lumea spirituală, la fel cum cordonul ombilical al unui copil este tăiat pentru a fi separat de mama lui. Pentru un nou-născut naşterea înseamnă sfârşitul vieţii la adăpostul pântecului matern. Pentru un spirit, moartea este o nouă naştere, într-o lume spirituală mai liberă.

Atâta timp cât „coarda de argint“ n-a fost tăiată, eul este liber să parcurgă lumea. În timpul somnului sau chiar în timpul orelor de veghe, dacă individul a urmat un antrenament special. Aceste plimbări ale spiritului produc visele care sunt impresiile transmise prin intermediul acestei „coarde de

argint“. Când ele ajung la creier, acesta le „cerebralizează“ pentru a le adapta raţiunii sale. în lumea spirituală „timpul“ nu există, el este o rămăşiţă, un concept esenţial fizic, de aceea unele vise lungi şi complicate par câteodată că se derulează într-o fracţiune de secundă, întâlnim în vis o persoană care se află departe, poate dincolo de ocean şi a-i vorbi este o experienţă pe care fiecare am avut-o: ne trezim cu impresia foarte puternică a unui mesaj care ne-a fost transmis şi pe care trebuie să ni-l amintim.

Câteodată se întâmplă să ne fi întâlnit - în vis - cu un părinte sau un prieten care locuieşte foarte departe şi nu peste mult timp să primim o veste de care să nu fim surprinşi. Memoria celor care nu sunt exersaţi este adesea deformată şi de aici rezultă visele ilogice şi coşmarurile.

În Tibet voiajăm mult, nu prin levitaţii, ci prin proiecţie astrală, tehnică pe care o stăpânim perfect. Eul nu poate părăsi complet corpul rămânând legat de el prin coarda de argint. Eul devine liber şi poate merge unde doreşte cu viteza gândului. Capacitatea de a efectua astfel de voiaje este curentă. Şocul resimţit adesea de către cei care au încercat provine din lipsa lor de antrenament.

Probabil că oricine a avut măcar o dată impresia că adoarme, că trece în stare de somn şi deodată fără un motiv anume să se trezească brusc printr-o (scuturătură) „tresărire“. Acest fenomen se datorează ieşirii prea bruşte a eului din corp, o separare prea bruscă a corpului fizic de corpul astral: coarda de argint se contractă şi corpul astral este imediat readus în învelişul său. La întoarcerea dintr-un asemenea voiaj, senzaţia este foarte penibilă. Eul pluteşte foarte sus deasupra corpului,

ca un balon la capătul unei sfori. Deodată ceva, poate un zgomot, îl forţează să se integreze în corpul său cu o rapiditate excesivă. Cel care doarme este trezit şi tresare cu senzaţia oribilă „de a fi căzut“ de la înălţime.

Voiajul astral, controlat în întregime, este realizat cu deplină conştiinţă. Un oarecare antrenament este necesar dar în primele stadii este important mai ales să fii singur, fără a te teme că ai putea fi deranjat.

Această carte nu este un tratat de metafizică, n-ar servi la nimic să dăm aici sfaturi practice, pe care subliniez, trebuie să le dea un maestru competent, cu experienţă.

Practic, călătoria astrală se desfăşoară fără pericole, dar nu fără riscul de şoc şi tremurături dacă corpul astral părăseşte sau se reintegrează în corpul fizic, într-un moment prost.

Nu sfătuim să încerce aceste voiaj e persoanele care au inima slabă, căci dacă cineva intră inopinat în camera în care se află, corpul sau coarda pot fi deranjate şi aceasta poate constitui un pericol grav. Şocul poate fi fatal, cu consecinţe foarte jenante: eul este obligat să renască pentru a-şi sfârşi „timpul" pe pământ înainte de a trece în stadiul următor al evoluţiei sale...

Tibetanii cred că înainte de căderea Omului, umanitatea putea să călătorească în astral, practicând clarviziunea, telepatia şi levitaţia. Această cădere a fost provocată, numai de noi, prin folosirea abuzivă a puterilor oculte, omul folosindu-le pentru scopurile sale egoiste, în loc să le utilizeze pentru dezvoltarea generală a Omului.

În timpuri îndepărtate oamenii comunicau prin telepatie. Dialectele particulare ale triburilor nu erau utilizate decât între membrii aceluiaşi trib. Limbajul telepatic bazat pe gândire era înţeles firesc

de fiecare, ca şi cum ar fi fost limba maternă. Când datorită abuzurilor, acest dar a fost pierdut, pentru umanitate, a apărut... Turnul Babei!

Noi trecem cu vederea „sabat“-ul dar nu şi „zilele sfinte" care cad în a opta şi a cincisprezecea zi ale fiecărei luni. Servicii religioase speciale sunt celebrate în aceste zile considerate sacre. Se pare că sărbătorile noastre anuale corespund sărbătorilor creştine, dar le cunosc prea puţin ca să-mi exprim un punct de vedere.

Iată-le pe ale noastre: prima lună, adică februarie, aproximativ, sărbătorim al treilea Logsar, adică ceea ce occidentalii numesc Anul Nou; această sărbătoare are loc în două zile, oficial. Ceremonia cea mai importantă a anului se derulează în a paisprezecea şi a cincisprezecea zi, „Zilele supliciului", Mon-lama, în tibetană. Era punctul culminant al anului religios şi laic. Aniversarea conceperii lui „Buddha“ cade a cincisprezecea zi şi este ocazionată de o solemnă ceremonie de mulţumire, în care nu-şi au loc jocurile. În fine, ziua a douăzeci şi şaptea, o procesiune jumătate religioasă, jumătate mitică, Sfântul Dague, termină sărbătorile din lună.

A doua lună care corespunde aproximativ, lunii martie, este practic fără sărbători. A douăzeci şi noua zi este celebrată Vânătoarea şi Expulzarea Demonilor Destinului Rău, Nefast. Puţine ceremonii publice au loc şi în luna a treia (aprilie) cea mai importantă fiind aniversarea Revelaţiei care este sărbătorită în a cincisprezecea zi.

Aniversarea Renunţării la Lumea lui Buddha este fixată în a opta zi a lunii a patra (aprilie) în calendarul occidental.

Atunci începe o perioadă care după câte ştiu

seamănă cu Postul Creştinilor, căci existenţa noastră, în timpul zilelor Renunţării este mat austeră decât de obicei.

Aniversarea morţii lui Buddha, când noi comemorăm pe toţi cei care au părăsit această viaţă, cade în cincisprezece. Această sărbătoare este, de asemenea, cunoscută sub numele de „Ziua tuturor Sufletelor". În această zi aprindem batoane de tămâie pentru a chema spiritele celor care rătăcesc, prizonieri ai pământului.

Nu am amintit decât de sărbătorile principale. Sunt de asemenea un mare număr de sărbători mai mici pe care nu trebuie să le uităm şi alte ceremonii sunt obligatorii, dar importanţa lor nu este de semnalat aici.

A cincea zi din luna iunie „lama-medici“ - din care făceam parte - trebuia să asiste la ceremoniile sociale care aveau loc în alte lamaserii. Se aduceau atunci mulţumiri pentru Ministerul Călugărilor Medici, fondat de însuşi Buddha.

În acea zi ne era permis orice, dar a doua zi superiorii ne cereau socoteală de tot ceea ce ştiau că făcusem sau îşi imaginaseră că făcusem.

A patra zi din a şasea lună - sărbătoream aniversarea lui Buddha şi Primului Predicator al Legii.

Sărbătoarea Secerişului are loc a opta zi din a opta lună septembrie, Tibetul fiind o ţară aridă şi foarte uscată, lipsită de precipitaţii existenţa sa depinde de debitul fluviilor,-mult mai mult decât alte ţări. Precipitaţiile sunt puţine astfel că Sărbătoarea secerişului era asociată cu cea a Apei. Fără ape între maluri echivala cu fără recolte pe pământ.

Descendenţa miraculoasă din cer a lui Buddha era comemorată în ziua de douăzeci şi doi a lunii a

noua -- octombrie - şi Sărbătoarea Lămpilor a douăzeci şi cincea zi a lunii următoare.

Ultimele manifestări religioase ale anului aveau loc la data de douăzeci şi nouă şi treizeci ale lunii a douăsprezecea, adică la sfârşitul lui ianuarie şi începutul lui februarie după calendarul occidental. După Expulzarea Vechiului An ne pregăteam pentru următorul.

Calendarul nostru este foarte diferit de cel folosit în Occident. Noi avem un ciclu de şaizeci de ani şi pentru a desemna anii ne servim de numele unui animal şi a unui element. Sunt douăsprezece animale şi cinci elemente. Anul nou are loc în luna februarie. Iată cum s-a stabilit Calendarul anilor ciclului actual care a început în 1927:

1927- Anul Iepurelui de Foc
1928- „ Dragonului de
1929- „ Şarpelui de Pământ
1930 - „ Calului de Fier
1931 - „ Caprei de Fier
1932- „ Maimuţei de Apă
1933 - „ Cocoşului de Apă
1934- „ Câinelui de Lemn
1935 - „ Porcului de Lemn
1936 - „ Şobolanului de Foc
1937- „ Boului de Foc
1938 - „ Tigrului de Pământ
1939 - „ Iepurelui de Pământ
1940 - „ Dragonului de Fier
1941 „ Şarpelui de Fier
1942- „ Calului de Apă
1943 - „ Caprei de Apă
1944- „ Maimuţei de Lemn
1945- „ Cocoşului de Lemn
1946- „ Câinelui de Foc
1947 - „ Porcului de Foc
1948 - „ Şobolanului de
1949 - „ Boului de Pământ
1950 - „ Tigrului de Fier
1951 - „ Iepurelui de Fier
1952- „ Dragonului de Apă
1953 - „ Şarpelui de Apă
1954 - „ Calului de Lemn
1955 - „ Caprei de Lemn
1956- „ Maimuţei de Foc
1957 - „ Cocosului de Foc

1958 - „ Câinelui de Pământ
1959- „ Porcului de Pământ
1960- „ Boului de Fier etc.

Noi credem cu fermitate că probabilităţile viitorului pot fi prezise. Previziunea - oricare ar fi mijloacele folosite - este o ştiinţă, o ştiinţă exactă. Noi credem în astrologie. „Influenţele astrologice“ nu sunt decât raze cosmice „colorate” sau alterate de corpul care le reflectă spre Terra. Cu o cameră şi o lumină albă se pot face fotografii. Anumite filtre dispuse în faţa lentilei - sau în faţa luminii permit obţinerea unor efecte speciale, ortocromatice, pancromatice sau infraroşii ca să nu citǎm decât trei din câte sunt.

Radiaţiile cosmice afectează în acelaşi fel oamenii, chimic sau electric, în ceea ce priveşte personalitatea.

„Astronomia şi astrologia, arta de a citi semnele nenorocirii sau fericirii, prezicerea binelui sau răului, toate aceste lucruri sunt interzise” a spus Buddha. Dar într-una din cărţile noastre sacre se află un decret posterior după care: „această putere pe care natura
n-o dă decât unui număr mic de oameni, această putere poate fi utilizată. Nici o putere fizică nu va fi aservită poftelor egoiste şi ambiţiei materiale. Nici o putere nu va trebui să servească spre a dovedi că ai această putere. în caz contrar, cei care au acest dar nu vor fi protejaţi”.

Deschiderea celui de al III-lea ochi, a fost dureroasă, dar mi-a amplificat darul pe care l-am primit la naştere. Dar, vom reveni asupra acestui subiect într-un alt capitol.

Din contră, momentul îmi părea bine ales pentru a continua să vorbim de astrologie citând în special

numele celor trei englezi amintiţi care au putut verifica exactitatea unei profeţii.

Începând din 1027, toate deciziile importante au fost luate în Tibet cu ajutorul astrologiei. Invazia engleză din 1904 a fost prezisă cu precizie. Se găseşte o referire cu privire la această profeţie, în tibetană. Iată traducerea sa: „în anul Dragonului de Lemn, Prima parte a anului e protejată de Dalai Lama, după care hoţiile, bătăliile şi certurile vor creşte. Duşmanii sunt numeroşi, armatele vor crea nenorociri şi poporul va intra în război. La sfârşitul anului, un conciliator va pune capăt luptelor". Această previziune a fost făcută înainte de 1850 privind anul 1904, anul Dragonului de Lemn şi colonelul Younghusband, şeful forţelor britanice, a văzut textul de la Lhassa. În 1902 un anume *M. L. A. Waddell*[1] care aparţinea armatei britanice a putut vedea această prezicere imprimată, la fel ca şi M. Charles Bell care trebuia să vină la Lhassa mai târziu. Iată câteva evenimente printre atâtea altele care au fost prevăzute cu exactitate: 1910 invazia chineză, 1911 revoluţia chineză şi formarea guvernului naţionalist, sfârşitul 1911, chinezii au cotropit Tibetul; 1914 războiul între Anglia şi Germania, 1933 Dalai Lama părăseşte această viaţă; 1935 întoarcerea lui Dalai Lama într-o nouă încarnare, 1950 forţele răului invadează Tibetul. (Comuniştii au invadat Tibetul în luna octombrie 1950). M. Bell, mai târziu Sir Charles Bell, a văzut toate aceste preziceri la Lhassa. în cazul meu tot ceea ce mi-a fost prezis s-a realizat.

Ştiinţa horoscoapelor - căci este vorba de o

[1] Este vorba poate de M. L. A. Waddel autoritate cunoscută în domeniul lamaismului şi autor a numeroase opere ca The Buddism of Tibet or Lamaism.

ştiinţă - nu poate fi tratată într-o carte de acest gen. Pe scurt, a face un horoscop constă în a stabili o hartă a cerului atât în momentul concepţiei cât şi în cel al naşterii. Este indispensabil să cunoaştem ora exactă a naşterii aceasta din urmă trebuind a fi transpusă în „ora stelară" care nu are nimic de-a face cu fusele orare din lume.

PROFEŢIA

Rapiditatea rotaţiei pământului pe orbita sa fiind de aproximativ treizeci de km. pe sec. este uşor de înţeles că cea mai mică inexactitate poate să determine diferenţe enorme.

La ecuator, viteza de rotaţie este aproximativ de 1700 km/h. Pământul este înclinat în timpul rotaţiei în jurul axei sale şi toamna polul nord este mai aproape de polul sud cu aproape cinci mii de km. Primăvara este invers. Longitudinea locului naşterii este în consecinţă de o importanţă deosebită. Când hărţile sunt gata, trebuie specialişti pentru a le interpreta. Interacţiunea tuturor planetelor trebuie să fie calculată şi de asemenea influenţele lor asupra hărţii cereşti a subiectului. O hartă a concepţiei nu permite să Cunoaştem forţele predominante din primele momente ale vieţii. Cele ale naşterii indică influenţele care intră în joc când individul se încredinţează lumii.

Pentru a cunoaşte un moment particular al viitorului, stabilim harta pe care o comparăm cu cea de la Naştere. Unii întreabă: puteţi să prevedeţi cu exactitate câştigătorul primei curse? Răspunsul este nu! Cel puţin să stabiliţi horoscopul tuturor jocheilor, cailor şi proprietarilor care vor lua parte! Noi putem spune dacă un bolnav se va vindeca sau dacă Tom se va căsători cu Mary şi dacă va fi fericit, deci este vorba de indivizi. De asemenea, suntem în măsură să precizăm că Anglia şi Statele Unite prevăd eşecul comunismului, în războiul care va izbucni în anul Dragonului de Lemn care în ciclul actual corespundea anului 1964. în această eventualitate se prevede la sfârşitul secolului un remarcabil foc de artificii care îi va distra pe observatorii de pe Venus şi Marte, în

ipoteza în care comuniştii nu vor fi fost făcuţi „şah-mat.“

O altă chestiune care pare că tulbură occidentalii priveşte reconstituirea vieţilor anterioare. Oameni bine informaţi asigură că este imposibil - aşa cum un surd ar zice: eu n-am auzit nici un zgomot, deci el nu există. Or, asemenea reconstituiri, sunt posibile. Trebuie timp să se stabilească numeroase hărţi şi să se facă lungi calcule.

Să presupunem că un om într-un aeroport se întreabă de unde vin avioanele care aterizează. Dacă el nu este decât un simplu spectator, încearcă să ghicească. Dar dacă are lista indicativelor aparatelor şi un orar bun, oricine ar fi curios, poate afla din ce direcţie vin avioanele. La fel procedăm noi cu vieţile anterioare. O carte întreagă nu ar ajunge ca să explicăm metoda noastră, este deci inutil să vorbim prea mult în acest moment, dar dacă cititorului
i-ar place poate să cunoască punctele în astrologia tibetană, vă spunem că folosim nouăsprezece simboluri, repartizate în douăsprezece Case Astrologice. lată-le semnificaţia:

- Personalitate şi interes personal.
- Finanţe, cum se pot câştiga sau pierde bani.
- Relaţii, voiaje de scurtă durată, aptitudini pentru a gândi şi a scrie.
- Proprietatea şi starea averii la sfârşitul vieţii.
- Copii, plăceri şi meditaţii.
- Boală, muncă şi animale mici.
- Asociaţii, căsătorie, duşmani şi procese.
- Moşteniri.
- Voiaje lungi şi probleme metafizice.
- Profesie şi onoruri.

- Prietenii şi ambiţii.
- Supărări, constrângeri şi suferinţe ascunse.

Putem, de asemenea, să spunem aproximativ când şi în ce condiţii ar putea surveni următoarele incidente:

Dragoste, tipul de persoană iubită şi ziua întâlnirii.

Căsătoria, când şi cum se va face.

Pasiunea, stil „frenetic".

Catastrofa, când se va produce, unde şi dacă va avea loc.

Fatalitatea.

Moartea, când şi cum va surveni.

închisoarea şi alte forme de constrângere.

Discordia, obişnuitele certuri de familie sau discuţii de afaceri.

Spiritul, stadiul atins în evoluţie.

Practicând mult astrologia am găsit că în ceea ce mă priveşte, psihometria şi prezicerea în globul de cristal sunt mai practice, chiar dacă nu sunt atât de precise. Ele sunt mai comode pentru că exclud calculele. Psihometria este arta de a obţine de la un obiect impresii mai mult sau mai puţin importante privind evenimente trecute. Toată lumea este capabilă într-o anumită măsură. Într-o veche biserică sau într-un templu sanctificat de trecerea secolelor unii ar putea exclama: ce atmosferă de reculegere! Şi aceiaşi vor spune într-un loc unde s-a petrecut o crimă oribilă: nu-mi place acest loc, îmi dă frisoane!

Prezicerea în globul de cristal este puţin diferită. Cristalul, cum am spus mai înainte serveşte ca lăcaş pentru radiaţiile emise de al III-lea ochi, la fel ca razele „X“ care, dirijate asupra unui ecran fac să apară o imagine fluorescentă.

Fenomenul nu are nimic magic, el rezultă simplu dintr-o aplicaţie a unor legi naturale.

SIMBOLISMUL „CHORTENS" TIBETANE

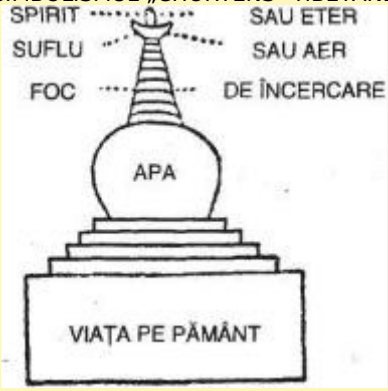

În ,Tibet există monumente ridicate prin legi naturale: „Chortens“ a căror înălţime variază între doi şi şaisprezece metri şi care sunt simbolurile unui crucifix sau al unei icoane. Ele se află pretutindeni. Cel mai mare din Lhassa, Pargo Kaling este o poartă a oraşului. Ele au întotdeauna forma indicată mai sus. Dreptunghiul reprezintă fundaţia solidă a Pământului pe care se odihneşte globul de apă, ridicat el însuşi pe un Con de Foc. În vârful acestui con se află Farfurioara de Aer şi cel mai înalt spirit care pluteşte (Eterul) în aşteptarea orei în care va părăsi lumea materială. Gradele Iniţierii permit accederea fiecăruia la aceste elemente. Astfel „chorten“ este un simbol complet al credinţei noastre. Noi ne-am născut pe Pământ (pe Terra) în timpul vieţii noastre urcăm Gradele cunoaşterii cu eforturi. în fine, după ultimul suspin în spirit. Apoi, după un interval mai lung sau mai scurt ne naştem din nou pentru a învăţa o altă lecţie.

Drumul vieţii simbolizează acest ciclu fără sfârşit: naştere-viaţă-moarte-spirit-naştere-viaţă etc. Numeroşi studenţi plini de ardoare comit o gravă eroare gândind că noi credem în infernele care sunt uneori reprezentate în drumul vieţii. Poate câţiva sălbatici analfabeţi sunt urmăriţi de existenţa lor, dar sigur nu iniţiaţi. Creştinii cred că la moartea lor vine Satan şi îi pune la rotisor! Sau că fac parte din minoritatea care călare pe un nor, într-o cămaşă de noapte învaţă să cânte la harpă. Noi credem că pe acest pământ ne învăţăm lecţiile şi „ardem puşi la torturi". Celălalt loc este cel în care merg, fiinţele eliberate de corpul lor şi unde pot întâlni entităţi eliberate. Spiritualismul nu este amestecat. Este vorba de o convingere: suntem liberi în timpul somnului nostru sau după moarte să rătăcim în planurile astrale, ale căror zone înalte poartă în tibetană numele de „Ţara Luminii Aurite". Suntem siguri că îi vom întâlni pe cei pe care i-am iubit pentru că suntem în armonie cu ei. Nu-i vom întâlni pe cei pe care îi detestăm pentru că ar rezulta o disonanţă şi în „Ţara Luminii Aurite“ nu există disonanţe.

Toate acestea au fost probate de timp şi este regretabil că scepticismul şi materialismul Occidentului nu a permis o investigare serioasă cu posibilităţile Ştiinţei. El n-a venit decât cu invenţii care au fost recunoscute ca utile până la urmă, de exemplu: telefonul, radio, TV.

CAPITOLUL XI

TRAPPA

Toată energia mea juvenilă era îndreptată într-un singur scop: să reuşesc din prima încercare la examen. Se apropia data aniversării mele: împlineam doisprezece ani. Trecusem de anii grei ai studiului consacrat Astrologiei, Medicinei prin plante, Anatomiei, Eticii religioase (fără a uita prepararea ortodoxă a tămâiei) studiul limbii Tibetane şi Chineze (şi în mod special al ortografiei) şi matematica. Nu aveam timp de joacă, singurul „joc“ autorizat fiind judo, care presupunea o probă severă. Trei luni înainte de examen, Lama Mingyar Dondup îmi spusese:

-Nu abuza de recapitulări, Lobsang, ele nu fac decât să închisteze memoria. Rămâi calm, ca acuma şi cunoştinţele tale nu te vor face de ruşine.

Sosi şi ziua cea mare. La ora şase dimineaţa mă aflam în holul sălii de examen, în compania altor candidaţi, cincisprezece la număr. După un scurt serviciu religie, menit să ne pună în dispoziţia cea mai bună, spirituală, am fost obligaţi să ne dezbrăcăm şi să ne plimbăm în faţa comisiei care trebuia să se asigure că nu cedasem nici unei tentaţii nedemne a vreunui preot. După ce ne-am îmbrăcat robele curate am părăsit templul mic din hol şi ne-am prezentat la lojele unde se afla preşedintele juriului, care ne conduse spre loje - un fel de cutii de doi pe trei metri şi înalte de doi metri şaizeci - şi păzite de călugări - poliţai, care patrulau

în hol.

Fiecărui candidat i-a fost desemnată o lojă, în care după ce am intrat, am fost încuiaţi şi ferecaţi. Apoi printr-o mică trapă, amenajată în peretele pe care era scrisă şi o primă listă de întrebări, am primit ceai şi tsampa. Călugărul care ne-a adus-o ne-a spus că putem primi tsampa de trei ori pe zi şi ceai la discreţie. După care, am fost lăsaţi să ne preparăm examenul.

Un subiect pe zi: timp de şase zile, de la ivirea zorilor şi până la lăsarea întunericului. Lojele noastre nu aveau acoperiş, lumina ne venea pe deasupra în holul de examene.

În timpul examenului, am stat fiecare în cutia-loja noastră fiindu-ne interzisă ieşirea. Când lumina scădea, un călugăr apărea la trapă şi ne cerea temele. Era momentul să dormim până dimineaţa. Pot spune că o compoziţie de examen care cere paisprezece ore de muncă pe zi pune la o serioasă încercare nervii şi cunoştinţele unui candidat. A şasea zi seara am terminat examenele, dar nu am părăsit loja decât a doua zi după ce am făcut curat lăsând-o ca la venire. Restul zilei am fost liberi.

După trei zile, lucrările scrise au fost corectate şi ne-am prezentat din nou în faţa juriului pentru a răspunde la întrebări asupra punctelor mai slabe din lucrare. Aceasta a mai durat o zi.

A doua zi toţi candidaţii s-au prezentat în sala de judo arătând fiecare ce ştie să facă, în confruntările cu colegii. Fiecare trebuia să se măsoare cu alţi trei băieţi, cei slabi fiind repede eliminaţi. Datorită antrenamentului meu precoce cu Tzu am reuşit să mă clasez primul la judo.

Ni s-a acordat ziua următoare pentru refacerea forţelor, apoi ni s-au dat rezultatele. Am trecut

examenul numai patru candidaţi şi am devenit TRAPAS, călugări medici. Lama Mingyar Dondup, pe care nu-1 văzusem în toată această perioadă, m-a chemat la el. Faţa sa strălucea de bucurie.

- Bravo, Lobsang, îmi spuse când m-am prezentat în faţa lui.

Te-ai clasat primul. Părintele Abate a transmis un raport special celui Foarte Profund. Ar dori să-i sugereze să te numească LAMA imediat, dar eu m-am opus.

L-am privit mirat şi el a adăugat:

- Trebuie să studiezi mai bine. Dacă vei fi numit LAMA te vei ocupa de altele şi mai târziu vei vedea că studiul are o importanţă vitală. Acum te vei instala în încăperea de alături.

Decizia sa mi s-a părut rezonabilă. Oricum mă supuneam orbeşte la tot ce îmi cerea şi am realizat că succesul meu era şi al lui şi că era o mare onoare pentru un maestru, atunci când discipolul său ieşea primul la toate materiile de examen.

Câteva zile mai târziu, un mesager veni gâfâind, cu limba scoasă - cel puţin în aparenţă - să-mi aducă un mesaj de la cel Foarte Profund. Aceşti mesageri recurgeau întotdeauna la talentele lor de comedianţi pentru a impresiona lumea.

Trebuia să se ştie că veniseră în mare grabă şi suferiseră mii de neplăceri pentru a se achita de misiunea lor. Cum Potala nu era decât la un km. şi jumătate , jocul“ său mi se păru cel puţin exagerat.

Cel Foarte Profund îmi aduse felicitările sale pentru succesul meu şi ordonă că de acum înainte să fiu tratat ca un LAMA. Trebuia să port deci roba de lama şi să beneficiez de toate drepturile şi privilegiile prevăzute de statut. Era de acord cu ghidul meu, să mă prezint la examen la şaisprezece

ani „căci astfel, scria el, vei putea să studiezi subiectele neglijate şi să-ţi aprofundezi cunoştinţele“.

In noul meu statut, trebuia să mă bucur de o mare libertate a studiilor căci nu frecventam cursurile din clasă.
Oricine avea o specialitate, putea să mă informeze cum mă pot instrui mai repede în ceea ce doream.

Una din materiile înscrise în primul rând în programul meu a fost arta de a te „relaxa“ fără de care este imposibil să studiezi cu seriozitate metafizica.

Într-o zi, Lama Mingyar Dondup veni să mă vadă în camera în care eram la studiu şi mă examină cu atenţie.

- Lobsang, spuse, nervii tăi îmi par prea tensionaţi. Nu vei face progrese în contemplaţie dacă nu vei învăţa să te destinzi. Îţi voi arăta cum poţi face acest lucru. Trebuia mai întâi să exersezi culcat ca să te poţi relaxa ulterior aşezat sau chiar în picioare.

- Imaginează-ţi că ai căzut de la înălţime, îmi zise. Eşti pe pământ epuizat, muşchii tăi sunt fără resort, membrele au fost dezarticulate de şoc, gura este întredeschisă... iată... acum muşchii obrajilor tăi pot să se odihnească.

După ce am fost întors pe toate părţile am sfârşit prin a găsi poziţia indicată.

-Imaginează-ţi acum că braţele şi picioarele sunt populate de spiriduşi care le fac să „muncească” acţionând asupra muşchilor. Spune-le să-ţi părăsească picioarele; această parte a corpului tău trebuie să devină insensibilă, imobilă, destinsă. Spiritul tău, explorând picioarele să se asigure că toţi muşchii sunt în repaos.

Lungit, încercam să-mi reprezint aceşti spiriduşi. Deodată l-am văzut pe bătrânul Tzu instalat în picioarele mele vrând să mă tragă de urechi. M-am debarasat cu mare plăcere de el!

-Să depăşim picioarele, Lobsang. Mai întâi pulpele: ele sunt pline de spiriduşi care au muncit din greu azi dimineaţă când ai făcut saltul de la înălţime. Pune-le în repaos, condu către cap spiriduşii. Au ieşit? Eşti sigur? Obligă-i să abandoneze muşchii care trebuie să fie destinşi şi flasci.

El se opri brusc şi întinse degetul spre coapsa mea:

-Ai uitat unul aici, spuse. Priveşte acest mic spiriduş care trage în sus muşchiul piciorului. Debarasează-te de el!

În fine, picioarele mele fură suficient de destinse şi se declară mulţumit.

- Este rândul braţelor acum, spuse. începe cu degetele. Fac parte din ele, mergi către încheietură spre cot până la umeri. Imaginează-ţi că îi faci să iasă până când nu mai ai nici oboseală, nici tensiune, nici o senzaţie.

Odată atins acest stadiu, reluă:

- Să trecem în corp. Imaginează-ţi corpul ca fiind o lamaserie. Gândeşte-te la toţi călugării din interior care trag de muşchii tăi pentru a-i face să funcţioneze. Spune-le să plece. Alungă-i întâi din partea de jos a corpului, apoi relaxează-ţi toţi muşchii. Obligă-i să părăsească ocupaţia lor şi să plece: corpul tău este menţinut numai de învelişul exterior în interior, totul şi-a căpătat poziţia naturală. Iată, corpul tău este destins.

Probabil satisfăcut de progresele mele, continuă:

-Fără îndoială, capul este cel mai important. Să

ne ocupăm de el. Gura şi comisurile buzelor sunt crispate. Destinde-te Lobsang! Nu va trebui să mănânci, deci fără tensiune, te rog. Ochii tăi sunt vii în cap. Nu-i lumină ca să te deranjeze, deci închide încet pleoapele, încet, fără nici o contracţie.

Aruncă un ochi prin fereastra deschisă.

- Iată, cel mai bun specialist în „relaxare” este afară la soare. Această pisică - specialistul - ar putea să-ţi dea o lecţie, Lobsang, căci nimeni nu se destinde ca ea.

Toate acestea iau mult timp de scris şi de citit şi par complicate, dar cu un minimum de antrenament este foarte simplu să te destinzi într-o secundă. liste un sistem infailibil. Cei pe care grijile vieţii civilizate îi pun într-o stare de hipertensiune ar face bine să practice această metodă de relaxare mentală.

- Nu-i mare lucru să-ţi creezi, o stare fizică relaxantă, dacă restul rămâne contractat. Rămânând lungit, corpul în repaos obligă spiritul să se fixeze un moment asupra gândurilor sale. Lasă-le să năvălească oricare ar fi, chiar triviale, apoi opreşte-te şi nu mai lăsa altele să-ţi năvălească spiritul.

Imaginează-ţi un pătrat negru, neantul şi gândurile care încearcă să sară în exterior. La început, vor putea. Apoi încearcă mişcarea inversă din exterior în interiorul careului. Imaginează-ţi în realitate, vizualizează-le puternic şi foarte repede, vei vedea această obscuritate, fără efort. Astfel, relaxarea fă fizică şi mentală va fi perfectă.

Încă o dată, toate acestea sunt dificil de explicat cum se fac. În realitate această relaxare este absolut necesară şi foarte uşoară, după un antrenament. Mulţi nu-şi închid niciodată spiritul: ei sunt ca cei care nu pot dormi niciodată, nici

noaptea. Unii încearcă să lucreze ziua şi noaptea, fără să-şi acorde nici o clipă de repaos. Formarea noastră avea ca scop antrenarea spiritului. Instruirea pentru judo era foarte înaltă căci era cel mai bun exerciţiu pentru autocontrol. Profesorul nostru era în stare să întreţină zece atacuri simultane, adora judo şi făcea orice ca să ne trezească şi nouă interesul. Occidentalii care consideră sălbăticii şi cruzime strigătele noastre ştrangulate, au dreptate. Cum spuneam, o mică apăsare pe gât, permite unei persoane, într-o fracţiune de secundă să nu mai ştie ce se întâmplă cu ea. În acest caz creierul este paralizat, dar fără pericol. Aceste procedee le folosim ca anestezice în Tibet atunci când scoatem un dinte sau aşezăm oasele fracturate. Pacientul nu suportă nici o suferinţă. Sunt, de asemenea, folosite de iniţiaţi (de exemplu eu, ca să pot voiaja astral).

Astfel antrenaţi, nu aveam nici o teamă de căderi. O parte a judo-ului constă în a te învăţa să cazi, să sari de la înălţimea unui perete de trei sau cinci metri, exerciţiu pe care orice copil îl poate face.

La două zile, înainte de a ne începe exerciţiile de judo, trebuia să recităm şi Mersul Căii de Mijloc, fundamentul lui Buddha. Iată-le:

Gândul Convenabil: acestea simt gândurile libere de toate iluziile şi de tot egoismul.

Aspiraţia convenabilă este cea care ne permite să avem intenţii şi gânduri elevate şi onorabile; cuvântul convenabil este cel care exprimă bunătate, respect şi adevăr.

Conduita Convenabilă este cea a omului onest, liniştit, dezinteresat.

Viaţa Convenabilă: această regulă recomandă să

te păzeşti să faci rău oamenilor şi animalelor şi să recunoşti acestora dreptul de a fi trataţi ca fiinţele umane.

Efortul Convenabil: să te controlezi pe tine însuţi şi să exersezi fără încetare.

Intenţia Convenabilă: să ai gânduri bune şi să te forţezi să faci ceea ce ştii că este just.

Fericirea Convenabilă este a celui care meditează asupra realităţilor vieţii şi asupra lui însuşi.

Cine nu respectă aceste Reguli trebuie să se lungească cu faţa în sus la pământ la intrarea principală a templului, în aşa fel încât toţi cei care intră să fie obligaţi să-i dea cu piciorul. Trebuie de dimineaţă până seara să rămână nemişcaţi fără să mănânce şi să bea. O asemenea judecată este considerată cumplită.

Eram deci lama. Făceam parte din elită, din „Fiinţele Superioare”. Aceasta suna bine. Dar erau şi dezavantaje: înainte trebuia să urmez cele treizeci şi două de reguli ale conduitei. Sacerdotale, ceea ce era deja un total înspăimântător.

Odată ajuns lama, am descoperit cu spaimă şi consternare că aveam 253 de reguli şi la Chakpori un bun lama le respecta pe toate, fără excepţie. Lumea îmi părea plină de lucruri pe care încă trebuia să le învăţ. Dar era plăcut să stai instalat pe acoperiş ca să observi sosirea lui Dalai Lama la Norbu Linga. Trebuia să mă ascund căci nimeni nu trebuia să-l privească de sus. Chiar sub ochii mei se aflau două parcuri de o mare frumuseţe: Khati Linga şi pe malul opus râului Kaling Chu, Dodpal Linga. Cimitirul tibetan „Linga“ P^{e} care îl transcriu cel mai fidel posibil în grafia occidentală, înseamnă „parc“. Apoi mai departe spre nord se putea vedea

Poarta Occidentului, Pargo Kaling. Acest mare „chorten“ este pe drumul care merge la Drepung în inima oraşului, trecând prin satul Sho.

Mai aproape, la picioarele Chakpori, un „chorten“ comemora memoria unui erou al istoriei noastre, regele Kesar care trăia în epoca războaielor, înainte ca buddhismul şi pacea să se instaleze în Tibet.

Aveam mult de muncit, dar nu lipseau petrecerile şi contemplaţia. Pentru noi cea mai generoasă compensaţie era a lui Lama Mingyar Dondup, care se gândea numai la a servi „Păcii“ şi la a-şi ajuta aproapele. Era o recompensă să ai sub ochi minunata noastră vale, atât de verde populată de copacii mult iubiţi, să vezi de departe malurile apelor albastre străbătând lanţurile de munţi „Chortens“ strălucitoare sub lumină, pitoreştile lamaserii şi mănăstiri înfipte pe vârfurile inaccesibile ale munţilor şi să contempli cu respect acoperişurile aurite din Potala şi din Jo Kang, puţin mai departe.

Prietenia dintre lama, simpatia simplă a călugărilor, mirosul familiar al tămâiei plutind în temple, toate acestea umpleau viaţa noastră. Dificultăţi? Erau numeroase, dar nu aveau importanţă. în toate, comunităţile există lucruri de neînţeles şi persoane fără credinţă. Dar la Chakpori, erau în minoritate.

CAPITOLUL XII

IERBURI SI ZMEIE

Săptămânile treceau repede. Erau atâtea de făcut şi de învăţat mai ales acum când mă apucasem de studiul ştiinţelor oculte şi urmasem un antrenament special!

La începutul lunii august ghidul meu îmi zise:

-Acest an vom merge cu strângătorii de ierburi. Ai destule cunoştinţe utile în ceea ce priveşte plantele medicinale şi te vom face să cunoşti „adevăratele" zmeie!

Timp de două săptămâni nimeni n-a stat o clipă. Trebuiau curăţaţi sacii vechi de piele şi confecţionaţi alţii noi, animalele cu care urma să plecăm nu ştiam dacă suportă oboseala drumului şi a transportului. Expediţia noastră care cuprindea două sute de călugări, trebuia să se stabilească la Tra Yerpa, o veche lamaserie, de unde în fiecare zi, plecau grupe de călugări ca să prospecteze împrejurimile.

Spre sfârşitul lunii august am părăsit Chakpori, în mijlocul unui minunat tumult.

Călugării care nu participau la voiaj se adunaseră în jurul pereţilor şi ne priveau cu gelozie plecarea spre vacanţă şi aventură. în calitatea mea de lama, m-am aruncat pe un cal alb. Mergeam cu un grup mic, cu un minimum de bagaje pentru a

ajunge la Tra Yerpa, câteva zile înaintea grosului trupei. Caii noştri puteau să facă douăzeci şi cinci de kilometri pe zi, pe când iacii depăşeau rar o medie de doisprezece-treisprezece kilometri.

Nu aveam decât minimum de echipament ca să câştigăm timp. Toţi iacii caravanei care ne urmau purtau sarcina lor obişnuită adică circa optzeci de kg.

Cei douăzeci şi şapte de călăreţi care formau grupul au ajuns la Tra Yerpa după mai multe zile de călătorie. Drumul era greu, mai ales pentru mine care nu eram un bun călăreţ. Am ajuns în valea în care se afla lamaseria şi călugării care locuiau acolo ne-au preparat ceai cu tsampa, unt şi legume în mare cantitate.

Această primire nu era dezinteresată, pentru că cei din Tra Yerpa ardeau de nerăbdare să audă veşti de la Lhassa şi să-şi primească darurile tradiţionale.

Pe acoperişul plat al templului, batoane de tămâie lansau coloane de fum spre cer. Am intrat cu calul în curte, mulţi dintre companionii mei aveau aici vechi prieteni. Toată lumea părea că îl cunoaşte pe Lama Mingyar Dondup. El dispăru în mijlocul unei mulţimi de prieteni şi fără el mă simţeam singur pe lume.

- Lobsang, Lobsang, unde eşti?

Am răspuns imediat, dar până să mă întorc să văd ce s-a întâmplat, în faţa mea s-a făcut prin mulţime un drum spre un Bătrân Preot care stătea de vorbă cu Lama Mingyar Dondup. Acesta se întoarse spre mine:

- Ei, el este? întrebă. Doamne ce tânăr e!

Ca de obicei, mă gândeam la mâncare. Fără să piardă timp, grupul nostru se retrase în refectoriu - sala de mese - unde am mâncat în linişte, ca şi la

Chakpori. Chakpori depindea de Tra Yerpa sau invers? Chestiune controversată. Oricum o luai, cele două lamaserii erau printre cele mai vechi din Tibet. Tra Yerpa era celebră pentru biblioteca sa: ea conţinea într-adevăr manuscrise de mare valoare despre medicina prin plante, manuscrise pe care le-am putut citi şi lua notiţe, care îmi erau indispensabile. Era aici o relatare a primei expediţii la Pământurile înalte din Chang Tang, din care se întorseseră numai zece oameni. Tot aici era un platou de pe care puteam înălţa zmeie, chestiune care mă interesa în mod deosebit atunci.

Peisajul era deosebit. Vârfuri imense păreau că ţâşnesc din pământ. De jos până sus pe aceste înălţimi erau platouri care se ataşau ca o grădină în terase, până forma o scară gigantică. Plantele creşteau în profunzime pe treptele inferioare. Se găsea o specie de muşchi având o mare capacitate de absorbţie incomparabil superioară celei de Sphaig şi o mică plantă galbenă care avea proprietăţi analgezice. Amândouă erau culese de călugări şi copii. Eu, de când eram lama, trebuia să mă mulţumesc să le supervizez munca.

În acest moment, acolo, mă gândeam contemplând peisajul, că zmeiele, cele adevărate, puteau să poarte oameni.

În lamaserie erau adunate bucăţi de brad aduse din ţări îndepărtate căci coniferele nu cresc în Tibet. Cele care proveneau probabil din Assam erau folosite la construirea zmeilor. Totodată uşoare şi solide ele puteau să suporte şocuri violente, fără să se rupă. Când zmeiele erau demontate, armătura era inspectată cu grijă şi pusă deoparte pentru ocazia următoare.

Disciplina nu era prea suplă în lamaseria Tra

Yerpa; aveam în continuare oficiile noastre: cel de la miezul nopţii şi altele la intervale regulate. Măsură înţeleaptă, dacă stau şi reflectez căci altfel ar fi trebuit să stăm la slujbele lor lungi din timpul zilei. Lecţiile noastre erau în întregime consacrate plantelor şi zmeilor.

În această lamaserie agăţată pe coasta unui munte, când era ziuă, pământul de dedesubt avea umbre purpurii şi vântul serii făcea să freamăte cea mai mică vegetaţie. Când soarele se ascundea în spatele vârfurilor îndepărtate eram plonjaţi la rândul nostru în tenebre. Peisajul părea atunci un lac negru. Fără lumină şi fără nici un suflet, în afara celor care trăiau în lamaserie.

La apusul soarelui vântul nopţii se înteţea în cele patru puncte cardinale umflând crevasele şi scoţând urlete lugubre ca plânsetul unui gigant care chema credincioşii templului. Zgomotele se datorau diferenţei de temperatură între zi şi noapte care comprimând şi dilatând pietrele, acestea crăpau. Deasupra capetelor noastre stelele străluceau vii în cerul negru al nopţii. Legenda spune că, legiunile lui Cezar, când Buddha le-a cerut să pună jos armele, le-au lăsat cu violenţă pe „pavimentul" cerului; de aici, găurile pe unde trec luminile camerei celeste pe care noile numim stele.

Deodată zgomotul unei sonerii domină vântul: trompetele templului anunţau sfârşitul zilei. Pe acoperiş am văzut siluetele călugărilor care îşi îndeplineau sarcinile sacerdotale; briza făcea să zboare robele lor. Era semnalul de repaos până la miezul nopţii. În jurul sălii templului grupuri de călugări discutau despre afaceri din Lhassa şi din lume. Vorbeau despre Dalai Lama, cea mai înaltă încarnare a tuturor Dalai Lama. Soneria sfârşitului

de zi se auzea din ce în ce mai puţin. Fiecare mergea la culcare. Încet, încet, pacea aluneca peste toată lamaseria.

Întins, contemplam cerul printr-o fereastră mică şi nu aveam poftă să dorm. Eram enervat de stele şi de viaţa care mă aştepta. Despre ce ştiam, ce mi se prezisese: dar câte puncte rămăseseră obscure! Prezicerile referitoare la Tibet: de ce trebuia să fim invadaţi? Ce i se reproşa ţării mele, care nu dorea decât o dezvoltare spirituală? De ce alte naţiuni râvneau la ţara noastră? Noi nu doream nimic ce nu ne aparţinea. De ce doreau să ne cucerească ţara şi să ne transforme în sclavi? Singura noastră dorinţă era să trăim în pace în stilul nostru.

Din preziceri ştiam perioadele de umbre şi lumini din viaţa mea. Trebuia totuşi să-mi urmez drumul ca un iac pe o pistă căreia îi cunoaşte bine toate etapele, păşunile, şi înaintează. Dar ajungând la final, iacul îşi primeşte recompensa pentru oboseala sa.

M-au trezit tambururile templului. Nu ştiam când am adormit.

Primul gând a fost nedemn de un preot, căci m-am trezit trăgând spre mine o robă care nu se lăsa atrasă. Miezul nopţii? Nu mai puteam aştepta... Atenţie la scară. Brr... ce frig... ce de reguli de observat Lama Lobsang Rampa? Ei bine, iată una violată, căci ce trezire brutală mi-a inspirat gânduri atât de năvalnice?...

Am întâlnit colegii care erau tot atât de năuci ca mine şi am plecat spre templu cu partiturile după care cântam la slujba de la templu.

Am fost întrebat:

- De ce nu eviţi piedicile şi încercările care te aşteaptă dacă le cunoşti?

Răspunsul este evident:

- Pentru că cei care mi-au prezis şi-ar pierde puterea, iar mie nu mi s-ar mai întâmpla ce mi-a fost prezis, ceea ce-ar demonstra că prezicerile au fost eronate!

Prezicerile sunt predate pe posibilităţi, totuşi!

Să presupunem o persoană care vrea să meargă de la Darjeeling la Washington şi care ştie în consecinţă punctul său de plecare şi destinaţia. Dacă el consultă o carte, va constata că are locuri prin care logic poate să treacă. Dar este posibil să-şi facă alt itinerariu, cu înţelepciune, fără să piardă mai mulţi bani sau timp. La fel în cazul unei călătorii între Londra şi Inverna.

Un conducător avizat consultă o carte şi foloseşte itinerariul stabilit de o companie de turism. Astfel va evita drumurile în stare proastă pe care trebuie să meargă reducându-şi viteza cu bună ştiinţă. El merge pentru că aşa i-a fost indicat.

Ca buddhist cred în reîncarnare şi cred că am venit pe pământ pentru „a învăţa". La şcoală totul ni se pare dificil şi dezagreabil. La lecţiile de istorie, geografie, aritmetică sau orice, sunt plictiseli inutile şi fără finalitate, totuşi, când terminăm şcoala plecăm cu melancolie. Poate suntem mândri că putem purta o insignă, o cravată sau chiar o anumită culoare a robei noastre monahice. La fel e şi cu viaţa. Ea este dură şi amară, dar lecţiile pe care trebuie să le învăţăm au ca scop unic „să ne pună la încercare" pe noi şi pe nimeni altul, dar când terminăm şcoala sau viaţa pe acest pământ poate arborăm insigna cu demnitate.

În ceea ce mă priveşte, sper să pot purta mai târziu „halo“-ul meu cu un aer degajat. Sunteţi scandalizat? Nici un buddhist nu va fi! A muri

constă simplu în a părăsi vechea noastră anvelopă goală şi a renaşte într-una mai bună.

De la primele luciri ale zilei eram în picioare, aşteptând să explorăm alte locuri.

Bătrânii noştri, doreau mai ales să vorbească despre ce văzuseră. Dar pentru mine, nu era important să se vorbească atât. Noi vizitasem mai întâi lamaseria şi deci o cunoşteam. De pe acoperişul înalt Contemplam piscurile care dominau locul şi care ne înspăimântau privirea. Departe, zăream un torent impetuos care antrena bucăţi de argilă galbenă. Mai aproape susurau râuleţe albastre. Câteodată când totul era calm, puteam auzi în spatele meu, clar şi vesel un izvor care cobora de-a lungul coastei muntelui. El era grăbit să ajungă şi să se unească cu alte râuleţe tumultoase cu care în India, forma puternicul Brahmaputra şi mai departe se aruncau în Bengal după ce se amestecau cu apele sfinte ale Gangelui. Soarele care se ridica pe munţi, ucidea repede aerul rece al dimineţii. Foarte departe, un vultur singuratic zbura spre pământ în căutarea micului dejun. Alături de mine, un lama îmi atrăgea atenţia respectuos asupra unor anumite puncte de vedere remarcabile. „Respectuos" pentru că eram pupilul, mult iubitului Lama Mingyar Dondup şi pentru că eram o „încarnare recunoscută" (Trulku, în tibetană).

Pentru cei dintre dvs. care doresc să ştie cum recunoaştem o încarnare iată câteva mici informaţii!

Comportarea unui copil, îi poate determina pe părinţii săi să considere că el posedă cunoştinţe superioare sau că are amintiri imposibil de explicat raţional. în acest caz, el consultă Preotul lamaseriei

celei mai apropiate care desemnează o comisie ca să examineze copilul. Acea comisie, stabileşte mai întâi horoscopul pre-vieţii, după care constată pe corpul copilului prezenţa unor anumite semne. El trebuie să aibă de exemplu semne particulare pe mâini, pe omoplaţi sau pe picioare.

Dacă aceste semne există, se cercetează identitatea copilului în viaţa sa anterioară. El poate fi recunoscut de unii lama - ca în cazul meu - şi este posibil să i se procure obiecte, care altădată i-au aparţinut. Aceste obiecte îi sunt prezentate cu altele, aparent identice şi el trebuie să le recunoască pe toate cele - pot fi nouă - care îi aparţineau în precedenta sa existenţă şi asta la vârsta de trei ani.

Se estimează că la această vârstă un copil este prea mic pentru a putea fi influenţat de ceea ce părinţii i-ar putea spune. Dacă este mai mic, cu atât mai bine. Nu are importanţă ceea ce părinţii încearcă spre a-i dirija conduita. Ei nu asistă la proba în care copilul trebuie să aleagă cele nouă obiecte, dintre alte treizeci. Două erori sunt eliminatorii. Dacă copilul nu se înşală este considerat ca o încarnare şi primeşte o instrucţie înaltă. Când are şapte ani i se citesc prezicerile privind viitorul său.

Se estimează că la această vârstă el este capabil să înţeleagă sensul exprimat sau subînţeles. Experienţa mea personală îmi permite să vă asigur că aşa este.

Lama care se afla „respectuos" alături de mine, se gândea precis la toate acestea când îmi arăta părţile interesante ale regiunii. La dreapta torentului se găsea din abundenţă „noli-metangere“ al cărui suc servea la dispariţia negrilor şi la

alinarea umflăturilor şi cazurilor de gălbenare. Sub apele unui mic lac, ascuns, pe care mi l-a arătat, creştea Polygorum Hydropiper, o iarbă al cărei suc şi flori roz vindecau durerile reumatice şi constituiau un remediu pentru holeră. Dar acestea nu erau decât varietăţi de ierburi foarte comune, speciile cele mai rare nu creşteau decât pe Pământurile înalte.

Voi da acum câteva informaţii celor care sunt interesaţi de ierburi, de folosirea lor în vindecarea unor afecţiuni, dar cum nu cunosc numele lor în limba dvs., mă voi folosi de denumirea lor în limba latină.

Allium sativum este un foarte bun antiseptic, care foloseşte la îngrijirea astmului şi afecţiuni pulmonare. Un alt excelent antiseptic, dar în doze mici, este Balsamodendron myrrha care se foloseşte în special pentru gingii şi mucoase. Luat dozat, el alină isteria.

Sucul unei mari plante cu flori crem reduce apetitul insectelor de a mai înţepa. Numele său latin este Becconia cordata. Altă plantă, Ephedra sinica are ca efect dilatarea pupilelor, acţiune asemănătoare atropinei şi care este eficace în cazurile de scăderea tensiunii arteriale şi furnizează unul din cele mai importante remedii contra astmului. Pentru prepararea ei se face o pulbere din rădăcini şi crengi şi se pune la uscat.

Mirosul rău, degajat de răni şi ulceraţiile holerei, este înlăturat de Ligusticum levisticum.

Un cuvânt pentru femei: petalele de Hibiscus rosasinensis cu care chinezoaicele îşi îngrijesc sprâncenele şi călcâiele! Frunzele opărite o dată, dau o loţiune folositoare pentru febră. Şi iată ceva pentru perechile noastre: „Lilium tigrinum“ vindecă complet durerile, în timp ce „Flacourtia indica“ ajută femeile să depăşească cea mai mare parte a

tulburărilor care le sunt „speciale".

Din grupa „Sumachs Rhus“ „Vernicifera serveşte chinezilor şi japonezilor să fabrice „vernis“ de China, „Glabra“ alină diabeticii şi „aromatica" este de mare ajutor bolilor de piele, căilor urinare şi cistite. Un alt astringent puternic folosit pentru ulceraţiile vezicii urinare este extras din foile de „Arctestaphylouva ursi“. Chinezii preferă florile de „Bignonia grans diflora” cu care pregătesc un astringent de folosinţă curentă. Mai târziu în campusurile de prizonieri, am avut ocazia să verific reala eficacitate a „Polygonum bistorta” în cazurile de dezinterie cronică.

Femeile care au făcut dragoste imprudent se servesc adesea de un astringent având la bază „Polygonum erectum” - un fel foarte comod de a practica avortul.

În caz de arsuri, putem să redăm „o nouă piele" pacientului din „Siegesbeckia orientalis” care este o plantă mare care depăşeşte un metru şi ale cărei flori sunt galbene. Sucul său aplicat pe răni şi arsuri le reacoperă cu o piele nouă. În poţiuni are un efect asemănător cu muşeţelul. „Piper augustifolium” serveşte la coagularea sângelui, la răni. Dosul frunzelor în formă de inimă este eficace. Nu-i vorba decât de speciile foarte comune. Cât despre altele, ele nu au un corespondent latin al numelui pentru că lumea occidentală care este însărcinată să „boteze" plantele, nu le cunoaşte.

În această zi luminată de soare, văile şi locurile umbrite unde cresc aceste plante, erau perfect lizibile din locul nostru de observaţie. Începând de acolo se întindea un peisaj din ce în ce mai dezolant.

Cealaltă parte a muntelui, opusă lamaseriei, era,

mi se spusese, foarte aridă. Câteva zile mai târziu am fost în măsură, să constat personal, zburând pe aripile unui zmeu.

În cursul dimineţii, Lama Mingyar Dondup îmi spuse:

-Un grup de călugări merge să inspecteze platoul de unde sunt lansate zmeiele. Deci, Lobsang, va veni ziua cea mare.

Nu mi-a trebuit mai mult ca să fiu gata să-i urmez, arzând de nerăbdare. Călugări în robe roşii ne "aşteptau jos, la poarta principală, am coborât cu ei pe scările care duceau spre platoul bătut de vânt. Vegetaţia era rară pe această platformă pietroasă, acoperită cu un strat subţire de pământ. Câteva tufe singuratice par speriate, gata să cadă. Deasupra capetelor noastre pe acoperişul lamaseriei, vântul învârtea morile de rugăciune. Din timp în timp scârţâiau părând gata să se rupă. Mergeam pe marginea pietroasă a platoului plecând de la buza pantei către vârful muntelui. La doisprezece metri de acolo se afla o crevasă de unde vântul bătea în rafale proiectând câteodată aerul cu pietricele şi fragmente de licheni pe care le zburau ca pe nişte săgeţi. Vântul mătura valea situată deasupra lamaseriei, presiunea vântului se acumula şi ajungea la nivelul platoului nostru cu un muget puternic care îşi saluta libertatea regăsită. Câteodată, în timpul anotimpurilor uraganelor, se zicea că demonii scăpaseră şi îşi căutau prada urlând. Presiunea în crevasă varia, aceste urlete având intensităţi diferite.

Dar în această dimineaţă, curentul era constant. Mi se povestise că băieţi mai mici fuseseră luaţi pe sus de rafale de vânt şi lansaţi în aer, sfârşind striviţi de roci, după căderea de la sute de metri.

Asta nu mă mai miră. Această platformă era în acelaşi timp foarte comodă pentru lansarea zmeilor căci curentul ascendent era atât de puternic încât se ridica pe verticală. Ceea ce ni s-a demonstrat teoretic, aici am putut constata pe viu; era surprinzător faptul că ţinând o sfoară în mână simţeam că aerul ne scoate braţul din încheietură, dacă aveam un zmeu mic agăţat de ea.

Fiind pe platformă oameni experimentaţi ne arătau pericolele pe care trebuia să le evităm, vârfurile cunoscute pentru dificultatea lor de escaladare. Ni s-a spus că orice călugăr care zboară trebuie să aibă o piatră ataşată unei „Khata“ de mătase; pe aceasta erau scrise rugăciuni către zeii aerului, cerându-le binecuvântarea pentru cel care pătrundea în domeniul lor. La o oarecare înălţime, această piatră era aruncată împotriva vântului „Khata“ se derula şi astfel „Zeii Vânturilor" puteau să citească rugăciunea - se spera - acordând protecţie „aviatorului". La întoarcerea în lamaserie, ne-am ocupat să găsim cele necesare, să strângem materiale.

Totul fu supus unei inspecţii minuţioase. Scândurile de brad destinate ca aripi, trebuiau să nu aibă nici un defect şi de aceea erau examinate centimetru cu centimetru. Mătasea fu derulată pe o suprafaţă curată şi fiecare metru pătrat verificat cu grijă de călugării care mergeau peste ea, în patru labe. Aceste inspecţii preliminare fiind terminate, se procedă la asamblarea lor cu ajutorul corzilor şi colţurilor de lemn. Aceste zmeie aveau forma unor cutii de trei pe trei metri şi trei metri jumătate în profunzime. Aripile aveau o deschidere de trei metri. La extremitatea lor trebuiau montate bucăţi de bambus de formă semicirculară, care serveau

drept patine şi asigurau decolarea şi aterizarea. Baza cutiei era consolidată cu bucăţi de bambus cu capătul curbat ca botinele tibetane. Acest bambus care avea grosimea „braţului" meu, părea fixat pe pământ; coarda care ţinea zmeul era din piele de iac, care nu mi se părea prea solidă. Doi călugări ridicări zmeul purtându-1 spre marginea platoului. Deasupra curentului ascendent avu loc o adevărată luptă între vânt şi numeroşii călugări veniţi în ajutor pentru lansarea zmeului.

Pentru prima încercare, s-a hotărât să nu se folosească cai (trebuia noi înşine să tragem corzile). Călugării erau gata să se supună Maestrului de Planoare care luă direcţiunea operaţiilor. La semnalul său, ei începură să alerge cât de repede le permitea aparatul.

Erau călugări foarte abili în dat drumul la coardă, la un moment dat pentru ca aparatul să se poată ridica. Apoi un alt călugăr îşi suflecă roba până la centură, sărind în sus până la înălţimea de trei metri, măsură forţa ascensională. El fu urmat de un altul şi pe amândoi se caţără al treilea. Dar dacă planorul putea suporta greutatea a doi adulţi şi un copil, nu putea totuşi să suporte greutatea a trei adulţi. Maestrul decise că trebuia să-l facă mai mare. De aceea călugării trăgeau de el, încercând să evite întâlnirea cu curenţii ascendenţi. Ne-am retras toţi pe „terenul de aterizare" cu excepţia călugărilor înhămaţi la coarde şi cei doi însărcinaţi să susţină aripile planorului în momentul când atingea pământul. El cobora lent cu regretul că a regăsit pământul după ce a gustat libertatea cerului. După ce a alunecat pe sol fremătând încet, sfârşi prin a imobiliza cei doi călugări care ţineau fiecare de capătul aripilor.

După instrucţiunile Maestrului de Planoare, mătasea fu reţinută pe armătură şi micile colţuri de lemn înfundate între planşee pentru ca acestea să nu mai aibă joc, aripile fură demontate şi remontate la un unghi diferit şi apoi se procedă la o nouă încercare.

De această dată, planorul suportă cu uşurinţă trei oameni. Maestrul Planoarelor, satisfăcut, dădu ordin să se mai încerce cu o piatră care avea greutatea unui om.

Încă odată, călugării trebuiră să se lupte cu curentul ascendent; traseră din nou de coardă; aerul turbulent făcea să danseze piatra. Gândindu-mă că aş putea fi în locul ei mă trecuseră fiori prin stomac. Zmeul fu readus la sol şi transportat în punctul de decolare. Un lama care avea experienţa zborului îmi făcu semn:

- Mă urc eu întâi, apoi tu.

Mă conduse aproape de marele platou.

- Priveşte, spuse, pune picioarele aici, pe acest lemn şi prinde-te cu mâinile de această bară. Fiind în aer, se coboară în V şi se aşează pe această parte a corzii care este susţinută. La aterizare, când vei fi la doi-trei metri de sol, sări. Este metoda cea mai bună. Acum eu plec, priveşte bine.

De această dată, caii asigurară decolarea. La un semnal al unui lama, ei plecară în galop, planorul alunecă înainte, găsi curentul ascendent şi ţâşni. La treizeci de metri deasupra capetelor noastre, adică la o mie de metri deasupra văgăunii, lama se lăsă să alunece de-a lungul corzii şi se instală în scobitura V-ului care se balansa în vid. El se ridică din ce în ce mai sus datorită călugărilor care trăgeau alternativ de coardă şi o lăsau să fileze. La un semnal al „pilotului" - o lovitură puternică pe

coardă - oamenii mişcară planorul care coborî încet-încet, se balansă, strunit ca orice zmeu. Şapte metri, trei metri... lama era suspendat de mâini. În fine, el se lăsă prins, şi după un salt periculos, se regăsi pe propriile-i picioare.

- Este rândul tău, acum, Lobsang, îmi spuse, aranjându-şi roba. Arată-ne ce eşti capabil să faci.

Sosise clipa cea mare. Sincer vorbind, zmeiele nu-mi inspiraseră cine ştie ce entuziasm. O distracţie stupidă, gândeam, şi periculoasă „să-mi zdrobesc astfel, o carieră atât de promiţătoare!" încercam să mă consolez gândindu-mă la preziceri. Dacă aş fi murit, astrologii s-ar fi înşelat asupra prezicerilor, pe care probabil ulterior nu le-ar mai fi comentat! Mă îndreptai spre punctul de decolare; picioarele nu-mi erau atât de ferme, pe cât mi-aş fi dorit. M-am instalat şi
m-am prins cu mâinile de bara din lemn care era în fata mea.

- Sunt gata, am spus fără nici un fel de convingere, căci viaţa mea, mi se părea, atârna de un fir de păr. Timpul părea că se oprise.

Caii plecară în galop, coarda se întinse cu încetineală, planorul fremătă şi avu o smucitură care îmi scoase inima din piept. „Ultimele clipe pe acest pământ", mă gândeam închizând ochii, căci nu mi se părea că ei îmi mai servesc la ceva. Stomacul îmi era strâns, aveam mari emoţii din cauza balansului. „Proastă decolare, pentru lumea astrală", mă gândeam.

Deschisei ochii fără entuziasm... dar ce am văzut, mă şocă atât de tare, încât i-am închis la loc. O nouă emoţie mă făcu să-i redeschid pentru a-mi repera poziţia în caz de nevoie. Vederea - panorama - era atât de frumoasă încât am uitat să mai închid

ochii. Planorul se zbătea, sărea, se balansa fără încetare, încercând să-şi câştige înălţime.

Peste munţi se întindea pământul Khaki care suportase de-a lungul anilor atâta batjocură. Mai aproape, avalanşele lăsaseră în urma lor cicatricile unui lichen, iar la capătul orizontului, ultimele raze ale soarelui, transformaseră apele unui lac, în aur lichid. Deasupra capului meu, zmeul făcea reverenţe graţioase datorită curenţilor turbionari. „Aşa fac zeii când se amuză în ceruri pe seama noastră, a prizonierilor de pe pământ şi noi trebuie să ne luptăm să rămânem în viaţă pentru a ne însuşi lecţia, înainte de a pleca spre pace.

O scuturătură violentă! Îmi părea că stomacul mi se agăţase într-un vârf de munte! Pentru prima dată am privit dedesubtul meu. Aceste mici pete roşu închis erau călugării. La sute de metri mai jos, în fundul prăpastiei, micul izvor îşi urma drumul său haotic. Eu tocmai mă ridicasem la trei sute de metri înălţime, iar izvorul îşi urma cursul său liniştit, ducându-şi apele către Bengal, la sute şi sute de kilometri pentru a-i mări debitul. Pelerinii sorbeau aceste ape sacre. Pentru moment, suspendat în aer mi se părea că sunt egal cu zeii. Zmeul fu zguduit de mişcări furioase; pentru a-i menţine echilibrul călugării traseră puternic de sfori. Deodată, mi-am amintit de V-ul unde uitasem că trebuie să mă plasez. Imediat
m-am lăsat pe vine, alunecând şi strângând coarda între mâini şi picioarele încrucişate. Am ajuns atât de repede în V, încât am crezut că mă rup în două. Mă aflam deja la 6-7 metri de sol şi nu mai aveam timp de pierdut. Strângând coarda între mâini, am aşteptat să fiu la doi metri de pământ şi apoi aterizarea se produse.

-Micuţule, îmi spuse, Maestrul Planoarelor, nu-i rău. Ai fost inspirat amintindu-ţi de V, căci altfel ţi-ai fi rupt ambele picioare. După ce vor mai zbura şi alţii vei putea vedea. Următorul, un călugăr tânăr, făcu mai bine decât mine, căci el nu uită, la timpul potrivit de V. Dar când bietul băiat veni spre noi, după o aterizare perfectă avea mâinile crispate şi faţa verzuie; zborul îl îmbolnăvise. Al treilea era un călugăr foarte satisfăcut de el însuşi, care nu mai continua să se laude. Era la al treilea zbor şi se considera cel mai bun „aviator“ din câţi existaseră vreodată. El se ridică la circa 150 metri. Dar în loc să alunece în V, el se îndreptă, alunecă în planor şi pierzându-şi echilibrul ieşi prin coadă. Timp de câteva secunde rămase prins cu o mână şi încercând cu cealaltă să se agaţe de ceva. La o mişcare a planorului, mâna se desprinse şi sfârşi zdrobindu-se de rocile de la cincizeci de metri înălţime. Îmi amintesc roba lui roşie care flutura ca aripile unui nor sângeriu.

Acest accident atenuă puţin ardoarea noastră pentru zboruri, dar nu ne-am oprit. Zmeul fu readus la sol pentru a-i fi reparate stricăciunile produse. Apoi, am intrat înăuntru. De această dată am intrat în V când planorul se afla la treizeci de metri, înălţime. Deschizând ochii am văzut călugării care coborau în prăpastie; ei căutau cadavrul care nu mai era decât o masă roşie, informă, zdrobită de roci. Ridicându-mi capul spre cutie, îmi veni ideea că un om care se ridică în picioare în interior, ar trebui să aibă puterea de a schimba poziţia planorului crescându-i ascensiunea.

Mă gândeam la nenorocita mea aventură pe acoperişul casei ţăranului - când căzusem - încercând să înalţ zmeul, deoarece, trăgând de

sfori, mă ridicam mult deasupra pământului. „Va trebui să-1 întreb pe Ghidul meu”, mi-am zis.

În acest moment planorul păru că intră în picaj ceea ce îmi produse un rău atât de brusc şi neaşteptat încât trebui să dau drumul sforii. La sol, călugării trăgeau cu disperare de sfori. La apropierea nopţii, pietrele se răciseră, vântul sufla mai puţin violent în vale şi curentul ascendent care venea din râpă îşi mai pierduse forţa. La trei metri, am sărit şi planorul după o ultimă zguduitură se abătu asupra mea. Capul meu rupse mătasea cutiei şi m-am trezit pe solul pietros, nemişcat şi cufundat în gânduri, încât ceilalţi crezuseră că sunt rănit.

Lama Mingyar Dondup alergă în ajutorul meu.

- Cu o traversă de care să te poţi ţine ar fi posibil să schimbi uşor unghiul cutiei şi astfel să poţi controla puţin ascensiunea.

Maestrul Planoarelor mă înţelese.

- Este exact, tinere, spuse, dar cine încearcă?

- Eu, am răspuns, cu permisiunea ghidului meu. Alt lama se întoarse spre mine surâzând:

- Tu eşti lama, ai toate drepturile, Lobsang, spuse, nu trebuie să mai ceri permisiunea nimănui.

- Oh, am spus, Ghidul meu m-a învăţat tot ce ştiu, şi-a consumat timpul pentru a mă instrui şi deci el va trebui să decidă.

După ce zmeul fu ridicat pe platformă, Maestrul Planoarelor mă conduse în camera sa unde îmi arătă modele şi tipuri diferite. Unul dintre ele semăna vag cu o pasăre, având aripile întinse.

-Este reproducerea celui pe care l-aţi lansat mai de mult, îmi spuse. Un om încape în el. După ce a zburat treizeci de km s-a zdrobit de munţi. De atunci n-am mai fost tentaţi de astfel de zboruri. Iată acum un tip de planor care se apropie de cel pe

care îl ai în cap. Priveşte, traversa este aici dedesubtul barei de susţinere. Va fi complet gata când armătura va fi terminată în micul atelier din capătul clădirii. N-am găsit pe nimeni care să încerce, iar eu sunt cam greu. Maestrul Planetarelor cântărea cam o sută cincizeci de kg.

-Vom stabili un horoscop în această noapte, spuse Lama Mingyar Dondup care intrase în timpul discuţiilor, şi vom vedea ce zic stelele.

Tambasul ne sculă pentru slujba de miezul nopţii. Când m-am aşezat la locul meu, o siluetă imensă se distingea printre norii de tămâie, ca un munte care se îndrepta spre mine. Era Maestrul Planoarelor.

- Au stabilit horoscopul? mă întrebă încet.

-Da, am răspuns eu, tot încet, voi putea zbura după-amiază.

- Perfect, mormăi, totul va fi gata.

În acest templu, cu lămpile sale cu unt şi statuile aliniate de-a lungul pereţilor îţi era greu să-ţi imaginezi un călugăr care „murise în afara vieţii sale obişnuite”. Dar dacă nu l-aş fi văzut căzând nu mi-ar fi venit niciodată ideea planorului.

Eram aşezaţi în poziţia lotus fiecare părând o statuie vie a Domnului Buddha. Două perne pătrate puse una peste alta ne ridicau cu circa douăzeci de centimetri şi ne serveau la aşezat. Formam rânduri care stăteau fată în faţă câte două. Şeful corului, ales pentru cunoştinţele sale muzicale şi pentru vocea sa, atacă primele versete. Apoi ne psalmodiam răspunsul acompaniaţi de tambur. Trebuia să avem grijă în ceea ce priveşte precizia dicţiei şi corectitudinea melodică. Un occidental ar fi urmărit cu dificultate partitura căci în locul notelor, noi folosim curbe; curba orientată în jos sau în sus arată nota care coboară sau se ridică. Cei

care vor să improvizeze aduc rafinamente sub forma curbelor mai mici în interiorul celei mari. După slujba obişnuită aveam o pauză de zece minute, înainte de celebrarea serviciului pentru morţi, respectiv pentru călugărul care părăsise lumea în acea zi.

Când ne-am reluat locurile, şeful corului instalat pe un postament mai înalt intonă un fragment din „Bardo Thodol, cartea Morţilor Tibetani”.

- O, umbră rătăcitoare a călugărului Kumphel-la, care a ieşit din viaţa acestei lumi... Nu mai reveni printre noi, căci ne-ai părăsit astăzi. O, umbră rătăcitoare a călugărului Kumphel-la, am aprins acest baton de tămâie pentru a te ghida... Ascultă instrucţiunile noastre şi vei putea să străbaţi cărarea care te duce spre Ţările Pierdute, spre Realităţile Superioare. Cântecele noastre invitau umbra să ne urmeze sfaturile pentru a ajunge la iluminare. Vocile noastre de soprană răspundeau vocilor mai joase ale celor mai bătrâni Călugări şi Lama care, aşezaţi unii în faţa altora, intonau simboluri religioase după un ritual antic.

- O, umbră rătăcitoare, vino la noi pentru a fi ghidată. Tu nu ne vezi feţele! Nu simţi mirosul de tămâie pentru că eşti mort. Vino! şi lasă-te îndrumat!

Orchestra compusă din flaute, tambururi, cornuri şi cimbale, acoperea intervalele dintre cântecele noastre. Un craniu uman ţinut invers şi umplut, cu o apă roşie care simboliza sângele, era trecut din mână în mână pentru a fi atins.

- Sângele tău s-a vărsat pe pământ, o călugărule care nu mai eşti decât o umbră. Vino şi fii liber!

Boabe de orez ţinute în şofran fură aruncate în cele patru puncte cardinale.

- Pe unde se învârteşte umbra rătăcitoare? La est? Sau la nord? La vest? Sau la sud?

Hrana zeilor este aruncată în toate părţile pământului, dar tu n-o poţi mânca pentru că eşti mort. Vino, umbră rătăcitoare spre a fi eliberată şi ghidată. Clădirea tremura ritmat, în funcţie de cei doi timpi ai vocilor umane care se ridicau din profunzimea corpului cântăreţilor. Alte instrumente făceau să se audă toate sunetele care existau în corp: drumul precipitat al sângelui din vene şi artere, suspinul înăbuşit al aerului intrând în plămâni, zgomotul secreţiilor, scâncelilor şi gemetelor care compuneau muzica vieţii, muzica surdă a umanităţii. O sonerie de trompete începută pe un sunet obişnuit se termina printr-un urlet de spaimă în timp ce inima bătea din ce în ce mai repede. O lovitură surdă şi zgomotul se oprea brusc: era sfârşitul unei vieţi, a unei vieţi brutal întrerupte.

-O, tu, călugăr ieri, umbră rătăcitoare azi, telepaţii noştri vor să te ghideze. Fii fără frică dar părăseşte-ţi timpul. Ascultă instrucţiunile noastre şi vei fi liber. Moartea nu există, o, umbră rătăcitoare, ci numai viaţa care este eternă. A muri înseamnă a te naşte şi noi te chemăm la o viaţă nouă.

In cursul secolelor, Tibetanii au aprofundat ştiinţa sunetelor. Noi cunoaştem toate zgomotele corpului şi putem să le reproducem. Cel care le-a auzit chiar numai o dată, nu le poate uita. Nu vi s-a întâmplat niciodată, ca punând seara capul pe pernă, urechea să audă bătăile inimii şi respiraţia pământului? în Lamaseria Oracolului de Stat, anumite sunete sunt folosite pentru a pune mediumul în stare de tranşă şi atunci el este posedat de un spirit. „Militarul" Younghusband,

şeful forţelor Britanice care au ocupat Lhassa în 1904, a putut să constate importanţa acestor sunete în cadrul Oracolului, schimbându-şi înfăţişarea în timp ce era în această stare. Oficierea slujbei terminându-se, ne-am întors în camerele noastre fără a pierde timpul. În ceea ce mă priveşte, puteam să adorm în picioare, atât de obosit eram după experienţele avute în cursul zilei şi schimbarea de aer. Dimineaţa, Maestrul Planoarelor îmi transmise că trebuie să lucrăm asupra zmeielor „dirijabile". Însoţit de Ghidul meu, m-am îndreptat spre atelierul amenajat în vechiul magazin. Stâlpi din „lemn exotic" susţineau numeroase planoare, altele erau fixate pe pereţi. Modelul special pe care trebuia să-l folosesc era suspendat de plafon. Maestrul trase de o coardă şi planorul Coborî la nivelul nostru. La invitaţia sa, am urcat înăuntru. Numeroase traverse erau instalate la baza cutiei; era uşor să te aşezi pe ele, iar o bară transversală plasată la nivelul pieptului permitea o poziţie sigură, solidă. Am examinat planorul centimetru cu centimetru. Mătasea fu ridicată şi Maestrul îmi spuse că, chiar el o va înlocui cu una nouă. Aripile nu erau drepte ci curbate; ele măsurau mai mult de trei metri în lungime şi mi s-a părut că dimensiunea este excelentă.

A doua zi zmeul a fost transportat pe platou; trecând pe deasupra prăpastiei de unde sufla un curent ascendent puternic, călugării trebuiră să facă mari eforturi pentru a-1 stăpâni. Când reuşiră să-l plaseze pe platoul respectiv, un Lobsang foarte conştient de importanţa lui, se strecură înăuntrul cutiei. De această dată, călugări şi nu cai, trăgeau planorul. Ei puteau aprecia şi controla mai bine zborul. Odată instalat, am strigat: „Tra-di, them-

pa!“ adică, gata, trageţi! Apoi când armătura fu străbătută de un freamăt, am urlat: „O-na do-a! adică La revedere! O zguduitură bruscă şi planorul s-a ridicat ca o săgeată. „E minunat să fii agăţat atât de solid, gândeam (dacă nu-mi vor cânta diseară imnurile pentru umbra mea, care îmi va părăsi corpul pentru câtva timp). Călugării manevrară cu abilitate zmeul care îşi urma ascensiunea. Am aruncat piatra cu rugăciunea adresată zeilor vântului cu grijă să nu lovesc vreun călugăr. Această rugăciune mai putea servi şi altă dată, dacă o aruncam la picioarele călugărilor. Cât despre Maestru el dansa pe platou aşteptând cu nerăbdare începerea experienţei. Am decis să încep, fără să mai aştept. Schimbându-mi poziţia am descoperit că era posibil să modific considerabil „puterea" şi „ţinuta de zbor“ a planorului.

Excesul de încredere mă făcu imprudent. Făcând o mişcare bruscă spre spatele cutiei, zmeul căzu ca o piatră. Picioarele mele alunecară de pe bază şi m-am trezit suspendat de ea prin mâini.

În ciuda robei mele pe care vântul mi-o întorsese în cap, am reuşit să mă redresez în poziţia normală. Căderea fu stopată net şi zmeul ţâşni spre cer; cu capul eliberat în sfârşit, de robă, am putut evalua situaţia. Trebuie să vă spun că dacă n-aş fi fost un lama cu craniul reglementar ras, părul mi s-ar fi ridicat în sus; mă aflam la şaizeci de metri de sol. Călugării îmi spuseseră că eram gata să cad, când planorul se afla la paisprezece metri de sol.

Un moment am rămas agăţat de bară, epuizat din cauza lipsei de oxigen. Privind peisajul care se întindea sub ochii mei, kilometri peste kilometri, am zărit câteva lucruri care păreau o linie formată din puncte mişcătoare. Le observam alternativ fără să

înţeleg; după un timp, am priceput. Era evident grupul care făcea o expediţie prin această ţară dezolantă.

Grupul conţinea puncte mari, mici şi lungi, înşirate de-a lungul pistei: oameni, copii şi animale, mă gândeam. Cum avansam lent, procesiunea părea ezitantă, penibilă!

La aterizare, am fost fericit să pot comunica lamaseriilor că expediţia va ajunge într-o zi sau două.

Eram fascinat de bleul de oţel al rocilor, de ocrul roşu şi cald al pământului şi de ochiurile de apă ale lacurilor, care sclipeau în depărtare. Sub ochii mei, într-un colţ de văgăună adăpostit de vânt, muşchi, licheni şi plante formau un covor care mi-1 amintea pe cel din biroul tatălui meu.

Acest covor natural era străbătut de aceleaşi mici râuleţe al căror cântec îmi legănau nopţile copilăriei. El evoca în mine alte amintiri, una penibilă, de exemplu, când într-o zi vărsasem o cană pe covor şi constatasem ce mână grea avea tata.

Ţara era muntoasă, vârfurile munţilor se îndreptau în rânduri până la orizontul îndepărtat, unde formele lor se decupau pe fondul luminos al cerului. Cerul nostru e cel mai pur din lume: nu este limitat de munţi sau de aburi.

Nimic nu se mişcă în vastul peisaj, decât aceşti călugări pe platformă şi grupul care-şi urmează interminabilul mers înainte. Poate membrii expediţiei mă văd. Dar planorul începe să se agite: călugării îl fac să coboare cu mii de precauţii ca să nu distrugă acest prototip de mare valoare.

După aterizare, Maestrul îmi adresă o privire plină de afecţiune şi mă îmbrăţişă de umeri cu braţele sale viguroase, încât am fost sigur că mi-a

sfărâmat oasele. Nimeni n-avea dreptul să scoată nici un cuvânt: după mult timp într-adevăr, elaborase „teoriile[44] conform cărora corpolenţa sa nu-i permitea să experimenteze el însuşi aparatul. Cât despre mine, când se oprise să-şi tragă sufletul mi-a spus că era încântat că prin zborul meu îi făcusem atâta plăcere că planorul desenat de el atinsese asemenea performanţe.

- Da, da, Lobsang, spuse. Dar, stai un pic. Dacă l-am mări puţin şi i-am fixa o traversă? în fine, putem încerca. Ce ziceai tu că ai încercat când s-a balansat, ce era de fapt?

Şi aşa mai departe. Modificările se succedară zborului şi zborul, modificărilor. Şi nu mă plictiseam deloc, ci din contră. Nimeni nu avea voie să zboare cu planorul meu şi nici să pună piciorul. Fiecare zbor aducea schimbări, perfecţionări din ce în ce mai importante, şi la părerea mea mi se puse şi o centură de siguranţă.

Şedinţele de zbor fură întrerupte o zi sau două, la sosirea expediţiei. Trebuiau repartizate plantele culese şi erau stabilite grupuri care urmau să se ocupe de pregătirea lor. Călugării experimentaţi nu trebuiau să se ocupe decât de trei specii şi erau trimişi în locurile în care se găseau din abundenţă. Ei rămaseră acolo, şapte zile şi a opta veniră cu plantele care fură etalate pe o planşetă bine spălată în prealabil. Specialiştii le examinară una câte una îndepărtându-le pe cele îngălbenite şi asigurându-se că nu s-a comis nici o eroare. Uneori erau petale care erau puse la uscat, alteori rădăcini care trebuiau bine curăţate. Din altele se scotea sucul prin zdrobire, suc păstrat în cutii ermetic închise. Boabe, frunze, tulpini şi petale erau curăţate şi puse la uscat în saci mari din piele. După ce se nota pe

exteriorul acestor saci natura conţinutului lor, se legau bine, ca să nu pătrundă nimic în ele. Erau apoi cufundaţi în apă şi expuşi în plin soare.

în mai puţin de o zi sacii erau tari, ca de lemn şi astfel datorită aerului uscat din Tibet aceştia puteau fi păstraţi ani de-a rândul. Primele zile mi-am împărţit timpul între ierburi şi planoare. Bătrânul Maestru se bucura de o mare influenţă şi spunea el, era la fel de important pentru viaţa mea, conform horoscopului, să cunosc la fel de bine atât plantele cât şi planoarele. Trei zile pe săptămână le dedicam planoarelor, restul timpului eram călare de la un grup la altul pentru a învăţa de la fiecare câte ceva despre plante, în minimum de timp. În călătoriile mele la înălţime, vedeam iac-ii încărcaţi de sacii în care se puneau plantele adunate. Multe plante erau bine cunoscute numai de către orientali, altele erau cunoscute şi de către occidentali prin numele lor latin.

Cunoaşterea ierburilor mi-a fost la fel de utilă ca şi cunoaşterea realizată prin experimentele mele „aeronautice".

Mai avu loc un accident: un călugăr care urmărea zborurile mele cu multă atenţie, a crezut că poate realiza aceleaşi performanţe folosindu-se de un planor obişnuit. În aer l-am văzut făcând gesturi dezordonate, ca un posedat, încercând să-şi recapete controlul. O mişcare greşită şi zmeul îl basculă. Mătasea fu ruptă lemnul crăpat în două şi călugărul se răsturnă. În timpul căderii cu capul în jos, din roba sa începură să cadă obiecte: un bol de tsampa, o cupă din lemn, un capişon şi diverse alte obiecte de care nu avea nevoie. După un ultim zvâcnet sfârşi prin a cădea în prăpastie. O clipă mai târziu am auzit ecoul căderii sale.

Toate lucrurile plăcute se sfârşesc repede. Zilele

noastre erau consacrate muncii, unei munci adesea penibilă, dar cele trei luni trecură repede. Astfel se termină această vizită la lamaseria Tra Yerpa. Maestrul Planoarelor îmi oferi un minunat model de zmeu care îl fabricase special pentru intenţiile mele.

A doua zi am pornit pe drumul de întoarcere.

Ca şi la venire, un grup mic mergea în frunte, apoi eră urinat de grosul expediţiei format din călugări, acoliţi, animale care mergeau mai încet.

Am regăsit Muntele de Fier cu bucurie, dar nu fără melancolia de a-mi fi părăsit noii prieteni şi viaţa mai liberă de la munte.

CAPITOLUL XIII

PRIMA VIZITĂ ACASĂ

Revenisem la timp pentru sărbătorile de LOGSAR, Anul Nou pentru noi. Trebuia totul curăţat şi spălat. A cincisprezecea zi, Dalai Lama veni la Catedrală. Când oficiile fură terminate el începu turul BARKHOR (drumul care înconjoară Yo-Kang şi Casa Consiliului) trecu prin faţa târgului şi sosi în cartierul marilor case comerciale unde procesiunea luă sfârşit. Din acest moment, solemnitatea făcu loc veseliei. Zeii erau lăsaţi în pace: venise momentul plăcerilor şi distracţiilor. Pe socluri imense, înalte de zece paisprezece metri erau puse modelaje realizate din unt colorat sau basoreliefuri reprezentând scene din cărţile sfinte. Dalai Lama se opri în faţa fiecărei lucrări expuse. Preţul anual al modelajului se cuvenea Lamaseriei unde se realizase opera cea mai reuşită. Acest gen de sărbătoare nu ne plăcea deloc la Chakpori: le consideram naive şi plicticoase ca şi cursele de cai fără cavaleri care se derulau pe plaiurile de la Lhassa. Statuile gigantice ale eroilor noştri legendari ne plăceau mai mult. Pe o simplă schelă din lemn, reprezentând corpul, era fixat un cap enorm într-un stil realist. In interior, în dreptul ochilor erau dispuse două lămpi de unt. Când flacăra pâlpâia, ochii păreau că se animă. Călugări robuşti urcaţi pe eşafodaj, luau loc în carcasă. Ei erau victime a tot felul de accidente extraordinare. Uneori eşafodajul nu era solid şi cădeau, alteori alunecau pe drum sau când lămpile pâlpâiau prea tare statuia

putea lua foc şi asta era o catastrofa.

Câţiva ani mai târziu am mers după statuia lui Buddha, Zeul Medicinii, care avea mai mult de opt metri. Roba flutura în jurul picioarelor mele - eu fiind urcat pe un eşafodaj - şi moliile se învârteau în jurul meu, căci veşmintele domnului tocmai erau scoase din magazie. În momentul când am început să le desfac, praful care ieşea din ele îmi provoacă o serie de strănuturi care îmi punea în pericol echilibrul şi cu fiecare strănut de care eram scuturat, mai cădea o picătură din untul fierbinte al lămpii, pe craniul meu, complet ras şi în consecinţă sensibil; căldura era teribilă.

Eram într-o cumplită stare de disconfort din cauza moliilor, a strănutului şi a lămpii căreia i se topise untul, dar trebuia să suport, căci Dalai Lama ne privea înaintând.

În acea seară un personaj important îmi spuse:

- Excelentă reprezentare, Lobsang. Puteai fi un perfect comediant.

Nu i-am mărturisit că gesturile mele care i se păruseră amuzante erau fără voia mea, dar niciodată nu m-am mai dus la statui.

Cinci sau şase luni după această „reprezentare" o furtună se porni dintr-o dată ridicând nori de praf şi pietricele. Mă aflam în acel moment pe acoperiş pentru a pune plăci de aur care serveau la impermeabilizarea acoperişului. Vântul mă rostogoli pe un alt acoperiş, şase, şapte metri mai sus apoi altă rafală mă purtă la circa o sută de metri de drumul Lingkhor unde era o mlaştină. M-am dezmeticit la contactul cu apa, cu o vie durere în braţul şi umărul stâng. Am reuşit să mă ridic în genunchi, să mă spăl de noroi şi m-am târât pe marginea drumului unde era soare. Nu aveam decât

un gând: să ajung cât mai repede la lamaserie. Mergeam înainte ca un orb pe Muntele de Fier. Pe drum am mai întâlnit alţi călugări care purtau corpul unui tânăr zdrobit de pietre. Ei ne-au ajutat să ajungem la ghidul meu care mă examină rapid.

- Oh, oh, micuţilor! N-ar fi trebuit să ieşiţi pe un timp ca ăsta.

Apoi, privindu-mă în ochi:

- Un braţ şi o claviculă scrântite, Lobsang. Trebuie să le punem la loc şi voi încerca să te doară cât mai puţin posibil.

Tot vorbind şi înainte ca eu să înţeleg ce face îmi şi pusese clavicula la loc, apoi braţul, unde durerea era mai acută. În ziua aceea am rămas în pat.

A doua zi, ghidul meu veni să mă vadă.

- Nu trebuie să rămâi în urmă cu lecţiile, zise. De aceea vom studia împreună aici. Vei încerca o repulsie pentru lucrurile noi şi de aceea te voi hipnotiza.

Închise voleurile şi camera se cufundă în întuneric. Numai luminile din altar ardeau slab. Luă o cutie pe care o puse în faţa mea, pe o etajeră. Mi se părea că văd lumini strălucitoare, culori, panglici şi apoi totul se pierdu într-o explozie liniştită de lumină.

A trebuit să rămân adormit câteva ore. Când m-am trezit, am văzut prin fereastra deschisă umbrele purpurii ale nopţii care cuprinseseră valea.

Luminiţe scânteiau la ferestrele Potalei. Garda îşi făcea rondul. Puteam vedea întreg oraşul. În acest moment, intră ghidul meu.

-Ah, spuse, iată-te în fine înapoi. Ne-am gândit că lumea astrală îţi este atât de plăcută încât îţi vei prelungi şederea. Presupun că acum îţi e o foame teribilă!

Abia la aceste cuvinte mi-am dat seama că îmi e o foame teribilă. Mi s-a adus de mâncare şi în timp ce mâneam mi se spunea:

-Normal, puteai să fii mort din această căzătură, dar stelele au anunţat că viaţa ta se va sfârşi la o vârstă înaintată în ţara Indienilor Roşii (America). Călugării asistă în acel moment la slujba pentru celălalt cu care ai fost şi care nu mai este printre noi datorită loviturii în cădere.

Experienţele mele îmi dovediseră că voiajele astrale erau foarte plăcute. Dar îmi aminteam că, chiar dacă nimănui nu-i plăcea şcoala, totuşi toţi rămâneau vii, pentru a învăţa că viaţa pe pământ e o şcoală şi încă una dură! „Iată-mă deci, cu două oase zdrobite, gândeam, pentru că trebuie să mai studiez!“

Următoarele două săptămâni instrucţia mea, a fost şi mai concentrată ca de obicei pentru a mă împiedica să mă gândesc la oasele mele zdrobite (aşa mi s-a spus). La sfârşitul acestei perioade fracturile erau sudate, dar eu mă simţeam slăbit şi sufeream în continuare.

Într-o dimineaţă, când am intrat în camera sa, Lama Mingyar Dondup tocmai citea o scrisoare. Îşi ridică ochii spre mine:

-Lobsang, spuse, avem un pachet de ierburi medicinale care trebuie să ajungă la Onorabila ta Mamă. Ai putea să-1 duci chiar tu şi să-ţi petreci ziua cu ea.

- Sunt sigur că tata nu va dori să mă vadă, am răspuns. El n-a vrut să mă privească în ziua în care ne-am întâlnit la Potala, pe scară.

- Este normal. El ştia că ai venit să capeţi binecuvântarea de la Cel mai Ilustru şi nu putea să ţi se adreseze în absenţa mea.

El mă privi cu ochii plini de ironie şi începu să

râdă.

-În orice caz, tatăl tău nu va fi acasă mâine. Este plecat la Gyangtse pentru câteva zile.

A doua zi dimineaţa, ghidul meu mă privi din cap până-n picioare.

-Hm, spuse, eşti puţin palid, deşi eşti curat, îngrijit ceea ce este foarte important pentru o mamă. Iată o eşarfa şi nu uita că eşti un lama şi că trebuie să te conformezi tuturor regulilor. Ai venit aici pe jos, dar azi vei putea lua cel mai bun dintre caii noştri albi.

Sacul de piele conţinând ierburi îmi fu adus şi era frumos decorat cu panglici de mătase. Nu trebuia să murdăresc această eşarfa şi de aceea am scos-o fiind hotărât s-o pun numai după ce aş fi ajuns în faţa părinţilor mei. Eu şi calul am coborât colina. La jumătatea drumului el se opri, întoarse capul şi mă privi cu atenţie. Aparent, eram departe de a-i place, căci după un nechezat, o luă la goană, ca şi cum mă văzuse părea mult. În Tibet, lama pasionaţi de ortodoxie merg numai pe măgari căci aceştia sunt consideraţi asexuaţi. Ceilalţi mai puţin conformişti merg pe cai sau ponei. În ceea ce mă priveşte, îmi place să merg pe jos când am acest prilej. Ajungând la piciorul colinei am respirat uşuraţi. Probabil că tot din raţiuni religioase drumul de la Lingkhor cotea întotdeauna în sensul acelor de ceasornic. După ce am luat-o la dreapta am traversat drumul spre Drepung şi am continuat circuitul spre Lingkhor.

În faţa Potalei m-am gândit că nu se putea compara ca frumuseţe cu Chakpori. Apoi am tăiat drumul Indiilor lăsând în spate Kaling Chu şi Templul Şarpelui.

Puţin mai departe se afla intrarea la fostul meu domiciliu: cum mă zăriră, servitorii se grăbiră să

deschidă porţile. Am intrat în curte, stând drept în şa şi nutrind speranţa că nu voi cădea. Din fericire unul dintre servitori veni să-mi ia hamurile, iar eu m-am lăsat sa alunec încet pe sol. Ne-am schimbat eşarfele de ceremonie, eu şi
Intendentul.

-Binecuvântează această casă şi pe toţi cei care o locuiesc, Onorabile Lama Doctor şi Domn, spuse.

- Poate Buddha, cel Pur, cel care vede totul, îţi va da binecuvântarea şi sănătatea, am răspuns.

- Onorabile Domn, Stăpâna Casei mi-a ordonat să vă conduc la ea.

În timp ce intram, unul după altul, ca şi cum singur n-aş fi fost capabil să nimeresc drumul, am înfăşurat eşarfa în jurul sacului de piele. Am urcat la etajele superioare în cel mai frumos salon al mamei. „Pe mine nu mă lăsa să vin niciodată aici, când eram doar fiul său“, gândeam. Dar acest gând fu înlocuit de dorinţa de a o rupe la fugă, când, am zărit că salonul era plin de femei.

Înainte de a putea să plec, mama se apropie de mine şi mă salută:

-Onorabile Domn şi Fiu, prietenele mele au venit să audă din gura dvs. cum a fost întâlnirea cu Cel mai Apreciat.

- Onorabilă Mamă, am răspuns. Regulile ordinului meu îmi interzice să vă relatez ce mi-a spus. Lama Mingyar Dondup mi-a ordonat să vă aduc acest sac cu ierburi şi să vă ofer această eşarfa de salut.

-Onorabile Lama şi Fiu, aceste doamne au venit de departe pentru a afla ce se petrece în casa celui Foarte Profund şi pentru a auzi vorbindu-se despre el. Este adevărat că citeşte reviste indiene şi că are o sticlă care îi permite să vadă prin pereţii camerelor caselor?

- Doamnă, eu nu sunt decât un biet lama - doctor, abia întors de la munte şi chiar indignat de a vă vorbi despre şeful ordinului nostru. Eu nu sunt decât un mesager.

O tânără fată se apropie de mine:

- Nu mă recunoşti? Sunt Yaso!

Adevărul e că o recunoscusem căci era cea mai „decorativă", dintre cele opt, nouă femei. Era prea mult pentru mine. Toate mă priveau înfometate de veşti.

-Onorabilă Mamă, am spus, acum după ce mi-am transmis mesajul trebuie să mă întorc la treburile mele. Am fost bolnav şi am multe de făcut.

Am salutat adunarea şi m-am întors cât am putut de decent. Intendentul intrase în biroul său şi un servitor mi-a adus calul.

- Fii atent când mă ajuţi să urc în şa, i-am spus, căci am avut recent braţul şi umărul rupt şi nu pot singur.

El deschise porţile şi am ieşit în momentul în care mama apăruse în balcon şi striga ceva. Calul alb o luă la stânga pentru a urma, în sensul acelor de ceasornic noul drum de Lingkhor. Mergeam încet căci nu voiam să mă întorc prea repede. Am trecut pe la Gejo-po Linga Muru Gompa, pe scurt am făcut turul complet al oraşului.

La întoarcere, l-am văzut pe Lama Mingyar Dondup.

- Ei bine, Lobsang, ai un aer cam abătut.

-Abătut ziceţi? La mama era o ceată de femei care voiau
informaţii despre Cel mai Profund şi voiau să ştie ce mi-a spus.
Le-am spus că regulile Ordinului nostru îmi interzic să le relev ceea ce a fost. Închipuiţi-vă toate aceste femei mă devorau cu ochii!

Ghidul meu fu scuturat de un uriaş hohot de râs.

- Cel mai Apreciat voia să ştie dacă eşti fixat aici sau te mai gândeşti încă la casa şi 1a părinţii tăi.

Viaţa monahală îmi răsturnase noţiunile asupra vieţii în societate; pentru mine femeile erau creaturi bizare (şi chiar mai sunt încă).

- Dar casa mea este aici, am exclamat. Eu nu vreau să mă întorc la tatăl meu. Toate acele femele pictate cu părul gras... şi felul în care mă priveau. Ele scoteau mici strigăte ascuţite şi culorile lor astrale erau oribile! Onorabile Lama şi Ghid, nu mă mai trimiteţi acolo!

- Oh, Lobsang, închipuie-ţi că ai fi în fruntea unei cete de femei! Mama ta a dat o recepţie astăzi, în cinstea ta şi femeile au nevoie de amuzament.

Ghidul meu nu mă lăsa să uit uşor aventura mea! Dar după o săptămână mi s-a spus din nod că Dalai Lama se interesează de mine şi că a decis să merg din nou la părinţii-mei, când mama va da o recepţie.

Nimeni nu se opunea niciodată deciziilor Celui mai Apreciat. Noi toţi îl iubeam nu ca pe un Dumnezeu, ci ca pe un om autentic, aşa cum era. Caracterul său era prea viu, dar întotdeauna era imparţial în exercitarea obligaţiilor sale. Cât despre accesele sale de furie, ele nu durau niciodată mai mult de câteva minute. El era şeful Suprem al Statului şi al Bisericii.

CAPITOLUL XIV

CUM UTILIZEZ CEL DE-AL III-LEA OCHI

Într-o dimineaţă când eram liniştit şi mă gândeam cum să-mi petrec o jumătate de oră pe care o mai aveam înaintea slujbei, Lama Mingyar Dondup mă găsi:

-Hai să facem un tur, aş avea o mică treabă pentru tine.

Eram foarte fericit să ies cu el. Nu ne-a trebuit mult timp să ne pregătim. Când părăseam templul, una dintre pisici ne înconjură cu atâta afecţiune, mieunând cu coada nemişcată, încât fu imposibil să o părăsim. Era un animal gigantic pe care îl numeam „pisică" bineînţeles, adică „Shi-mi“ în tibetană. El merse înaintea noastră, însoţindu-ne majestuos până la jumătatea înălţimii muntelui. Acolo, păru că şi-a amintit subit ceva şi o zbughi înapoi spre templu.

Pisicile noastre nu erau alese numai pentru latura lor decorativă; ele asigurau o pază feroce în jurul numeroaselor pietre preţioase care erau răspândite la picioarele statuilor sacre reprezentând câini - buldogi imenşi - capabile să răstoarne un om şi să-l transporte în cameră. Dar aceşti câini puteau fi otrăviţi sau puşi pe fugă. Acest lucru nu era valabil şi pentru pisici. Când atacau, numai moartea putea să le mai oprească. Ele erau de tip „siamez". Cum în Tibet era frig, blana lor era spre negru. Mi s-a spus că în ţările calde blana este albă, temperatura având deci o puternică influenţă asupra culorii. Ochii sunt albaştri şi labele din spate lungi. Coada seamănă cu un bici. Cât despre voci!... Nici o pisică nu are una asemănătoare: Volumul şi registrul său fiind incredibile.

Când erau „de serviciu" aceste pisici patrulau în templu cu un pas liniştit, dar alert ca nişte umbre în

noapte. Dacă cineva întindea mâna spre una din aceste jucării pe care ele le păzeau - pisica sărea din obscuritate şi îi prindea mâna. Dacă persoana nu dădea drumul obiectului, altă pisică aflata în spatele statuii, îi sărea la gât. Aceste pisici au gheare mai lungi decât cele ale „pisicii obişnuite" şi nu se lasă prinse niciodată. Ele pot răni câinii, punând pe fuga buldogii cei mai sălbatici. Când sunt de serviciu nu lasă să se apropie decât persoanele care le sunt familiare.

Ne-am continuat promenada. La poalele muntelui am luat-o spre dreapta la Pargo Kaling şi satul Sho. Am trecut podul şi ne-am întors încă o dată la dreapta spre vechea Misiune Chineză. Mergând, Lama Mingyar Dondup îmi spuse:

- A sosit o delegaţie chineză. Vreau să ne aruncăm o privire să vedem ce impresie ne fac.

Prima mea impresie a fost net defavorabilă. În interiorul misiunii, chinezii umblau de colo-colo cu un aer-arogant sau goleau cutiile şi dulapurile din care scoseseră destule arme ca să echipeze o mică armată. Înălţimea mea îmi permise să fac investigaţii mai uşor decât un adult. Am reuşit într-adevăr să mă urc pe o fereastră şi să privesc înăuntru unde am fost zărit de un chinez care aruncă cu ceva în mine înjurându-mi strămoşii. Am reuşit să mă retrag la timp.

La întoarcere i-am zis Ghidului meu:

-Aurele lor deveniseră roşii ca şi banderolele de la încheietura mâinii.

Lama Mingyar Dondup rămase gânditor tot drumul.

- M-am gândit mult la chinezi, îmi spuse după cină, şi aş vrea să-i sugerez Celui mai Apreciat să folosească darurile tale excepţionale. Crezi că ai

putea să observi de după un paravan chinezii?

N-am putut decât să-i răspund:

- Dacă dvs. credeţi, înseamnă că sunt capabil.

A doua zi nu l-am văzut pe Ghidul meu, dar în următoarea zi mi-a dat de lucru în cursul dimineţii, iar după masa de prânz m-a chemat deoparte.

- Vom merge să ne plimbăm în această după-amiază. Iată o eşarfa de prim rang. Nu-i nevoie să fii clarvăzător ca să ştii unde mergem. Ai zece minute ca să te pregăteşti. Ne reîntâlnim aici după ce vorbesc mai întâi cu Abatele.

Am urmat din nou drumul care cobora muntele. Pe o scurtătură am ajuns rapid la Norbu Linga. Dalai Lama prefera să-şi petreacă aici multe din momentele sale de libertate. Văzută din exterior Potala era un loc superb, dar înăuntru, din cauza numeroaselor lămpi cu unt, aerul devenea de nerespirat. În cursul anilor untul se răspândise pe podele şi nu rareori vedeai câte un lama care, plin de demnitate cobora ţinându-se de rampă, dar pierzându-şi brusc echilibrul din cauza unei bucăţi de unt acoperit de praf. Totuşi, Dalai Lama prefera să-şi petreacă la Norbu Lingă cel mai mult timp.

Norbu Linga, care nu era mai vechi de o sută de ani, era înconjurată de o centură de ziduri de patru metri înălţime. Palatul cu cupole aurite era compus din trei clădiri rezervate administraţiei. Un loc închis era protejat de al doilea zid servind drept grădina în care se plimba Dalai Lama.

Funcţionarii nu aveau dreptul să penetreze acest loc. Am parcurs prin această grădină cam treizeci de metri şi am ajuns în faţa unui lac artificial de mare frumuseţe, amenajat, având două insule fiecare, unde, în reşedinţa sa putea fi găsit Dalai Lama care îşi consacra zilnic ore îndelungate meditaţiei. în

interiorul Parcului erau instalate cartierele gărzii sale personale formate din aproximativ cinci sute de persoane. Era locul unde-1 întâlnisem prima dată.

După ce am traversat grădinile admirabile am intrat în locul închis trecând printr-o poartă splendidă. Păsări de toate speciile imaginabile, decorau peisajul şi noi nu voiam să le deranjăm. Apele liniştite ale lacului străluceau ca o oglindă. Cărarea pietruită ducea spre insula cea mai îndepărtată. Acolo, Cel mai Apreciat era într-o meditaţie profundă. La apropierea noastră ridică Ochii şi ne surâse. în genunchi depuserăm eşarfele noastre la picioarele sale şi ne invită să luăm loc în faţa lui. Apoi sună să aducă ceaiul fără de care un tibetan nu poate /susţine o conversaţie. Aşteptând, îmi vorbi despre animalele din parc şi îmi promise că mi le va arăta mai târziu.

Ceaiul fu scurt. Când lama care îl adusese plecă, Dalai Lama mă privi:

- Bunul meu prieten Lama Mingyar mi-a spus că nu ţi-au plăcut culorile aurei delegaţiei chineze. El zicea că toţi erau înarmaţi până în dinţi. În toate încercările la care ai fost supus, clarviziunea ta n-a dat greş. Ce crezi despre aceşti oameni?

Întrebarea sa mă puse în încurcătură. Nu-mi plăcea - cu excepţia Ghidului meu - să comentez cu nimeni ceea ce vedeam în aura oamenilor şi ce semnificaţii aveau „culorile" pentru mine. Mă gândeam că cel care nu-i capabil să le descifreze nu trebuie să ştie ceea ce ştiam eu. Dar cum să spun asta şefului Statului?

- Onorabile Protector, am răspuns, sunt complet nepriceput în arta de a citi aura străinilor şi deci, nedemn să-mi exprim o părere.

N-am apucat să mai spun şi altceva că cel Foarte

Profund replică:

-Eşti dintre cei care au primit talente particulare la naştere. Aceste talente au fost dezvoltate prin cele mai vechi practici. Este de datoria ta să vorbeşti. Ai fost crescut în acest scop. Te ascult.

- Onorabile Protector, intenţiile acestor oameni sunt diabolice, culorile lor indică trădarea.

N-am spus mai mult, dar Dalai Lamă păru satisfăcut.

-Bine-spus, ai repetat ceea ce i-am spus lui Mingyar Dondup. Mâine te vei strecura în spatele acestui paravan şi vei observa chinezii când vor fi aici. Trebuie să le ştim intenţiile. Ascunde-te acum, să vedem dacă te observă cineva.

Am făcut o repetiţie în care lama erau chinezii care se străduiau să mă găsească. Am surprins gândul unuia dintre ei.

- Dacă îl găsesc voi fi avansat?

Dar n-avea cum, căci privi alături. În fine, Cel Foarte Profund fu satisfăcut şi mă chemă. După câteva minute ne spuse să revenim a doua zi, căci delegaţia chineză încerca să-i impună un tratat. Cu acest gând obsedant am plecat la Chakpori.

A doua zi, spre ora unsprezece am intrat în incinta interioară după ce am coborât drumul pietros de la Muntele de Fier. Dalai Lama m-a primit surâzând şi m-a întrebat dacă vreau să mă odihnesc sau pot să mă strecor în ascunzătoare. La ordinul său, ni se aduse o mâncare delicioasă, conserve din India, a căror nume nu-1 ştiu. După ce am prins forţe am putut recepta cu uşurinţă exerciţiile de imobilitate la care am fost supus. Imobilitatea absolută - indispensabilă pentru a putea medita - nu este greu de realizat de călugării lama. De la vârsta cea mai fragedă - şapte ani - am fost învăţat să stau

ore întregi nemişcat. Pentru aceasta, mi se instala o lampă de unt aprinsă, pe cap, eu trebuind să rămân în poziţia lotus până când untul se topea în totalitate, adică aproximativ douăsprezece ore. O şedinţă de trei-patru ore nu prezenta deci, nici un fel de dificultate.

Dalai Lama era aşezat în faţa mea, în poziţia lotus, pe un tron plasat la doi metri de sol. El era imobil, eu la fel.

Strigăte răutăcioase şi numeroase exclamaţii în chineză ajunseră până la noi. Apoi fură admişi în curtea interioară, conduşi de gardieni până la drumul pietruit din faţa intrării Pavilionului.

Un mare Lama cânta: OM! MA-NI PAD-ME HUM, dar chinezii în loc să repete aceeaşi mantră, cum cerea politeţea, răspunseră în limba lor:

- O-MI-T'O-FO (Ascultaţi-ne).

- Treaba ta nu-i prea grea, Lobsang, ei îşi arată adevăratele culori.

Din ascunzătoarea mea le vedeam aurele strălucind. Observasem reflexele unui roşu murdar şi violentele vâltori ale gândurilor îmbibate în ură. Vedeam că erau brăzdate şi striate de benzi violent colorate. Aurele lor nu aveau textele luminoase, clare şi pure pe care le dau gândurile elevate. Ele relevau suflete copleşite de materialism şi crimă.

Aceşti chinezi erau tipul de oameni despre care putem spune: „cuvintele lor sunt frumoase, dar sufletele lipsite de loialitate".

L-am privit ne Dalai Lama ale cărui culori indicau tristeţea, căci îşi amintea de timpul petrecut în China.

Totul la el îmi plăcea. Niciodată Tibetul nu avusese un astfel de conducător. El era un temperament violent, chiar foarte violent... şi dârele

luminoase roşii care îi traversau aura se refereau la Istoria sa, la faptul că el era cel mai mare dintre toţi Dalai Lama şi devotat în totalitate tării.
Aveam pentru el o reală afecţiune şi în inima mea se situa imediat după Lama Mingyar Dondup care îmi inspira mai mult decât afecţiune.

Întrevederea se prelungi mult, fără însă a putea să ajungă la concluzii utile, căci aceşti oameni nu veniseră în calitate de prieteni, ci de duşmani. Ei aveau obsesii din care nu puteau ieşi prin metodele propuse. Ei doreau teritorii, doreau să dirijeze politica Tibetului şi mai presus de orice doreau aur! Acest aur, care fusese scopul tuturor expediţiilor există în mari cantităţi în Tibet, unde este considerat metal sacru. După credinţele noastre, a răscoli minele pentru a găsi aur echivalează cu a profana solul, într-un fel pe care tibetanii nu vor să-l facă. Există maluri ale râurilor unde se pot găsi pepite aduse de curentul apelor din înălţimea munţilor. În regiunea Chang Tang, am văzut aur pe malurile unor râuri, aşa cum în alte părţi este nisipul. Aceste pepite, topite, servesc la realizarea ornamentelor pentru temple, metalul sacru fiind rezervat deci locurilor sacre. De asemenea, lămpile cu unt erau confecţionate din aur. Din nenorocire însă, aurul fiind un metal moale, adesea acestea se deformau.

Suprafaţa Tibetului este aproape de opt ori mai mare decât a Marii Britanii. Imense regiuni simt practic neexplorate şi ştiu din numeroase călătorii pe care le-am făcut cu Lama Mingyar Dondup că sunt cantităţi imense de aur, argint şi uraniu. Dar noi n-am permis niciodată occidentalilor să prospecteze aceste regiuni în ciuda insistenţelor, din cauza vechiului nostru dicton: „acolo unde vin oamenii din Occident, va fi război!“ Când vorbim în această carte

despre „trompete aurite", „tăvi din aur“, „corpuri acoperite de aur“, cititorul este rugat să nu uite că în Tibet aurul nu este un metal rar, ci sacru. Ţara noastră ar putea fi un imens rezervor de bogăţii deschis întregii lumi, dacă umanitatea ar consimţi să se unească şi să muncească în pace în loc să se epuizeze într-o iluzorie luptă pentru cucerirea puterii.

*

Într-o dimineaţă când eram ocupat să copiez un vechi manuscris pentru a-1 da la gravat, veni Lama Mingyar.

-Lobsang, îmi spuse, lasă-ţi treburile. Vom merge împreună la Norbu Linga să analizăm, fără a fi văzuţi, culorile unui străin venit din lumea occidentală. Grăbeşte-te căci vrea să ne vorbească. Fără eşarfe, fără ceremonii, grăbeşte-te.

Ce aş fi putu răspunde? L-am privit o clipă şi apoi m-am ridicat.

-Îmi voi pune o robă curată, Onorabile Lama şi Maestru şi vă voi urma. Nu mi-a trebuit prea mult timp să fiu gata şi am plecat pe jos pentru că aveam numai opt sute de metri de mers. La baza muntelui unde căzusem şi-mi zdrobisem osul, am traversat un mic pod care ne permise să ajungem pe drumul de la Lingkhor. Tăindu-1 am ajuns la Norbu Linga unde gardienii recunoscându-1 pe Lama Mingyar Dondup ne conduseră rapid la grădina interioară unde, într-o galerie era Dalai Lama. Fără să-i ofer eşarfă, m-am simţit ridicol, căci nu ştiam ce să fac cu mâinile.

Cel Foarte Profund ne privi surâzând.

-Aşează-te Mingyar, spuse, şi tu Lobsang. Nu v-aţi pierdut timpul!

Aşezaţi, aşteptam să vorbească. El medită un timp

oarecare, ca şi cum încerca să-şi pună ordine în gânduri.

- E destul timp de când armata engleză ne-a atacat sfânta ţară. Eu eram atunci în India, prima etapă a unui voiaj mai lung. Era anul Câinelui de Fier, când chinezii ne-au invadat. Invazia lor a fost o consecinţă firească a invaziei Britanicilor. Am reluat drumul Indiilor şi l-am întâlnit pe omul pe care îl vom vedea azi.

Asta o spun pentru tine, Lobsang, căci Lama Mingyar Dondup mă va însoţi. Britanicii ne-au făcut promisiuni care n-au fost ţinute. Astăzi vreau să ştiu dacă acest om este sincer. Tu, Lobsang nu vei înţelege discursul său; ei nu vor putea deci să te influenţeze. Instalat în spatele acestui paravan vei putea să observi totul, fără să fii văzut. Priveşte-i aura şi notează-ţi impresiile aşa cum te-a învăţat maestrul tău, care te iubeşte atâta.

Acum Mingyar, arată-i ascunzătoarea.

În spatele ascunzătoarei mele auzeam păsărelele care se balansau pe crengile copacilor. Norii alunecau pe cer. Ce mult mi-ar place să simt trepidaţia unui planor sub picioarele mele!... Vântul sufla în mătasea care cânta ca o coardă de ghitară. Deodată am tresărit ca şi cum aş fi avut un accident. Un minut am crezut că am adormit pe marginea unui zmeu şi am căzut. Dar nu era decât zgomotul uşilor de la grădina interioară. Lama în robe aurite din casa lui Dalai Lama intrară în compania unui om îmbrăcat foarte extravagant. Mă temeam să nu fac zgomot, dar îmi venea să izbucnesc în râs. Omul era înalt şi subţire. El avea părul alb, o faţă albă, sprâncene rare, ochi înfundaţi şi o gură foarte dură. Dar costumul său! Era croit prost dintr-un material ordinar şi avea în fată două rânduri de nasturi strălucitori. Se vedea că era lucrat de un croitor

neîndemânatic care îi tăiase gaura de la gât prea mare.

În Tibet oamenii au mânecile atât de lungi încât acoperă şi vârfurile degetelor; or mânecile acestui om erau până la încheietura mâinii.

- Acesta nu poate fi totuşi un muncitor, mă gândeam, mâinile lui sunt îngrijite. Poate nu ştie să se îmbrace altfel. „Roba“ sa coboară până la coapse.

-Trebuie să fie foarte sărac, mă gândeam.

Pantalonii săi erau strâmţi şi prea lungi căci trebuise să-i întoarcă.

- În această ţinută trebuie să se simtă foarte incomod. I-am privit picioarele; într-adevăr ciudate, închise în nişte lucruri curioase negre şi lucioase parcă erau acoperite cu gheaţă. Nimic nu semăna cu botinele noastre din fetru. Mecanic, i-am privit culorile aurei şi am tras concluzii. Omul se exprima câteodată în tibetană într-un fel remarcabil pentru un străin, apoi scotea cea mai stranie combinaţie de sunete pe care n-am mai auzit-o niciodată. Probabil că era engleză. Când îşi băgă mâna într-una din piesele pe care le avea în părţile laterale şi scoase o bucată de pânză albă pe care şi-o plimbă pe sub nas şi la gură, apoi scoase un sunet ca de trompetă, am rămas stupefiat.

- Este un mod de a-1 saluta pe Cel mai Apreciat, gândeam. Salutul fiind terminat, omul îşi introduse pânza în acelaşi loc. Apoi căută în alt loc şi scoase mai multe acte dintr-o hârtie de o calitate necunoscută. În timp ce a noastră este galbenă, zgrunţuroasă, a lui era albă, subţire şi netedă.

- Cum o putea să scrie pe o astfel de hârtie?

Omul luă apoi un mic bastonaş de lemn, ascuţit la un capăt şi începu să mâzgălească hârtia, aşa cel puţin mi s-a părut. Se aşeză pe o formă de lemn suspendată pe patru picioare. Era probabil infirm.

Coloana sa vertebrală era deformată, căci ţinea mâinile pe două bucăţi de lemn care erau prinse de spatele obiectului pe care stătea! Ţinea picioarele când drepte, când încrucişate şi apoi, spre mirarea mea ridică un picior punându-1 peste celălalt şi-l îndreptă spre Dalai Lama. Apoi îşi schimbă imediat poziţia. Cel mai Profund îi făcu onoarea să se aşeze pe ceva asemănător cu picioarele atârnate ca şi el. Acest vizitator avea un nume foarte curios „instrument muzical feminin" precedat de două decoraţiuni. De acum înainte îi voi spune pe numele său englezesc: C. A. Bell. Culorile aurei sale arătau că starea sănătăţii sale era mediocră. Fără îndoială, climatul nu-i pria. El părea sincer dornic de a intra în serviciu - dar nu voia să rişte să compromită retragerea sa în defavoarea guvernului. De acestea mi-am dat seama după culorile aurei. El dorea să urmeze o anumită politică, dar guvernul său fiind în opoziţie, nu-i mai rămânea decât să spere că viitorul îi va da dreptate.

Noi eram foarte bine informaţi asupra acestui C. A. Bell. Aveam toate dalele necesare: data naşterii, punctele culminante ale carierei sale, pe scurt tot ceea ce ne permitea să-i prevedem viitorul. Astrologii descoperiseră că el trăise în Tibet într-o viaţă anterioară şi îşi exprimase dorinţa de a trăi în Occident în speranţa apropierii Estului de Vest. El m-a lăsat să înţeleg că a vorbit despre asta în ultima lui carte. Noi eram convinşi că dacă el ar fi putut să influenţeze guvernul ţării sale, invazia chineză n-ar fi avut loc. Dar această invazie a fost prezisă şi prezicerile se îndeplinesc întotdeauna.

Guvernul englez părea foarte nemulţumit: el se temea că Tibetul nu se va alia cu Rusia, ceea ce nu-i convenea. Anglia refuza să semneze un tratat cu noi şi în acelaşi timp nu dorea ca noi să stabilim relaţii amicale cu alte ţări.

Englezii transpirau puternic cu gândul la Tibet, pe care fie că doreau să-l invadeze, fie să-l sugrume, fără preferinţă asupra soluţiilor abordate.

Acest domn Bell vedea că noi nu dorim să ne situăm de nici o parte. Noi am dori să rămânem între noi, să trăim evitând contactul cu străinii care ne aduceau nenorociri, suferinţe şi ruine.

Cel mai Apreciat fu satisfăcut când după plecarea d-lui Bell
i-am prezentat observaţiile mele, gândindu-se să-mi mai dea şi alte sarcini.

- Da, da. Va trebui să-ţi dezvoltăm în continuare capacităţile. Ele îţi vor fi foarte necesare în ţările îndepărtate, vei vedea. Îţi vom face un tratament hipnotic mai îndelungat pentru a-ţi fixa cunoştinţele.

Sună unul dintre asistenţi.

-Vreau să-l văd pe Mingyar Dondup, spuse, să vină imediat!

Câteva minute mai târziu l-am văzut pe Ghidul meu care venea liniştit spre noi. Mă întrebam dacă ar fi putut fi obligat să se grăbească! Dar cum Dalai Lama îl considera prieten el nu încerca
să-l preseze.

Ghidul meu se aşează aproape de mine în faţa celui Foarte Profund. Un servitor îi servi repede un ceai cu unt şi „lucruri din India“. Când totul era pregătit, Dalai Lama luă cuvântul.

-Mingyar, nu te-ai înşelat, Lobsang este foarte dotat! Poate progresa şi trebuie să progreseze. Ia toate deciziile care ţi se par necesare pentru ca el să primească repede şi complet tot ce îi trebuie. Foloseşte toate mijloacele disponibile, căci cum am fost adesea avertizaţi zile rele se vor abate asupra ţării noastre şi trebuie să avem pe cineva capabil care să combine cărţile cu artele vechi.

Astfel ritmul zilelor mele fu accelerat. În continuare am fost chemat la toate întrevederile lui Dalai Lama pentru a „interpreta” aurele oaspeţilor săi.

Am ghicit un vizitator atras de Potala şi de Norbu Linga. La Potala m-am putut folosi de telescoapele pe care le iubeam atâta. Unul dintre ele era montat pe un trepied greu şi puteam să studiez şi stelele până noaptea târziu.

În compania lui Mingyar Dondup, am putut adesea să observ oamenii din Lhassa.

Puterea sa pentru clarviziune ca şi experienţa asupra oamenilor îi permiteau să controleze şi să aprofundeze judecăţile mele. Îi plăcea să meargă şi să asculte strigătele negustorilor care îşi lăudau marfa şi în acelaşi timp să compare cu ceea ce aveau de vânzare, constatând adesea că gândurile lor nu aveau secrete pentru noi. Astfel memoria mea fii îmbogăţită şi prin mesaje din cărţi pe care mi le citea, apoi eu trebuia să le reproduc de multe ori într-o stare de hipnoză prelungită pentru a-mi însuşi mai rapid fragmente din scrierile noastre foarte vechi.

CAPITOLUL XV

SECRETELE DIN NORD SI YETI

2
0
6

în această perioadă mergeam în regiunea Pământurilor înalte din Chang Tang. Mă voi mulţumi doar cu o scurtă descriere a acestei regiuni, căci ar trebui tomuri pentru relatarea fidelă a acestei expediţii. Dalai Lama binecuvântase individual cincisprezece membri din grupul nostru şi plecarăm în cea mai bună dispoziţie spirituală pe spatele catârilor, căci aceştia puteau merge şi în locuri inaccesibile cailor. Am urmat fără să ne grăbim Tengri Tso, până la marile lacuri Zilling Nor, mergând mereu spre nord. După ce am străbătut uşor lanţul Tangla, ne-am aflat într-o regiune ne-explorată. Care a fost durata acestei părţi a călătoriei?

Mi-ar fi imposibil să apreciez căci timpul nu mai avea nici o semnificaţie pentru noi, iar noi n-aveam nici un motiv să ne grăbim. Avansam fără să obosim folosindu-ne energia pentru eforturile viitoare. Aveam în faţă aceiaşi munţi şi aceleaşi crevase care păreau fără final. în aceste condiţii progresia noastră în acest „peisaj lunar“ deveni din ce în ce mai dificilă. Curând catârii trebuiră să se odihnească Erau epuizaţi din lipsa oxigenului şi incapabili să traverseze adâncurile pietroase deasupra cărora ne balansam agăţaţi de corzi din piele de iac. îi lăsarăm în cel mai ferit - adăpostit - loc posibil, împreună cu cinci oameni de-ai noştri care erau foarte obosiţi ca să mai poată continua drumul.

Un vârf pietros care semăna cu botul unui lup îndreptat spre cer îi proteja de rafale de vânt care bântuiau peisajul pustiu. La baza eroziunii se formase un fel de cavernă. O mică potecă permitea coborârea într-o vale unde se afla o firavă vegetaţie care putea constitui hrana catârilor. Un râuleţ cu sunet argintiu traversa platoul. Aici ne-am odihnit două zile înainte de a ne relua cumplita ascensiune.

Bagajele ne zdrobeau spatele şi aveam impresia că ne explodează plămânii. Dar continuam să înaintăm pe deasupra crevaselor. Adesea ne foloseam de pitoane şi croşete din fier ataşate de coarde. Se aruncau, unul câte unul, ne căţăram apoi îl recuperam, după ce înfigeam altul. Câteodată nu mai apucam să înfigem croşetele ci ne legam unul de centura altuia balansându-ne ca un pendul a cărei viteze se accelera la fiecare oscilaţie. Executam pe rând această oscilaţie căci era foarte obositoare şi periculoasă. Unul dintre noi îşi zdrobi capul de stânci şi cu mult efort am reuşit să-i detaşăm corpul de corzi şi să-l abandonăm pe stânci pradă vântului, ploii şi păsărilor.

Am luat locul călugărului abandonat. Ştiam din preziceri că mă voi întoarce sănătos din această expediţie şi dovedeam un curaj riscant. Am avut un moment de mare cumpănă şi după un balans periculos, am reuşit să mă prind cu mâinile de roca cea mai apropiată. Eram epuizat. După ce m-am odihnit o clipă, am reuşit să escaladez panta ajutat de coarda pe care mi-au aruncat-o tovarăşii mei. Ajunşi în vârful muntelui ne-am oprit şi am făcut ceai. Dar acesta nu reuşi să ne încălzească deloc şi am continuat ascensiunea fără echipamentul necesar.

După trei zile petrecute pe o pojghiţă de gheaţă am ajuns într-un loc pe unde puteam coborî panta, mergând însă pe pipăite, ca orbii. Apoi o ceaţă densă ne cotropi neştiind exact ce era, dacă era zăpadă sau nor, dar în orice caz era neplăcut, rece, umed şi înaintam prin ea mai departe, tot mai departe ţinându-ne unul de celălalt până când la un moment dat am simţit sub picioare pietricele şi nu gheaţă.

Mai întâi am crezut, mort de frig, că am fost transportat în câmpiile celeste. M-am frecat la ochi şi m-am ciupit să văd dacă sunt din carne sau sfâşiat.

I-am văzut pe ceilalţi tovarăşi de călătorie, pe toţi lângă mine... Era posibil să fi fost toţi transportaţi în acelaşi loc şi timp? După scurt timp am depăşit perdeaua de ceaţă şi iată ne era cald, o căldură care ne incomoda. Aerul era luminos. La picioarele noastre susura un râu printre norii de vapori. Peste tot creştea iarba cea mai verde pe care am văzut-o vreodată şi care ne ajungea la genunchi. Eram stupefiaţi şi speriaţi. Totul semăna a magie şi depăşea experienţa noastră.

Lama Mingyar Dondup începu să râdă.

- Păreţi să credeţi că Zeii Gheţii v-au capturat.

Îl priveam fără să ne mişcăm, înspăimântaţi.

- După ce vom depăşi acest mal, dar pe deasupra, căci apa este fierbinte, mai mergem câţiva kilometri şi ajungem într-un loc minunat, unde ne putem odihni.

Avu dreptate ca totdeauna. Trei kilometri mai departe ne-am lungit pe un covor de muşchi, după ce ne-am pus robele la uscat. Erau copaci cum nu mai văzusem niciodată şi cum probabil nu voi mai vedea. Flori de culori vii, strălucitoare, creşteau peste tot. Era şi un lac pe a cărui suprafaţă cerculeţe şi unde indicau prezenţa vieţii. Aveam încă impresia că suntem vrăjiţi şi trecuţi în alt plan de existenţă. Ce fusese frigul care ne făcea să murim?

Eram incapabili să decidem. Vegetaţia era luxuriantă, aş zice chiar tropicală. Anumite păsări erau o specie care, chiar azi mi se pare stranie. Ţara este vulcanică. Izvoare calde ţâşneau cu apă sulfuroasă. Ghidul meu ne spuse că nu existau decât două astfel de locuri în Pământurile înalte. Căldura subterană, izvoarele calde, ne explică el, şi aerul cald sunt închise între pereţi înalţi pietroşi.

Stratul de ceaţă albă pe care îl întâlnisem se forma

în punctul de întâlnire între sursele calde şi reci. Ne spuse, de asemenea, că văzuse schelete de animale gigantice, care, vii, aveau de la şase la zece metri înălţime. Am văzut şi eu câteva.

În această regiune am văzut un yeti, pentru prima oară. Priveam nişte plante, când la circa zece metri de mine, am văzut o creatură despre care am auzit vorbindu-se. În Tibet, într-adevăr, părinţii amenință adesea copiii neascultători, cu Yeti.

- Stai cuminte, spun ei, sau vine Yeti să te liniştească.

Ei bine, gândeam, am venit eu la tine. Şi asta nu-mi face nici o plăcere. Un moment ne-am privit, eu fiind efectiv îngheţat de frică. El scoase un fel de mieunat curios, ca un pisoi, întinzând o labă spre mine.

Capul său avea lobii frontali vizibili, barba trasă înapoi şi dinţii foarte proeminenţi. Mâinile şi picioarele erau îndreptate spre exterior. Picioarele erau curbate, iar braţele depăşeau lungimea normală. Am remarcat că, asemeni omului, mergeau pe latura exterioară a picioarelor (nu ca maimuţele).

Am continuat să îl privesc. După un strigăt scurt Yeti îmi întoarse spatele şi fugi. Părea că merge cu paşi gigantici. Mai târziu, am mai văzut unele de departe. Dar imediat ce ne vedeau se grăbeau să fugă. Lama Mingyar Dondup ne spuse că Yeti era forma primară a rasei umane, a căror evoluţie a fost diferită. Ni se povestiseră multe despre Yeti care părăsiseră Pământurile înalte pentru a se apropia de regiunile în care îi văzusem sărind. Există, de asemenea, povestiri despre femei singure răpite de Yeti. Poate este un mod de a-şi

perpetua specia? Călugăriţele trebuiau până la urmă să confirme aceste povestiri, povestindu-ne cum unele dintre ele au fost răpite de Yeti în plină noapte. Dar incompetenţa îmi interzice să vorbesc despre aceste chestiuni. Tot ceea ce pot spune este că sunt Yeti şi mari şi mici. Şi am văzut, de asemenea, şi schelete.

Unele persoane au pus la îndoială exactitatea declaraţiilor mele privind Yeti.

S-ar părea că ar trebui să li se consacre tomuri întregi de ipoteze, dar autorii, pe baza unor mărturii să-şi susţină teoriile! Eu i-am văzut; Marconi, în urmă cu ani, a declanşat o ilaritate generală când a anunţat intenţia sa de a trimite un mesaj prin radio de cealaltă parte a Americii!

S-au găsit savanţi occidentali care au afirmat că omul nu poate depăşi, fără să moară, viteza de cincizeci de kilometri pe oră, din cauza presiunii aerului. S-a vorbit, de asemenea, despre un peşte descris ca o „fosilă vie“. Or, şi aceşti peşti au fost văzuţi şi disecaţi de către savanţi. Şi dacă Omul Occidental ar putea, i-ar captura imediat pe aceşti Yeti pentru a-i diseca şi a-i pune în alcool. Noi credem că au fost adunaţi în Pământurile înalte, cu excepţia câtorva rari vagabonzi.

Dar ar trebui să încercăm o compasiune pentru aceste creaturi pe care condiţiile vieţii moderne le va distruge.

Când comuniştii vor fi alungaţi din Tibet, sunt gata să conduc o expediţie de neîncrezători, în Pământurile înalte, ca să-i vadă pe Yeti.

Aceştia vor putea fi îmbrăcaţi şi echipaţi după ultimul jurnal în costumaţie alpinistă. Eu însă îmi voi păstra roba de călugăr. Camere video vor putea imortaliza adevărul pe care noi acum nu avem

posibilitatea s-o facem.

Legendele noastre vechi arată că secole înainte, Tibetul era acoperit parţial de apă. De aceea se găsesc azi fosilele unor peşti şi animale acvatice în această zonă. Chinezii împărtăşesc aceeaşi credinţă.

„Masa lui Yu“ care era altădată pe vârful Koulou a munţilor Heng în provincia Hu-pei, arată că Marele Yu s-a odihnit acolo (în 2278 înainte de lisus), după, ce evacuase „apele potopului” care acoperiseră atunci China, cu excepţia pământurilor înalte. Piatra originală a fost luată, cred, dar există copii la Yu-Chiang-Fu aproape de Hankow. O altă copie se află-în templul Yu-lin, aproape de Shaoshing Fu în Chekiang.

Dar credem că Tibetul era altădată o ţară plană, situată la malul mării; din motive pe care nu le cunoaştem prea bine s-au produs cutremure foarte puternice, în cursul cărora unele regiuni au fost inundate, altele scufundate, iar altele au devenit munţi.

Pământurile înalte din Chang Tang erau bogate în fosile care proveneau din perioada în care marea scălda malurile acestei regiuni. Se găseau acolo cochilii în culori vii, bureţi ciudaţi, pietrificaţi şi bancuri de corali. Era, de asemenea, aur din belşug. Temperatura izvoarelor care ţâşneau din pământ era diferită de la fierbinte, la rece ca gheaţa. Era ţara celor mai fantastice contraste. Câteodată atmosfera era caldă şi umedă şi la o mică distanţă te întâmpina o ceaţă rece şi un frig violent care putea fi chiar mortal.

Erau, de asemenea, plante rare pe care noi le căutam. Găseam, de asemeni, fructe pe care nu le văzusem niciodată şi pe care le mâncam cu mare

plăcere pentru că ne era foame, dar acestea ne produceau mari neplăceri la stomac.

Încărcaţi de ierburi şi plante până la limita forţelor noastre intrarăm într-o perdea de ceaţă. Frigul era teribil. Am depăşit această zonă şi am încercat să ne oprim pe un platou. Dar, vântul glacial care bătea în această regiune era mai puternic decât noi. Am regăsit apoi pojghiţa de gheaţă pe care am străbătut-o cu mare greutate.

În timpul ultimelor zile de mers care ne mai separau de catârii noştri, rămăsesem complet fără mâncare. Nu ne mai rămăsese nimic, nici măcar ceai.

După alţi kilometri unul dintre oameni se rostogoli, căzu şi din cauza frigului şi privaţiunilor, epuizat, nu-şi mai reveni.

În acel moment nu ştiam dacă şi altul dintre noi va păţi la fel. Patru călugări ne aşteptau la locul unde îi lăsasem şi care când ne văzură veniră repede în întâmpinarea noastră spre a ne ajuta să parcurgem ultimii metri. Patru numai, căci al cincilea care se grăbise, fusese luat de vântul puternic şi aruncat într-o crevasă. Întins pe burtă, mă căzneam să nu alunec şi l-am zărit zăcând în fundul prăpastiei acoperit de roba sa înroşită de sânge.

Următoarele trei zile ne-am odihnit pentru a ne putea recupera puţin forţele. Nu era numai oboseala şi epuizarea care ne determina să rămânem pe loc, ci şi vântul puternic care sufla între stânci antrenând pietre mari care se rostogoleau până în apropierea locului nostru de refugiu. Apa râuleţului care trecea în apropierea noastră devenise un firişor de spumă. În timpul nopţii, furtuna nu înceta să mugească: parcă eram înconjuraţi de demoni avizi să ne ronţăie.

Am auzit nu departe de locul de campare un zgomot puternic urmat de un şoc, care făcu să se cutremure pământul.

Eroziunea combinată cu vântul şi apa provocaseră căderea unui imens bloc de piatră.

A doua zi dimineaţă, primele luciri ale zilei fură însoţite de căderea altui bloc de piatră de deasupra peşterii în care ne adăpostisem.

Aruncaţi unii peste alţii ne-am făcut mici, văzând cum cădea parcă din cer, un car de piatră pe care demonii îl lansaseră din înălţimea cerului. El căzu cu un zgomot asurzitor şi împrăştie sumedenie de pietricele în jur. în faţa noastră se născu o crăpătură de trei-patru metri.

Timpul părea că devine din ce în ce mai rău. Ne-am decis să plecăm a doua zi dimineaţă. Echipamentul nostru - sau ceea ce ţinea loc de echipament - fu revizuit cu grijă. Ne asigurarăm că aveam în bună stare corzile şi legăturile catârilor.

A doua zi în zori, vremea era mai calmă. Pornirăm pe drumul de întoarcere. Grupul nostru avea unsprezece membri în loc de cincisprezece câţi eram când am pornit plini de entuziasm din Potala. Zi după zi avansarăm cu multe dificultăţi, epuizaţi, şi însoţiţi de bietele animale care duceau încărcătura de ierburi. Înaintam lent. Timpul îşi pierduse orice semnificaţie. Oboseala ne dădea ameţeli, iar raţia de mâncare o diminuam în fiecare zi.

În fine, am ajuns în regiunea lacurilor, unde, spre marea noastră bucurie, am găsit o caravană de negustori care ne-a primit foarte bine. Oferindu-ne mâncare şi ceai ne-au ajutat să ne refacem forţele. Robele noastre erau rupte şi murdare. Picioarele ne erau acoperite de răni, care încă sângerau dar... fusesem la Pământurile înalte şi ne întorsesem o

parte dintre noi.

Ghidul meu avea deja două expediţii la activul său, era singurul din lume care efectuase de două ori asemenea voiaj. Negustorii erau plini de grijă pentru noi. În jurul focului care ardea mereu prin grija lor, povesteam despre expediţie, iar ei clătinau capul plini de uimire.

Pe de altă pane, noi le ascultam relatările despre drumurile în India şi întâmplările lor cu negustorii din Hindu Kush. Ne părea rău că nu puteam face drumul împreună. Dar ei veneau din Lhassa, iar noi mergeam acolo. A doua zi dimineaţa, ne-am despărţit şi ne-am urat reciproc tot ce-i mai bun în lume. Mulţi călugări refuză să vorbească despre negustori, dar Lama Mingyar Dondup ne-a învăţat că toţi oamenii sunt egali: rasa, culoarea sau religia n-au nici un fel de importanţă. Contează numai intenţiile şi faptele.

Ne-am recuperat forţele şi am ajuns „la noi“! Peisajul devenea din ce în ce mai verde, din ce în ce mai fertil. Am văzut acoperişurile aurite ale Potalei şi Chakpori care părea că domină vârful. Catârii sunt animale pline de răbdare dar şi ei erau grăbiţi să ajungă în grajdurile de la Sho şi după o perioadă de şedere nu mai aveau nimic comun cu mârţoagele cu care ajunsesem în Pământurile înalte. Ne-am târât cu grabă pe drumul pietros al Muntelui de Fier, bucuroşi că ne-am întors din Chambala, numele pe care îl dădusem Ţării din Nordul îngheţat.

Înainte de a începe o serie de alte avize, am mers să-l salutăm pe Cel mai Profund.

El ne-a primit cu mare bucurie.

- Aţi făcut ceea ce mi-ar fi plăcut să fac, aţi văzut ceea ce eu mi-aş fi dorit cu ardoare să văd. Aici,

puterea mea este limitată şi nu sunt decât prizonierul propriului meu popor. Mai mare este puterea pe care trebuie s-o servesc. Aş da „totul" ca să văd ceea ce aţi văzut voi. Lama Mingyar Dondup a primit eşarfa de onoare cu trei noduri roşii. Şi eu aveam dreptul la acelaşi lucru în calitatea mea de benjamin. Era un fel de a recompensa pe toţi cei care se aflau între mine şi ghidul meu şi eu am înţeles acest lucru!

În fine, în săptămânile următoare, am umblat din lamaserie în lamaserie ţinând conferinţe, împărţind ierburi şi cunoscând în acest fel şi alte regiuni. Mai întâi am vizitat „Trei Scaune", Drepung, Sera şi Ganden. De acolo am plecat spre Doije-Thang şi Samye, amândouă construite pe malul fluviului Tsang-po, la şaizeci de kilometri de Trei Scaune. Am vizitat, de asemenea, lacurile Du-me şi Yamdok şi lamaseria Samden care se află la peste patru mii şase sute de metri deasupra nivelului mării. Dar ce plăcere după aceste voiaje, drumul de întoarcere pe firul fluviului Kyielm, adică „Fluviul Fericirii" cum îi spuneam noi.

Pe drumul care s-a desfăşurat în etape, cu ore de pauză, Lama Mingyar Dondup n-a încetat să mă pună la treabă.

Examenul pentru titlul de lama se apropia şi trebuia să nu mă distragă nimic de la studiile mele.

CAPITOLUL XVI

LAMA

În această perioadă am urmat un antrenament asiduu în arta voiajului în cursul căruia spiritul (sau eu-1) părăseşte Corpul şi nu mai este legat de viaţa terestră decât de Coarda de Argint. Mulţi oameni nu cred că asemenea voiaje sunt posibile. Or toată lumea se deplasează în acest fel, în timpul somnului.

În Occident acest voiaj se petrece involuntar, pe când lama îşi pot părăsi corpul când vor, ceea ce le permite să-şi amintească exact ceea ce au făcut şi au văzut în locurile pe unde au umblat. Această artă s-a pierdut în Occident în sensul că oamenii când se trezesc sunt convinşi că au avut „un vis“.

Toate ţările au cunoscut voiajul astral. În Anglia vrăjitoarele au reputaţia de „a putea să zboare”. Ele „zboară” pe coada măturii, „raţionalizând” ceea ce oamenii nu vor să creadă.

În Statele Unite acestea simt „Spiritele Pieilor Roşii” care par să zboare Pretutindeni, deci, în toate ţările se cunosc aceste lucruri, dar această cunoaştere e ascunsă în inima oamenilor.

O altă tehnică uşor de stăpânit este telepatia, cu condiţia însă, de a nu fi folosită la circ. Suntem fericiţi să constatăm că i se recunoaşte existenţa. Hipnotismul este tot o ştiinţă a noastră. Am practicat operaţii complicate pe pacienţi în stare de hipnoză, de exemplu la amputarea unui picior. Pacienţii nu simt nimic, nu suferă la trezirea lor şi starea generală este mai bună decât atunci când se folosesc mijloacele anesteziei. Se pare că în Anglia începe să se folosească hipnoza în anumite cazuri.

Ceea ce nu se vede, este perceput numai de o anumită elită. Principiul este simplu: practica este dificilă. Gândiţi-vă, ce vă atrage atenţia este un zgomot? Un lucru care se mişcă având o strălucire deosebită sau culori criante? Sunetele şi mişcările

bruşte atrag atenţia oamenilor. O persoană nemişcată nu este prea uşor vizibilă; de asemenea, persoanele a căror prezenţă este periodică, aceeaşi cum este cazul poştaşului, despre care adesea sunt unii care deşi au primit corespondenţa, spun:

- Nimeni, absolut nimeni n-a venit astăzi.

În aceste condiţii, cum se explică deci, că a venit corespondenţa? Este poştaşul un om invizibil? Sau prezenţa sa atât de familiară îl face „nevăzut" sau „neperceput"? „Un poliţai este întotdeauna văzut, căci reprezintă un anumit simbol în conştiinţa omului de rând. Undele emise de creierul său sunt percepute de cei care îl înconjoară care devin telepatic conştienţi şi starea de invizibilitate este, pierdută. în Tibet sunt oameni care îşi pierd „vizibilitatea" pentru că aşa vor la dorinţa lor, pentru că ei pot să-şi disimuleze undele psihice. Dar, din păcate, numărul lor este din ce în ce mai mic.

Levitaţia este „posibilă" şi este adesea folosită ca exerciţiu tehnic. Este o metodă grea de deplasare, căci necesită mult efort. Iniţierea în voiaj ele astrale nu reprezintă dificultăţi cu condiţia să ai un maestru bun.

Este cazul meu: puteam şi mai pot încă să voiajez în acest fel. Dar oricâte eforturi aş depune, nu pot să devin invizibil. Să poţi dispare când vrei, trebuie să fie o mare favoare a zeilor, dar care, vai! mi-a fost refuzată! De asemenea, nu sunt dotat pentru muzică, cum v-am mai spus. E suficient să cânt puţin şi imediat atrag atenţia Maestrului de Muzică.

Deci, în ceea ce mă priveşte, mi s-a spus să-mi limitez activităţile la clarviziune şi medicină. Practicăm mult, ceea ce lumea occidentală numeşte Yoga, o ştiinţă foarte importantă care poate ameliora fiinţa umană într-un mod incredibil. Personal, nu cred că Yoga este potrivită Occidentului. Această

ştiinţă, familiară nouă de secole, ne este imprimată de la cea mai fragedă vârstă. Membrele, articulaţiile şi muşchii ne sunt antrenaţi. Occidentalii care încearcă să imite aceste „atitudini” suportă anumite riscuri, mai ales dacă au o anumită vârstă şi i-aş sfătui să nu continue, iar dacă vor să continue să-şi găsească un profesor bun de origine tibetană care să cunoască anatomia şi astfel să poată evita accidentele. Tot atât de periculoase sunt şi exerciţiile respiratorii.

Metoda după care trebuie să respirăm este secretul unui mare număr de fenomene tibetane.

Dacă nu sunteţi sub îndrumarea unui maestru înţelept şi experimentat acest gen de exerciţii - Yoga - poate fi nefast. Mulţi călători au relatat în povestirile lor despre „lama Mergători” capabili să-şi controleze greutatea corpului (nu este vorba de levitaţie) şi să alerge în mare viteză putând fi văzuţi la intervale mici de timp în locuri-diferite, îndepărtate. Aceşti alergători sunt într-o stare de semihipnoză. Seara este momentul cel mai favorabil pentru că se orientează după stele, iar terenul trebuie să fie plat pentru ca eventualele obstacole să nu-i scoată din starea de hipnoză. Ei aleargă ca nişte somnambuli şi „vizualizează” destinaţia pe care o păstrează în „al treilea ochi” recitând o „mantra” specială. Pot alerga ore, fără să obosească. Această metodă nu este superioară voiajului astral decât dintr-un singur punct de vedere. În călătoriile astrale se deplasează spiritul, care deci nu poate transporta obiecte materiale. „Arjopa” - alergătorul poate duce o sarcină, încărcătură normală, dar are alte dezavantaje. Cei care ştiu să respire pot sta la o altitudine de cinci sau şase mii de metri, pe gheaţă, în costumul lui Adam! Ba, le este chiar cald!

Aţi încercat vreodată să ridicaţi ceva greu după ce aţi expirat aerul din plămâni? încercaţi şi veţi vedea că este imposibil. Trageţi aer în piept foarte profund şi încercaţi să-l reţineţi. Veţi ridica cu uşurinţă greutatea respectivă. Să presupunem că sunteţi înfricoşat sau mânios. După ce aţi inspirat profund reţineţi-vă respiraţia circa zece secunde. Lăsaţi apoi aerul să iasă treptat, treptat. Dacă veţi repeta acest exerciţiu de trei sau patru ori, inima va bate mai lent şi vă veţi calma.

Pentru că mi-am putut controla respiraţia, am rezistat torturilor din lagărul japonez şi suferinţelor îndurate în campusul de prizonieri.

Venise momentul când trebuia să mă prezint pentru a obţine titlul de lama. Mai înainte a trebuit să primesc binecuvântarea lui Dalai Lama. În fiecare an Cel mai Apreciat binecuvânta toţi călugării din Tibet, individual şi nu global cum face Papa de la Roma.

În majoritatea cazurilor el se serveşte de o baghetă cu care atinge capul credincioşilor, pune mâna pe fruntea celor pe care vrea să-i binecuvânteze şi care sunt de rang înalt. Mie mi-a pus ambele mâini, pentru prima dată în viaţa mea şi mi-a spus cu o voce joasă:

-Ai muncit bine, băiatul meu. încearcă să-ti treci şi mai bine examenul, justificând astfel încrederea pe care ţi-am acordat-o.

Trei zile înainte de a şaisprezecea mea aniversare, m-am prezentat la examen împreună cu alţi paisprezece candidaţi. Cabinele care ne serveau drept „logii“ mi-au părut mai mici fără îndoială, pentru că între timp crescusem. Aşezat jos cu picioarele lungite nu aveam loc să-mi întind şi mâinile. Aceste cabine - cutii - erau pătrate. Cu

braţele întinse atingeam înălţimea peretelui la intrare, dar în fundul cabinei înălţimea era de două ori mai mare. Cabina nu avea acoperiş. Aveam bolul de lemn, mărgelele de mătănii - rozariul - şi ceva de scris.

După ce am fost controlaţi, ca să nu avem nimic altceva, am fost conduşi în cabine şi închişi, uşa fixându-se cu bare groase din lemn.

În fiecare dimineaţă ni se comunicau subiectele de examen
printr-un ghişeu de douăzeci de centimetri care nu putea fi deschis decât din exterior. Ni se dădea tsampa o dată pe zi. Pentru ceaiul cu unt trebuia să strigăm „Po-cha-Kesho“ (aduceţi ceai). Cum ne era interzis să ieşim din cabină nu consumam exagerat!

A trebuit să rămân zece zile în loja mea. Examenul a început prin întrebări asupra plantelor medicinale, anatomie şi teologie. Primele cinci zile mi s-au părut interminabile. A şasea zi unul dintre candidaţi, avu o criză nervoasă care ne impresionă pe toţi. Dintr-o lojă vecină cu a mea am auzit strigăte şi urlete. Am auzit paşi grăbiţi care au desfăcut bara care bloca uşa. Cineva vorbea încet.
Examenul se terminase pentru un candidat.

Pentru mine a doua parte abia începea. Mi s-au adus subiectele cu o oră întârziere. Metafizica. Yoga. Noile ramuri ale Yoga. Trebuia să fii admis la toate materiile. Occidentul cunoştea superficial cinci ramuri de Yoga; Hatha-Yoga care înseamnă stăpânirea corpului fizic, ceea ce noi numim vehicul; Kundalini-Yoga care dă puterea psihică, clarviziunea şi alte puteri analoage; Laya-Yoga care învaţă să domini spiritul şi mai ales să nu uiţi niciodată că ceea ce ai citit sau auzit nu va fi decât o dată; Raja-Yoga care pregăteşte omul asupra conceptelor

transcendentale şi înţelepciune; Samadhi Yoga care conduce la Iluminarea Supremă şi permite omului să înţeleagă sensul şi realitatea pe care acesta le aşteaptă de la viaţă.

Practica Samadhi Yoga este cea care în momentul părăsirii vieţii terestre, dă înţelegerea Realităţii Superioare; datorită ei este posibilă abandonarea Ciclului Naşterii dacă se decisese revenirea pe Pământ într-un scop precis ca de exemplu ajutarea aproapelui. Celelalte forme de Yoga nu pot fi tratate într-o carte ca cea de faţă.

Încă cinci zile am fost foarte ocupat, dar în fine, în a zecea seară, lama de serviciu adună copiile. Ni se dădeau legume, cu tsampa, care fusese meniul nostru de bază în ultimele zece zile. În acea noapte am dormit fără grijă. Nu-mi făceam griji că n-aş lua examenul, dar mă neliniştea clasamentul: primisem ordin să fiu printre primii. A doua zi dimineaţa ni s-au deschis uşile şi am ieşit afară din lojile noastre, dar nu înainte de a le curăţa. Aveam o săptămână să ne odihnim. Urma proba de judo care trebuia să dureze două zile.

Cele două zile care urmară fură consacrate discutării părţilor slabe ale lucrărilor scrise şi apoi după alte două, anunţate rezultatele. Eram primul spre marea mea bucurie atât pentru satisfacţia ghidului meu Lama Mingyar Dondup cât şi pentru promisiunea către Dalai Lama, care astfel era mulţumit de noi amândoi.

Câteva zile mai târziu pe când mă aflam în camera mea lucrând, năvăli pe uşă, respirând agitat, un mesager care aducea un baston de mesaje.

- Onorabilul Lama Medic Mardi Lobsang Rampa din partea celui Foarte Profund, spuse.

Trase de sub robă scrisoarea înfăşurată în eşarfă de mătase şi salutări.

- Am făcut toate diligenţele, Onorabile Domn,

adăugă.

Apoi se întoarse şi ieşi mai repede cât intrase... pentru a merge să bea „Chang“!

Această scrisoare care se afla în fata mea... nu-mi venea s-o deschid... îmi era adresată dar... ce conţinea? Ordinul de a mai face şi alte studii? De a munci în continuare?

Îmi părea imensă şi „foarte oficială" încă înainte s-o deschid, fără să-i ştiu conţinutul şi în consecinţă fără să ştiu dacă mă supun sau nu.

Ghidul meu râdea de mine şi i-am transmis atât scrisoarea cât şi eşarfa. Deschise plicul şi scoase scrisoarea. In interior erau două foi îndoite - pe care Ghidul meu le parcurse rapid şi ridicând privirea spre mine spuse:

-Totul va fi bine, dar trebuie imediat să plecăm la Potala amândoi, să-l vedem.

El sună gongul. Un servitor veni imediat şi-i dădu ordinul să pregătească doi cai albi pentru călătorie. Ne-am schimbat robele, am ales două eşarfe frumoase şi am plecat să-i spunem Abatelui că am fost convocaţi la Potala.

-Ieri Cel mai Apreciat se afla la Norbu Lingă. Dar dacă aveţi scrisoarea... Desigur este vorba de o chestiune foarte oficială.

Dej călugări ne aşteptau în curte cu caii. Am sărit în şa şi am coborât drumul. Am ajuns repede la Potala, caii ducându-ne până la scara Palatului. Imediat, servitori grăbiţi ne luară caii şi ne conduseră în apartamentul Celui mai Profund. Am intrat singur şi i-am oferit eşarfa cu protocolul de rigoare.

Ascultându-1 am simţit un fior de teamă pe şira spinării. Simţul umorului mă scosese adesea din

situaţii delicate.

Dalai Lama, citindu-mi gândurile începu să râdă.

- Da, spuse, simţul umorului se manifestă la tine spontan, căci...

(Făcu o lungă pauză în care mă pregăti pentru ceva rău) - ... toate răspunsurile m-au amuzat.

Am petrecut două ore cu el. La jumătatea întrevederii îl chemă pe Ghidul meu căruia îi dădu instrucţiuni în legătură cu ceea ce urma să mai studiez. Trebuia să mă supun încercării Morţii Mici, să vizitez diferite lamaserii şi să studiez anatomia direct pe corpul uman în timpul intervenţiilor chirurgicale, care erau realizate de Tăietorii de Corpuri. Aceştia erau o castă inferioară şi munca lor era atât de specială încât Dalai Lama îmi dădu o autorizaţie să lucrez cu ei, chiar dacă statutul meu de lama nu o permitea.

El le cerea să-mi acorde ajutor şi asistenţă şi să-mi dezvăluie secretele corpului pentru ca eu să pot cunoaşte adevăratele cauze ale morţii şi să stabilesc pe cadavre aceste efecte.

Înainte de a trece însă la descrierea acestor detalii trebuie să vă vorbesc despre concepţia tibetană asupra morţii.

Atitudinea noastră faţă de moarte este diferită de a Occidentalilor. Pentru noi corpul nu este decât „o cochilie" anvelopa materială a spiritului nemuritor. Cadavrul este valoarea unui veşmânt uzat. În cazul unei morţi naturale, deci nu survenită în urma unui accident, iată ce s-a întâmplat (după tibetani): corpul deteriorat nu mai este confortabil pentru spiritul care doreşte în continuare să se perfecţioneze, să progreseze. A venit momentul deci să se arunce cochilia. Treptat, spiritul se retrage din învelişul său şi se „exteriorizează" în afara corpului carnal. Forma

pe care o ia atunci spiritul este identică cu a corpului carnal şi este vizibilă pentru clarvăzători. Când survine moartea, coarda care leagă spiritul de corp („Coarda de Argint” din Biblie) se subţiază, apoi se rupe. Spiritul zboară. Este moartea şi, totodată, începutul unei vieţi noi căci această coardă este asemeni cordonului ombilical care este tăiat pentru ca noul născut să-şi înceapă viaţa lui personală. În acest moment Lumina Forţei Vitale dispare din cap. Această lumină care este vizibilă pentru cei care au darul dublei-vederi este denumită în Biblie sub numele de Caliciul de Aur! Nefiind creştin, cunosc mai puţin Biblia, dar cred că ea conţine un pasaj care spune: „până când Coarda de Argint nu este tăiată şi Caliciul de Aur nu este distrus...”[2]

Noi zicem că trebuie să treacă trei zile până când corpul moare şi activitatea fizică încetează în întregime şi spiritul (sufletul sau eu-1) se eliberează complet de anvelopa sa carnală.

Noi credem că în timpul vieţii se formează o dublură în eter. Această dublură devine fantomă. Probabil că mulţi au văzut o lumină puternică înconjurând corpul. Noi credem că viaţa este electricitate, că este un câmp de forte: dublura care urmează morţii în eter este această lumină. In termenii electricităţii este un câmp magnetic rezidual. Când corpul are „raţiuni" puternice care îl leagă de viaţă, se formează un câmp puternic „eteric" care dă naştere unei fantome care vizitează rudele. Un avar poate fi atât de ataşat de sacii de bani încât nu se gândeşte decât la ei. În momentul morţii probabil că ultimele sale gânduri se îndreaptă

[2] Nu am găsit asemenea pasaj nici în Vechiul, nici în Noul Testament, nici vreo referire la vreuna dintre aceste doua noţiuni... (nota editorului)

la ei: în ce mâini vor cădea? Astfel în ultimele sale momente el îşi fortifică dublura, ceea ce explică de ce fericitul moştenitor nu doarme bine noaptea. El are impresia că „bătrânul unchi vine să-şi caute banii”. Şi are dreptate căci fantoma bătrânului unchi este, fără îndoială, furioasă căci mâinile sale (de spirit) nu-i permit să reia averea!

Există trei corpuri fundamentale: corpul de carne în care spiritul poate învăţa lecţii dure de la viaţă; corpul eteric sau „magnetic", format din dorinţele, poftele şi într-un mod general de pasiunile noastre, al treilea corp este corpul spiritual „sufletul nemuritor".

Omul care moare trece obligatoriu prin trei stadii: corpul fizic trebuie să fie obligatoriu distrus, corpul magnetic disociat, împrăştiat, răspândit şi spiritul trebuie să fie ghidat pe drumul care duce la Lumea Spiritelor. Egiptenii din Antichitate credeau de asemenea, în Ghizii Morţii şi în Lumea Spiritelor. În Tibet noi asistăm oamenii înainte să moară. Adeptul nu are nevoie de nimeni, dar omul obişnuit - bărbat, femeie sau trappa, trebuie ghidat de-a lungul drumului. Cititorului i-ar place poate să cunoască procedeul nostru.

Într-o zi mă cheamă onorabilul Maestru al Morţii:

-E momentul ca tu să studiezi metodele practice ale Eliberării Sufletului, îmi spuse. Vino cu mine.

După ce l-am urmat prin coridoare interminabile, am coborât scări glisante, am ajuns în spaţiile „trappa“-şilor. Acolo, într-o „cameră de spital" un bătrân călugăr se apropia cu fiecare zi, de drumul despre care am vorbit. Un atac îi slăbise forţele şi remarcam în fiecare zi, cum culorile aurei sale devin mai palide. Dar trebuia să fie conştient până în ultima clipă. Un lama îi luă cu blândeţe mâinile în ale

sale:

- Te apropii de eliberarea de corpul carnal, bătrâne. Fii atent la cuvintele mele înainte de a-ţi urma drumul. Frigul îţi cuprinde picioarele. Viaţa ta se apropie de sfârşit. Dar spiritul tău este liniştit, nu trebuie să te temi de nimic. Viaţa ţi-a părăsit picioarele şi frigul urcă în corp pe urmele vieţii care îl părăseşte. Spiritul tău rămâne liniştit căci are motive să se înfricoşeze de Realitatea Superioară. Umbrele nopţii eterne apar în faţa ochilor tăi şi răsuflarea este în gât. Se apropie momentul în care spiritul tău va fi liber să cunoască altă lume. Fii în pace, bătrâne. Momentul eliberării este aproape.

Fără să înceteze să vorbească, lama mângâia ceafa muribundului, umerii şi creştetul capului, după o metodă care uşura eliberarea spiritului. Toate piedicile din drum îi fură indicate pentru a le putea evita. Drumul îi fu trasat cu precizie, reperat de lama telepatiei, care erau trecuţi de „cealaltă parte“ şi care, prin telepatie continuau să-i vorbească în cealaltă lume.

- Nu vei mai vedea, bătrâne, iar răsuflarea ţi se va opri. Frigul va cuprinde corpul tău şi zgomotele acestei lumi nu vor mai ajunge la urechile tale. Fii în pace, căci moartea este acum cu tine. Mergi şi vei întâlni drumul pe care ţi l-am indicat.

El continua să-i mângâie ceafa şi umerii. Aura bătrânului devenea din ce în ce mai uşoară şi apoi dispăru. Atunci, după un ritual milenar, lama scoase un sunet scurt şi exploziv pentru ca spiritul care se zbătea, să poată ieşi complet. Deasupra corpului imobil, forţa vitală se concentră într-o masă care semăna mai întâi cu un nor agitat de mii de vârtejuri, apoi luă exact forma corpului de care rămăsese legat prin Coarda de Argint. Coarda devine din ce în ce

mai subţire şi aşa cum un copil când i se taie cordonul ombilical intră în lume, la fel şi bătrânul, pluteşte spre altă lume. Coarda care devenise subţire ca o panglică, se rupe şi forma dispare lent ca un nor, alunecând spre cer. Lama continua să-l instruiască telepatic şi să-i ghideze spiritul în corpul acestei prime etape a călătoriei sale.

-Eşti mort. Aici n-a rămas nimic pentru tine. Legăturile corpului carnal sunt tăiate. Eşti în „Bardo“ (starea intermediară între moarte şi renaştere - conform Bardo Thodol).

- Mergi pe drumul tău, noi vom fi alături, pe drumul indicat. Abandonează această lume de iluzii şi intră în Realitatea Superioară. Eşti mort. Urmează-ţi drumul înainte.

Nori de tămâie se ridică în valuri, aducând puţin calm în atmosfera turmentată. Auzim din depărtare bătaia tobelor. Sus, pe acoperişul lamaseriei, o trompetă cu sunet grav lansează mesajul său sonor peste ţară. Prin coridoare, pătrunde la noi zgomotul vieţii cotidiene, târşâitul papucilor de postav şi uneori mugetul unui iac. Dar micuţa cameră în care ne aflăm este cufundată în linişte. Moartea: un bătrân urmează ciclul fără sfârşit al Existenţei, după ce, poate, profitând de lecţiile acestei vieţi, va ajunge să atingă starea lui Buddha cu preţul unor imense eforturi.

Am instalat corpul în poziţia „Lotus" şi am trimis să fie chemat cel care pregătea cadavrele astfel ca alţi lama să continue instrucţiunile telepatic, pentru spiritul care trecea dincolo.

Toate acestea durau trei zile, trei zile în care echipe de lama, vindecau trupul.

Un Ragyab, sosi în dimineaţa zilei a patra.

El venea din colonia Ordonatorilor Morţilor care

se afla la intersecţia drumului spre Lingkhor cu Dechhen Dzong. La sosirea lui, călugării lama încetară instruirea mortului şi puseră la dispoziţie corpul pe care îl înfăşuraseră într-un linţoliu alb, după ce îl „pliaseră în două“.

Fără efort ridică balotul pe umăr şi plecă. Un iac îl aştepta afară. Fără ezitări puse sarcina pe spatele animalului şi plecă spre locul Morţilor, unde tăietorii de corpuri aşteptau Purtătorii de cadavre. Acest „loc“ se afla la capătul unui teren gol, înconjurat de roci imense unde era instalată o dală de piatră, platâ, destul de mare încât să poată încăpea pe ea şi corpul unui gigant. Corpul era aşezat pe dală cu mâinile şi picioarele despărţite.

Şeful Tăietorilor deschidea corpul cu cuţitul său, îi detaşa de corp mâinile şi picioarele şi apoi capul, pe care îl secţiona. Vulturii se adunau pe stâncile din jur, imediat ce îl zăreau pe Purtătorul de Cadavre şi aşteptau ca spectatorii la teatrul în aer liber, să se apropie de cadavre. Se observau între ei şi acţionau numai la un ordin strict secret, iar dacă vreunul îndrăznea să se apropie de cadavru, înainte ca şeful lor să dea comanda, se isca o bătălie fără seamăn.

Vulturii se instalau, când Tăietorul de cadavre deschidea trunchiul şi scotea inima pe care o întindea vulturului şef care se apropia încet, târându-se, nu zburând. Următorul se prezenta pentru a primi ficatul pe care îl mânca adăpostit sub o stâncă. Rinichii, intestinele, totul este împărţit între „şefi“. Bucăţile de carne erau tăiate şi împărţite trupei, care se zbătea să prindă o bucată de creier sau un ochi, într-un timp record toate organele şi carnea erau devorate şi pe dală nu mai rămâneau decât oasele goale care erau sparte cu ciocane grele şi transformate într-o pudră fină pe care păsările o

mâncau cu mare plăcere.

Aceşti Tăietori de Corpuri erau muncitori cu o înaltă specializare. Erau mândri de meseria lor şi pe măsură ce tăiau şi scoteau organele, le examinau, pentru a stabili cauza decesului. O lungă experienţă le permitea diagnostice rapide. Nimic nu-i obliga, bineînţeles, să se intereseze de această chestiune decât dorinţa de a afla de ce spiritul se desprinsese de „vehiculul" său. Dacă vreunul era mort prin otrăvire sau accidentat ei puteau stabili imediat acest lucru. Abilitatea lor mi-a fost de mare ajutor în studiile mele.

Foarte repede şi eu am devenit un specialist în arta disecării cadavrelor. Şeful lor se afla în apropierea mea şi îmi indica punctele interesante.

- Acest om, Onorabile Lama, a murit de un stop cardiac, spunea. Iată, am secţionat această arteră... vedeţi acest cheag care îi bloca sângele?

Sau:

- E ceva anormal la această femeie, Onorabile Lama. O glandă care funcţionează prost, fără îndoială. O vom detaşa pentru a ne convinge.

Apoi, după o pauză în care detaşa o bucată de carne, zicea:

- Iată glanda, deschideţi-o, da, centrul ei este dur.

Şi aşa mai departe. Aceşti oameni erau mândri să-mi arate tot ce era de văzut, căci ştiau că studiez din Ordinul Celui mai Profund. Dacă în absenţa mea găseau un cadavru interesant, îl puneau deoparte ca să-mi arate diferitele aspecte. Am avut astfel posibilitatea să studiez sute de cadavre ceea ce mi-a permis mai târziu să fiu un bun chirurg. Această formă este superioară celei din facultăţile de medicină care trebuie să disece cadavrele în sălile spitalelor! Sunt convins că eu am învăţat mai multă

anatomie aici, decât în şcoala de medicină admirabil echipată, pe care am frecventat-o ulterior.

În Tibet, morţii nu pot fi îngropaţi. Solul stâncos şi stratul subţire de pământ care îl acoperă, nu permite îngroparea lor la o adâncime suficientă.

Arderea nu este posibilă din considerente economice: lemnul este rar şi pentru a arde ar trebui adus din India şi transportat până în Tibet pe spatele iacilor pe drumuri de munte. Preţul ar fi fantastic, cadavrele nu pot fi nici aruncate în râuri pentru că ar polua apa de băut. Nu mai rămâne decât metoda descrisă care constă în a oferi păsărilor rapace carnea şi oasele defunctului. Acest gen de funeralii nu diferă de cel folosit în Occident decât din două puncte de vedere: Occidentalii îngroapă morţii lor, la noi rolul revenind vulturilor, şi a doua diferenţă constă în aceea că îmbrăcând şi acoperind mortul nu descoperă adevărata cauză a decesului, astfel că nu se ştie dacă ceea ce este indicat în certificatul de deces corespunde realităţii. Tăietorii de corpuri de la noi asigură veridicitatea cauzei decesului!

Aceste funeralii sunt aceleaşi pentru toţi Tibetanii cu excepţia Marilor Lama, care sunt Incarnări. Aceştia fie că sunt îmbălsămaţi şi amplasaţi sub sticlă pentru a fi expuşi în temple, fie că sunt îmbălsămaţi şi acoperiţi cu aur. Această ultimă operaţiune este foarte interesantă şi eu am luat parte la ea de mai multe ori. Unii americani care au citit însemnările mele asupra acestui subiect, nu cred că este posibil.

-Noi n-am ajuns să putem face acest lucru, în ciuda tehnicii noastre superioare.

Este adevărat că noi nu putem produce nimic în serie şi că suntem nişte artizani. Suntem incapabili să fabricăm un ceas cu un dolar bucata. Dar suntem

în stare să acoperim un corp cu aur.

Într-o seară am fost convocat de Abatele Lamaseriei.

- O încarnare îşi va părăsi curând corpul, îmi spuse. Este la lamaseria Trandafirului Sălbatic. Aş vrea să mergi să vezi cum se face îmbălsămarea sacră.

Astfel, am fost obligat, încă o dată, să înfrunt dificultăţile unei călătorii până la Sera. Sosit la lamaserie, am fost condus în camera unui bătrân Abate. Culorile aurei sale erau gata să se stingă: după o oră trecuse deja din lumea materială în cea spirituală. Fiind Abate şi om de ştiinţă el nu mai trecu prin starea „Bardo“ şi nici nu aşteptă trei zile cum era obiceiul. Corpul rămase numai o noapte în poziţia Lotus, în timp ce călugării lama asigurau veghea funebră.

A doua zi, la primele luciri ale zilei, o procesiune solemnă traversă clădirea principală a lamaseriei, intră în templu şi coborî în pasajele secrete printr-o uşă foarte rar folosită. În faţa mea, doi lama transportau cadavrul, pe un fel de targă, cadavrul aflându-se tot în poziţia lotus. În spatele meu, călugării cântau cu voce joasă; în timpul pauzelor auzeam clinchetul unui clopot de argint. Purtam metale galbene peste robele noastre roşii.

Umbrele noastre rătăceau şi dansau pe pereţi, exagerate şi deformate de lumina lămpilor cu unt şi de flacăra torţelor. Coborârea fu îndelungată. În fine, eram la douăzeci de metri sub templu; am ajuns în faţa unei porţi de piatră, încuiată, care fu spartă şi apoi pătrunserăm într-o cameră foarte rece. Călugării depuseră cadavrul pe sol, cu mii de precauţiuni şi apoi se îndepărtară, lăsându-mă singur cu încă trei lama. Sute de lămpi cu unt au fost

aprinse, interiorul învăluindu-se într-o lumină gălbuie. Mortul fu dezbrăcat de veşminte cu mare grijă. Prin orificiile normale ale corpului au extras toate organele interne, care au fost puse în nişte vase, iar interiorul corpului a fost curăţat, uscat şi umplut cu un lac special. Acest lac forma o crustă care îi menţinea aspectul pe care îl avusese în viaţă. De asemenea, interiorul fu umplut cu mătase îmbibată în lac, tot pentru menţinerea formei. Apoi cu acelaşi lac, fu dat exteriorul. După uscarea lui, am înfăşurat corpul cu benzi de mătase extrafină şi am dat peste ele cu o loţiune specială. După alt rând de lac, pe care l-am lăsat să se usuce, corpul devenise pregătit pentru a doua fază a operaţiunii. O zi şi o noapte, corpul a fost lăsat să se usuce complet. Când am revenit în cameră era rigid şi dur. L-am transportat solemn în altă cameră situată deasupra acesteia, care era construită în aşa fel încât flăcările puteau circula pe lângă pereţi, menţinând o temperatură ridicată şi constantă.

Pe jos, într-un strat subţire, era răspândită o pulbere specială. Corpul fu adus în mijloc. Dedesubt călugării se pregăteau să aprindă focul.

Am umplut bine cuptorul cu un amestec de sare (o sare preparată special într-o provincie din Tibet), ierburi şi minerale. Când încăperea a fost umplută de jos până sus am ieşit pe coridor, iar uşa a fost închisă şi pecetluită cu sigiliul lamaseriei. Călugării primiră ordin să aprindă focurile. În curând se auziră zgomotele lemnelor care trosneau sub văpaia focului care topeau untul cu care erau unse. Ardeau şi pieile de iac şi untul care nu mai era bun. O săptămână întreagă focul fu alimentat şi nori de aer cald se înmagazinau în pereţii camerei de înhumare. La sfârşitul celei de a şaptea zile, focurile n-au mai fost

întreţinute şi încet-încet acestea s-au stins. Scăderea temperaturii făcu să geamă pereţii vechi de piatră. Când coridorul s-a răcit destul ca să ne permită intrarea, am mai aşteptat încă trei zile pentru răcirea camerei. Unsprezece zile trecuseră de la pecetluirea camerei. Pecetea a fost spartă şi uşa deschisă. Călugării se schimbaseră pentru a răzui cu mâna pudra care se solidificase. Ei nu foloseau unelte de teamă să nu dăuneze corpului.

Timp de două zile ei zdrobiră în mâini bucăţile de sare friabilă. în fine, camera fu golită şi rămase numai în centrul ei corpul aşezat în poziţia lotus. L-am luat cu multe precauţiuni şi l-am dus în Camera de Sus unde putea fi mai bine examinat la lumina lămpilor de unt. Şuviţele de mătase fură scoase una câte una până când corpul fu gol. Îmbălsămarea reuşise perfect. Culoarea corpului era aceea a unui om care parcă urma să se scoale dintr-un moment în altul. Era cum fusese şi în timpul vieţii. Încă o dată fu acoperit cu lac şi muncitorii se puseră pe treabă.

Ce tehnică! Ce artizani aceşti oameni capabili să aplice un veşmânt de aur pe un trup mort! Ei lucrau încet, aplicând strat după strat din aurul cel mai moale şi cel mai fin. În alte ţări acest aur valora o avere. Pentru noi nu avea valoare decât ca metal sacru, deci incoruptibil, dirijat către spiritualitatea omului. Călugării lucrau cu atenţie, fără să piardă nici un detaliu. La sfârşitul operaţiunii lăsară un corp uman aurit, perfect reproducând exact viaţa, din care nu lipsea nici o trăsătură, nici un rid şi care dezvăluia marea lor abilitate.

Corpul îngreunat de acest aur fu transportat în Sala încarnărilor şi instalat pe un tron aurit, cum avusese şi în viaţă. Unele datau de la începutul istoriei noastre. Erau aşezaţi în rânduri, ca nişte

judecători gravi care observau printre pleoapele pe jumătate închise greşelile şi slăbiciunile vremurilor prezente. Noi vorbeam încet, călcând pe vârfurile picioarelor ca şi cum nu trebuia să deranjăm aceşti morţi vii.

Mă simţeam atras cu violenţă de unul dintre ei, care exercita asupra mea o stranie fascinaţie. Aveam impresia că mă priveşte, surâzând, ca şi cum ştia totul. Cineva mă atinse uşor pe braţ şi m-am cutremurat de frică. Era ghidul meu.

- Eşti tu, Lobsang, în ultima ta încarnare, aşezat alături de a mea. Noi ştiam că te vei întoarce. Mă conduse spre încarnarea aşezată în faţa încarnării mele.

- lată-mă şi pe mine, spuse.

Astfel emoţionaţi, am părăsit sala a cărei uşă fu pecetluită. Am avut în continuare posibilitatea să revin să studiez corpurile acoperite de aur. Câteodată, urmam să meditez în preajma lor, în solitudine. Fiecare avea povestea lui, pe care o cunoşteam. Una dintre ele era a ghidului meu, Lama Mingyar Dondup şi am aflat acţiunile lui trecute, caracterul şi datele sale, onorurile şi darurile pe care le avusese.

Acolo, se afla şi povestea mea pe care am studiat-o cu atenţie. Se aflau acolo nouăzeci şi opt de forme aurite aşezate în această sală sacră şi secretă, săpată în stâncă şi cu poarta pecetluită. Aveam în faţa mea istoria Tibetului. Cel puţin aşa credeam, căci nu ştiam atunci că în următorii ani, istoria noastră nu va fi dusă mai departe.

CAPITOLUL XVII

ULTIMA INIŢIERE

După ce am asistat în diverse lamaserii, la îmbălsămare, într-o zi am fost chemat la Chakpori, de către Abate.

-Dragul meu, spuse, ai primit iniţierea sub ordinul direct al Celui Foarte Profund. După dorinţa ta vei putea continua ca Mingyar Dondup purtând numai numele de „Lama“. Nu fac decât să-ţi transmit mesajul Celui mai Apreciat.

Astfel, în încărcarea cunoscută eu regăsisem statutul pe care îl aveam când părăsisem pământul, cam şase secole înainte. Drumul vieţii se închisese într-un tur complet. Puţin după aceea un bătrân lama veni să mă vadă în camera mea şi mă anunţă că trebuie să trec prin Ceremonia Morţii Mici.

- Căci, fiule, îmi spuse, dacă nu treci prin Poarta morţii nu vei şti niciodată ce înseamnă. Studiile tale astrale au fost duse până departe, dar această ceremonie te va duce mai departe: vei atinge apogeul vieţii şi al morţii, dar te vei întâlni, de asemenea şi cu trecutul ţării noastre.

Antrenamentul pregătitor a fost îndelungat şi penibil. Trei luni am ţinut un regim foarte strict. Oribile platouri de ierburi erau adăugate meniului meu cotidian. Mi s-a cerut să-mi concentrez spiritul asupra a ceea ce este pur şi sfanţ.

Tsampa şi ceaiul erau raţionalizate şi în general o austeritate neînchipuită şi un număr mare de ore de meditaţie.

În fine, după trei luni, astrologii au declarat că a sosit momentul favorabil. După ce am ajunat douăzeci şi patru de ore am fost dus pe scările secrete care se aflau sub Potala. Am coborât mult; însoţitorii mei aveau torţe, eu nu.

Am trecut prin coridoare pe care le cunoşteam deja. În fine, am ajuns la capătul unui coridor închis de o piatră mare, dar l-am ocolit şi am ajuns într-un alt pasaj strâmt şi obscur unde domnea un aer închis de tămâie, iar câţiva metri mai departe m-am oprit în faţa unei porţi aurite, care se deschise cu scârţâituri şi proteste amplificate de ecou. Torţele au fost înlocuite cu lămpi de unt. Am avansat într-un templu subteran săpat în piatră cu multe secole înainte într-o crăpătură de origine vulcanică. Mă concentram căci ajunsesem la Templul înţelepciunii secrete. Trei Abaţi mi-au arătat drumul: restul escortei rămase în tenebre ca amintirile unui vis. Am rămas singur cu cei trei înţelepţi care aşteptau cu seninătate momentul în care urmau să fie chemaţi în Câmpiile Celeste, trei bătrâni, cei mai mari metafizicieni din lume poate, care urmau să mă iniţieze în ultima mea probă. Fiecare purta în mâna dreaptă o lampă cu unt şi în mâna stângă un baton de tămâie fumegând. Era foarte frig, un frig, altfel decât cel de pe pământ. Liniştea era profundă. Încălţămintea noastră din fetru nu făcea nici un fel de zgomot: am fi putut fi nişte umbre. Auzeam foşnetul robelor de catifea a Abaţilor, spre marea mea surpriză am simţit că mă trec mii de furnicături, iar mâinile mele străluceau ca şi cum o nouă aură le ilumina.

Aerul sec şi mototolirea robelor noastre produsese o sarcină electrică statică. Unul dintre companioni îmi înmână un baton din aur spunându-mi încet:

- Ia acest baton în mâna stângă şi sprijină-1 de peretele pe lângă care mergi, senzaţia neplăcută va dispărea. M-am supus. După ce sarcina electrică se descărcă făcându-mă să sar din botinele mele, totul merse bine. Una după alta, lămpile cu unt, fură aprinse de mâini invizibile. Când am văzut mai clar,

am zărit la lumina tremurândă a lămpilor, statuile gigantice acoperite cu aur şi cu pietre preţioase.

Un Buddha ieşi din umbră. Era atât de înalt, încât lumina îi ajungea până la centură. Alte forme erau abia vizibile: statui de demoni sau reprezentări ale pasiunilor şi încercărilor pe care omul trebuise să le depăşească. Ne-am apropiat de un perete pe care era pictat „Drumul Vieţii" pe o lungime de cinci metri. Sub lumina tremurătoare, dădea impresia că drumul se întoarce înapoi.

Continuam să avansăm şi aveam impresia că mă voi zdrobi de pereţii pietroşi. Abatele din faţa mea dispăruse pe o uşă secretă, mică, bine disimulată. Această uşă dădea într-un pasaj, care cobora, puternic înclinat, sinuos pe care mergeam ezitând. Aerul era greu şi încărcat; parcă ţineam pământul pe umeri. Aveam impresia că pătrundem în Inima Lumii. După culoar, urmă o cavernă brăzdată de filoane de aur printre porţiunile pietroase. Sus, foarte sus, bolta strălucea ca un cer înstelat. în centrul cavernei se afla o casă neagră şi strălucitoare care mi se părea din abanos. Stranii simboluri se regăseau pe pereţi. Am intrat în casă printr-o poartă înaltă şi largă. In interior am văzut trei cercuri din piatră neagră decorate de gravuri şi inscripţii curioase.

- Priveşte, fiule, îmi spuse Decanul Abaţilor. Ei trăiau ca nişte zei în ţara noastră, în epoca în care nu erau munţii, când marea scălda malurile noastre şi când alte stele străluceau pe cerurile noastre. Priveşte-le bine, căci numai iniţiaţii le-au văzut.

M-am supus: eram fascinat şi terifiat totodată. Trei corpuri goale, acoperite în aur, erau lungite sub ochii mei. Doi bărbaţi şi o femeie. Fiecare din trăsăturile lor era bine definită şi reprodusă în aur. Dar erau imenşi! Femeia măsura mai mult de trei

metri şi cel mai înalt bărbat avea cinci metri. Aveau capete mari, uşor conice la vârf, o bărbie îngustă, gură mică şi buze subţiri. Nasul era lung şi fin, ochii drepţi şi înfundaţi. Nu păreau morţi ci dormind şi noi mergeam pe vârful picioarelor şi vorbeau încet de teamă să nu-i sculăm. Pe unul din cercuri era gravat un cer necunoscut, cu planete stranii şi stele necunoscute. Studiile mele astrologice mă familiarizaseră cu poziţia aştrilor, dar ce vedeam era foarte diferit.

Decanul Abaţilor se întoarse spre mine şi spuse:

-Trebuie să deveniţi un Iniţiat. Veţi vedea Trecutul şi veţi cunoaşte Viitorul. încercarea va fi dură. Sunteţi pregătit să consimţiri?

Am răspuns că eram gata şi ei mă conduseră pe o dală de piatră plasată între cele două cercuri. Urmându-le instrucţiunile, ne-am aşezat în poziţia lotus cu picioarele îndoite şi palmele mâinilor îndreptate în sus. Un baton de tămâie fu plasat pe fiecare cerc şi pe dala pe care eram aşezat. Unul după altul, abaţii dispărură pe o uşă grea: eram singur cu corpurile acelor oameni din altă epocă. Timpul trecea. Meditam - Lampa pe care o purtasem se stinse... am simţit un miros de cârpă arsă... apoi şi acesta dispăru şi nu mai rămase nimic.

M-am întins pe dală şi am început respiraţia specială pe care o învăţasem atâţia ani. Liniştea şi tenebrele mă cuprindeau. Era
într-adevăr tăcerea mormântului.

Încet-încet corpul meu se rigidiză, deveni „cataleptic“. Membrele mele erau cuprinse de un frig glacial. Aveam senzaţia că urma să mor, să mor în acest mormânt la sute de metri adâncime. Un puternic cutremur se produse în interiorul corpului meu şi mă lăsa gâfâind. Puţin câte puţin o lumină bleu lumina mormântul ca un clar de lună care se

ridică deasupra munţilor. O mişcare, un balans, o cădere. O clipă am crezut că mă aflu la capătul sforii unui zmeu, dar de fapt îmi părăsisem corpul din carne. Deşi nu era vânt, acesta zbura îndepărtându-se.

Deasupra capului am zărit o radiaţie luminoasă care părea un caliciu aurit. Din mijlocul corpului meu pleca o coardă bleu-argintie care întreţinea viaţa în corpul meu.

Mi-am observat corpul inert, cadavru între cadavre şi l-am comparat cu cel al giganţilor. Era pasionant. Cum explică materialiştii prezenţa acestor cadavre gigantice? Reflectam... când deodată am devenit conştient că „ceva“ îmi deranjează cursul gândurilor. Ca şi cum nu eram singur, frânturi de conversaţie şi fragmente de gânduri neexprimate ajungeau până la mine. Imagini disperate traversară câmpul viziunii mele mentale. Avui impresia că departe suna un clopot cu timbru grav. Rapid sunetul se apropie şi parcă explodă în capul meu. Picături de lumină colorată jucau în faţa ochilor mei. Corpul meu astral se apropia parcă speriat de o furtună. Un turbion de puncte de foc străbătu conştiinţa mea. Mă simţeam singur, abandonat, o epavă în mijlocul universului. Tenebrele profunde care mă învăluiseră, dispăru lent. Auzeam mugetul mării şi mişcarea valurilor. Respiram aerul încărcat de sare şi mi se părea că stau întins pe nisipul de pe plaja mării privind palmierii. Se auzeau râsete şi un grup de oameni tineri, bronzaţi, giganţi! Toţi!

Îi priveam... şi eu eram un gigant*! (cf. Genezei: giganţii trăiau pe pământ în acele timpuri, după ce fiii lui Dumnezeu au venit la fiicele Pământului - ale oamenilor - şi acestea le-au dăruit copii: aceştia sunt eroii faimoşi ai antichităţii).*

Impresiile se succed în „creierul meu astral“: cu mult timp înainte, pământul era mai aproape de soare, dar mişcarea era în sens invers. Zilele erau mai scurte şi mai calde. Civilizaţii mari se ridică şi oamenii sunt mai savanţi decât cei din epoca noastră. Din spaţiul exterior ieşi o planetă rătăcitoare care se izbi de pământ. Acesta învârtindu-se înapoi din cauza impactului, îşi schimbă sensul. Vânturi puternice, praguri gravitaţionale, apa care cotropi o parte a Terrei, cutremure de pământ determinară ca unele părţi ale pământului să se ridice, altele să coboare. Tibetul, proiectat deasupra mării la patru mii de metri altitudine încetă să fie o ţară caldă şi agreabilă, o staţiune balneară. Munţi puternici scoaseră la iveală lava vulcanică incendiară. Solul Pământurilor înalte fu distrus de crevase unde flora şi fauna timpurilor neevoluate continuară să crească. Dar despre acestea vom discută în „iniţierea astrală”.

După un timp oarecare viziunile se întunecară şi dispărură.

Mi-am pierdut încet-încet conştiinţa astrală şi fizică; Mai târziu am avut impresia dezagreabilă de frig puternic provenit de la dala de piatră pe care eram alungit. Gândurile îmi sondau creierul, ca degetele.

- Da! A revenit! Venim!

- Ai triumfat asupra încercării fiule! Timp de trei zile ai rămas pe această dală. Acum ai văzut moartea.

Când m-am ridicat, membrele amorţite, inaniţia şi slăbiciunea mă făcură să mă clatin. Ieşind din această încăpere am regăsit răceala coridoarelor, iar foamea mă chinuia. Am mâncat şi am băut pe săturate. În acea noapte când m-am culcat, am înţeles că profeţiile

s-au adeverit şi că va trebui să părăsesc curând Tibetul pentru a pleca în alte ţări. Şi este adevărat că acum aşa cum le cunosc pot spune că mi-au părut - şi-mi mai par încă - mult mai bizare decât mi le-aş fi putut imagina!

CAPITOLUL XVIII

ADIO TIBET!

Câteva zile mai târziu eram aşezat cu ghidul meu, pe Malul Fericirii, când un călăreţ veni în galop.

Aruncând o privire distrată asupra noastră, îl recunoscu pe Lama Mingyar Dondup şi opri calul, brusc, stârnind vârtejuri de praf.

- Sunt purtătorul unui mesaj de la Cel mai Profund, adresat lui Lama Lobsang Rampa, ne spuse.

Din roba sa, scoase tradiţionalul pachet învelit în eşarfa de mătase. După ce mi l-a înmânat însoţindu-1 de un triplu salt, se retrase, urcă în şa şi dispăru în galop. Am deschis deci pachetul şi am citit conţinutul mesajului, înainte de a-1 trece Ghidului şi prietenului meu, Lama Mingyar Dondup.

-Trebuie să fiu mâine dimineaţă în Parcul Jucăriilor să-l văd pe cel Foarte Profund, i-am spus. Sunteţi, de asemenea convocat.

- De obicei nu trebuie să comentăm intenţiile Celui mai Profund, dar simt că vei pleca în curând în China. În ceea ce mă priveşte, ei bine, cum ţi-am

spus, în curând voi merge în Câmpiile Celeste. Să profităm deci cât mai mult de această zi şi de timpul care ne-a mai rămas.

A doua zi eram pe drumul cunoscut; după ce am coborât colina, am traversat Lingkhor şi am ajuns în faţa marii porţi a parcului. Lama Mingyar Dondup mă însoţea. Ne gândeam amândoi la acelaşi lucru: poate făceam pentru ultima dată împreună vizita la Cel mai Profund. Sentimentele mele se puteau citi pe faţă şi când am rămas singur cu Dalai Lama îmi spuse:

- Momentul de despărţire pentru a lua drumuri diferite este penibil şi încărcat de tristeţe. Aici, în acest pavilion, am meditat ore întregi: să pleci înainte ca ţara să fie invadată. Drumul tău este trasat, Lobsang, şi toate drumurile sunt dificile. Familie, patrie, prieteni... le vei părăsi pe toate. Vei întâlni în drumul tău tortură, neînţelegere, dispreţ şi tot ce e penibil. Felul de a fi al străinilor este ciudat şi inexplicabil. Cum ţi-am mai spus, ei nu cred decât ceea ce pot să facă şi să experimenteze în Institutele lor de Cercetare şi cea mai importantă ştiinţă, aceea a „Supra-Fiinţei“ ei n-o cercetează. Acesta e drumul tău, care ţi-a fost trasat înainte de a te naşte. Am decis să pleci în China peste cinci zile.

Cinci zile! Cinci zile şi eu speram cinci săptămâni.

Ghidul meu şi cu mine am plecat spre Chakpori fără să schimbăm nici un cuvânt. Când am ajuns mi-a spus:

- Trebuie să-ţi vezi părinţii, Lobsang. Vreau să le trimit un mesager.

Părinţii mei? El fusese pentru mine mai mult decât un tată sau o mamă! Şi curând el părăsea această viaţă; el va fi plecat înainte ca eu să revin în Tibet. Tot ce mai rămânea din el era trupul său aurit

instalat în Sala încarnărilor, abandonat ca o rochie veche care nu mai putea fi folosită.

Cinci zile! Cinci zile foarte aglomerate. Am început prin a încerca haine occidentale care mi-au fost aduse de la Muzeul din Potala. Nu pentru ţinuta mea din China, unde robele puteau fi folosite, ci pentru alte călătorii. Oh, ce costum! Atunci am înţeles de ce Occidentalii nu pot sta în poziţia lotus. Veşmintele lor sunt prea strâmte. Am fost îmbrăcat în aceste treburi cu o eşarfă, la gât, care mă strangula şi cu diferite „găuri" în îmbrăcăminte, găuri care serveau pentru a-ţi pune diferite obiecte - buzunarele. Dar asta nu era cel mai rău. Picioarele erau strânse în pantofi, iar mâinile în mănuşi; pe care la noi le foloseau cerşetorii şi care erau din fetru ca şi botinele, în timp ce acestea erau din piele. Mi s-a dat şi o pălărie şi am devenit un „gentleman care trăieşte din rente". Mi s-a părut că într-adevăr un gentleman îmbrăcat astfel nu poate munci şi desigur „trăieşte din rente".

A treia zi m-am întors la fosta mea casă. Am mers singur pe jos, ca atunci când am plecat de acasă. Dar între timp devenisem Lama şi Abate. Părinţii mei mă aşteptau şi mă primiră ca pe un oaspete de vază. La venirea serii am mers cu tata în biroul său pentru a semna Cartea de familie şi a-mi înscrie titlurile obţinute. După aceea am revenit tot pe jos, la lamaserie, care fusese „casa" mea atât de lung timp.

Cele două zile trecuseră repede. Înainte de plecare l-am mai văzut o dată pe Dalai Lama. Lam spus la revedere şi el mi-a dat binecuvântarea. Inima mea era grea când mi-am luat la revedere. Ştiam amândoi că nu-1 vom revedea decât după moartea sa în altă lume.

A doua zi am plecat fără entuziasm şi fără grabă.

Nu aveam casă şi plecam spre ţări străine. Ajungând în vârful muntelui ne-am oprit să aruncăm o ultimă privire spre Cetatea Sfântă a Lhassei.

Un zmeu singuratic zbura deasupra Potalei.

-Sfârşit-